

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

Τι λέει για ΣΤΚ Αναστασιάδη, και Ομόνοια

«Θα μπορούσα να πω πολλά – για την ασυνέπεια Αναστασιάδη – δεν θέλω όμως να τα πω, διότι θα χρησιμοποιηθούν από την τουρκική πλευρά», λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Άντρος Κυπριανού, κάνοντας διμεία επίθεση στον Πρόεδρο Αναστασιάδη για το Κυπριακό. Για τον Συνεργατισμό αναφέρει πως επί Εξέκια Παπαϊωάννου προειδοποιούσε το ΑΚΕΛ για τις επιδιώξεις της Δεξιάς να τον κλείσει, ενώ για την Ομόνοια αναφέρει πως έχει την αυτοτέλειά της. **Σελ. 8**

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΠΙΣΣΑΡΙΔΗΣ

Στο μέλλον, Νομπέλ και σε ρομπότ!

Κοσμογονικές αλλαγές φέρνουν, σε όλο το φάσμα των ανθρωπινων δραστηριοτήτων και των κοινωνιών η τεχνητή νοημοσύνη και η ρομποτική, τονίζει στην «Κ» ο Κύπριος νομπελίστας οικονομολόγος Χριστόφορος Πισσαρίδης. «Θα έρθει μια μέρα που το Νομπέλ –το Οικονομίας ή το Φυσικής– θα απονεμηθεί σε ρομπότ», αναφέρει χαρακτηριστικά. **Σελ. 16**

ΓΙΟΝ ΜΠΑΡΑΝΙΑΝΟ

Οφέλη από συμφωνία με Banco Santander

Πολλά έχουν να ωφεληθούν οι κύπριοι εισαγωγείς και εξαγωγείς προϊόντων από τη συμφωνία που επιτεύχθηκε μεταξύ της Eurobank και της μεγαλύτερης τράπεζας της Ευρωζώνης, Banco Santander. Ο Γιον Μπαρτανιάνο, της Banco Santander, σε συνέντευξη στην «Κ» εξηγεί τις λειτουργίες του Trade Club Alliance και τις ευκαιρίες που δημιουργούνται για τις κυπριακές επιχειρήσεις. **Οικονομική, σελ. 6**

ΔΡΑΣΗ

Μια γειτονιά μα με πολλά χωριά

Το '16δρυμα Άρτος με το Πρόγραμμα Καλών Τεχνών, του Πανεπιστημίου Λευκωσίας διοργανώνουν ένα απογευματινό φεστιβάλ στον Συνοικισμό Στρόβολος III τη δράση «1 Γειτονιά: 101 Χωριά», την Παρασκευή 18 Μαΐου με αφορμή τη διεθνή «Ημέρα Μουσείων». **Ζωή, σελ. 1**

ΘΕΑΤΡΟ

Πόσες γυναίκες κάνουν μια ζωή

Οι συντελεστές της παράστασης, όλες γυναίκες, «Αναγέλαστα: λογιών λογιών γενναίτζιες», σε σκηνοθεσία Μαρίας Κυριάκου, της Παραπλεύριως Παραγωγής συζητούν στην «Κ» για το τι είναι γυναίκα, πώς ταιριάζει το θέατρο με την ποίηση. **Ζωή, σελ. 4**

Ο υπόκοσμος προκαλεί ανοικτά το κράτος

Απαντά στον πόλεμο που εξήγγειλε η κυβέρνηση πυροβολώντας αστυνομικούς και πυρπολώντας καφετέριες

Έχοντας εστιάσει τις δραστηριότητές του στο εμπόριο των ναρκωτικών παντός είδους αλλά κυρίως στη «νέα γενιά» των ουσιών, που είναι πιο εύκολη στη διακίνηση και πιο προσοδοφόρα, καθώς και στην πώληση «προστασίας» σε επιχειρήσεις, ο υπόκοσμος

φαίνεται να αγνοεί πλέον τις προειδοποιήσεις των αρχών ακόμα και αν αυτές προέρχονται και από τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όπως πρόσφατα. Μετά το διπλό φονικό στον Στρόβολο, τον φόνο στην Αγλαντζιά και τη μαφιόζικη επίθεση κατά

αστυνομικών στον Ύψωνα, ο Νίκος Αναστασιάδης είχε προειδοποιήσει δημόσια τον υπόκοσμο ότι θα νιώσει την οργή των οργάνων της τάξης. Παρόλα αυτά οι φατρίες των εγκληματιών «απάντησαν» με σειρά εμπρησμών επιχειρήσεων, κυρίως καφετε-

ριών στην ευρύτερη περιοχή της Λευκωσίας, περιφρονώντας τόσο τις επίσημες διακηρύξεις όσο και το δημόσιο αίσθημα και εντείνοντας την ανασφάλεια που νιώθει η κοινωνία, γεγονός που αντανακλάται και στη σημερινή δημοσκοπήση της «Κ». **Σελ. 4**

Εμπρησμοί «προστασίας» επί καθημερινής βάσεως

Χωρίς να εγκαταλείπει τον τζόγο και το εμπόριο γυναικών, ο υπόκοσμος δραστηριοποιήθηκε εκτενώς στο εμπόριο ναρκωτικών και στην παροχή προστασίας. Μάλιστα, βλέποντας τα κέρδη του πολλαπλασιάζονται ραγδαία, «απαντά» αποκάλυπτα πλέον στις προειδοποιήσεις του επίσημου κράτους πυρπολώντας, σχεδόν επί καθημερινής βάσεως, επιχειρήσεις που αρνούνται να πληρώσουν «προστασία», όπως ξημερώματα Παρασκευής καφετέρια στην Ψημολόφου.

Φ.Α. - Κυπριακό για γερούς λύτες

Εκλογές στην Τουρκία και Ισραήλ, διαμορφώνουν το σκηνικό

Το αποτέλεσμα των εκλογών στην Τουρκία περιμένει και η Κύπρος, ανάλογα με τα αποτελέσματα επηρεάζονται και οι συνομιλίες, ενώ καταγράφεται αναδιπλώση Ακιντζι για πλαίσιο Γκουτιέρες και οι εξελίξεις στο φυσικό αέριο έπονται. Το Ισραήλ έχει τους δικούς του λόγους για East Med και «Αφροδίτη», η Κύπρος τους δικούς

της για συμφωνία με την Αίγυπτο και αμφοτεροί δεν τέμνονται. Την ίδια ώρα η ανακοίνωση της Τουρκίας ότι το γεωτρήπανο θα δράσει στη Μεσόγειο, χωρίς άλλες εξηγήσεις, σχηματοποιούν την ενοποίηση και το στίγμα των εξελίξεων σε βάθος χρόνου, τόσο στην ΑΟΖ όσο και στο Κυπριακό. **Σελ. 9**

Απαθής στις εξελίξεις η Κεντρική

Αδράνεια στα όσα τεκταίνονται στο χρηματοπιστωτικό σύστημα

Ερωτήματα και προβληματισμό προκαλεί η αδράνεια της Κεντρικής Τράπεζας στις τραπεζικές εξελίξεις. Εμφανής είναι η απουσία της από το θέμα με τις έρευνες για την εμπλοκή Ρώσων στις προεδρικές εκλογές των ΗΠΑ καθώς και από τις εξελίξεις στην Συνεργατική Τράπεζα και το powergame των μετόχων της Ελληνικής

Τράπεζας για την επιλογή των εργασιών, που έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της πίεσης προς την κυβέρνηση. Τραπεζικές πηγές τονίζουν πως δεν υπάρχει διόδος επικοινωνίας των τραπεζιτών με την Αγ. Παρασκευή και ότι η διοίκηση απέχει από τα όσα συμβαίνουν στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. **Οικονομική, σελ. 4**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

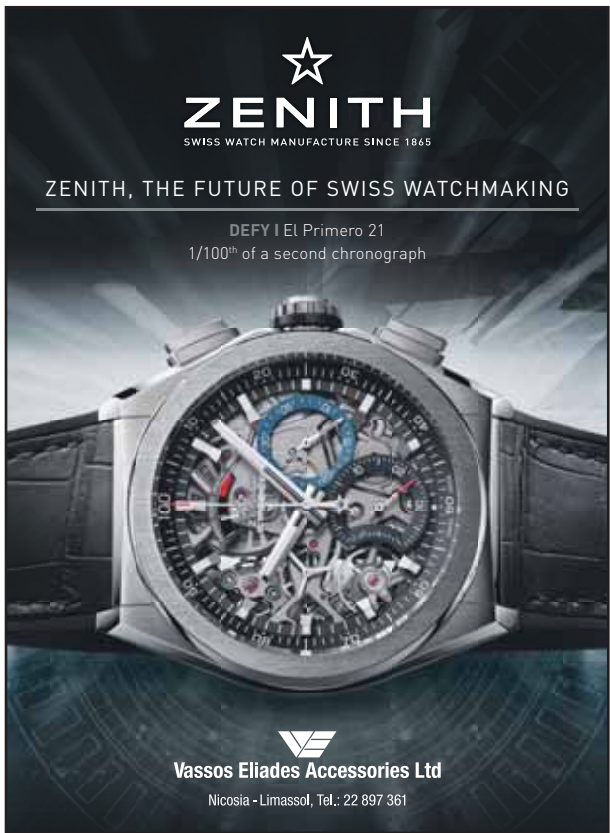
Χωρίς αδιέξοδα

Στη Δημοκρατία δεν υπάρχουν αδιέξοδα και έχοντας ένα Σύνταγμα αυστηρό, ο συντακτικός νομοθέτης με την αυστηρή μορφή του ήθελε να εμφυσήσει ότι δύσκολα μπορεί να τροποποιείται. Η δικαστική απόφαση που έχει ενώπιόν της η Πολιτεία, σε ό,τι αφορά την κενωθείσα έδρα στη Βουλή, οφείλει να γίνει σεβαστή και να προχωρήσει άμεσα σε αναπληρωματική εκλογή. Είναι δε αδιανόητο κάθε φορά που εγείρεται διαφωνία επί μιας δικαστικής απόφασης να τροποποιείται το Σύνταγμα. Αυτό θα σημαίνει και άγερπη παρέμβαση στη διάκριση των εξουσιών. Στα δημοκρατικά πολιτεύματα το ανώτατο όργανο είναι ο Λαός και με τη στενή του έννοια το εκλογικό σώμα άρα δεν νοείται νόθευση της απόφασης του Λαού με νομικές αλχημείες. Τέλος, η πολιτική απόφαση για αναθεώρηση του Συντάγματος, εάν ληφθεί, δεν δύναται να έχει αναδρομική ισχύ.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ «Κ»: Σκηνές Αποκάλυψης στη Συρία

Τη φρίκη του συριακού εμφυλίου πολέμου αποτυπώνουν τα ρεπορτάζ των Αλέξη Παπαχελά και Πέτρου Παπακωνσταντίνου, οι οποίοι βρέθηκαν στη Δαμασκό. Τα μηνύματα του Σύρου προέδρου στη συνέντευξή του στην «Κ» απασχόλησαν εκτενώς τα διεθνή μέσα ενημέρωσης. Στη φωτογραφία, μια γεύση από την ολοκληρωτική καταστροφή στον καταυλισμό Γιαρμούκ από το αυτοκίνητο που μετέφερε τους απεσταλμένους μας στη γραμμή του μετώπου. **Σελ. 20, 21**

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Τα οξύμωρα

Ζούμε σε ένα πλανήτη που μοιάζει να να κυριαρχείται από το δόλωμο. Τη μια μέρα ο Τραμπ ανακινώνει είτε θα αποσυρθούν οι ΗΠΑ από τη συμφωνία για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν. Αμέσως ο Νετανάχου χαρακτηρίζει θαρραλέα την απόφαση εναντίον ο Πούτιν εξέφρασε βαθιά ανησυχία κι εξέτασε με τους επιτελείς του, τις αεροπορικές επιδρομές του Ισραήλ εναντίον της Συρίας. Την άλλη μέρα, ο Νετανάχου βρέθηκε στην Κόκκινη Πλατεία, δίπλα στον Πούτιν, στην παρέλαση για τη νίκη επί των ναζιστικών στρατευμάτων πριν από 73 χρόνια.

Εκεί ο ορκισμένος εχθρός του Ιράν Νετανιάχου, είδε τον σύμμαχο της Τεχεράνης Πούτιν να παρουσιάζει ορισμένα από τα πιο προηγμένα όπλα του, όπως τα μαχητικά Stealth πέμπτης γενιάς Su-57, που ανέπτυξε πρόσφατα η Ρωσία στη Συρία, τους υπερηχητικούς πύραυλους Κιντζάλ, που ο Πούτιν έχει χαρακτηρίσει ανίκητους, τους βαλλιστικούς πυραύλους «Tars» που φέρουν μέχρι 10 πυρηνικές κεφαλές κι έχουν βεληνικές 12.000 χλμ., και φυσικά τα αντιπυραυλικά συστήματα S-400 που είναι εγκατεστημένα ήδη στο Ιράν. Εκεί άκουσε και τον Ρώσο Πρόεδρο να διακηρύττει ότι, «η ειρήνη είναι πολύ εύθραυστη», υποδεικνύοντας ότι δεν είναι εύκολη υπόθεση για κανένα, ένα πολεμικό γεγένημα π.χ. κατά του Ιράν ως επίσης και ότι η Μόσχα έχει τον πρώτο λόγο και στη Συρία.

Στο οξέωμο αυτό τοπίο, η νατοϊκή Τουρκία φαίνεται να τα βρίσκει με τον Πούτιν, ο οποίος αν κυριαρχήσει στη Μέση Ανατολή θα ελέγχει το μέγιστο μερίδιο του ενεργειακού όψοματος, με την Άγκυρα να καθιερώνεται ως ο κόμβος της περιοχής και να περνά στη σφαίρα επιρροής της Μόσχας.

Σε αυτή, εκτός από την Ουάσιγκτον αντιδρά και η Ε.Ε. Όντας τις προάλλες, στην Βρυξέλλες, σε σεμινάριο στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο για την ελευθερία της έκφρασης στην Τουρκία, μετά από τα όσα αλγερινά ακούσαμε από Τούρκους συναδέλφους για τους 150 φυλακισμένους δημοσιογράφους, μας έκαναν εντύπωση που ο Επίτροπος Διεύθυνσης Γιοχάνες Χαν, μεταξύ άλλων, μας

είπε ότι η Κομισιόν κατανοεί το τεράστιο πρόβλημα ασφάλειας της Τουρκίας. Αυτό όμως είναι και το βασικό αφήγημα Ερντογάν. Έκπληξη μου προκαλές και η Τουρκάλα δημοσιογράφος της DW Νεβσίν Μενγκιού, η οποία είπε ότι «ο Ταγίπ Ερντογάν θέλει να γίνει ο ισλαμιστής Τσε Γκεβάρα» και υποστήριξε τη διεξαγωγή διαλόγου της Ε.Ε. με την Τουρκία με κάθε τρόπο, ώστε «να μην αφήσουμε τη Ρωσία να αρπάξει την Τουρκία». Η τοποθέτησή της προκαλές την αντίδραση του δικού μας Σενέρ Λεβέντ, ο οποίος μεταξύ άλλων χαρακτήρισε τον Ερντογάν φασίστα και είπε ότι η Τουρκία ουδέποτε θα μπορούσε να καταστεί μέλος της Ε.Ε.!

Όπως έγινε αντιληπτό εκεί, όσο εμφανείς και να είναι οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τουρκία, δεν μπορούν να λειτουργήσουν ως εργαλείο άσκησης πίεσης από την Ε.Ε. προς την Άγκυρα, παρά διακρυκτικά, διότι οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των δύο είναι τεράστιες. Μάλιστα, ένα ζήτημα που φαίνεται να προβληματίζει την Ε.Ε. ενόψει εκλογών στην Τουρκία, είναι ότι με τα χάλια της αντιπολίτευσης, δεν υπάρχει πιο αξιόπιστη εναλλακτική από τον Ερντογάν (!) σε σημείο που και οι Τούρκοι δημοσιογράφοι που τον επικρίνουν – στο μέτρο του δυνατού – να ζητούν από την Ε.Ε. διάλογο μαζί του με κάθε τρόπο.

Το οξύμωρο δεν μπορεί φυσικά να μην αγγίξει τον Κύπρο, όπου στο άνοιγμα Ακιντζί για στρατηγική συμφωνία βάσει του Πλαισίου Γκουτέρες, ο Αναστασιάδης έβαλε και την Τουρκία στο κάδρο, μέχρι να στείλει ο γ.γ. του ΟΗΕ απεσταλμένο και μέχρι εμείς να δούμε τι θα γίνει με τον μεγαλομέτοχο της Τράπεζας Κύπρου Ρώσο ολιγάρχη Βέζεμπεργκ, φίλο του αμερικανού υπουργού Εμπορίου Ουίλιαμ Ρος, που τον έβαλαν οι ΗΠΑ στη λίστα κυρώσεων μαζί με άλλους ολιγάρχες «μας» και τρέχουν τράπεζες, δικηγόροι και λογιστάδες μας, να δουν τι θα κάνουν με το πραγματικό κυπριακό πρόβλημα! Φυσικά τα οξύμωρα είναι σαν την τρομοκρατία, μπορούν να την σταματήσουν μόνο εκείνοι που τη δημιουργήσαν.

paraschosa@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ

Η σύγκρουση γιγάντων, το διεθνές ρεζίλεμα και ο τυφώνας Αντιγόνη

Να «σύγκρουση γιγάντων» χαρακτήρισε πολιτικό παραπίστωτη την αντιπαράθεση του Οδυσσέα Τσακ Νόρις με άλλους δύο θεσμούς της Δημοκρατίας, την Επιτροπή Νομοθεσίας Άλφα Κουρσουμπα και την Επιτροπή Διοικητικής Μαρία Στυλιανού Λοττινί. Όπως έλεγε, η σύγκρουση αν και με διαφορετικά θέματα για τον κάθε επίτροπο, «είναι σοβαρή και θα προκαλέσει τριγμούς, αφού δεν πρόκειται για σύγκρουση με κάποιο υπαυγό ή υπαυγό αλλά με άλλους θεσμούς». Όπως πληροφορούμαι το θέμα με την Άλφα Κουρσουμπα ταχύνει και με δημοσιογραφικές διερευνήσεις, ενώ φαίνεται να απασχολεί και άλλους ο τρόπος που έγινε η επιλογή συνεργάτων, το έργο που έχουν παραγάγει και κυρίως οι πληρωμές που έγιναν και στη βάση ποιών κριτηρίων».

Το θέμα με την Επιτροπή Διοικήσεως είναι εν-
τελής διαφορετικό και αφορά την ίδια την
ανεξαρτησία του θεσμού. Η άρνηση της Μα-
ρίας Στυλιανού Λοττίδιν να επιτρέψει «έλεγ-
χο σε όλα» όπως ζήτησε ο Οδυσσεύς-Τσακ
Νόρρις έχει την ισχυρή στήριξη όχι μόνο του
Προεδρείου αλλά και του διεθνούς οργανι-
σμού των Επιτρόπων Διοικήσεως ΙΟΙ. Ο πολι-
τικός παρατηρητής υποστήριξε πως «θα πρέ-
πει» επιτέλους να σοβαρευτούμε, να κάνει ο
καθένας σωστά τη δουλειά του με γνώμονα
την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέρον-
τος και όχι την αυτοπροβολή». Από άλλη πηγή
μαθαίνω πως ο οργανισμός ΙΟΙ στον οποίο εκ-
προσωπούνται 180 χώρες είναι έτοιμος να
στείλει κλιμάκιο στην Κύπρο για να προστα-
τεύσει την ανεξαρτησία του θεσμού του Επι-
τρόπου Διοικήσεως.

«Δεν είμαι σίγουρος ότι αυτή τη φορά θα καταφέρουμε να αποφυγούμε το ρεζιζέμα. Πολύ φοβάμαι ότι τώρα θα ξεπεράσουμε τα όρια της Ευρώπης και το ρεζιζέμά μας θα γίνει παγκόσμιο λόγω και του εύρους του ΙΟΛ», ανέφερε. «Φαίνεται πως ο Οδυσσεάς δεν έχει διαβάσει καλά την επιστολή του ΙΟΙ που λέει ρητά πως θα λάβει μέτρα εάν συνεχιστεί η παράνομη παρέμβαση προς τον Επίτροπο Διοικητικής».

Έλεγε προχθές η πηγή μου διερωτώμενη γιατί ο γενικός ελεγκτής «θέλει να βάλει χέρι σε απόρρητους φακέλους υποθέσεων πολιτών;». Πάντως, αυτοί που υπογράφουν την επιστολή του ΙΟΙ προς τη Λοιτιδί δεν είναι καθόλου τυχαίοι. Πρόκειται για τον παγκόσμιο πρόεδρο των Όμπουτσμαν αλλά και τον Ευρωπαϊκό πρόεδρο και τον γραμματέα του οργανισμού. Όλοι ρητά διαμήνυσαν πως δεν θα δεχθούν καμιά απειλή και έλεγχο της ανεξαρτησίας του θεσμού τους στην Κύπρο και τη δυνατότητά του να ελέγχει εξωδικαστηριακά παρανομίες που

«Την άλλη φορά θα πρέπει να φέρω και το σκαμνούι μου».

αφορούν όλη τη διοίκηση του τόπου. «Αν ο Οδυσσεάς θεωρεί ότι είναι υπεράνω του Συντάγματος της Κύπρου και ανάλογου ευρωπαϊκού νόμου, θα το πληρώσει ο τόπος και μάλιστα ακριβά», κατέληξε.

πάντως, η δημοσιογραφική οικογένεια αναμένει με αγωνία τη δημοσιοποίηση έκθεσης που στάλθηκε στον Οδυσσέα προ μηνών στην οποία καταγράφονται άκρως ενδιαφέροντα στοιχεία για τον ρόλο και τα όριά του. Είναι μια έκθεση που αν' όσα ακούω ο Οδυσσέας θέλει να ξεχάσει την ύπαρξή της, γι' αυτό και αποφεύγει να τη λάβει υπόψη.

Στο ραντεβού με τον Κωστάκη αναμένουν τα κόμματα να ξεκαθαρίσουν το θέμα με την έδρα της Λεμεσού. Όλα τα άλλα κόμματα έχουν υποποθετηθεί υπέρ της απόδοσης της έδρας στην Αλληλεγγύη εκτός από τον ΔΗΣΥ. Όπως σας είχα γράψει ο Φούλης είναι αποφασισμένος να τραβήξει μέχρι τέλους, αφού θεωρεί ότι πρόκειται για θέμα αρχής, όπως ο ίδιος λέει. Την Παρασκευή πάντως όλης βουλευτής της Λευκωσίας δήλωσε εντυπωσιασμένος «από την ένταση με την οποία ο Άντρος Κυπριανού υποστήριξε πως η έδρα ανήκει στην Αλληλεγγύη». Όταν διερωτήθηκε «γιατί τόσο θερμά υπέρ της Αλληλεγγύης ο Άντρος;» έλαβε από συνάδελφό του την απάντηση: «Μα δεν είναι υπέρ της Αλληλεγγύης αλλά υπέρ του ΑΚΕΛ η θέση του Άντρου. Δεν θα ήθελε με τίποτα το κόμμα του

να χάσει έστω και μια έδρα από κάποιο πολιτικό σύστημα».

Τα προβλήματα στο ΔΗΚΟ δεν λένε να τελειώσουν και όπως μου έλεγε προχθές ο ΔΗΚΟΟ-ναθρεμμένη Φωτούλα «μόλιον θα ενταθούν μετά το συνέδριο». Ο πιο άμεσος φόβος, σύμφωνα με τη Φωτούλα, είναι ο τυφώνας Αντιγόνη η οποία ετοιμάζεται «να διεθνοποιήσει τη διαγραφής της και έχει ήδη πάρει στήριξη και εντός και εκτός Κύπρου», όπως λέει.

Πολύ καλά τα πήγε ο Νίκαρας και η συνοδεία του στη Σεβρία. Και μόνο η δημόσια παραδοχή του Σέρβου ΥΠΕΣ μετά τη συνάντησή του με τον Νίκο Χριστοδουλίδη για προβοκάτσια με τα ταξίδια Σέρβων στα Κακόμηνα, έδωσε πληρότητα μήνυμα. Μίλησε ακόμα και για αυστηρή τιμωρία των ταξιδιωτικών γραφείων που προκαλούν προβλήματα στις σχέσεις Σερβίας-Κύπρου και δεν σταματούν να αποκαλεί τον Νίκο αδελφό του.

Όπως έμαθα από άτομο που έζησε τη φιλοξενία του προεδρικού ζεύγους, του υπουργού Εξωτερικών και όλης της συννοδείας στη Σερέβα «ήταν ένα από τα πιο ανθρώπινα και ζωστά ταξίδια που έκανε ο Πρόεδρος και κάτι που είχε ανάγκη τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή».

ΚΟΥΪΖ: Ποιος αρχηγός κόμματος νιώθει πως χάνει την καρέκλα και όλο νευριάζει και όλο κατακεραυνώνει; (Κατά πως λένε οι γύρω του).

ΕΝΩΝΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ / Γράφει Ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ

Λαμβάνουμε όλα τα μέτρα κατά των Ρώσων και για το ξέπλυμα χρήματος...

ριε Ακιντζι αντί να φτιάξουμε νέο κράτος
δεν φτιάχνουμε μια ψησταριά; Εσείς το
εκμέκ, εμείς το σουβλάκι.

είναι σωστός πατέρας με vision. Και για την κόρη και για τη χώρα.

5 Στα λεφτά. Κρατηθείτε: 83.000 στη ΔΕΑ από την Τουρκία. Χαμογελά ο Ανδρί, Αρνί, πώς τον λένε. Ευχαριστούμε την Τουρκία και τη συχωρούμε που 45 χρόνια δεν έχει δώσει ούτε και μισή πληροφορία για τους αγνοούμενους. Ου περί χρημάτων, τον αγώνα ποιούμεθα αλλά περί αρετής.

Ακιντζί πριν από το τυπογραφείο. Υπάρχει η δικτοτόμηση ο αποκλεισμός μα από το Φ.Α. Και μουντιάλ να παίζετε και αποκλειόσασταν πάλι τη δικτοτόμηση θ εξυπηρετούσε, οπότε...

6 Στον Χάρη. Που ξέρει μετά από συνεννόηση με την 10χρονη κόρη του, να δεσμευτεί πώς ανοίγει τα ταμεία σε περίπτωση φιλοξενίας της Eurovision. Αυτός

8 Στη Φουρ. Ρε Φούριες που μας άνα-
ψαν η Φουρέιρα. Πού θα κάνουμε τη Eu-
vision ο καημός. Αυτή η κουβέντα για τη
Κύπρη πάει πάνω και από τα χρόνια του
Κηπουράκου, όταν την ίδια έγνοια είχαν
και παππούς και γιαγιά. «Έφυσαν» κι έτσι
χαρά δεν την είδαν.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ · Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ · Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ · Υπεύθυνος Αιτιολογίας: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Σκέφτεσαι άμεση λύση χωρίς πίεση;

Έλα να μιλήσουμε.

Προσωπικό δάνειο από την Τράπεζα Κύπρου.
Επισκέψου οποιοδήποτε κατάστημα της Τράπεζας Κύπρου.
Εάν είσαι συνδρομητής της 1Bank μπορείς να κάνεις αίτηση
και ηλεκτρονικά.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της και να αποσύρει ή τροποποιήσει οποιοδήποτε σχέδιο ανά πάσα στιγμή.

www.bankofcyprus.com.cy
800 00 800

Τράπεζα Κύπρου

Ο υπόκοσμος σηκώνει κεφάλι στο κράτος

Σε συναγερμό η Πολιτεία από την έξαρση του εγκλήματος το οποίο δρα με κίνητρο τα μεγάλα κέρδη από τα ναρκωτικά και την προστασία

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η αποκάλυψη των όσων διαδραματίσθηκαν στην οδό Ζαλόγγου 7 στον Στρόβολο, 18 προς 19 Απριλίου, 25 μέρες μετά χωρίς αμφιβολία αποτελούν την κορυφή του παγόβουνου μπροστά στη μεγάλη εικόνα του εγκλήματος στην Κύπρο το τελευταίο διάστημα. Η αγριότητα του διπλού φονικού απλώς ήλθε να προστεθεί, στην έντονη δραστηριότητα που επιδεικνύει τους τελευταίους δύο μήνες, ο υπόκοσμος της Κύπρου. Εικόνα που εντείνει τις ανησυχίες πως η δολοφονία του ζευγους στον Στρόβολο δεν ήταν συγκυριακό - μεμονωμένο περιστατικό, αλλά σχετίζεται άρρηκτα με την εξέλιξη της εγκώριας εγκληματικότητας. Η δράση εγκληματικών στοιχείων μπορεί να συγκριθεί με την περίοδο, 1997-2001 οπότε και τότε ήταν σε ιδιαίτερη έξαρση η σύγκρουση των φατριών Λεμεσού, Λευκωσίας και Λάρνακας σε βαθμό τέτοιο που προκάλεσε τότε συναγερμό στην κυβέρνηση Κληρίδη. Στον πόλεμο που ξέσπασε επικράτησε το κράτος που κατάφερε να επιφέρει καίρια πλήγματα στις εγκληματικές συμφορίες. Σχεδόν 18 χρόνια μετά, το έγκλημα εμφανίζεται ξανά ιδιαίτερα δραστήριο. Προσαρμόστηκε σε νέα δεδομένα, βγάζοντας προς την κοινωνία μια ανεξέλεγκτη αγριότητα κάτι που στο παρελθόν περιοριζόταν μόνο μεταξύ των φατριών.

Σε συναγερμό

Τα τελευταία περιστατικά που συγκλονίζουν το νησί έθεσαν άπαντες σε επιφυλακή, καθώς, όπως λέγεται εντός Αστυνομίας, η Κύπρος, σε όλα τα επίπεδα, βρίσκεται ενώπιον της μεγαλύτερης αποθράσυνσης του υποκόσμου από τα μέσα της δεκαετίας του 1990. Η αρχή έγινε από τον Στρόβολο, με τη δολοφονία του ζεύγους Χατζηγεωργίου, ακολούθησε η δολοφονία της ηλικιωμένης στην Αγλαντζιά και κορυφώθηκε με την

Η εικόνα που παρουσιάζει το έγκλημα παρομοιάζεται με αυτή στα τέλη της δεκαετίας '90 αρχές του 2000. Η διαφορά σήμερα εντοπίζεται στην αγριότητα των εγκλημάτων.

άνευ προηγουμένου δολοφονική επίθεση εναντίον δύο μελών της Αστυνομίας, στη Λεμεσό. Όλοι οι δράστες μάλιστα φαίνεται ότι δρούσαν υπό την επήρεια ναρκωτικών. Στο σκηνικό που έχει στηθεί θα πρέπει να προστεθεί και ο πόλεμος που έχει ξεσπάσει σε Λευκωσία και επαρχία με τους εμπρησμούς καφετεριών σχεδόν μέρα παρά μέρα προς «συμμόρφωση» των ιδιοκτητών που αρνούνται να πληρώσουν στον υπόκοσμο «προστασία». Από την εικόνα δεν μπορούν να εξαιρεθούν τις μαφιόζικες δολοφονίες, στο πρόσφατο παρελθόν, σε Αγία Νάπα και στην ορεινή Λεμεσό που φέρεται να σχετίζεται με το παιχνίδι επικράτησης και τις ζώνες δράσης στον υπόκοσμο. Περιστατικά που θυμίζουν τον πόλεμο στον υπόκοσμο τέλη της δεκαετίας του '90.

Χωρίς αναστολές

Η έντονη κινητοποίηση των δικτικών αρχών, μετά το διπλό φονικό αλλά και την επίθεση στους δύο αστυνομικούς δεν φαίνεται να προκαλεί αναστολές στα κακοποιά στοιχεία και αυτό είναι που προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία. Η οργή του ίδιου του Προέδρου της Δημοκρατίας αλλά και τα τηλεσίγραφα από υπουργό Δημόσιας Τάξης και τον Αρχηγό Αστυνομίας, ότι ο υπόκοσμος θα νιώσει την οργή των οργάνων της τάξης, δεν φαίνεται εκ του αποτελέσματος να τον αγγίζει κάτι που εκλαμβάνεται ως αποκάλυψη πρόκληση έναντι του κράτους. Παρά

Η δράση του υποκόσμου το τελευταίο διάστημα δεν αποτελεί έκπληξη για παλιούς αστυνομικούς που θεωρούν ότι το έγκλημα μεταλλάσσεται κάθε πέντε περίπου χρόνια, ενώ πράξει, όπως το διπλό φονικό με δράστες υπό την επήρεια ναρκωτικών έχει χαρακτηριστικά χωρών της ανατολικής Ευρώπης.

Οι απανωτοί εμπρησμοί σε καφετέριες της Λευκωσίας αποτελούν ίσως το πιο τρανταχτό παράδειγμα αποθράσυνσης των φατριών που πουλούν «προστασία».

την ύφεση που ακολούθησε του μεγάλου «πολέμου», των φατριών τέλη του '90, το έγκλημα σύμφωνα με αστυνομικές πηγές με βαθιά γνώση, δεν χτυπήθηκε στη ρίζα του. Τουναντίον τα κακοποιά στοιχεία μετά από μια περίοδο μουδιάσματος, προσαρμόστηκαν σε νέα δεδομένα διευρύνοντας τις δραστηριότητές τους και εμπλουτίζοντας τις μεθόδους

τους. Αξιοματικός της αστυνομίας που έζησε τη μεγάλη αντεπίθεση του κράτους τη δεκαετία του '90, υπενθύμισε πως χωρίς να εγκαταλείπει τον τζόγο και το εμπόριο γυναικών, ο υπόκοσμος δραστηριοποιήθηκε εκτενώς στο εμπόριο ναρκωτικών και στην παροχή προστασίας, με τα κέρδη του πολλαπλασιάζονται ραγδαία. Υποστηρίζεται πως

το κράτος από τα μέσα της δεκαετίας του 2000 επέτρεψε στον υπόκοσμο να μεταλλαχτεί, υιοθετώντας «διεθνή πρότυπα», αποκτώντας επίπλαστη νομιμότητα και συχνά δημιουργώντας «δεσμούς» με επώνυμα πρόσωπα. Η ίδια πηγή εκτιμά ότι «κάθε πέντε χρόνια έχει παρατηρηθεί πως ο υπόκοσμος μετεξελισσεται».

Η «παγκοσμιοποίηση»

Στο κομμάτι της αγριότητας που δείχνει να μεταλλάσσεται το έγκλημα, χαρακτηριστική είναι η άποψη που διατυπώνει πρώην αρχηγός της Αστυνομίας: «Το έγκλημα στην Κύπρο έχει υιοθετήσει χαρακτηριστικά χωρών της Ανατολικής Ευρώπης». Άποψη που ενστερνίζονται και εν ενεργεία αξιωματικοί με τους οποίους μιλήσαμε. Η είσοδος στην Ε.Ε. με την άρση των περιορισμών στη μετακίνηση πιστεύεται ότι έχει προσδώσει νέα μορφή στο έγκλημα με κύριο χαρακτηριστικό την περιφρόνηση της ανθρώπινης ζωής, όπως μας υποδείχθηκε. Επίσης σε ό,τι

αφορά στην αγριότητα των εγκλημάτων εκτιμάται ότι συντείνει η χρήση από τους δράστες σκληρών ναρκωτικών αλλά και χημικών ουσιών σε μορφή καπνών.

Ευθύνες

Για τις ευθύνες που προκύπτουν οι απόψεις διίστανται καθώς αγγίζουν πρόσωπα, πολιτικές και νοοτροπίες που πάνε χρόνια πίσω. Ως πρώτος αρνητικός παράγοντας εντοπίζεται η προσπάθεια ελέγχου των δικτικών αρχών, σε πολιτικό επίπεδο. Στο κομμάτι αυτό επικριτικές απόψεις διατυπώνονται, και για την παρούσα πολιτική ηγεσία της Αστυνομίας και το συγκρουσιακό κλίμα με την προηγούμενη ηγεσία της Αστυνομίας. Επικρίσεις διατυπώνονται για τη χαλάρωση που επικρατεί εντός του Σώματος, με κύριο χαρακτηριστικό την ευθυνοφοβία απλών αστυνομικών αλλά και αξιωματικών.

Κλειδί στο παζλ είναι οι περιπτώσεις αστυνομικών που έχουν σχέσεις με τον υπόκοσμο κάτι που έχει παραδεχθεί δημοσίως η ηγεσία της Αστυνομίας. Τα όσα δε, λέγονται τις πλείστες περιπτώσεις χαμηλόφωνως, τα κατήγγειλε δημοσίως ο δήμαρχος Πάφου Φαίδωνας Φαίδωνος. Πρόσφατη καταγγελία αφορούσε ένα από τα πρόσωπα συνελήφθησαν για τη δολοφονική επίθεση εναντίον των δύο αστυνομικών. Η δράση του συγκεκριμένου προσώπου, όπως είπε ο δήμαρχος Πάφου, ήταν γνωστή στις αρχές εντούτοις μέχρι τη σύλληψή του ουδείς τον είχε αγγίξει. Ο Αρχηγός Αστυνομίας εσχάτως δήλωσε πως η Αστυνομία, προκειμένου να αντιμετωπίσει στο έργο της θα πρέπει, εκτός των άλλων, να απαλλαγεί από γραφειοκρατικές πρακτικές που της στερούν προσωπικό. Η άποψη που κυριαρχεί στις τάξεις της αστυνομίας είναι πως οι δικτικές αρχές θα πρέπει να σταματήσουν να τρέχουν πίσω από τα γεγονότα και να βγουν μπροστά.

Την Άγκυρα αναμένει ο γ.γ. για να στείλει τη Λουτ

Αναστασιάδης, Ακιντζι, Αθήνα και Λονδίνο έδωσαν ήδη το πράσινο φως για τον διορισμό και την έναρξη της αποστολής της

Νέα Υόρκη
Ανάλυση του
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ

Με ενδιαφέρον αναμένεται από τα Ηνωμένα Έθνη και άλλους πρωταγωνιστές στο Κυπριακό η στάση που θα τηρήσει η Άγκυρα στο ζήτημα του διορισμού της Τζέιν Χολ Λουτ ως προσωρινής απεσταλμένης του γ.γ. του ΟΗΕ για τις διερευνητικές επαφές με τις δύο πλευρές και τις τρεις εγγυήτριες δυνάμεις. Μετά το «πράσινο φως» από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και τον

Αν τελικά η Τουρκία ζητήσει η αποστολή Λουτ να πραγματοποιηθεί μετά τις εκλογές, αυτό ενδεχομένως να σημαίνει και μη υποβολή έκθεσης από τον γ.γ. στις 15 Ιουνίου.

Τουρκοκύπριο ηγέτη Μουσταφά Ακιντζι, ήλθε η σειρά της Ελλάδας να συνανείσει την Τετάρτη και αυτό – με δεδομένο ότι ο Αντόνιο Γκουτιέρρες δεν θα επέλεγε απεσταλμένο χωρίς προσυνεννόηση με τη Βρετανία – αφήνει το μπαλάκι στα χέρια της Τουρκίας.

Μέχρι στιγμής δεν έχει γίνει γνωστό αν υπήρξαν επικοινωνίες της Γραμματείας των Ηνωμένων Εθνών με την τουρκική πλευρά. Ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ αποφάσισε να στείλει απεσταλμένο στην περιοχή, αφού πρώτα έλαβε τη συναίνεση των δύο ηγετών στο δέιπνο της 16ης Απριλίου και του Τούρκου υπουργού Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου στη συνάντηση που είχαν στις 23 Απριλίου, στην έδρα του διεθνούς ορ-

Αν μέχρι αύριο δεν υπάρξει τουρκική απάντηση, για τον διορισμό από τον Κ. Γκουτιέρρες της Τζέιν Χολ Λουτ ως απεσταλμένης του στο Κυπριακό, τότε τα Ηνωμένα Έθνη θα ζητήσουν διευκρινίσεις από την Άγκυρα, γιατί ο χρόνος πιέζει.

γανισμού. Παρότι το όνομα της Τζέιν Χολ Λουτ ήταν μεταξύ των επιλογών που ακούστηκαν, ο γ.γ. του ΟΗΕ δεν το αποκάλυψε στον Τούρκο υπουργό Εξωτερικών. Πρόθεση του γ.γ. ήταν να ολοκληρώσει στις επόμενες εβδομάδες τις διερευνητικές επαφές με όλους τους εμπλεκόμενους, ώστε να μπορέσει να παρουσιάσει μία ολοκληρωμένη εικόνα στη έκθεση για τις καλές του υπηρεσίες, την οποία θα πρέπει να υποβάλλει στο Συμβούλιο Ασφαλείας προ της 15ης Ιουνίου.

Μέχρι στιγμής παραμένει αδιευκρίνιστο αν μη συναίνεση της Άγκυρας συνδέεται με το πρόσωπο που επέλεξε ο γ.γ., ή την προκήρυξη των πρόωγων εκλογών, που έγινε μετά τη συνάντηση Γκουτιέρρες – Τσαβούσογλου. Όπως κι αν έχει

το πράγμα, αν δεν υπάρξει τουρκική απάντηση μέχρι τη Δευτέρα, τότε τα Ηνωμένα Έθνη θα είναι αυτά που θα ζητήσουν διευκρινίσεις από την Άγκυρα, γιατί ο χρόνος πιέζει. Αν τελικά η Τουρκία ζητήσει η αποστολή της Τζέιν Χολ Λουτ να πραγματοποιηθεί μετά τις εκλογές, αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα είτε την υποβολή μιας τυπικής έκθεσης εκ μέρους του Αντόνιο Γκουτιέρρες, ή ακόμη και μη υποβολή της. Άλλωστε, μέχρι της 10 Ιουλίου θα πρέπει να υποβάλει την έκθεση της ΟΥΝ-ΦΙΚΥΠ, οπότε θα συμπεριλάβει εκεί κάποιες αναφορές για το Κυπριακό. Πάντως, η εξέλιξη μειώνει την πιθανότητα να ασκηθούν οποιεσδήποτε πιέσεις στην πλευρά μας μέσω της ανανέωσης της θητείας της ΟΥΝΦΙΚΥΠ.

Άρση εμπάργκο για Κύπρο, κυρώσεις για Τουρκία

Στις κοινές επαφές που πραγματοποίησαν την περασμένη Τρίτη στην αμερικανική πρωτεύουσα με μέλη της βουλής και της γερουσίας, το Συμβούλιο Ελληνοαμερικανικής Ηγεσίας (HALC) και η Αμερικανοεθραϊκή Επιτροπή (AJC) αναδείχθηκαν δύο ζητήματα. Το πρώτο, η άρση του εμπάργκο όπλων σε βάρος της Κύπρου και το δεύτερο η προώθηση της απαγόρευσης της πώλησης αεροσκαφών F-35 στην Τουρκία.

Στο θέμα της άρσης του εμπάργκο, πέσαν των πιέσεων που ασκούνται στη βουλή, μέσω του νομοσχεδίου του βουλευτή Ντέιβιντ Σιτσιλίνε και άλλων 13 βουλευτών, αναμένεται αυτή την εβδομάδα να κατατεθεί και στη γερουσία ανάλογο νομοσχέδιο, από τον γερουσιαστή Ρόμπερτ Μενέντεζ. Η θετική αντιμετώπιση της Κύπρου ως εταίρου των ΗΠΑ από μέλη του Κογκρέσου και τα λογικά επιχειρήματα που παρουσιάστηκαν (π.χ. πώς μπορεί να ανταποκριθεί η Κύπρος στα ζητήματα ενεργειακής ασφάλειας και συνεργασίας με τις ΗΠΑ στην αντιμετώπιση τρομοκρατικών απειλών υπό το βάρος του εμπάργκο), ασκεί σημαντική πίεση στην κυβέρνηση. Σύμφωνα με πληροφορίες μας, η αμερικανική κυβέρνηση προσανατολίζεται να δώσει εντολή, το θέμα του εμπάργκο να παραπεμφθεί για αξιολόγηση σε μικτή διϋπουργική επιτροπή, στην οποία να αξιολογηθούν όλες οι παράμετροι. Ωστόσο, αυτή η διαδικασία μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από έναν χρόνο. Έτσι, πολλοί είναι οι φίλοι της Κύπρου στο Κογκρέσο οι οποίοι πιέζουν την κυβέρνηση να επιδεικνύει ελαστικότητα στην

Ο Ντέιβιντ Σιτσιλίνε είναι ο βουλευτής που κατέθεσε το νομοσχέδιο για την άρση του εμπάργκο, ενώ ανάλογο νομοσχέδιο αναμένεται αυτή την εβδομάδα να κατατεθεί και στη γερουσία από τον Ρόμπερτ Μενέντεζ.

Η αμερικανική κυβέρνηση προσανατολίζεται να δώσει εντολή, το θέμα του εμπάργκο να παραπεμφθεί για αξιολόγηση σε μικτή διϋπουργική επιτροπή.

έκδοση εξαιρέσεων σε κυπριακά αιτήματα. Μέλος της γερουσίας – που δεν συμπεριλαμβάνεται στους στενούς φίλους της Κύπρου – ανέδρασε με οργή όταν άκουσε το παράδειγμα του βέτο που άσκησαν οι ΗΠΑ στην πώληση από τη Σλο-

βενία στην Κύπρο νυχτερινών οπτικών συστημάτων για τα δύο σκάφη του λιμενικού, επειδή είχαν κάποιο αμερικανικό εξάρτημα.

Κύκλοι του Κογκρέσου αναμένουν ότι αυτή η διπλή προσέγγιση έχει καλές πιθανότητες να αποδώσει, ιδίως αν όπως αναμένεται υπάρξει και εμπλοκή επιφανών μελών του Κογκρέσου που ασχολούνται με τις Επιτροπές Άμυνας.

Στο θέμα της Τουρκίας φαίνεται ότι οι προκλητικές δηλώσεις Τούρκων αξιωματούχων σε βάρος των ΗΠΑ, η συνέχιση της κράτησης του πάστορα Μπράνσον και άλλων αμερικανών υπηκόων και το θέμα των S-400, έχουν προκαλέσει την οργή και της κυβέρνησης και του Κογκρέσου.

Μάλιστα, φαίνεται ότι τα νομοσχέδια που προωθούνται σε βουλή και γερουσία και μιλούν για κυρώσεις και οι άλλες κινήσεις μέσω του νομοσχεδίου για τον προϋπολογισμό, γίνονται με την ενθάρρυνση της κυβέρνησης. Ωστόσο, είναι ακόμη ασαφές τι θεωρείται κόκκινη γραμμή για την κυβέρνηση και τι για το Κογκρέσο. Αρκετοί είναι αυτοί που περιμένουν το εκλογικό αποτέλεσμα στην Τουρκία, είτε γιατί ελπίζουν σε ήττα του Ερντογάν είτε γιατί θεωρούν πως αν επικρατήσει θα χαμηλώσει τους τόνους. Υπάρχει επίσης και μία μερίδα που πιστεύει ότι η αντιμετώπιση της Τουρκίας θα επηρεάσει και την τύχη των κινήσεων για άρση του εμπάργκο όπλων σε βάρος της Κύπρου. Γιατί το γεγονός πως τα αμερικανο-τουρκικά είναι σε εκκρεμότητα, φοβούνται ότι μια κίνηση για άρση του εμπάργκο θα προκαλούσε τουρκικές αντιδράσεις.

Innovation
that excites

NISSAN **I**NTelligent **M**OBILITY

NEO NISSAN X-TRAIL

ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΟ ΓΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

€25.900 ΑΥΤΟΜΑΤΟ

Με την τελευταία τεχνολογία και εντελώς νέο σχεδιασμό, για να σας προσφέρει ευελιξία και άνεση σε κάθε διαδρομή. Ιδανικό για εξορμήσεις γεμάτες περιπέτεια με την οικογένεια... όπου εσείς θέλετε.

Προσφέρεται σε επταθέσιο και με τετρακίνηση

NEW NISSAN CYPRUS LTD

Όμιλος Πηλακούτα | ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ: 77777220

79% θεωρεί ότι το έγκλημα έχει ρίζα τα ναρκωτικά

Η κοινωνία εμφανίζεται ουσιαστικά διχοτομημένη με 43% να τα καταφέρνουν και 57% να αντεπεξέρχονται δύσκολα ή καθόλου

Του ΜΙΧΑΗΛ ΒΡΥΩΝΙΔΗ

Η ακτινογράφηση του κοινωνικοπολιτικού σκηνικού, όπως αποτυπώνεται μέσα από τη δημοσκόπηση της «Κ», αποκαλύπτει την πλήρη επικράτηση του Προέδρου της Δημοκρατίας στο πολιτικό τοπίο και ταυτόχρονα φανερώνει μια αποκαρδιωτική εικόνα για τους θεσμούς, τα κόμματα και τους πολιτικούς αρχηγούς. Η οικονομική και κοινωνική κρίση άφησαν βαθύ αποτύπωμα στις εκτιμήσεις των πολιτών για τους πολιτειακούς θεσμούς που επεκτείνεται ακόμη και στην αποψίλωση της Εισαγγελίας και της δικαστικής εξουσίας, με αποκορύφωμα τη σχεδόν καθολική απαξίωση για τη βουλή. Η επικριτική διάθεση των πολιτών αντανακλάται και στην πρόθεση ψήφου, ειδικά για τα μικρά κόμματα, που η εκλογική τους δύναμη έχει σχεδόν εξανεμιστεί, με εξαίρεση το ΕΛΑΜ που ευνοείται από την περιρρέουσα και αναδεικνύεται σε τέταρτη εκλογική δύναμη.

Το περιβάλλον

Ο δείκτης αισιοδοξίας των πολιτών για την πορεία της χώρας ακολουθεί πτωτική πορεία καταλήγοντας μόλις στο 28% σε σύγκριση με 32% τον Ιανουάριο. Η απαισιοδοξία για την πορεία της χώρα έχει ασφαλώς πολιτικό στίγμα, αφού οι ψηφοφόροι του ΔΗΣΥ καταγράφουν το μεγαλύτερο δείκτη αισιοδοξίας

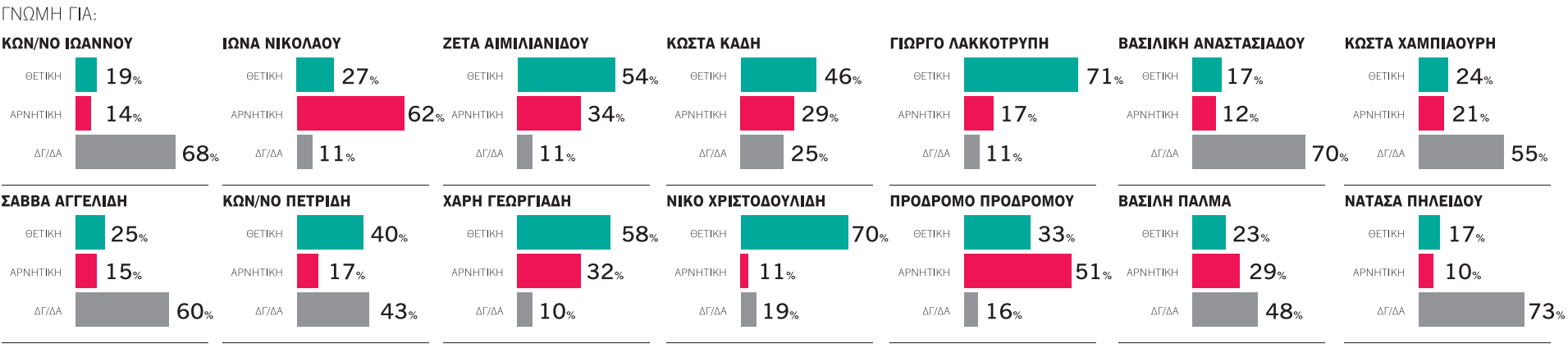
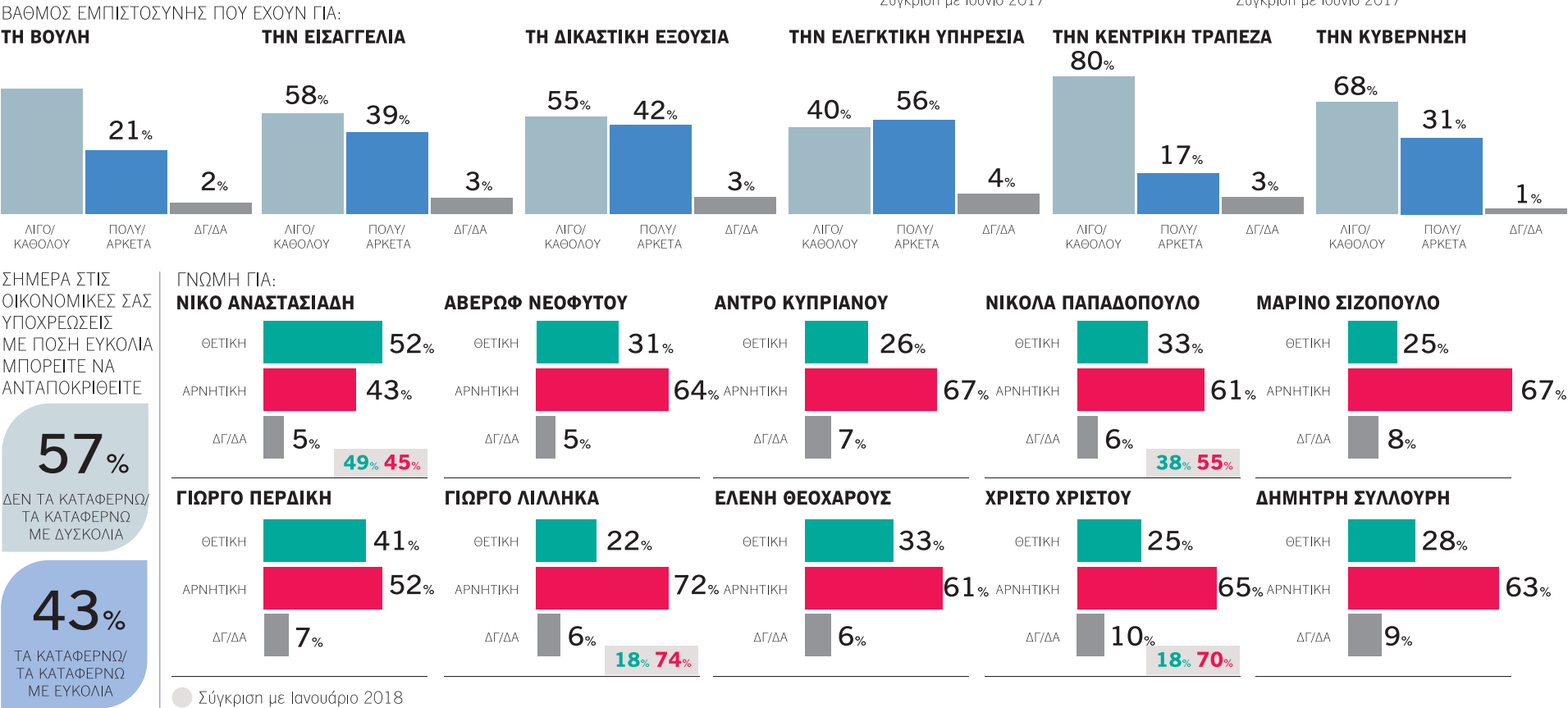
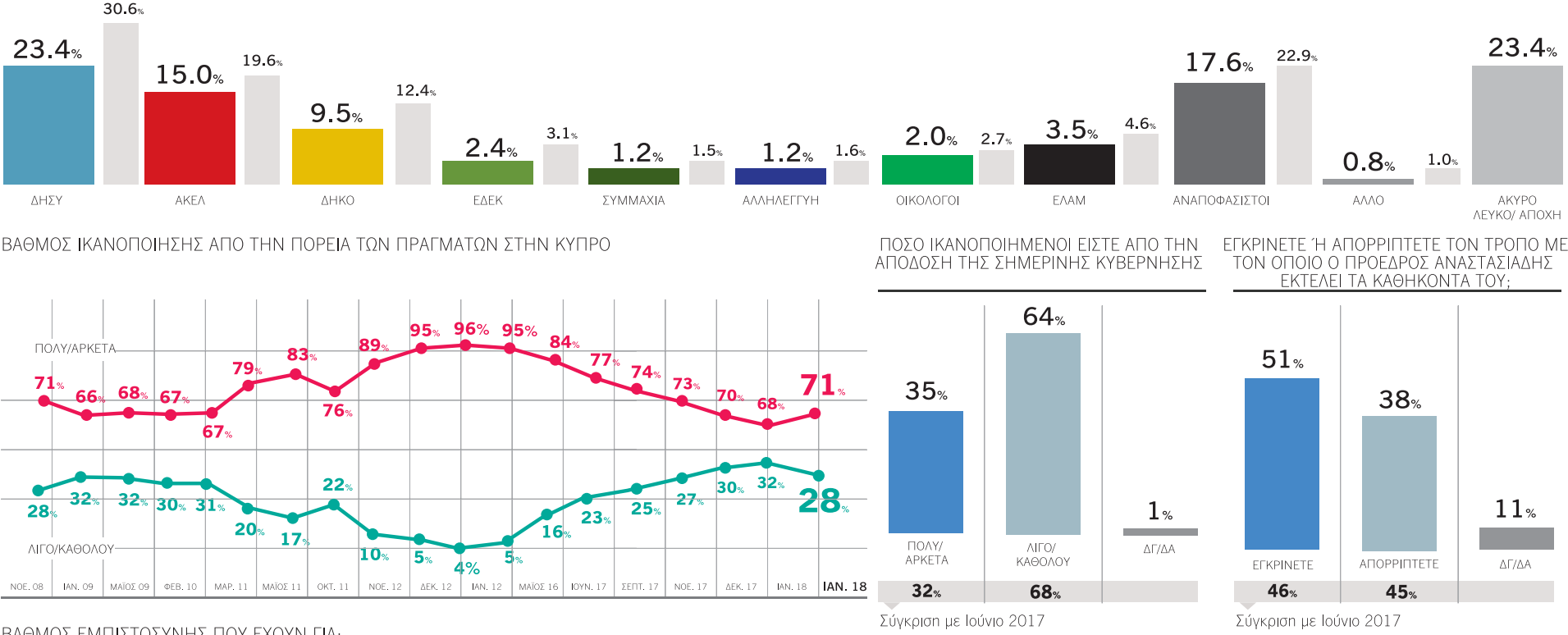
Σοβαρό μειονέκτημα της κυβέρνησης για το οποίο επικρίνεται σφόδρα είναι η αδυναμία της να αντιμετωπίσει το μείζον πρόβλημα των ναρκωτικών.

σε ποσοστό 60%, ενώ στα υπόλοιπα κόμματα επικρατεί πλειοψηφικά η απαισιοδοξία φθάνοντας στο εκπληκτικό 93% μεταξύ των ψηφοφόρων του ΑΚΕΛ και το 73% του ΔΗΚΟ. Η κυβέρνηση και ενδεχομένως και οι οίκοι αξιολόγησης έχουν θετικές προσλαμβάνουσες για την πορεία και τη δυναμική της κυπριακής οικονομίας, πλην όμως οι πολίτες έχουν διαμετρικά αντίθετη άποψη. Επτά στους δέκα θεωρούν ότι η χώρα εξακολουθεί να παραμένει στη δίνη της οικονομικής κρίσης. Ακόμα και οι ψηφοφόροι του ΔΗΣΥ ασπάζονται σε ποσοστό 51% την άποψη ότι η χώρα δεν έχει ακόμη εξέλθει από την κρίση, με πιο έντονες απόψεις να καταγράφονται μεταξύ των Ακελικών (81%). Η άποψη ότι η χώρα υποφέρει ακόμη από τα δεινά και τις παράπλευρες συνέπειες της οικονομικής κρίσης εδράζεται στις θλιπτικές βιωματικές εμπειρίες των πολιτών, με 48% να δηλώνει ότι με δυσκολία τα βγάζει πέρα ενώ 9% είναι σε ακόμα δυσχερέστερη θέση, αφού δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις. Παράτηρουμε, λοιπόν, μια κοινωνία ουσιαστικά διχοτομημένη με 43% να τα καταφέρνουν και 57% να ανταπεξέρχονται δύσκολα ή καθόλου.

Θεσμοί

Η οικονομική ανισότητα, η μείωση του βιοτικού επιπέδου, καθώς και η αδυναμία των πολιτικών να αντιμετωπίσουν αποφασιστικά και καίρια τα προβλήματα της κρίσης έχουν δημιουργήσει ένα τεράστιο κενό εμπιστοσύνης για την πολιτική εξουσία αλλά και τις ανεξάρτητες Αρχές. Η ανεπάρκεια εκ μέρους της Πολιτείας στην αντιμετώπιση των προβλημάτων σε συνδυασμό με την αδυναμία απόδοσης δικαιοσύνης για όσους ευθύνονται για την κρίση και τα φαινόμενα διαπλοκής, οδήγησαν στην παρακμή των θεσμών που παίρνει πλέον τραγικές διαστάσεις. Η Βουλή δέχεται δριμύια επίθεση αποδοκιμασίας, με την άρση της εμπιστοσύνης των πολιτών να ανέρχεται στο 77%, με μόνο το 21% να την εμπιστεύονται. Τον Οκτώβριο του 2015 ο βαθμός εμπιστοσύνης για τη βουλή ήταν 15%, δηλαδή σε μια περίοδο σχεδόν τριών ετών, το μόνο που κατόρθωσε ήταν μια ανε-

Πολιτικό και Οικονομικό Βαρόμετρο

Ταυτότητα έρευνας

Ανάθεση: Καθημερινή Κυπριακή Πολιτική & Οικονομική Εφημερίδα ΑΤΔ. **Γραφείο:** Symmetron Market Research, μέλος ESOMAR | **Ημερομηνία Διεξαγωγής:** 4-11/05/2018 | **Κάλυψη:** Παγκύπρια αστικές και αγροτικές περιοχές, άνδρες και γυναίκες 18 ετών και άνω | **Μέγεθος Δείγματος:** 620 άτομα | **Μέθοδος Δειγματοληψίας:** Τυχαία στρωματοποιημένη δειγματοληψία | **Συλλογή Δεδομένων:** Τηλεφωνικές συνεντεύξεις με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου | **Τυπικό Περιθώριο Απόκλισης:** 95% βαθμός εμπιστοσύνης, περιθώριο απόκλισης +/- 3,9.

παισθητη βελτίωση του δείκτη εμπιστοσύνης κατά έξι μονάδες. Η περιφρονητική στάση απέναντι στους θεσμούς είναι ακόμα πιο κρίσιμη στην περίπτωση της Κεντρικής Τράπεζας, με την αμφισβήτηση να φθάνει στο 88%, όπως ακριβώς και το 2015, καμία δηλαδή βελτίωση. Η εμπιστοσύνη προς την Εισαγγελία έχει επίσης αρνητικό πρόσημο με 39% να εμπιστεύονται τον θεσμό και 58% να τοποθετούνται αρνητικά. Σε σύγκριση με το 2015 σημειώνεται μερική βελτίωση κατά εννέα μονάδες. Η εμπιστοσύνη προς τη δικαστική εξουσία έχει βελτιωθεί από 35% το 2015 σε 42%, όμως εξακολουθεί να καταγράφει αρνητικό πρόσημο αφού η πλειοψηφία 55% δεν εμπιστεύεται το θεσμό. Η μόνη ανεξάρτητη Αρχή που επιβιώνει από την οξύτητα των επικρίσεων, είναι η Ελεγκτική Υπηρεσία, κερδίζοντας την εμπιστοσύνη της πλειοψηφίας των πολιτών (56%) σε σύγκριση με 47% το 2015.

Πρόεδρος και κυβέρνηση

Τα βασικά ζητήματα που προκύπτουν για την αξιολόγηση του Προέδρου και της κυβέρνησης, είναι

κύρια η επικράτηση του Προέδρου στο πολιτικό σκηνικό αφού κερδίζει την έγκριση των πλειοψηφίας των πολιτών σε αντίθεση με άλλα πολιτικά πρόσωπα που έχουν περιορισμένη εμβέλεια. Το δεύτερο ζήτημα αφορά τις χαμηλές πτήσεις του νέου κυβερνητικού σχήματος τόσο σε επίπεδο συνολικής απόδοσης όσο και σε επίπεδο υπουργών, αφού οι πλείστοι δεν κατόρθωσαν ακόμη να διαμορφώσουν θετικές παραστάσεις στους πολίτες για την προσωπικότητα και έργο τους και κινούνται εντός περιορισμένου κύκλου αναγνωρισιμότητας. Ο Πρόεδρος είναι ο μόνος πολιτικός με θετικό ισοζύγιο κρίσεων δημοτικότητας κερδίζονται 52% θετικές κρίσεις και 43% αρνητικές. Με εξαίρεση το ΑΚΕΛ, ο Πρόεδρος κερδίζει σημαντικά ποσοστά σε όλα τα κόμματα με βασικό τον στήριγμα ασφαλώς τον ΔΗΣΥ από τον οποίο αντλεί 93% θετικές κρίσεις, μια πραγματικά πρωτοφανή αποδοχή σε σύγκριση με προηγούμενους Προέδρους. Στο στρατόπεδο του ΑΚΕΛ μόνο 19% έχουν θετική γνώμη για τον Πρόεδρο, ενώ κερδίζει 44% στο ΔΗΚΟ, 37% στην ΕΔΕΚ, 42% στη Συμμαχία,

57% στην Αλληλεγγύη, 49% στους Οικολόγους και 26% στο ΕΛΑΜ. Ο δείκτης έγκρισης για τον τρόπο με τον οποίο ο Πρόεδρος Αναστασιάδης εκτελεί τα καθήκοντά του έχει αυξηθεί στο 51% σε σύγκριση με 45% τον Δεκέμβριο 2017 και υπερβαίνει κατά δεκαπέντε μονάδες το ποσοστό των πολιτών που τον επέλεξε στον πρώτο γύρο των εκλογών του 2018. Στον χώρο του ΔΗΣΥ, ο δείκτης έγκρισης αγγίζει το εκπληκτικό 95%, που δείχνει όχι απλά αποδοχή αλλά μια σχέση καθολικής αφοσίωσης των οπαδών του ΔΗΣΥ στον Πρόεδρο. Στα υπόλοιπα κόμματα περιορίζεται στο 20% για το ΑΚΕΛ, το 39% για το ΔΗΚΟ και το 28% για την ΕΔΕΚ. Εκεί που υστερεί η αξιολόγηση του Προέδρου είναι στη συνολική εικόνα της κυβέρνησης όπως επίσης και στη διαχείριση του Κυπριακού και άλλων επιμέρους πολιτικών. Στο Κυπριακό μόνο 28% αποδίδουν ψήφο εμπιστοσύνης στους χειρισμούς του Προέδρου, δέκα μονάδες κάτω από την αντίστοιχη αξιολόγηση τον Ιούνιο του 2017. Η δυσaráσκεια από τη διαχείριση του Κυπριακού, στον χώρο του ΔΗΣΥ κυμαίνεται στο 30%, ενώ

67% επιδοκιμάζουν τους χειρισμούς του Προέδρου. Οι πολίτες δεν παραχωρούν έστω και την ελάχιστη περίοδο χάριτος στο νέο κυβερνητικό σχήμα, αφού από τους πρώτους τρεις μήνες παγίωσε μια αρνητική εικόνα, με μόλις 35% να αποτιμά θετικά το έργο της κυβέρνησης και 65% να βρίσκονται στην αντίπερη όχθη, κρίνοντας την επικριτικά. Ακόμα και στον χώρο των ψηφοφόρων του ΔΗΣΥ, παρόλο που η πλειοψηφία (72%) στηρίζει την κυβέρνηση, εντούτοις υποβόσκει μια σημαντική τάση αμφισβήτησης της τάξης του 28%. Εννέα στους δέκα ψηφοφόρους του ΑΚΕΛ επικρίνουν την κυβέρνηση Αναστασιάδη, με το αντίστοιχο ποσοστό στο ΔΗΚΟ να κυμαίνεται στο 71%. Σοβαρό μειονέκτημα της κυβέρνησης, που αποκτά κρίσιμη σημασία λόγω της πρόσφατης έξαρσης της εγκληματικότητας, είναι η αδυναμία της να αντιμετωπίσει το μείζον πρόβλημα των ναρκωτικών, με 79% να επικρίνουν τις πολιτικές και ενέργειες της κυβέρνησης. Μεγαλύτερος βαθμός δυσaráσκειας καταγράφεται στη Λεμεσό, Πάφο και Αμμόχωστο σε ποσοστά 84%-86%. Το βασικό

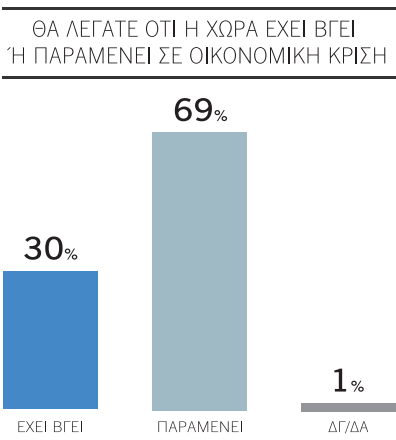
συμπέρασμα που προκύπτει από τις δημοτικότητες των υπουργών είναι η περιορισμένη αναγνωρισιμότητα των περισσότερων νέων υπουργών. Η πλειοψηφία των πολιτών δεν τους γνωρίζει αρκετά καλά και στον χώρο του ΑΚΕΛ. Αμέσως μετά ακολουθεί ο Χάρης Γεωργιάδης με 58%, με ένα σημαντικό και ίσως πρωτοφανές ποσοστό αποδοχής για υπουργό Οικονομικών. Λίγο πιο κάτω τοποθετείται η Ζέτα Αιμιλιανίδου με 54% και έπεται ο Καδής με 46% και ο Πετρίδης με 40% με 43% των πολιτών να μην έχει διαμορφώσει ακόμα άποψη για το έργο του. Διαμετρικά αντίθετη πορεία ακολουθεί η δημοτικότητα των Προδρόμου και Ιωνά, οι οποίοι εισπράττουν περισσότερες αρνητικές παρά θετικές κρίσεις. Συγκεκριμένα οι αρνητικές κρίσεις για τον Ιωνά ανέρχονται στο 62% και για τον Προδρόμου στο 51%.

Οι δημοτικότητες και ο δείκτης εμπιστοσύνης Τραπεζών

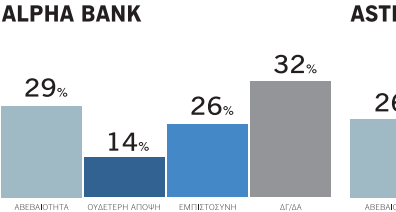
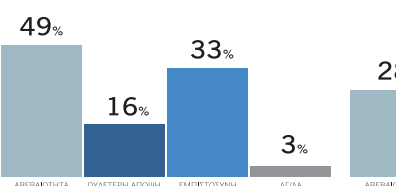
Πρώτος ο Περδίκης με 41%, τελευταίος ο Λιλλήκας με 22% θετική εικόνα της Τράπεζας Κύπρου, ενώ πατώνει η εμπιστοσύνη της ΚΤΚ

Η επιτιμητική στάση των πολιτών αποτυπώνεται και στην παράμετρο των δημοτικότητων, με όλους τους πολιτικούς αρχηγούς να δέχονται πλειοψηφική ροή αρνητικών παρά θετικών κρίσεων και τους περισσότερους να καταγράφουν καταθλιπτικά ποσοστά δημοτικότητας που περιορίζονται αυστηρά στον ιδεολογικό τους χώρο, χωρίς ερείσματα αποδοχής σε άλλους πολιτικούς χώρους. Ο κ. Περδίκης κατατάσσεται πρώτος σε δημοτικότητα με 41% θετικές κρίσεις και 52% αρνητικές. Η δημοτικότητα του κ. Αβέρωφ κυμαίνεται στο 31% και οι αρνητικές κρίσεις στο 64%. Στον χώρο του ΔΗ.ΣΥ, 70% των ψηφοφόρων έχουν θετική γνώμη για τον κ. Αβέρωφ. Οι θετικές κρίσεις για τον κ. Κυπριανού είναι μόλις 26%, εισπράττοντας 64% θετικές κρίσεις από τους ψηφοφόρους του ΑΚΕΛ. Η δημοτικότητα του κ. Παπαδόπουλου, κυμαίνεται στο 33% κερδίζοντας 70% στο ΔΗΚΟ, 76% στην ΕΔΕΚ και 61% στη Συμμαχία. Η δημοτικότητα του κ. Σιζόπουλου κυμαίνεται στο 25%, με 74% θετικές κρίσεις στην ΕΔΕΚ. Ο κ. Λιλλήκας καταγράφει τη χαμηλότερη δημοτικότητα με 22% και 66% στη Συμμαχία, η κ. Θεοχάρους εισπράττει 33% θετικές κρίσεις με 65% στην Αλληλεγγύη και ο κ. Χρίστου 25% με 90% θετικές κρίσεις στο ΕΛΑΜ. Η δημοτικότητα του πρόεδρου της Βουλής, κ. Συλλούρη είναι 28%, εισπράττοντας περισσότερες θετικές κρίσεις από τους ψηφοφόρους του ΔΗΣΥ παρά τους ψηφοφόρους της Αλληλεγγύης.

Εκλογικός χάρτης
Η επικριτική διάθεση των πολιτών και η εξασθένιση της κοινοτικής ταύτισης και επιρροής, αποτυπώνεται ευδιάκριτα και στην πρόθεση ψήφου, μέσα από τις απογοητευτικές επιδόσεις ιδιαίτερα των μικρότερων κομμάτων. Τέσ-

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΓΙΑ: ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

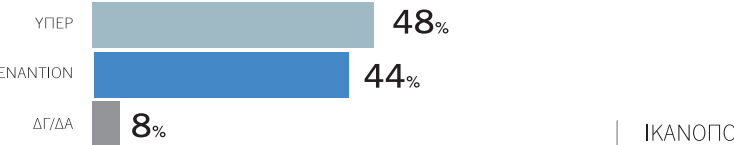

σερεις στους δέκα πολίτες δεν επιλέγουν κόμμα αλλά προτιμούν είτε την αποχή (23,4%) είτε παραμένουν αναποφάσιστοι (17,6%). Ο ΔΗΣΥ κερδίζει 23,4% με τη συσπείρωση να κυμαίνεται στο 82%, ενώ εισπράττει σημαντικό ποσοστό εισροών από την Αλληλεγγύη της τάξης του 39%. Το ΑΚΕΛ κυμαίνεται στο 15% με τη συσπείρωση να κυμαίνεται στο 77%, καταγράφοντας εισροές κυρίως από την ΕΔΕΚ

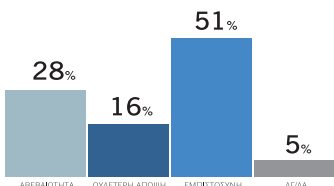
ΕΙΣΤΕ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΜΕ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ/ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

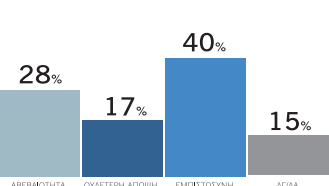
ΕΙΣΤΕ ΥΠΕΡ Ή ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ

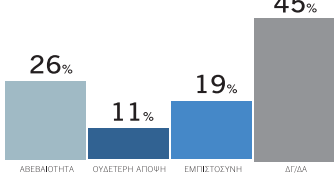
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

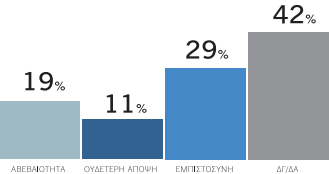
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ASTRO BANK

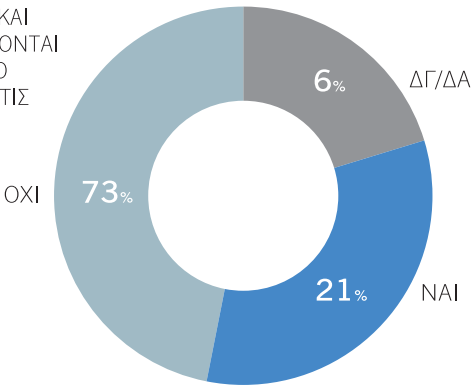
RCB

(8,6%). Το ΔΗΚΟ κυμαίνεται στο 9,5%, σημειώνοντας συσπείρωση 68%. Από τα υπόλοιπα κόμματα του ενδιαμέσου χώρου κανένα δεν διασώζεται με τα ποσοστά τους ακόμα και στη διευκρινισμένη ψήφο να κινούνται εκτός του ορίου εισδοχής στη βουλή. Το ΕΛΑΜ είναι σήμερα το τέταρτο σε εκλογική επιρροή κόμμα με 3,5% και 4.6% στη διευκρινισμένη ψήφο, κερδίζοντας ψήφους ιδιαίτερα από τους

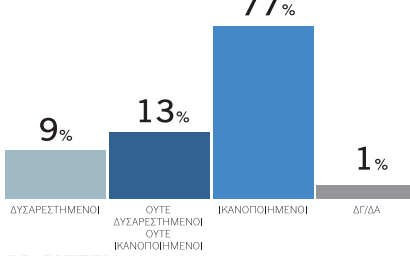
νέους 18-39 ετών σε ποσοστό 5,2% Όπως σημειώσαμε και πιο πάνω, η περιφρονητική στάση απέναντι στους θεσμούς είναι ακόμα πιο κρίσιμη στην περίπτωση της Κεντρικής Τράπεζας, με την αμφισβήτηση να φθάνει στο 88%, όπως ακριβώς και το 2015, χωρίς δηλαδή οποιαδήποτε βελτίωση. Η κρίση που σημάδεψε τον τραπεζικό τομέα το 2013, εξακολουθεί να επηρεάζει δυσμενώς τον δείκτη εμπιστοσύνης για σχεδόν

ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΟΙ ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΣΩΣΤΟ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ

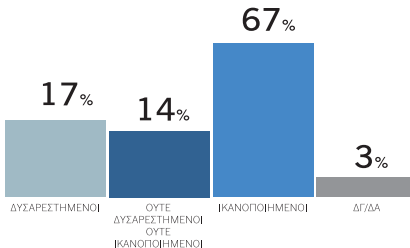

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ:

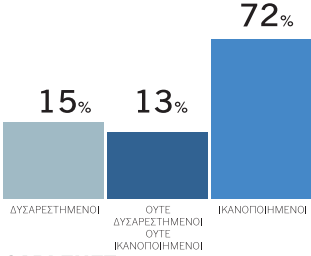
CYTA

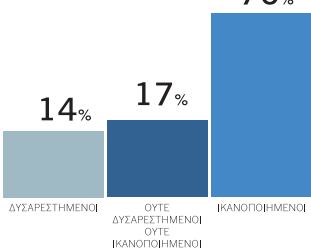
PRIMETEL

MTN

CABLENET

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ / Symmetron Market Research

οψηφία των πολιτών (51%). Η Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα έχει δεχτεί ίσως το μεγαλύτερο πλήγμα ειδικά τους τελευταίους μήνες με αποτέλεσμα ο δείκτης εμπιστοσύνης να αποτιμάται στο 33%, που πόρρω απέχει από την ιστορική διαδρομή του Συνεργατισμού.

Ο κ. Μιχάλης Βρυωνίδης είναι διευθυνών σύμβουλος της Symmetron Market Research.

ΕΡΑΝΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

8-29/5

Αγάπη σημαίνει δίνω

Χρόνια τώρα, σε όλη την Κύπρο, άνθρωποι με καρδιά γεμάτη αγάπη μάς υποδέχονται με χαμόγελο, για να προσφέρουν ό,τι μπορούν στο έργο μας.

Με σύμμαχο την ΟΠΑΠ Κύπρου, κάνουμε πάλι την αγάπη πράξη στον έρανο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, από τις 8 μέχρι τις 29 Μαΐου.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Charity Direct

cyta

www.redcross.org.cy

SMS στο 7060 στείλτε

redcross (κενό) 1 για €1

redcross (κενό) 3 για €3

redcross (κενό) 5 για €5

ΚΥΠΡΟΣ RED CROSS SOCIETY

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΟΠΑΠ

ΚΥΠΡΟΥ

ΣΤΗΡΙΖΟΥΜΕ ΚΑΘΕ ΑΓΩΝΑ

TELIA & PAVLA BEBO

Ο ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΣΤΗΝ «Κ»

Θα μπορούσα να πω πολλά για την ασυνέπεια Αναστασιάδη

Δεν θέλω να τα πω όμως γιατί θα χρησιμοποιηθούν από την τουρκική πλευρά, λέει ο γ.γ του ΑΚΕΛ

Συνέντευξη στη
MARINA ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Θα μπορούσα να πω πολλά – για την ασυνέπεια Αναστασιάδη – δεν θέλω όμως να τα πω διότι θα χρησιμοποιηθούν από την τουρκική πλευρά», λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Άντρος Κυπριανού, ανοίγοντας δριμεία επίθεση στον Πρόεδρο Αναστασιάδη για τις «παλινδρομήσεις και αντιφάσεις του» στο Κυπριακό. Δεν διστάζει να παρουσιάσει ένα προς ένα τα σημεία που τον έκαναν να τον κρίνει ως ασυνεπή. Μιλάει και για την κίνηση Ακιντζι εκτιμώντας πως ο Τ/κ ηγέτης δέχεται πιέσεις από την Τουρκία για δύο κράτη. «Δικαιούστε να εξαγάγετε όποιο συμπέρασμα θέλετε. Δεν έχω κανένα πρόβλημα να καταλήξετε στα δικά σας συμπεράσματα με αυτά που λέω. Εγώ απλώς λέω ότι ο καθένας θα κρίθει από τις πράξεις του. Για μένα είναι πολύ μεγάλη προδοσία, είτε κάποιος συνειδητά είτε άθελά του, να οδηγήσει τα πράγματα προς τη διχοτόμηση», λέει ο Άντρος Κυπριανού, απαντώντας ότι βάσει των όσων λέει δίνει το συμπέρασμα ότι ο Νίκος Αναστασιάδης δεν θέλει λύση.

—Ο Πρόεδρος είχε καλέσει τον κ. Ακιντζι να προσέλθει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων βάσει του πλαισίου Γκουτιέρες. Αυτό δεν ήταν ένδειξη ότι προσπάθησε να άρει το αδιέξοδο;

—Και όταν ο κ. Ακιντζι είπε να πάμε σε συνομιλίες βάσει του πλαισίου Γκουτιέρες ποια ήταν η απάντηση της δικής μας πλευράς; Από εδώ μπορούμε να δούμε και πόσο ειλικρινής ήταν όταν τάχα τα έλεγε αυτά. Γιατί στην ουσία δεν είναι αυτό που έλεγε αλλά να πάμε σε συνομιλίες, να ξεκινήσουμε να συζητήσουμε τις εσωτερικές πιτυχές, να έχουμε πρόοδο, να είναι καλή προετοιμασία για τη διεθνή διάσκεψη, να συμμετέχουν τα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας και μόνο τότε να πάμε στη διάσκεψη για το Κυπριακό. Δεν έλεγε να πάμε σε συνομιλίες στη βάση του πλαισίου Γκουτιέρες. Αυτό άρχισε να το λέει το τελευταίο διάστημα, μετά την πίεση τη δική μας, πιστεύω για λόγους επικοινωνιακούς.

—Θεωρώντας δεδομένο ότι δεν θα το έλεγε ο κ. Ακιντζι;

—Ναι. Όταν ο κ. Ακιντζι είπε ελάτε να συζητήσουμε στη βάση του πλαισίου Γκουτιέρες ποια ήταν η απάντηση του Προέδρου; Πρώτα και κύ-

“

Αντί να χρησιμοποιήσουμε τα όσα λέει ο Γκουτιέρες ως ασπίδα προστασίας, ανακαλύψαμε συνωμοσία Ακιντζι με την Τουρκία

“

Νομίζετε ότι μετά από όλα αυτά τα πράγματα θα έπρεπε να λέμε τι ωραίος και καλός ο κ. Αναστασιάδης και με πόση συνέπεια και αποτελεσματικότητα υπερασπίζεται τα συμφέροντα της Κύπρου;

ρια αμνηχανία και πάγωμα για δύο μέρες. Έκανε δηλώσεις ο κυβερνητικός εκπρόσωπος και την πρώτη και τη δεύτερη μέρα, οι οποίες πόρρω απείχαν από τη δήλωση του Προέδρου, η οποία και πάλι ήταν ανεπαρκέστατη. Η απλή απάντηση που θα έπρεπε να δώσει είναι, είμαι έτοιμος, ξεκινάμε αμέσως με βάση το πλαίσιο Γκουτιέρες και εκεί θα διαφανεί ποιος πραγματικά έχει τη βούληση ή όχι. Αν ο κ. Ακιντζι δεν είχε συνεννοηθεί με την Τουρκία και αν ο κ. Ακιντζι συμπεριφερόταν διαφορετικά στο τραπέζι από εκείνα που είπε δημόσια θα έμενε εκτεθειμένος.

Πιέζεται ο Ακιντζι
—Για ποιο λόγο, όμως, το έκανε ο κ. Ακιντζι;

—Η προσωπική μου εκτίμηση είναι ότι πιέζεται από την Τουρκία για λύση δύο κρατών. Η όλη ιστορία του δείχνει πως πάντα υποστήριζε την επανένωση της Κύπρου κάτω από την ομπρέλα της ομοσπονδίας και είναι προφανές ότι διαφωνεί. Προέβη σε αυτή την κίνηση για να φέρει την Τουρκία προ τετελεσμέ-

Αγωνιώ για το μέλλον και την προοπτική της χώρας μου, βλέποντας ότι τα πράγματα έχουν αφεθεί να οδηγηθούν από μόνα τους στη διχοτόμηση, λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Άντρος Κυπριανού.

Η Ομόνοια έχει την αυτοτέλειά της

—Κάποιοι παραλληλίζουν τη διαδικασία επενδύσεων του Συνεργατισμού με την Ομόνοια.

—Χρειάζεται λίγη παραπάνω σοβαρότητα στην πολιτική ζωή του τόπου.

—Η όλη διαδικασία στην Ομόνοια μπορεί να πλήξει το ΑΚΕΛ;

—Το ΑΚΕΛ είναι πολιτικό κόμμα, έχουμε σοβαρά και κρίσιμα ζητήματα ανοιχτά για να αντιμετωπίσουμε. Υπάρχει ιστορική και ιδεολογική σκέψη με την Ομόνοια και αυτό δεν το κρύψαμε ποτέ. Η Ομόνοια έχει τις δικές της διαδικασίες, τα δικά της συλλογικά όργανα και φυσικά την αυτοτέλειά της για να αποφασίσει για τα δικά της ζητήματα.

—Πότε θα ξεκαθαρίσει το μέλλον του Νίκου Κατσοურიδη στο ΑΚΕΛ;

—Ξεκινούμε σύντομα τη συζήτηση. Ήδη έχουμε κάνει μία πρώτη συζήτηση και θα τη συνεχίσουμε.

—Γιατί σας πήρε τόσο καιρό να λάβετε μια απόφαση;

—Μα καλά έχουμε και άλλα ζητήματα τα οποία συζητούμε δεν νομίζω να μας πήρε αρκετό διάστημα. Υπάρχουν ζητήματα που θα πρέπει να αξιολογηθούν και να προχωρήσουμε.

νων. Και η δική μας αντίδραση ποια είναι; Από τη στιγμή που λέμε ότι δεν θέλουμε δύο κράτη αλλά ομοσπονδία, θα έπρεπε να στηρίξουμε την κίνηση Ακιντζι και να αφήσουμε να φανεί στην εξέλιξη των πραγμάτων. Το εννοεί πραγματικά; Αν του εννοεί καλώς, γιατί θα καταφέρομε να λύσουμε το Κυπριακό. Αν δεν του εννοεί θα μείνει εκτεθειμένος. Ξεκινήσαμε να λέμε ότι είναι παγίδα και πρέπει να προσέξουμε. Από πού ως πού είναι παγίδα; Θα πηγαίναμε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και θα έλεγε στον κ. Γκουτιέρες, μα το πλαίσιο Γκουτιέρες άλλα λέει; Αφού ο κ. Γκουτιέρες το έγραψε, ξέρει τι λέει το πλαίσιο, ξέρει τι θα υποστηρίξει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Και θα πρέπει να σημειώσουμε πως ο γ.γ. ήταν ξεκάθαρος στο ότι πρέπει να καταργηθεί

η Συνθήκη Εγγυήσεως, τα παρεμβατικά δικαιώματα και δραστική μείωση των στρατευμάτων από την πρώτη μέρα της λύσης και στη συνέχεια να υπάρξει περαιτέρω δραστική μείωση και να συζητηθεί το κατά πόσο θα αποχωρήσουν πλήρως ή αν θα μείνουν και για πόσα χρόνια. Αντί να χρησιμοποιήσουμε τα όσα λέει ο γ.γ. ως ασπίδα προστασίας, ανακαλύψαμε συνωμοσία Ακιντζι με την Τουρκία. Αν θέλουμε επανέναρξη των διαπραγματεύσεων στη βάση του πλαισίου Γκουτιέρες θα πρέπει να μας πουν ποιες είναι οι παγίδες. Θα συνωμοτήσει ο κ. Ακιντζι με τον Αντόνιο Γκουτιέρες και θα δώσουν διαφορετική ερμηνεία από εκείνη που έχει το πλαίσιο; Ξέρετε, έχουν αρχίσει να πληθαίνουν οι φωνές που λένε ότι ο γ.γ. του ΟΗΕ αποτελεί μέρος μιας μεγαλύτερης συνωμοσίας σε βάρος της Κύπρου. Μα για τον κ. Γκουτιέρες λέγαμε μέχρι πρόσφατα ότι είναι αντικειμενικός, έμπειρος, ικανός, σοφός, πως ξαφνικά χάλασε και είναι φιλότουρκος που θέλει να ξεγελάσει την ε/κ πλευρά;

—Από πλευράς Προεδρικού πλθθαίνουν οι φωνές;

—Το Προεδρικό ακόμα δεν είπε δημόσια κάτι τέτοιο.

—Το λέει στο παρασκήνιο;

—Οχι, δεν τους έχω ακούσει να πουν δημόσια.

—Έχετε εντίνει την κριτική σας που δίνει την εντύπωση σε κάποιους πως δεν αρμόζει στο μετριοπαθές προφίλ που είχατε μέχρι σήμερα...

—Έχω μετατραπεί σε ακραίο; Αυτά που λέω δεν τα τεκμηριώνω; —Κάποιες από τις τελευταίες τοποθετήσεις σας, όπως ότι ο Πρόεδρος αλληθωρίζει ή το πρόσφατο tweet σας καταδεικνύει ότι βλέπετε τον Νίκο Αναστασιάδη με μεγάλη επιφύλαξη. Νιώθετε πως σας ξεγέλασε;

—Δεν ασκώ προσωπική πολιτική, η πολιτική είναι αποτέλεσμα συλλογικής συζήτησης που γίνεται στο ΑΚΕΛ. Αυτό γινόταν και τότε που στηρίζαμε τη διαδικασία και τώρα που ασκούμε κριτική στον Νίκο Αναστασιάδη. Δεν είναι προσωπικά τα θέματα, είναι αποτέλεσμα προσωπικής συζήτησης και λήψης συλλογικών αποφάσεων στο ΑΚΕΛ. Πάντα μιλούσαμε για αντιφάσεις και παλινδρομήσεις, ακόμα και τότε που στηρίζαμε τη διαδικασία και ουδέποτε του δώσαμε λευκή επιταγή, λέγαμε ότι θα κρίναμε με βάση το τελικό αποτέλεσμα.

Ο ΔΗΣΥ μας εκλιπαρούσε να ψηφίσουμε την πρότασή του

—Πρώτη φορά όμως έφτασε σε τέτοιο σημείο η κριτική σας.

—Έγινε πιο έντονη η κριτική μας, όταν έγιναν πιο έντονες οι αντιφάσεις και οι παλινδρομήσεις. Πήγαμε στο Μον Πελεράν 1, ενώ είχαμε προχωρήσει στη συζήτηση του Εδαφικού και είχε υπάρξει μεγάλη προσέγγιση στα δύο από τα τρία κριτήρια που είχαμε θέσει, ζητήσαμε διακοπή των διαπραγματεύσεων, λέγοντας ψέματα για να επιστρέψουμε στην Κύπρο. Αυτό το πράγμα μας ενόχλησε, όπως αντιλαμβάναστε, όπως επίσης και το γεγονός ότι σε αυτό το ψέμα χρησιμοποιήσαμε το ΑΚΕΛ. Πήγαμε στο Μον Πελεράν 2 και αντί να δώσουμε τη δυνατότητα να υπάρξει συζήτηση και πρόοδος και πάλι πήγαμε σε ναυάγιο. Δίχως να συνεννοηθεί με κανέναν ο Πρόεδρος πήγε στο δείπνο της 1ης Δεκεμβρίου και αποφάσισε να πάει στη Γενεύη. Στη Γενεύη για τρεις ολόκληρες μέρες δεν διεξαγόταν ουσιαστική συζήτηση. Προτεινάμε εμείς στον Πρόεδρο να ακολουθήσει άλλη διαδικασία, μας είπε πως την ακολούθησε και καταφέραμε να κατατεθούν και

οι χάρτες και να ξεκινήσει η συζήτηση για το θέμα της ασφάλειας, έστω και με τον τρόπο τον οποίο έγινε. Επιστρέψαμε πίσω στη βουλή, συζητήσαμε το ενωτικό δημοψήφισμα, πρόσταση του ΕΛΑΜ που πέρασε με την ανοχή του ΔΗΣΥ, καταρρέουν οι διαπραγματεύσεις, μας παρακαλεί ο ΔΗΣΥ να κάνουμε την υπέρβαση να ψηφίσουμε μαζί τους για την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων, κάνουμε την υπέρβαση και εκείνοι που μας εκλιπαρούσαν να στηρίξουμε την πρότασή τους, για να ξεπεραστεί το πρόβλημα, κάνουν αναφορά στο Ανώτατο με τη δικαιολογία ότι έτσι μας είπε ο γενικός εισαγγελέας με αποτέλεσμα να γίνει ένας μύλος. Μετά ανακαλύπτει ο κ. Αναστασιάδης ότι πρέπει να συζητήσουμε πρώτα το θέμα της Ασφάλειας, να καταλήξουμε, μετά το Εδαφικό, να καταλήξουμε και μετά να συζητήσουμε τα υπόλοιπα ζητήματα. Και ενώ τα έλεγε αυτά και του λέγαμε πως ήταν λάθος η προσέγγιση πήγε στο δείπνο τον Ιούνιο και αποφασίζει να πάει στο Κραν Μοντάνα με μία διαδικασία πολύ διαφορετική από αυτή που

“

Πρόσφατα βρήκα ομιλίες του Εζεκία Παπαϊωάννου από τότε που έλεγε ότι η πολιτική που ακολουθεί η Δεξιά για τον συνεργατισμό στοχεύει στο κλείσιμο του Συνεργατισμού. Είναι από τότε που προειδοποιούσε το ΑΚΕΛ.

έλεγε πως ήθελε. Λέτε πως ο κ. Αναστασιάδης δηλώνει έτοιμος να πάμε σε συνομιλίες στη βάση του πλαισίου Γκουτιέρες. Του λέει ο κ. Ακιντζι να πάμε στις συνομιλίες στη βάση Γκουτιέρες και τι κάνει ο Αναστασιάδης; Τον αδειάζει. Του ζητάει να μας πει αν συμφωνεί η Τουρκία με αυτά που λέει. Νομίζετε ότι μετά από όλα αυτά τα πράγματα θα έπρεπε να λέμε τι ωραίος και καλός ο κ. Αναστασιάδης και με πόση συνέπεια και αποτελεσματικότητα υπερασπίζεται τα συμφέροντα της Κύπρου;

—Πού πιστεύετε ότι οφείλεται η ασυνέπεια;

—Θα μπορούσα να πω πολλά πράγματα, δεν θέλω να τα πω διότι θα χρησιμοποιηθούν από την τουρκική πλευρά και θα με κατηγορούν ότι δίνω άλλοθι στην Τουρκία να περνά την πολιτική της. Άλλοθι στην Τουρκία για να προωθεί τις θέσεις της δίνουν εκείνοι οι οποίοι με τις ενέργειές τους δεν παραμένουν συνεπείς στη διαδικασία, όπως καθορίστηκε από τον ΟΗΕ. Εκείνοι που θέλουν να ξεφύγουν από το συμφωνημένο πλαίσιο λύσης και

να αναζητήσουμε είτε νέες στρατηγικές είτε οποιοσδήποτε άλλες τυχοδιωκτικές περιπέτειες. Αυτοί είναι εκείνοι που λένε ότι θέλουμε δύο κράτη.

—Κάποιοι πάντως σας κατηγορούν ότι υιοθετείτε τουρκικές θέσεις.

—Εγώ ειλικρινά διερωτώμαι αν οποιοσδήποτε λογικός άνθρωπος, όταν του πεις πως συμπεριφέρθηκε η κυβέρνηση, θα μπορέσει να σε κατηγορήσει γιατί της ασκείς κριτική. Γιατί αγωνιάς για το μέλλον και την προοπτική της χώρας σου, βλέποντας ότι τα πράγματα έχουν αφεθεί να οδηγηθούν από μόνα τους στη διχοτόμηση;

—Εξάγεται το συμπέρασμα από όσα λέτε ότι ο Νίκος Αναστασιάδης δεν επιθυμεί λύση...

—Δικαιούστε να εξαγάγετε όποιο συμπέρασμα θέλετε. Δεν έχω κανένα πρόβλημα να καταλήξετε στα δικά σας συμπεράσματα με αυτά που λέω. Εγώ απλώς λέω ότι ο καθένας θα κρίθει από τις πράξεις του. Για μένα είναι πολύ μεγάλη προδοσία είτε κάποιος συνειδητά είτε άθελά του να οδηγήσει τα πράγματα προς

τη διχοτόμηση.

—Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της οικονομίας είναι ο Συνεργατισμός. Θα έπρεπε να είχαν ληφθεί μέτρα νωρίτερα;

—Οι όλες εξελίξεις μας δίνουν το μήνυμα ότι η κυβέρνηση φαίνεται να είχε προσχεδιάσει αυτή την εξέλιξη και ακολουθούσε μία συγκεκριμένη πορεία με αυτά που έκανε ή με αυτά που δεν έκανε που θα μας έφερναν ως εδώ.

—Πώς να την προσχεδιάσει;

—Είχε στο μυαλό της ότι αυτός ο τομέας θα έπρεπε να ιδιωτικοποιηθεί και λειτουργήσει με τρόπο που μας έφερε σιγά-σιγά στην ιδιωτικοποίηση. Η κυβέρνηση εγκληματεί σε βάρος μιας μεγάλης μερίδας της κοινωνίας, της κοινωνίας ολόκληρης, αν με ρωτάτε, αλλά κυρίως εκείνων οι οποίοι με πολλούς κόπους και μόχθος έκτισαν αυτό το κίνημα για 105 χρόνια. Πρόσφατα βρήκα ομιλίες του Εζεκία Παπαϊωάννου από τότε που έλεγε ότι η πολιτική που ακολουθεί η Δεξιά για τον συνεργατισμό στοχεύει στο κλείσιμο του Συνεργατισμού. Είναι από τότε που προειδοποιούσε το ΑΚΕΛ.

Κορυφή του παγόβουνου το Κυπριακό

Ο βαθμός επηρεασμού από τις τουρκικές εκλογές και η γραμμή που συνδέεται με το παρασκήνιο για το φυσικό αέριο

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Το Κυπριακό περιτριγυρίστηκε από διαφορετικά χρονικά ορόσημα μέχρι σήμερα, οπότε το γεγονός ότι οι εκλογές στην Τουρκία αποτελούν ακόμη ένα δεν είναι εκπληκν. Κι αυτό γιατί ήδη στη Λευκωσία αλλά και στην Ε.Ε., αυτό που περιμένουν είναι η επόμενη μέρα και πώς θα παρουσιαστεί ο Ερντογάν βάσει των ποσοστών που θα καταλάβει. Για την Κύπρο μάλιστα, αυτός θα είναι και ένας βασικός οiwνός για το πώς θα κυλήσουν και οι συνομιλίες στο Κυπριακό. Έτσι εξελίσσονται δύο σενάρια. Το πρώτο σενάριο θέλει νίκη του Ερντογάν όπως λένε και αναλυτές εκτός Κύπρου, με μικρή όμως ποσοστιαία διαφορά από την αντιπολίτευση.

Σε αυτή την περίπτωση, το εν λόγω σενάριο προτάσσει άνοιγμα ακόμη ενός κύκλου εσωστρέφειας εφόσον δεν θα είναι ο απόλυτος άρχοντας και ειδικά στην εξωτερική πολιτική της Τουρκίας που άπτεται των σχέσεων της με την Ε.Ε. άρα και με Κύπρο. Το τι θα πράξει ο ίδιος ο Ερντογάν και αν θα παραμείνει, όσο κι αν λέει το αντίθετο, στην πολιτική επικαιρότητα της Τουρκίας αν δεν τον ικανοποιεί το ποσοστό αυτό μένει να φανεί. Ωστόσο, με το Κυπριακό σε εκκρεμότητα και με την τ/κ πλευρά να προχωρεί σε αναδιπλώσεις αναφορικά με το τι εννοεί ως πλαίσιο διαπραγμάτευσης ώστε να κλείσει η ψαλίδα που άνοιξε με την Άγκυρα, περισσότερο φαίνεται να επηρεάζει το δεύτερο σενάριο. Εκείνο που αναδεικνύει νικητή των εκλογών τον Ερντογάν με διαφορά από τα αντιπολιτευόμενα κόμματα, εδραίωνοντας την κυριαρχία του. Σε αυτή την περίπτωση η αλαζονεία του θα κορυφωθεί και θα «τιμήσει» τις εθνικιστικές του υποσχέσεις που εμπεριέχουν μεταξύ άλλων και το κυπριακό. Αυτό με την πλευρά του σημαίνει ότι δεν θα μειώσει την ανελαστικότητα που ήδη δείχνει η Τουρκία στις θέσεις της και θα έχει πάρει ένα νέο πράσινο φως για να συνεχίσει την εξωτερική πολιτική στον άξονα που έχει χαράξει ως τώρα. Το πλαίσιο αυτό, θα συναντήσει χρονικά και τις κινήσεις της Τουρκίας στη Μεσόγειο με το γεωτρύπανό της, οπότε και η συζήτηση αναπόφευκτα θα συμπεριλάβει και αυτή την πτυχή.

Ο απολιτίκ

Στο ενδιαμέσο και μέχρι τις τουρκικές εκλογές, ο «πάγος» ανάμεσα στις σχέσεις Τουρκίας-Κατεχομένων καλά κρατεί. Τούρκοι αναλυτές, προσπαθούν ακόμη να εξηγήσουν το γιατί επανέφερε το πλαίσιο Γκουτιέρες ο Μουσταφά Ακιντζί στη συζήτηση, εφόσον αφενός δεν υπήρχε περίπτωση να συμφωνήσει η Τουρκία αφετέρου περιέπλεξε τα δεδομένα εντός Κατεχομένων

Την εκκρεμότητα που έχει ανακύψει μεταξύ Κύπρου-Ισραήλ για το κοιτάσμα «Αφροδίτη» κατάφεραν μέσω των συναντήσεων στα πλαίσια της τριμερούς, να την κλείσουν ως ένα σημείο Αναστασιάδης και Νετανιάχου, αλλά όχι εντελώς, όπως λένε οι πληροφορίες.

Τα αποθέματα του

«Αφροδίτη» υπολογίζονται μεταξύ 110-120 δις. κυβικών μέτρων, του «Ισάι» μεταξύ 7-10 δις. κυβικών μέτρων.

κυρίως και όχι προς τι θα έπρεπε να πράξει ή όχι η ε/κ πλευρά. Ούτως ή άλλως αυτή η «βάσανος» δεν υφίσταται τώρα. Οι δε συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στα Κατεχόμενα για το ζήτημα, άπτονται της πολιτικής ζημιάς που ήθελε να προκαλέσει ο Ακιντζί στους αντιπάλους του και όχι το μήνυμα που ήθελε να στείλει στον Νίκο Αναστασιάδη. Μετά όμως που ανέφερε τα όσα ανέφερε για το πλαίσιο Γκουτιέρες ο πρώτος, και το θέμα ξεφούσκωσε, καταγράφονταν επαναλαμβανόμενες αναδιπλώσεις εκ μέρους του εφόσον η αντίδραση της Τουρκίας ήταν σαφής κατά των όσων είπε.

Εξού και από Τούρκους αναλυτές χαρακτηρίζεται σαν μια συνολικά απολιτίκ κίνηση, αυτή που έκανε ο Ακιντζί. Έτσι ανέκυψε εκ μέρους του και πάλι η επιτροπή για το Φ.Α. ως μείζον θέμα, παράλληλα και τα δικαιώματα των τ/κ, θέματα που αμφότερα είναι ένα επί της ουσίας για την τ/κ πλευρά και «δείχνει» προς συγκεκριμένη κατεύθυνση. Αν και δεν έχει καμία σχέση με το πλαίσιο Γκουτιέρες και με το Κυπριακό, επιβεβαιώνεται πως το blame game από εδώ και πέρα θα έχει

Πού θα γίνει η τουρκική γεώτρηση

Ένα από τα βασικά ερωτήματα που ενδέχεται προϊόντος του χρόνου να επηρεάσει και το Κυπριακό αναλόγως βέβαια με το πού θα βρίσκονται οι συζητήσεις, είναι και το πού θα γίνει τελικά η τουρκική γεώτρηση. Για το πότε, έδωσε ήδη απάντηση ο Τούρκος υπουργός Ενέργειας Μπεράτ Αλμπαϊράκ που προσδιόρισε χρονικά την έναρξη των γεωτρήσεων το καλοκαίρι. Ο ίδιος φέρεται επίσης να δήλωσε ακόμα πως ο αγωγός φυσικού αερίου ΤΑΝΑΡ που είναι το ασιατικό κομμάτι του ΤΑΡ θα τεθεί σε λειτουργία στις 12 Ιουνίου. Με τον ΤΑΝΑΡ θα μεταφερθεί το φυσικό αέριο του ΑΖερμπαϊτζάν στην Ευρώπη μέσω Τουρκίας. Αυτές οι εξελίξεις, δεν απαντούν στην πράξη τίποτα από τις προθέσεις της Τουρκίας για τη Μεσόγειο, αλλά γεννάνε νέα ερωτήματα. Νοούμενου ότι δεν έχει η χώρα εμπειρία στις γεωτρήσεις, πληροφορίες λένε πως δεν μπορεί παρά να ξεκινήσει από «ουδέτερη» γεωγραφική τοποθεσία τα πρώτα τεστ. Αυτό με τη σειρά του δεν σημαίνει πως θα περιοριστεί σε πιθανές τοποθεσίες που δεν θα δημιουργούν προβλήματα στην Κυπριακή Δημοκρατία, εφόσον το ενδιαφέρον της χώρας είναι άμεσο.

Απροσδιόριστα στη Μεσόγειο προσδιόρισε την περιοχή που θα κινηθεί η τουρκική πλατφόρμα, ο Αλμπαϊράκ.

Στο ενδιαμέσο και μέχρι τις τουρκικές εκλογές, ο «πάγος» ανάμεσα στις σχέσεις Τουρκίας και Κατεχομένων καλά κρατεί.

οσμή Φ.Α. και πως η Τουρκία ευρισκόμενη εκτός ενεργειακών εξελίξεων στην αν. Μεσόγειο, θέλει να πετύχει συνδιαχείριση στα κυπριακά κοιτάσματα μέσω των όσων λέγονται για επιτροπή Φ.Α. κτλ. Επαναλαμβάνονται όμως την ίδια ώρα με σαφήνεια πληροφορίες στην «Κ» υπό αυτό το πρίσμα, πως οι ίδιες οι εταιρείες δεν θέλουν να έχει μεγαλύτερο ρόλο η Τουρκία στο κυπριακό Φ.Α., οπότε και αντιδρούν ήδη στο παρασκήνιο. Το κουβάρι για τις κινήσεις της Τουρκίας περιπλέκουν οι σχέσεις της με το Ισραήλ που οδηγούν σε άλλες ατραπούς όπως θα διαφανεί και παρακάτω, οπότε και αναμένονται οι κινήσεις της με το δικό της γεωτρύπανο. Καθόλου τυχαία δε, οι πρόσφατες ανακοινώσεις έκαναν αόριστα λόγο για εργασίες στη Μεσόγειο.

Οι παίκτες

Οπότε την τρέχουσα περίοδο και πάλι το θέμα της διαχείρισης του Φ.Α. είναι στην πρώτη γραμμή, ωστόσο, δεν είναι μονοιδικό εφόσον επηρεάζεται από πολλές εξελίξεις, συν των προαναφερθέντων. Σε αυτό συντέινει και η αναζωπύ-

ρωση της συζήτησης για τον East Med μέσω της πρόσφατης τριμερούς στη Λευκωσία, που όμως δεν φαίνεται να έκλεισε όλες τις εκκρεμότητες μεταξύ Κύπρου και Ισραήλ ως ευκαιρία για τους Αναστασιάδη-Νετανιάχου συζήτησης για το κοιτάσμα «Αφροδίτη».

Με βάση τις διαταραγμένες σχέσεις Τουρκίας-Ισραήλ και όπως επιμένουν οι πληροφορίες της «Κ», τον East Med και την πραγμάτωσή του τη θέλει πρώτος από όλους το Ισραήλ. Λόγω του κακού κλίματος με την Τουρκία, η εκμετάλλευση των κοιτασμάτων του είναι στην πρώτη γραμμή, χωρίς όμως εμφανείς διεξόδους. Ο αγώνας δρόμου των ενεργειακών είναι σε εξέλιξη, με σκοπό το ποιος θα υπογράψει πρώτος συμβόλαιο. Σε αυτή τη λογική κινείται πια το Ισραήλ αναζητώντας διεξόδους και εδώ εδράζεται κατά πολλούς και η «διαμάχη» γύρω από το κοιτάσμα «Αφροδίτη». Ενώ δηλαδή δεν υπάρχει πλέον περιθώριο συνεργασίας με την Τουρκία, και με την Αίγυπτο λένε συγκεκριμένες πληροφορίες πως η Κύπρος έχει προβάδισμα έναντι του Ισραήλ, διαφαίνεται πια ο κλοιός γύρω από την εμπορική εκμετάλλευση του κοιτάσματος «Λεβιάθαν» στενεύει. Την εκκρεμότητα που έχει ανακύψει μεταξύ Κύπρου-Ισραήλ για το κοιτάσμα «Αφροδίτη» κατάφεραν μέσω των συναντήσεων στο πλαίσιο της τριμερούς, να την κλείσουν ως ένα σημείο Αναστασιάδης και Νετανιάχου, αλλά όχι εντελώς, όπως λένε οι πληροφορίες.

Η διαφορά παραμένει με το Ισραήλ να διεκδικεί 5% από την εκμετάλλευση των «Αφροδίτη» και «Ισάι» (τα γειτνιάζοντα τεμάχια) και την πλευρά μας να επιμένει στο 1%. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Ενέργειας του Ισραήλ, το «Ισάι» αποτελεί τουλάχιστον το 10% των αποθεμάτων του «Αφροδίτη», ενώ τα αποθέματα του «Αφροδίτη» υπολογίζονται μεταξύ 110 και 120 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων, του «Ισάι» υπολογίζεται ότι περιέχει μεταξύ 7 και 10 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα φυσικού αερίου, που είναι μάλλον αισιόδοξη προοπτική. Αν όμως η διαδικασία και η διαφορά ανάμεσα σε Κύπρο και Ισραήλ τραβήξει επί μακρόν, τότε η πλευρά του Ισραήλ είναι που ωφελείται εφόσον αφενός δεν έρχεται σε ακόμη πιο δύσκολη θέση η εμπορική εκμετάλλευση του «Λεβιάθαν», ενώ δύναται να επηρεαστεί λόγω καθυστέρησης ο σχεδιασμός Κύπρου-Αιγύπτου που αφορά το κοιτάσμα «Αφροδίτη». Κι αυτό παρά που ε/κ πηγές επιμένουν πως η εμπορική εκμετάλλευση και η προσπάθεια αυτής για το κοιτάσμα, συνεχίζεται παρά το εν λόγω εμπόδιο. Όλα τα προαναφερόμενα έχουν πάντως το επίκεντρό τους την Κύπρο, την ώρα που η Τουρκία επανέρχεται με δηλώσεις.

ΑΡΘΡΟ / Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ

Στρατηγική παράκαμψη της Τουρκίας με EastMed ή με LNG

Η συμφωνία Ελλάδας, Ισραήλ και Κυπριακής Δημοκρατίας (Κ.Δ.) να προχωρήσουν σε νέα βήματα προς την κατασκευή της κατασκευής του υποθαλάσσιου αγωγού EastMed στέλλουν ισχυρά μηνύματα προς την Άγκυρα και τους Τ/κ. Το μήνυμα προς την Άγκυρα είναι ξεκάθαρο. Η πολιτική των κανονιοφόρων που ασκεί η Τουρκία στην ανατολική Μεσόγειο, κατά παράβαση του δικαίου των θαλασσών, την οδηγεί σε όλο και πιο μεγάλη απομόνωση. Το πιο πάνω δεν είναι μόνο η υποκειμενική θέση του γράφοντος ως ενός Κύπριου διεθνολόγου. Είναι και η άποψη ενός σημαντικού Τούρκου ειδικού σε θέματα ενέργειας, του Mehmet Ogutcu.

Ο τελευταίος σε συνέντευξή του (02/04/18) στην εφημερίδα Hürriyet υποστήριξε με τόλμη ότι η Τουρκία έχει απομονωθεί από την περιοχή εξαιτίας της πολιτικής επιδείξεως δύναμης που ακολουθεί. Θύμα αυτής της επιθετικής τουρκικής πολιτικής που συνοδεύονταν και με αντι-ισ-

ραπλινή ρητορική ήταν και οι συζητήσεις για ένα αγωγό από το ισραηλινό κοιτάσμα «Λεβιάθαν» προς τις τουρκικές ακτές. Σε αυτό προστέθηκαν και οι πολύ χαμηλές τιμές που η Τουρκία πρόσφερε στο Ισραήλ. Ούτως εκόντων των πραγμάτων το Ισραήλ φαίνεται τώρα πρόθυμο να διερευνήσει την πιθανότητα για να συμμετάσχει στην κατασκευή και τροφοδότηση του αγωγού EastMed. Ο αγωγός αυτός προβλέπεται να μεταφέρει φυσικό αέριο από το κοιτάσμα «Λεβιάθαν» και το κοιτάσμα «Αφροδίτη» προς την Ελλάδα και εκείθεν να καταλήξει στην Ιταλία. Αποτελεί τμήμα των ευρωπαϊκών σχεδιασμών για μείωση της εξάρτησης από το ρωσικό φυσικό αέριο το οποίο σήμερα καλύπτει το 30% των ευρωπαϊκών αναγκών. Ιταλία και Ε.Ε. έχουν δείξει ενδιαφέρον για τον αγωγό αυτό με την τελευταία να χρηματοδοτεί και τις μελέτες σκοπιμότητας. Σίγουρα ο αγωγός αυτός αντιμετωπίζει αρκετά προβλήματα. Αυτά έχουν να κάνουν με την κατασκευή του λόγω των μεγάλων

Το Ισραήλ φαίνεται τώρα πρόθυμο να διερευνήσει την πιθανότητα για να συμμετάσχει στην κατασκευή και τροφοδότηση του αγωγού EastMed.

λων βαθών αλλά και τη χρηματοδότησή του. Πρόβλημα ανεπαρκών ποσοτήτων δυνατόν να προκύψει και στην περίπτωση που υπάρξει συμφωνία πώλησης του αερίου της «Αφροδίτης» στο τερματικό υγροποίησης της Shell στο Idku της Αι-

γύπτου. Δεν είναι τυχαίες και οι ισραηλινές ενστάσεις για την αξιοποίηση της Αφροδίτης. Πέραν αυτών ο EastMed αναμένεται να αντιμετωπίσει και τις πολιτικές ενστάσεις της Τουρκίας, αφού τα νερά δυτικά της Κύπρου δεν είναι οριοθετημένα

και γι' αυτά υπάρχουν τουρκικές διεκδικήσεις. Εναλλακτικά όμως Κύπρος και Ισραήλ, και προοπτικά και ο Λίβανος, διαθέτουν ακριβώς μια επιλογή που επίσης παρακάμπτει την απρόβλεπτη και ηγεμονική Τουρκία τόσο από ξηράς όσο και από θαλάσσης. Αυτή δεν είναι άλλη από ένα μεγάλο τερματικό υγροποίησης στην Κύπρο κάτι στο οποίο έχουν ήδη προσανατολιστεί οι εμπλεκόμενες με την κυπριακή ΑΟΖ εταιρείες ExxonMobil, TOTAL και ENI.

Με αυτό τον τρόπο θα μπορούν να τροφοδοτούν αριθμό ευρωπαϊκών χωρών, οι οποίες διαθέτουν ή κατασκευάζουν τερματικά απούγροποις. Η Ελλάδα αναμένεται να εγκαταστήσει πλωτή μονάδα απούγροποις στην Αλεξανδρούπολη για την τροφοδοσία των βόρειων περιοχών της αλλά και της Βουλγαρίας. Η τελευταία αναμένεται να συνδεθεί με τον αγωγό Greece-Bulgaria Interconnector που χρηματοδοτείται από την Ε.Ε. Επιτέλους η Τουρκία θα πρέπει να αντιληφθεί ότι με την πολιτική των απειλών και

των πειρατικών ενεργειών το μόνο που επιτυγχάνει είναι την πολιτική και ενεργειακή απομόνωσή της από την ανατολική Μεσόγειο. Η πιθανομ και διά της βίας διενέργεια γεωτρήσεων, που σχεδιάζει μέσα στους επόμενους μήνες και χρόνια, σε τεμάχια της κυπριακής ΑΟΖ και η τυχόν ανακάλυψη κάποιων μικρών κοιτασμάτων δεν θα την καταστήσουν ενεργειακή οδό διοχέτευσης του φυσικού αερίου της περιοχής στην Ε.Ε. Η οριοθέτηση της τουρκικής ΑΟΖ στη Μεσόγειο μέσα από τον διάλογο, έστω και έμμεσο, με την Κ.Δ. και στη βάση των αρχών της UNCLOS (όπως έχουν πράξει όλες οι χώρες της περιοχής) μπορεί να την ξαναβάλει στο ενεργειακό παιχνίδι της περιοχής. Αντίστοιχα μια συμβιβαστική προσέγγιση στο Κυπριακό θα βοηθούσε τους Τ/κ να απολαύσουν, στο πλαίσιο μιας ομοσπονδιακής λύσης, τα οφέλη του φυσικού αερίου αλλά και εκείνα της ενσωμάτωσής στην Ε.Ε.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος.

Δεν πρέπει να χαράμισουμε τις συγκλίσεις

Σε περίπτωση λύσης του Κυπριακού οι Τουρκοκύπριοι θα εξασφαλίσουν την πολιτική ισότητα, λέει στην «Κ» ο Φικρί Τορός

Συνέντευξη στον **ΝΙΚΟ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Την περίοδο 2014-2017 ο Φικρί Τορός βρέθηκε στο τιμόνι του τ/κ εμπορικού επιμελητηρίου και συνεργάστηκε με την ε/κ πλευρά σε διάφορα πεδία ενώ συμμετείχε σε κρίσιμες φάσεις των συνομιλιών και γνωρίζει τα δρώμενα στις διαπραγματεύσεις. Σήμερα έχει εισέλθει στο «κοινοβούλιο» ως μέλος της τ/κ κεντρο-αριστεράς και εξακολουθεί να υπογραμμίζει τη σημασία της ομοσπονδιακής λύσης. Μιλώντας στην «Κ», εξηγεί το ζήτημα της πολιτικής ισότητας, εστιάζει στην ΑΟΖ και στο μέλλον του Κυπριακού.

—Τις τελευταίες εβδομάδες ήρθαν στο προσκήνιο σημαντικές εξελίξεις: Επίσκεψη Τσαβούσογλου, συζήτηση περί εναλλακτικών σχεδίων λύσης του Κυπριακού και η τοποθέτηση του Ακιντζί για πλαίσιο γ.γ. Πώς προσεγγίζετε αυτές τις εξελίξεις;

—Κατά διαστήματα ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας επισκέπτεται τη Βόρεια Κύπρο. Συναντιέται με όλους τους εκπροσώπους της κρατικής δομής. Πρόκειται για επίσκεψη ρουτίνας. Η πρόσφατη σύσκεψη (στο «Πρόεδρικό») ήρθε λίγο μετά το τέλος των εκλογών στην ε/κ πλευρά και την ανακοίνωση των πρόωρων εκλογών στην Τουρκία. Επίσης, είχαν δημιουργηθεί οι προϋποθέσεις για την επανέναρξη της διάσκεψης για το Κυπριακό. Έτσι, στη σύσκεψη, συζητήθηκαν οι θέσεις της τ/κ πλευράς. Πρόκειται για μια συζήτηση που ξεκίνησε στην πραγματικότητα μετά το Κραν Μοντάνα. Στη σύσκεψη ξεχώρισε η άποψη ότι δεν πρόκειται να λάβει χώρα μια νέα πρωτοβουλία μέχρι το τέλος των τουρκικών εκλογών.

—Ποιες θέσεις συζητήθηκαν σε ό,τι αφορά το μέλλον του Κυπριακού;

—Ο ίδιος ο κ. Τσαβούσογλου είναι πολύ απογοητευμένος σε ό,τι αφορά τη στάση που τήρησε η ε/κ πλευρά απέναντι στην προοπτική της λύσης με βάση τις παραμέτρους του ΟΗΕ. Η τουρκική πλευρά, έχοντας επικεντρωμένη την προσοχή της στο αποτέλεσμα, τήρησε εποικοδομητική στάση. Η ε/κ πλευρά δεν ανταποκρίθηκε θετικά. Αυτό προκάλεσε μεγάλη απογοήτευση. Στη σύσκεψη ο κ. Τσαβούσογλου προέβλεψε ότι στο μέλλον η ε/κ πλευρά θα συνεχίσει να τηρεί αρνητική στάση στις συνομιλίες. Έτσι, ξεκίνησε μια συζήτηση με το σκεπτικό-ερώτημα «μήπως θα μπορούσαν να ξεκινήσουν διαφορετικού τύπου συνομιλίες;»

—Δηλαδή ξεκίνησε τη δημόσια διαβούλευση για εναλλακτικά μοντέλα;

—Ναι. Άλλωστε πριν από την επίσκεψη του κ. Τσαβούσογλου παράλληλη συζήτηση είχε ξεκινήσει στη νότια Κύπρο. Υπογραμμίζω ότι μετά από την έναρξη της συγκε-

Οι Ε/κ, σε περίπτωση αδιεξόδου, θα χάσουν μεγάλες ευκαιρίες στο πεδίο της οικονομίας, εξαιτίας του αποκλεισμού τους από την αγορά, τον εναέριο χώρο και τα λιμάνια της Τουρκίας.

κριμέννης διαβούλευσης, με αφορμή την τρίτη επέτειο της εκλογής του, ο «πρόεδρος» Ακιντζί έφερε στο προσκήνιο το πλαίσιο του γ.γ. ΟΗΕ. Ο ίδιος λέει το εξής: «Διανύσαμε μεγάλη απόσταση στις συνομιλίες. Εξασφαλίσαμε μεγάλες συγκλίσεις. Οι διαφορές μας είναι αυτές. Να δείξουμε βούληση, να υπογράψουμε αυτό το έγγραφο (του ΟΗΕ)». Η δε ε/κ πλευρά, παρά το γεγονός ότι δεν έχει πραγματοποιήσει σχετική, ξεκάθαρη δήλωση, διευκρινίζει ότι θέλει να διαπραγματευτεί με βάση αυτό το έγγραφο. Προτείνει ένα είδος cherry-picking που θα μπορούσε να μας πάει πιο πίσω από το Κραν Μοντάνα και της Γενεύης. Θα μας επιστρέψει στις διαπραγματεύσεις στην Πράσινη Γραμμή. Εμείς δεν αποδεχόμαστε αυτήν τη θέση.

Η μοναδική προοπτική του ΡΤΚ
—Έχουμε έναν Τσαβούσογλου που ξεκινά διαβουλεύσεις για εναλλακτικά σχέδια και έναν Ακιντζί που φέρνει στο προσκήνιο το πλαίσιο του γ.γ. ΟΗΕ. Ως τ/κ πλευρά ποια είναι η άποψή σας για τη στάση της Άγκυρας; Η Τουρκία υποστηρίζει το πλαίσιο;

—Δεν μπορώ να απαντήσω αυτό το ερώτημα. Πρέπει να απευθύνετε το ερώτημα στους αξιωματούχους της Άγκυρας. Ωστόσο, στις πρόσφατες διασκέψεις η θέση της Τουρκίας ήταν γνωστή. Αυτό που μπορώ να δηλώσω είναι ότι μέχρι σήμερα η Τουρκία έχει προσεγγίσει θετικά την προοπτική της λύσης με βάση τις παραμέτρους του ΟΗΕ. Ωστόσο,

σε αυτό το σημείο δεν επιθυμώ να μιλήσω εκ μέρους τους.

—Μπορεί να μην επιθυμείτε να τοποθετηθείτε για τη θέση της Άγκυρας, ωστόσο είμαι σίγουρος ότι είσαστε σε θέση να ξεκαθαρίσετε τη θέση του Ρεπουμπλικανικού Τουρκικού Κόμματος (ΡΤΚ) για το μέλλον της ομοσπονδιακής λύσης. Ζητώ την άποψή σας τη στιγμή που η τ έως «πρόεδρος» της «Βούλης» που υπήρξε υποψήφια του κόμματός σας στις «προεδρικές» αναφέρεται στο ενδεχόμενο εναλλακτικών λύσεων στο Κυπριακό.

—Το ΡΤΚ εδώ και χρόνια υποστηρίζει τη διζωνική, δικονομική ομοσπονδιακή λύση ως μοναδική λύση για το Κυπριακό. Αυτό το όραμα εξακολουθεί να βρίσκεται στο επίκεντρο του κόμματος. Σε ατομικό επίπεδο υπάρχουν διάφορες σκέψεις και συζητήσεις. Σε επίπεδο κόμματος η ομοσπονδία παραμένει ως η μοναδική προοπτική του ΡΤΚ.

—Τι είδους εξελίξεις θα δούμε στο Κυπριακό μετά το τέλος των εκλογών στην Τουρκία;

—Δεν πρέπει να χαράμισουμε τις συγκλίσεις που εξασφαλιστηκαν. Οι διαφορές μπορούν να ξεπεραστούν με καλή θέληση και βούληση, έτσι όπως μας το υποδεικνύει ο κ. Ακιντζί. Ο ΟΗΕ θα στείλει στο νησί έναν προσωρινό εκπρόσωπο, ο οποίος θα δημιουργήσει το κατάλληλο έδαφος για μια νέα διάσκεψη μέσα από εντατικές διαβουλεύσεις με τις πλευρές. Ελπίζω ότι στη Νέα Υόρκη, τον Σεπτέμβριο θα υπάρξει η κατάλληλη ευκαιρία για να εστιάσουν οι πλευρές μαζί με τον γ.γ.

Ο Τσαβούσογλου είναι πολύ απογοητευμένος σε ό,τι αφορά τη στάση που τήρησε η ε/κ πλευρά απέναντι στην προοπτική της λύσης με βάση τις παραμέτρους του ΟΗΕ.

του ΟΗΕ στο μέλλον του Κυπριακού με βάση μια νέα συμφωνία.

—Πολιτική ισότητα, η κόκκινη γραμμή των Τ/κ. Τι επιθυμούν να ακούσουν από το Ν. Αναστασιάδη σε αυτό το ζήτημα;

—Επιθυμώ να δω την ε/κ πλευρά να μεταβιβάζει στην ε/κ κοινότητα αυτήν την πραγματικότητα. Ποια είναι αυτή η πραγματικότητα; Σε περίπτωση λύσης οι Τ/κ θα εξασφαλίσουν την πολιτική ισότητα τους. Η ε/κ πλευρά πρέπει να εξηγήσει το νόημα αυτής της εξέλιξης (το τι σημαίνει πολιτική ισότητα).

—Με τον ίδιο τρόπο, τι έχετε να δηλώσετε στον μέσο Ε/κ για το ζήτημα των εγγυήσεων, την κόκκινη γραμμή της άλλης πλευράς;

—Σε περίπτωση λύσης θα λάβει χώρα ριζική αναθεώρηση των συνθηκών εγγυήσεων και συμμαχίας. Το πλαίσιο του γ.γ. του ΟΗΕ είναι ξεκάθαρο σε αυτό το ζήτημα. Το πλαίσιο δηλώνει ότι δεν είναι δυνατόν να συνεχιστεί η μονομερής επέμβαση υπό τις σύγχρονες συνθήκες. Επίσης, αναφέρει ότι η συνθήκη εγγυήσης θα αντικατασταθεί από έναν μηχανισμό επίβλεψης (Implementation and Monitoring Mechanism), στον οποίο θα μπορούν να συμμετάσχουν και οι εγγυήτριες δυνάμεις. Στο δε ζήτημα των στρατευμάτων, υπενθυμίζω ότι η Τουρκία έχει ήδη πραγματοποιήσει ένα βήμα, δηλώνοντας ότι την επόμενη ημέρα των δύο «ναι» στα δημοψηφίσματα, θα ξεκινήσει μια δραστη (ριζοσπαστική) αποστρατικοποίηση. Και μετά από δύο, τρεις προεδρικές θητείες θα αναθεωρηθεί η όλη κατάσταση. Σύμφωνα με τον κ. Γκουτιέρρες η αποστρατικοποίηση θα έχει ως τερματικό σταθμό τους 650 Τούρκους και 950 Έλληνες στρατιώτες. Φυσικά όλα αυτά θα επιτευχθούν σε περίπτωση που γίνει αποδεκτό ως πακέτο το πλαίσιο του Γκουτιέρρες. Σε αντίθετη περίπτωση, σε περίπτωση που δεν βρεθεί λύση δεν θα προχωρήσουμε στην αποστρατικοποίηση και θα παραμείνουν σε ισχύ οι συνθήκες σχετικές εγγυήσεις.

Ίδρυση μιας ad hoc επιτροπής για Φ.Α.

—Στο πεδίο της ενέργειας η ε/κ πλευρά δηλώνει έτοιμη να διευθετήσει την κατοχύρωση των οικονομικών οφελών της τ/κ πλευράς σ' ένα ταμείο. Από ό,τι κατανοώ το οικονομικό δεν είναι το μοναδικό ζήτημα που απασχολεί την πλευρά σας. Διεκδικείτε μερίδιο και στη συνδιαχείριση των κοιτασμάτων, έτσι δεν είναι;

—Οι Τ/κ όπως και οι Ε/κ είναι το βασικό, ιδρυτικό στοιχείο της Κυπριακής Δημοκρατία. Ωστόσο, από το 1963 μέχρι σήμερα όλα τα δικαιώματα των Τ/κ στη δημοκρατία τελούν υπό ε/κ κατοχή. Όπως και οι έδρες μας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μετά το 2004. Πρόκειται για συνταγματικά δικαιώματα που παραβιάζονται από τους Ε/κ. Στο ζήτημα των υδρογονανθράκων ζητάμε την ίδρυση μιας ad hoc επιτροπής, στην οποία θα εκπροσωπούνται οι Τ/κ με βάση την ισότητα, μέχρι τη λύση του Κυπριακού. Η επιτροπή θα διευθύνει το ζήτημα του φυσικού αερίου, με όλες τις λεπτομέρειές του, από το στάδιο της αδειοδότησης μέχρι αυτό της γεώτρησης. Δηλαδή δεν θέλουμε μονάχα οικονομικό μερίδιο, αλλά συμμετοχή στον μηχανισμό λήψης αποφάσεων και στο power sharing.

—Μοντέλο Γιβραλτάρ, ζώνη ελεύθερου εμπορίου της Τουρκίας, δύο κράτη, βελούδινο διαζύγιο κ.ο.κ. Σε περίπτωση αποτυχίας των συνομιλιών ποιο θα είναι το μέλλον των Τ/κ;

—Θα εδραιωθεί το υφιστάμενο status quo. Πρόκειται για ένα κατεστημένο που έχει αφήσει στο νησί μόλις 120-130.000 γνήσιους Τ/κ από τους 850.000 που ζουν σε ολόκληρο τον πλανήτη. Την ίδια στιγμή, εδραιώνεται και η παρουσία της Τουρκίας στην περιοχή. Οι δε Ε/κ, σε περίπτωση τελικού αδιεξόδου, θα χάσουν μεγάλες ευκαιρίες στο πεδίο της οικονομίας, εξαιτίας του αποκλεισμού τους από την αγορά, τον εναέριο χώρο και τα λιμάνια της Τουρκίας. Επίσης, θα αντιμετωπίσουν προβλήματα σε ό,τι αφορά την προσέλκυση ξένου κεφαλαίου σε μια διχοτομημένη Κύπρο.

Αυξάνονται τα εμπόδια στον δρόμο του Ερντογάν

Από το «tatam» στους Κούρδους, και από τον Σελαχατίν Ντεμιρτάς στα χαρτιά της δεξιάς, το προφίλ των αντιπάλων του

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Λίγες μόλις εβδομάδες πριν από τις κρίσιμες προεδρικές και βουλευτικές εκλογές, στο πεδίο της οικονομίας και καθώς συνεχίζεται η ξεφρενν κούρσα των ξένων νομισμάτων στην τουρκική αγορά και οι οικονομολόγοι κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου, η τουρκική κυβέρνηση έλαβε την εξής πρωτοβουλία: να δώσει σε πέντε δημόσιες τράπεζες εντολή παραχώρησης εκμυστικών δανείων, με ιδιαίτερα χαμηλά επιτόκια σε ιδιώτες για την απόκτηση κατοικίας. Οι οικονομολόγοι τονίζουν ότι αυτό το μέτρο δεν πρόκειται να αποδώσει άμεσα θετικό αποτέλεσμα εφόσον η απόκτηση ακινήτων περιουσίας δεν αποτελεί προτεραιότητα την παρούσα στιγμή και τουλάχιστον μέχρι το τέλος της εκλογικής περιόδου και της επιστροφής του κλίματος σταθερότητας στο πολιτικό προσκήνιο. Αυτή πάντως η κίνηση της κυβέρνησης του ΑΚΡ ρίχνει φως στο κλίμα προβληματισμού που επικρατεί στο κυβερνητικό στρατόπεδο λίγο, εφόσον οδηγεί τη χώρα στις κάλπες με το έργο του κόμματος του Ερντογάν να το δυσχεραίνουν συγκεκριμένοι παράγοντες.

Ο φυλακισμένος Κούρδος

Ο Σελαχατίν Ντεμιρτάς βρίσκεται φυλακισμένος εδώ και μήνες στη φυλακή της Αδριανούπολης.

Εκτός από τους Ιντζέ και Ντεμιρτάς, στις επικείμενες προεδρικές εκλογές, ο Ερντογάν θα αναμετρηθεί και υποψήφιους της Δεξιάς.

Ο τώως συμπρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος των Λαών (ΔΚΛ) αντιμετωπίζει σειρά κατηγόριών, όμως παρά τη φυλάκισή του, τα βλέμματα του ΔΚΛ και του κουρδικού κινήματος παραμένουν στραμμένα πάνω του. Έτσι στις 24 Ιουνίου, για δεύτερη φορά μέσα σε τέσσερα χρόνια, ο Ντεμιρτάς θα είναι ο υποψήφιος. Στην προηγούμενη αναμέτρηση είχε εξασφαλίσει ποσοστό 10%, ενώ τώρα υπάρχουν δύο παράγοντες που έρχονται να του δώσουν νέα ώθηση.

• **Πρώτο**, μεγάλες μερίδες της τουρκικής Αριστεράς, παρά τη διάσπαση που δυσχεραίνει τη συνεργασία και τη συνεννόηση πολλών φραξιών και κινήματων, στηρίζουν τις ελπίδες τους στην υποψηφιότητα Ντεμιρτάς.

• **Δεύτερο**, τα φιλελεύθερα μέρη εντός της κοινωνίας, έχοντας διακόψει τη συνεργασία τους με το ΑΚΡ και την κεντροδεξιά αναζητούν νέα πολιτική στέγη και ο Ντεμιρτάς προσελκύει το ενδιαφέρον τους. Παρά την ελκυστικότητα της

Ο Σελαχατίν Ντεμιρτάς βρίσκεται φυλακισμένος, αντιμετωπίζει σειρά κατηγοριών, όμως τα βλέμματα παραμένουν στραμμένα πάνω του.

υποψηφιότητας, το ΔΚΛ κατεβαίνει αυτόνομα στις εκλογές, αντιμετωπίζοντας τις δικές του προκλήσεις. Εκατοντάδες μέλη του κινήματος έχουν οδηγηθεί το τελευταίο διάστημα στις φυλακές εφόσον το καθεστώς εκτάκτου ανάγκης δεν αφήνει πολλά περιθώρια για ελεύθερη προεκλογική περίοδο. Την ίδια στιγμή, σύμφωνα με τις τελευταίες δημοσκοπήσεις, το ΔΚΛ δίνει αγώ-

να δρόμου για να ξεπεράσει το εκλογικό μέτρο του 10%. Ο ενδεχόμενος αποκλεισμός του κόμματος από τη νέα βουλή θα μπορούσε να ισχυροποιήσει τον Ερντογάν στο πολιτικό προσκήνιο της χώρας.

Ο ικανός ρήτορας

Στις προεδρικές εκλογές της 24ης Ιουνίου, ένας άλλος «πονοκέφαλος» του Ερντογάν, ακούει

στο όνομα Μουχαρέμ Ιντζέ. Ο 54χρονος πρώην καθηγητής φυσικής ξεχωρίζει στο πολιτικό προσκήνιο ως ένας ικανός ρήτορας και λίγες ημέρες μετά την ανακοίνωση της υποψηφιότητάς του έχει καταφέρει να κάνει τη διαφορά, εξαπολύοντας μετωπική επίθεση κατά του Προέδρου της Τουρκίας και του κυβερνώντος κόμματος. Την προηγούμενη εβδομάδα, με αφορμή δήλωση Ερντογάν ότι σε περίπτωση που στις εκλογές ο τουρκικός λαός δεν δώσει παράταση στην κυβέρνηση του ΑΚΡ είναι έτοιμος να αποχωρήσει από το προσκήνιο, ο Ιντζέ ξεκίνησε την επιτυχημένη εκστρατεία «tatam», δηλαδή «αρκετά».

Παραφράζοντας τη σχετική τοποθέτηση του Ερντογάν, ο Ιντζέ δήλωσε ότι πλέον έχει έρθει η στιγμή για να δοθεί τέλος στην εξουσία του πρώτου και του ΑΚΡ. Το «tatam» έγινε viral μέσα σε λίγες ώρες, με χιλιάδες Τούρκους πολίτες να το μετατρέπουν στο νέο πολιτικό σύνθημα.

Η υποψηφιότητα Ιντζέ παρά τα δυνατά σημεία της, σκοντάφτει σε σειρά αδυναμιών του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος (ΡΑΚ). Το κόμμα παραμένει «εγκλωβισμένο» στα δυτικά και νότια παράλια της χώρας και ο μέσος συντηρητικός και εθνικιστής ψηφοφόρος δεν εμπιστεύεται την πολιτική ατζέντα του.

Την ίδια ώρα, το ΡΑΚ δεν κα-

τορθώνει να προβάλει μια εναλλακτική στρατηγική στο Κουρδικό.

Τα δεξιά χαρτιά

Εκτός από τους Ιντζέ και Ντεμιρτάς, στις επικείμενες προεδρικές εκλογές, ο Ερντογάν θα αναμετρηθεί και υποψηφίους της Δεξιάς. Η Μεράλ Άκσενερ, η οποία πρόσφατα προχώρησε στη δημιουργία του Καλού Κόμματος, με την υποστήριξη πρώην στελεχών του Κινήματος των Γκρίζων Λύκων, θεωρεί ότι διαθέτει όλες τις κατάλληλες προϋποθέσεις για να πλήξει την πολιτική ηγεμονία του Ερντογάν στον δεύτερο γύρο των εκλογών, ως η κοινή υποψήφια της τουρκικής αντιπολίτευσης, η οποία επιθυμεί να θέσει άμεσα τέλος στον αυταρχισμό του ΑΚΡ. Παρόμοιες φιλοδοξίες εκφράζει και ο Τεμάλ Καραμολάογλου, ο ηγέτης του Κόμματος Ευτυχίας, το αστέρι του οποίου λάμπει στην τουρκική πολιτική σκηνή κατά το τελευταίο διάστημα. Σε αντίθεση με την Άκσενερ, ο Καραμολάογλου δεν συμμετέχει στις προεδρικές εκλογές από θέση ισχύος, καθώς η εκλογική βάση του κόμματος έχει χωρίσει εδώ και καιρό τους δρόμους της με το Κόμμα Ευτυχίας και έχει στρέψει τα βλέμματά της στο ΑΚΡ. Παράλληλα, ο γιος του ιδρυτή του κόμματος, ο Φατίχ Ερμπακάν, δεν υποστηρίζει την υποψηφιότητα Καραμολάογλου και ετοιμάζεται να προχωρήσει στην ίδρυση ενός νέου πολιτικού φορέα.

Κτίζει το ηγετικό του προφίλ ο Αβέρωφ

Πήρε μαθήματα από την πρώτη θητεία στο πηδάλιο του ΔΗΣΥ και σχεδιάζει το τι ηγέτης θέλει να καταστεί τη δεύτερη πενταετία

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Ο **Αβέρωφ** Νεοφύτου βρίσκεται και επίσημα πλέον στη νέα και δεύτερη θητεία στο πηδάλιο του Δημοκρατικού Συναγερμού, χωρίς να έχει ανθυποψήφιο ή επίσημη αμφισβήτηση από οποιοδήποτε στέλεχος. Με τα δύσκολα χρόνια – όπως όλα δείχνουν – να απομακρύνονται, αποτελεί για τον ίδιο στοιχείμα την τρέχουσα πενταετία να κτίσει εκείνο το προφίλ που θα τον μετατρέψει από κομματάρχη σε ηγέτη. Τι προφίλ όμως επιδιώκει να κτίσει ο συναγερμικός πρόεδρος και ποια βήματα θα ακολουθήσει αν θέλει νομοτελειακά – όπως και οι πλείστοι πολιτικοί αρχηγοί – να μετακινηθεί την επόμενη πενταετία, από την Πινδάρου στον Λόφο του Προεδρικού;

Η μετάβαση

Στις 23 Ιουλίου 1974, εξαιτίας του πραξικοπήματος και της εισβολής, ο Γλαύκος Κληρίδης είχε αναλάβει προσωρινά καθήκοντα Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, όπως προνοούσε το Σύνταγμα. Αν και κάποιοι επέκριναν το γεγονός ότι ορίστηκε μπροστά στον Γεννάδιο, πολλοί ήταν εκείνοι που θεώρησαν πως η τότε πράξη του ενίσχυσε το πολιτικό του βάρος. Καθόλου τυχαία και η αναφορά της Δεξιάς παράταξης, από τότε μέχρι σήμερα, πως ο Γλαύκος Κληρίδης ανέλαβε χάος και παρέδωσε κράτος, έχοντας μάλιστα προσωπικό πολιτικό κόστος. Το ίδιο και ο Νίκος Αναστασιάδης όταν το 2004, πήρε την απόφαση να στηρίξει το Σχέδιο Ανάν, είχε αρχίσει να κτίζει το δικό του ηγετικό προφίλ, μετατρεπόμενος αργά και σταθερά από θερμόαιμο κομματάρχη σε ηγέτη. Αψήφησε τις επικρίσεις που δεχόταν από το πατριωτικό ακροατήριο του ΔΗΣΥ για προδοσία, αλλά και την εωσυντρέφεια η οποία θα επακολουθούσε στο κόμμα. Αυτό με τη συγκυρία της διακυβέρνησης Χριστόφια συνετέλεσε ώστε ο Νίκος Αναστα-

Η αποχή από το πρώτο κούρεμα και η συνάντησή με τον Ακιντζι ενέτειναν τις αντιδράσεις γύρω από το πρόσωπο του συναγερμικού προέδρου.

σιάδης να ανέλθει στο ανώτατο αξίωμα. Ποια πολιτική εξέλιξη θα είναι εκείνη που θα αναγάγει τον Αβέρωφ Νεοφύτου από πολιτικό αρχηγό σε ηγέτη που ενδεχομένως να διεκδικήσει τον προεδρικό θώκο;

Από την Αργάκα στα τζάκια

Όταν ο Αβέρωφ Νεοφύτου βρέθηκε στη θέση του αναπληρωτή προέδρου, θεωρείτο από πολλούς ως ο ιδανικός δεύτερος τη τάξει, ο οποίος μπορούσε να καλύψει κενά και παραλήψεις του προέδρου. Καθόλου τυχαίο το ότι ο εξ Αργάκας ορμώμενος πολιτικός, είχε διεκδικήσει εκλογή του στη Λευκωσία και είχε καταφέρει να εκλεγεί πρώτος (τη δεύτερη φορά καθώς την πρώτη τον προσπέρασε ο Χρίστος Στυλιανίδης) καταδεικνύοντας ότι είχε αποδοχή ακόμη και στα κλειστά τζάκια της πρωτεύουσας. Στα τζάκια που, όπως τον κατηγορούν κάποιοι, κινείται πολύ πιο συχνά και πολύ πιο άνετα παρά σε σωματεία και συλλόγους όπου βρίσκεται η υπόλοιπη συναγερμική βάση. Άλλο όμως δεύτερος τη τάξει και άλλο στην ηγεσία λένε πολλοί πολιτικοί κύκλοι. Όπως και ο Νίκος Αναστασιάδης όταν εξελέγη πρόεδρος του ΔΗΣΥ, έτσι και ο Αβέρωφ Νεοφύτου θα έπρεπε να αντιμετωπίσει τη σκιά του προκατόχου του να πλανάται στην Πινδάρου. Με αυτή τη σκιάδη παρουσία του Νίκου Αναστασιάδη να πλανάται πέριξ της Πινδάρου ο Αβέρωφ Νεοφύτου είχε παράλληλα να αντιμετωπίσει μία σειρά κρίσιμων ζητημάτων, που στην ουσία δεν του επέ-

Από την Αργάκα στα τζάκια της Λευκωσίας, ο Αβέρωφ Νεοφύτου έχει διανύσει μακρύ δρόμο, προσπαθώντας να μεταβεί από τον κύκλο των κομματάρχων σε αυτό των statesmen.

τρεπαν να διαμορφώσει τη δική του εποχή μέσα στον Συναγερμό αλλά να συνεχίσει να παίζει το δεύτερο βιολί, σε εξέχοντα όμως ρόλο. Να διατηρήσει ενωμένο το κόμμα του σε μία κρίσιμη μνημονιακή περίοδο, να πετύχει τις καταλλήλες πλειοψηφίες στη βουλή που θα επέτρεπαν στην κυβέρνηση του να περάσει πολιτικές της αλλά και να διαχειριστεί τις εξελίξεις στο Κυπριακό.

Οι αστοχίες

Οι εξελίξεις σε οικονομία αλλά και Κυπριακό, θεωρήθηκαν από πολλούς ως η κατάλληλη ευκαιρία να στήσει το προφίλ που ήθελε. Τον βοήθησαν όμως; Μία σειρά λανθασμένων κινήσεων θεωρήθηκαν από πολιτικούς αναλυτές ότι τον έκαναν να χάσει την ευκαιρία ώστε να κα-

ταστεί statesman. Για πολλούς για παράδειγμα θεωρείται πως έχασε την ιδανική ευκαιρία να καταστεί ηγέτης όταν επέλεξε την αποχή του κόμματός του στο πρώτο κούρεμα. Στη συνέχεια, ωστόσο, προσπάθησε να κάνει διορθωτικές κινήσεις στο παρασκήνιο, ψάχνοντας τη χρυσή τομή με τα κόμματα του ενδιαμέσου χώρου. Οι προεκλογικές αντιπαραθέσεις με οργανωμένα σύνολα, όπως οι νοσπλευτές, προκάλεσαν έντονες αντιδράσεις, ενώ οι χειρισμοί του ψηφοδελτίου του ΔΗΣΥ έθεσαν λίγο πριν από τις βουλευτικές απέναντί του και τους πιο προοδευτικούς των οποίων την άποψη μετρά πολύ. Και στο Κυπριακό προσπάθησε να λειτουργήσει εν πολλοίς ως γέφυρα κάνοντας τολμηρά βήματα, έστω κι αν το 2004, ήταν ενάντια στο Σχέδιο

Ανάν. Δεχόμενος επικρίσεις για την αποχή του κόμματος στο ενωτικό δημοψήφισμα – η Λαϊκή δεξιά γιατί δεν στήριξε την εν λόγω πρόταση και η προοδευτική τάση για συμβολή με την αποχή στο ναυάγιο των συνομιλιών – επισκέφθηκε τον Μουσταφά Ακιντζι στα Κατεχόμενα για να βρεθεί η χρυσή τομή. Κίνηση που προκάλεσε σωρεία αντιδράσεων από τον Ενδιάμεσο, από τον ΔΗΣΥ αλλά κυρίως από το ίδιο το Προεδρικό, θέτοντας για καιρό ζήτημα στις σχέσεις Αναστασιάδη-Αβέρωφ, με κάποιους να θεωρούν πως ο ίδιος έκανε ένα βήμα περισσότερο από τον ίδιο τον Νίκο Αναστασιάδη. Ζήτημα τότε προκλήθηκε και με τον Νίκο Χριστοδουλίδη, πρόσωπο με το οποίο πλέον έχει εξαιρετες σχέσεις, όταν ο ίδιος διαχώρισε τη θέση του Προεδρικού από την κίνηση Αβέρωφ.

Συνδυετικός κρίκος

Για κάποιους ο Αβέρωφ Νεοφύτου έστω και με αστοχίες βρίσκεται στον σωστό δρόμο της μετάβασής του. Τόσο το αποτέλεσμα των εκλογών άλλωστε, όσο και ο ρόλος του σε αυτές, δίνουν στον Αβέρωφ Νεοφύτου μία δεύτερη ευκαιρία, να στήσει το δικό του ηγετικό προφίλ κατά την τρέχουσα θητεία, καθιστώντας τον κυρίαρχο στη μετά Αναστασιάδη εποχή. Σε αντίθεση με τον προκατόχο του, ο Αβέρωφ Νεοφύτου είναι αποφοτισμένος να αποτελέσει το γεφυρωτικό στοιχείο μεταξύ των κομμάτων της αντιπολίτευσης και όχι να συγκρουστεί μαζί τους, ακολουθώντας περισσότερο το μοντέλο Κληρίδη. Καθόλου τυχαίες και οι τοποθετήσεις του ότι στην οικονομία είναι διατεθειμένος να βρει κοινό έδαφος με τον Ενδιάμεσο και να συνεργαστεί με το ΑΚΕΛ στο Κυπριακό. Αυτό, όπως αναφέρουν πολιτικοί αναλυτές, μπορεί να αποτελέσει και σημείο για συνεργασίες στο μέλλον και γιατί όχι για μία κοινή υποψηφιότητα στις επικείμενες προεδρικές εκλογές.

Οι φιλελεύθεροι

Το ζήτημα είναι ποιοι θα βρίσκονται στο πλευρό του. Είναι γνωστό ότι ο Αβέρωφ Νεοφύτου έχει στο πλευρό του τον επικοινωνιολόγο του κόμματος και του Νίκου Αναστασιάδη, τον Ανδρέα Χατζήκυριακο, αλλά το κύριο θέμα είναι ποια στελέχη θα βρίσκονται στην ομάδα του. Ο Νίκος Αναστασιάδης, αλλά κυρίως ο Γλαύκος Κληρίδης είχαν καταφέρει να ισορροπούν ανάμεσα στις δύο τάσεις του κόμματος. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου, ωστόσο, δεν απολαμβάνει της ίδιας μεταχείρισης που είχαν οι προκατόχοι του από τη Λαϊκή Δεξιά. Το αν θα καταφέρει να τους φέρει κοντά, είναι σίγουρα ένα στοιχείμα, όπως και το τι θα κάνει με πολιτικά πρόσωπα της φιλελεύθερης τάσης τα οποία είναι αυτή τη στιγμή αδρανή. Οι κύριοι εκφραστές της πιο φιλελεύθερης τάσης, Χάρης Γεωργιάδης και Κωνσταντίνος Πετρίδης, βρίσκονται μεν στην κυβέρνηση αλλά ζήτημα είναι αν ο Αβέρωφ Νεοφύτου θα τους φέρει κοντά μετά την παρασκηνιακή σύγκρουση που παρατηρήθηκε όταν ο Χάρης Γεωργιάδης αρνήθηκε τον επαναδιορισμό του στο Υπουργείο Οικονομικών. Μαζί με τους δύο υπουργούς, ερώτημα εγείρεται αν θα φέρει κοντά τον λαοφιλή αλλά αντίθετο με τον ίδιο εξαιτίας του ΓΕΣΥ Γιώργο Παμπορίδη και μία σειρά στελεχών. Η νέα πενταετία κρίνεται ιδιαίτερα κρίσιμη, λοιπόν, για τον Αβέρωφ Νεοφύτου, όχι μόνο για να κάνει εκείνα τα τολμηρά βήματα που θα τον καταστήσουν ηγέτη, αλλά και για να βρει την κατάλληλη συγκυρία της μετάβασής του στον κύκλο των ηγετών, όπως άλλωστε και ο προκατόχος του Νίκος Αναστασιάδης.

Θεσμικά απαράδεκτη η τροποποίηση του Συντάγματος

Χαράλαμπος Προύντζος: Οι θεσμικοί οφείλουν να σέβονται τις δικαστικές αποφάσεις, αλλιώς οδηγούμαστε σε επικίνδυνες ατραπούς

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Νομικά τυχόν τροποποίηση του Συντάγματος θα ήταν θεσμικά απαράδεκτη αναφέρει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Χαράλαμπος Γ. Προύντζος, διευθύνων συντάκτας του δικηγορικού γραφείου Προύντζος & Προύντζος ΔΕΠΕ, ο οποίος υπέδειξε πρώτος ως παράνομη την κίνηση της Ελένης Θεοχάρους να μη δώσει τη διαβεβαίωσή της παρά την ανακήρυξή της. Ο ίδιος ξεκαθαρίζει πως η ακύρωση της εκλογής Παπαδοπούλου δεν επηρεάζει την όποια απόφαση έχει ληφθεί από τη βουλή. Σημειώνει πως είναι σεβαστό να διαφωνούν οι θεσμικοί με την απόφαση για αναπληρωματική εκλογή, ωστόσο, οφείλουν να σέβονται τις δικαστικές αποφάσεις αλλιώς οδηγούμαστε σε επικίνδυνες ατραπούς.

–Όταν υποβάλατε ένσταση για την έδρα που έλαβε ο Γιώργος Παπαδόπουλος πολλοί θεώρησαν απίθανο να πετύχετε ακύρωση της εκλογής του. Πού οφείλεται τελικά η δικαίωση της υπόθεσής σας;

–Αμέσως μετά τις βουλευτικές εκλογές και μόλις ενημερώθηκαν για την πρόθεση της κ. Θεοχάρους να διατηρήσει την έδρα της στο Ευρωκοινοβούλιο και να παραδώσει την έδρα της Λεμεσού στον επιλαχόντα του Κινήματος Αλληλεγγύης και να μη δώσει τη διαβεβαίωση που προνοείται από το Αρ. 69 του Συντάγματος παρά την ανακήρυξή της, απέστειλα επιστολή στον γενικό έφορο Εκλογής ως δικηγόρος αλλά και ως πολίτης της Δημοκρατίας. Με την επιστολή μου εξέφραζα τη θέση ότι η διαδικασία που ακολουθούνταν ήταν παράνομη και αντισυνταγματική και υπεδείκνυα στο γενικό έφορο Εκλογής ότι η βουλευτική έδρα θα έπρεπε να πληρωθεί

Δεν μπορώ να κατανοήσω πώς μπορεί κάποιος να ισχυρίζεται ότι η καταπάτηση της λαϊκής κυριαρχίας για να ικανοποιηθούν οι αντισυνταγματικές επιδιώξεις κάποιου συνιστά «ηθική».

διά αναπληρωματικής εκλογής. Τότε πολλοί αμφισβήτησαν τη θέση μου αυτή, συμπεριλαμβανομένου και του γενικού εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο οποίος με γνωμάτευση του προς τον γενικό έφορο Εκλογής εισηγήθηκε την πλήρωση της έδρας με τον πρώτο επιλαχόντα του Κινήματος. Τότε με προσέγγισε ο κ. Ανδρέας Μιχαηλίδης, υποψήφιος στην εκλογική περιφέρεια Λεμεσού αλλά και ένας απλός εκλογέας, ο κ. Διαμαντής, οι οποίοι και πείστηκαν από τα επιχειρήματά μου και μου έδωσαν οδηγίες για την καταχώριση Εκλογικής Αίτησης σε συνεργασία με τον εκλεκτό συνάδελφο κ. Δώρο Ιωαννίδη. Σημαντική ήταν και συνεισφορά του συνεργάτη μου κ. Δημήτρη Καϊλή. Η πρώτη Εκλογική Αίτηση πέτυχε γιατί κρίθηκε από το Εκλογικό δικείο ότι ο τρόπος με τον οποίο επιχειρήθηκε η πλήρωση της έδρας από τον γενικό έφορο Εκλογής κατόπιν της γνωμάτευσης του γενικού εισαγγελέα ήταν παράνομος, γεγονός που οδήγησε σε σχετική ακυρωτική απόφαση. Κατόπιν, η Βουλή των Αντιπροσώπων με τροποποιητικό Νόμο, ο οποίος ψηφίστηκε και πάλι κατόπιν εισήγησης του γενικού εισαγγελέα, επικείμενη να επιφέρει εκ νέου την εκλογή του κ. Παπαδόπουλου χωρίς εκλογές γεγονός που οδήγησε στην καταχώριση δεύτερης Εκλογικής Αίτησης από τους κυρίως

Συνταγματικά αποδεκτή λύση είναι η διεξαγωγή αναπληρωματικών εκλογών, λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο δικηγόρος του Ανδρέα Μιχαηλίδη και ο νομικός που εντόπισε πρώτος το αντισυνταγματικό της κίνησης Θεοχάρους.

Μιχαηλίδη και Διαμαντή. Και πάλι είχαμε ενημερώσει τον γενικό έφορο Εκλογής ότι το προωθούμενο νομοσχέδιο ήταν αντισυνταγματικό, προειδοποίηση που δεν εισακούστηκε. Το Εκλογικό δικείο με δεύτερη Απόφαση του έκρινε τον τροποποιητικό Νόμο ως αντισυνταγματικό για τρεις πολύ σημαντικούς λόγους: 1. Επιχειρούσε ουσιαστικά να διορίσει βουλευτή διά νόμου, αποδίδοντας δικαιώματα σε κάποιον κατά τρόπο αναδρομικό. 2. Παραβίαζε την ιερή αρχή της λαϊκής κυριαρχίας και 3. Παραβίαζε τον κανόνα της απευθείας εκλογής βουλευτών από τον λαό. Η απόφαση αυτή η οποία είναι ιστορικά δικαιώνει εμάς ως νομικούς συμβούλους όμως κυρίως δικαιώνει τους πελάτες μας για την εμπιστοσύνη και την επιμονή τους.

–Τι σημαίνει πολιτικά και τι νομικά η ακύρωση της εκλογής Παπαδόπουλου από το ανώτατο δικαστήριο; Υπάρχει ενδεχόμενο

να πέσουν ψηφοφορίες της Ολομέλειας;

–Νομικά η ακύρωση της εκλογής Παπαδόπουλου αλλά και η ρητή κατάληξη του Εκλογοδικείου ότι η έδρα Λεμεσού ουδέποτε καταλήφθηκε από την Αλληλεγγύη οδηγούν σε ανάγκη πλήρωσης της συγκεκριμένης έδρας. Το Εκλογικό δικείο με την απόφασή του στη δεύτερη Εκλογική Αίτηση παραπέμπει σαφώς στην αναπληρωματική εκλογή ως τον συνταγματικά αποδεκτό και ορθό τρόπο πλήρωσης της έδρας. Αρμόδιος για τα επόμενα βήματα είναι ο γενικός έφορος Εκλογής. Δεν τίθεται θέμα επηρεασμού οιασδήποτε απόφασης έχει ληφθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Η Βουλή δεν είναι διοικητικό όργανο για να επηρεάζονται αποφάσεις από προβλήματα στη σύνθεσή της. Είναι νομοθετικό όργανο και οι αποφάσεις της διατηρούν την ισχύ και τη νομιμότητά τους ακόμη και αν προκύψει

ελάττωμα στην εκλογή μέλους της, όπως στην παρούσα περίπτωση.

Ηθική και Σύνταγμα

–Υπάρχουν κάποιοι πάντως που υπογραμμίζουν το ηθικό της υπόθεσης. Ότι δηλαδή η εν λόγω έδρα ηθικά ανήκει στον συνδυασμό της Αλληλεγγύης...

–Δεν ασπάζομαι αυτή την προσέγγιση. Ούτε είναι δυνατόν η ηθική και το Σύνταγμα να ακολουθούν ξεχωριστούς δρόμους. Εδώ έχουμε μια απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου της χώρας υπό την ιδιότητά του ως Εκλογοδικείου το οποίο λέει με σαφή και κατηγορηματικό τρόπο ότι η έδρα της Λεμεσού ουδέποτε καταλήφθηκε από την Αλληλεγγύη. Το Εκλογικό δικείο, όμως, τοποθετείται και επί της ουσίας του ζητήματος κατά τρόπο τελεσίδικο. Αξίζει να παρατεθεί αυτολεξεί η σχετική αναφορά: «Αυτό (σ.σ. η αναπληρωματική εκλογή), εν πάση περιπτώσει, διαφυλάττει τη Δημοκρατία και τη λαϊκή κυριαρχία, υπό την έννοια ότι εξουδετερώνεται η πιθανότητα εκλογής ως Βουλευτού προσώπου, το οποίο χωρίς να καταλάβει την έδρα και χωρίς να δώσει τη νενομισμένη διαβεβαίωση, την αποποιείται, και αντί να γίνει νέα εκλογή για πλήρωσή της, η έδρα «δίδεται» στον επιλαχόντα του Κόμματος ή του Κινήματος που ουδέποτε την κατέλαβε». Δεν μπορώ να κατανοήσω πώς μπορεί κάποιος να ισχυρίζεται ότι η καταπάτηση της λαϊκής κυριαρχίας για να ικανοποιηθούν οι αντισυνταγματικές επιδιώξεις κάποιου συνιστά «ηθική».

–Η πλειοψηφία των πολιτικών κομμάτων θα στηρίξει τροποποίηση του συντάγματος για αποφυγή της αναπληρωματικής εκλογής. Κάτι τέτοιο τι σημαίνει πολιτικά και νομικά;

–Νομικά τυχόν τροποποίηση του Συντάγματος κατά τρόπο που να

υποσκελίζεται η ρητή υπόδειξη του Εκλογοδικείου για αναπληρωματική εκλογή και για τήρηση των αρχών της λαϊκής κυριαρχίας και της απευθείας εκλογής από τον λαό θα συνιστούσε μέγιστη συνταγματική εκτροπή. Θα σήμαινε παραβίαση της αρχής της διακρισίας των εξουσιών, αφού θα έδινε τη δυνατότητα στη νομοθετική εξουσία να νομοθετεί προκειμένου να διαγράψει τελεσίδικο δεδικασμένο του Ανώτατου Δικαστηρίου της χώρας. Θα σήμαινε, επίσης, ότι κάποιος μπορεί να αγνοεί τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις απλώς επειδή διαφωνεί με αυτές, ασκώντας εξουσίες που το Σύνταγμα του απέδωσε προκειμένου να το υπερασπίζεται, ασκώντας τη λαϊκή κυριαρχία. Θα ήταν εξαιρετικά λυπηρή και θεσμικά απαράδεκτη ενέργεια κατά την άποψή μου. Θα υπεσκαπτε ακόμη περισσότερο την ήδη τραβηγία εμπιστοσύνη του λαού προς τους θεσμούς και το πολιτικό σύστημα.

–Θεωρείτε ως τη μόνη διέξοδο τις αναπληρωματικές εκλογές. Δεν θα ανοίξει νέο δικαστικό κύκλο;

–Δεν είναι μόνο θέμα προσωπικής μου άποψης. Το Εκλογικό δικείο, παρά την ακυρωτική του δικαιοδοσία, ακριβώς για να αποφευχθεί τυχόν παρερμηνεία της απόφασής του και νέος κύκλος άσκοπων διαδικασιών έδωσε κατεύθυνση για τη συνταγματικά αποδεκτή λύση. Και αυτή είναι σαφώς η αναπληρωματική εκλογή. Αυτό είναι παραδεκτό και από τον γενικό εισαγγελέα. Σεβαστές οι διαφωνίες όμως οι θεσμικοί οφείλουν να σέβονται τις δικαστικές αποφάσεις αλλιώς οδηγούμαστε σε επικίνδυνες ατραπούς. Σε σχέση με την πιθανότητα νέου δικαστικού κύκλου, το δικαίωμα πρόβασης προσώπων με έννομο συμφέρον στη δικαιοσύνη είναι ιερό, αναφαίρετο και απόλυτα σεβαστό.

Ο Πινόκιο και οι σειρήνες στον δρόμο προς την Ιθάκη

Το ξέμπνο πουλί

Ο σοφός λαός μέσα από την πείρα αιώνων μας κληροδότησε και την παροιμία, «το ξέμπνο πουλί από τη μύτη πιάνεται». Έτσι πιάστηκε και ο γενικός ελεγκτής Οδυσσέας Μιχαηλίδης, ο οποίος σαγηνεμένος από τις σειρήνες της δόξας θεώρησε ότι έχει το ακαταλόγιστο και πως εκτός των διαχειριστικών ελέγχων που είναι εντεταλμένος να πραγματοποιεί, μπορεί να βάζει στο χέρι ακόμα και φακέλους προσωπικών δεδομένων π.χ. στο Γραφείο της Επιτρόπου Διοικήσεως Μαρίας Στυλιανού-Λοττίδη. Φακέλους όχι λογιστικούς αλλά με υποθέσεις κατά κανόνα λεπτές, αναξιοπαθόντων συνανθρώπων μας που καταφεύγουν στην Επίτροπο. Εξού και απαίτησε να ελέγξει μέχρι και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές της. Θεωρώντας ότι έχει καλυμμένα τα νώτα του από τον γενικό εισαγγελέα, αν και γνώριζε ότι η Επίτροπος στη βάση των όσων ο ίδιος είχε παράτυπα διαπράξει είχε ήδη αυτεπάγγελτα κάνει έκθεση εναντίον του, λόγω υπέρβασης εξουσίας, πήγε την Πέμπτη στη Βουλή ο Οδυσσέας και στην απουσία της Επιτρόπου την κατηγόρησε, για συστηματική άρνηση να αποδεχθεί έλεγχο της Ελεγκτικής Υπηρεσίας. Είπε, μάλιστα, ότι ενημέρωσε γραπτώς τον Εισαγγελέα, για ενδεχόμενη διάπραξη ποινικών αδικημάτων από πλευράς της Επιτρόπου.

• • • • •

Ο Πινόκιο

Για να αντιληφθείτε ότι αυτός ο Οδυσσέας είναι περισσότερο Πινόκιο παρά ομηρικός ήρωας, όπως θεωρεί πλέον εαυτόν, μπορείτε να δείτε στο Σίγμα το σχετικό βίντεο, όταν ερωτηθείς την Παρασκευή ποια σχέση μπορεί να έχει με τη διασπάθιση δημοσίου χρήματος το αίτημα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας να ελέγξει τους φακέλους της Επιτρόπου έναν προς έναν, ο κ. Μιχαηλίδης είπε πως δεν ζητάει να δει το περιεχόμενο των φακέλων! Η δόλωση αυτή διαψεύδεται από γραπτό κείμενο του ίδιου! Συγκεκριμένα σε επιστολή του (11/1/2018) προς την Επίτροπο, απόσπασμα της οποίας η ίδια διάβασε από το Τρίτο του ΡΙΚ την Παρασκευή, μεταξύ άλλων, ο ελεγκτής λέει: «Θέλω να πιστεύω ότι δεν θα εμποδίσετε την ελεύθερη πρόσβαση σε οποιοδήποτε υπηρεσιακό φάκελο, βιβλίο, συμβόλαιο, σύμβαση, λογαριασμό, τιμολόγιο ή άλλο υπηρεσιακό φάκελο ή στοιχείο εναποθηκευμένο σε ηλεκτρονικό υπολογιστή για σκοπούς του ασκούμενου ελέγχου». Το ξέμπνο πουλί που έλεγα πιο πάνω!

• • • • •

Τα ψέματα τελείωσαν

Ο πολυμήχανος Οδυσσέας - Πινόκιο νόμισε ότι η Επίτροπος Διοικήσεως είναι ο ΟΠΑΠ και θα έμπαινε να πάρει τους ηλεκτρονικούς

Αν μ’ αγαπάς, φίλα σταυρό κι εγώ θα ψάξω και θα βρω αν λες αλήθεια...

υπολογιστές για να δείξει ποσό υπέρ πρόεδρος είναι; Πινόκιο μου, δύο ολόκληρα certiorari κέρδισε ο ΟΠΑΠ και κανένας δεν συγκινήθηκε να σε βάλει στη θέση σου και να περάσεις από το ΤΑΕ... Αν διαβάσει κάποιος τις αποφάσεις εναντίον σου εύκολα θα αντιληφθεί την κατ’ επανάληψη κατάχρηση και υπέρβαση εξουσίας από μέρους σου αλλά δυστυχώς για σένα υπάρχει και η Ευρώπη που σε περιμένει οσονούπω με κλιμάκιο... Ευτυχώς για την ταλαιπωρημένη Κύπρο τα ψέματα τελείωσαν!

• • • • •

Μας βλέπουν

Το πρόβλημα που ορθώς εντοπίστηκε είναι ότι μας βλέπουν κι από αλλού κι είναι πολλοί! Τουτέστιν πίσω από την Επίτροπο είναι το ΙΟΙ, το Διεθνές Ινστιτούτο Επιτρόπων (International Ombudsman Institute), με 180 χώρες μέλη. Το ΙΟΙ ενημερώθηκε αρμοδίως και εξέδωσε ανακοίνωση στήριξης της Κυπριας Επιτρόπου διά της οποίας υποδεικνύει στη Λευκωσία ότι, οποιαδήποτε προσπάθεια υποκατάστασης της κρίσης της Επιτρόπου

επεμβαίνει στην Ανεξαρτησία της και αν αυτό γίνει θα ληφθούν περαιτέρω μέτρα. Η επιστολή (13/03/2018) υπογράφεται από τον πρόεδρο Peter Tyndall, τον γ.γ. Günther Kräuter και τον πρόεδρο Ευρώπης Rafael Rib . Η κορυφαία τριάδα μεταξύ άλλων υποδεικνύει και το εξής: «Η ανεξαρτησία αποτελεί θεμελιώδη πτυχή του θεσμού του Διαμεσολαβητή, όπως ορίζεται στα άρθρα 2 και 6 των κανονισμών του ΙΟΙ, σύμφωνα με τους οποίους ένας Ombudsman «δεν δύναται να λαμβάνει οποιαδήποτε κατεύθυνση από οποιαδήποτε δημόσια αρχή που θα έθετε σε κίνδυνο την ανεξαρτησία του».

• • • • •

Θα παρέμβει;

Το περιεχόμενο της επιστολής είναι πλέον γνωστό σε όλους, ενδιαφερόμενους και μη. Η κυβέρνηση διά του εκπροσώπου της έστειλε ένα μήνυμα του τύπου: «ο θεσμός του Επιτρόπου Διοικήσεως είναι ένας πολιτικός θεσμός και μάλιστα έχει βάση ευρωπαϊκή. Εξυπακούεται ότι ο/η Επίτροπος Διοικήσεως, πρέπει να είναι ανεξάρτητος.

Άρα χρειάζεται προσοχή». Ο Πρόεδρος τι λέει; Θα παρέμβει έστω και παρασκηνιακά ή θα αφήσει να διασυρθούν ως Κύπρος;

• • • • •

Τι κάνει ο Μάριος

Πολλοί διερωτώνται τι να γίνεται εκείνη η σεπτή πολιτική μορφή που ακούσει στο όνομα Μάριος Καρογιάν, καθώς ακούμε πολλά και βλέπουμε λίγα. Μαθαίνω, λοιπόν, ότι ο Μάριος, γνωστός και ως τέρας υπομονής, κινείται από πρωί ως νυκτός για την επίσημη εμφάνιση της ΔΗΠΑ εντός φθινοπώρου. Έχοντας ενώπιόν του έναν οδικό χάρτη, οργώνει την Κύπρο, βλέπει κόσμο, επιθεωρεί οικήματα και συναντάται με στελέχη αλλά και δυνητικούς χορηγούς του νέου πολιτικού σχήματος.

• • • • •

Η αξία των φίλων

Δίνω τη σκυτάλη στον αδελφό Ιανό από τη Νέα Υόρκη, ο οποίος λέει, ότι είχε μεγάλη σημασία η παρέμβαση την Τετάρτη του γε-

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ιωάννης Νικολάου

Ο υπουργός Δημόσιας Τάξης, διότι την ώρα που η κυβέρνηση κήρυξε ανοικτό πόλεμο εναντίον του υποκόσμου είδε εγκληματίες να του πυροβολούν αστυνομικούς και πολίτες και να του καίνε «οι προστάτες» τη μία καφετέρια μετά την άλλη.

ρουσιαστή Ρόμπερτ Μενέντεζ, στη διάρκεια της ακρόασης στην επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων της Γερουσίας, για την επικύρωση του διορισμού του Τζόνθαν Κοέν, ως αναπληρωτή μονίμου αντιπροσώπου των ΗΠΑ στον ΟΗΕ, με βαθμό πρέσβη. Έθεσε ξεκάθαρα με ερώτηση το ζήτημα των δυσκολιών που δημιουργούν τελευταία οι ΗΠΑ στο Σ.Α. του ΟΗΕ και ζήτησε από τον Κοέν να δεσμευτεί ότι θα υποστηρίζει την παρουσία της ΟΥΝΦΙΚΥΠ. Σε μια ακρόαση για πέντε υποψήφιους, που κάλυπτε θέματα τα οποία αφορούσαν ύψιστα αμερικανικά συμφέροντα, το να εγείρεται το θέμα της ΟΥΝΦΙΚΥΠ-πολύ χαμηλής προτεραιότητας για την αμερικανική εξωτερική πολιτική - έχει τεράστια σημασία. Θα ήταν όμως τόσο καλά ενημερωμένος ο γερουσιαστής Μενέντεζ και τόσο πρόθυμος να θέσει το θέμα, αν δεν διατηρούσε τόσο στενές σχέσεις με παράγοντες της παροικίας μας, όπως ο Μορφίτης Τάσος Ζαμπάς; Κάποιος λομπίστας θα πληρωνόταν σε χρυσό για μια τόσο επιτυχημένη παρέμβαση, ενώ η Κύπρος έχει αρωγούς μοιγε-νείς που ξεδουθούν προσωπικό χρόνο και χρήματα για την προσπάθεια του αγώνα τους. Τα γράφω αυτά για να σημειώσω και την αξία του πατριωτισμού και την αξία των φίλων.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

ΑΜΕΡΩΤΑ / Γράφει ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Πολιτική ηθική; Απουσιάζει.

Η 56η έδρα θα μας κατατρέπει για πολλά χρόνια, ιδιαίτερα αν συνεχίζουμε να ψάχνουμε λύσεις που δεν αφορούν τον πυρήνα του προβλήματος, αλλά προσπαθούμε να επιλύσουμε το επιδερμικό, το σημερινό ζήτημα. Δεν αναφερόμαι στη νομική σκοπιά, άλλωστε νομικός δεν είμαι. Αναφερόμαι αμιγώς στην πολιτική διάσταση του ζητήματος. Γιατί αν δεν παραδεχτούμε, αν δεν καταλάβουμε πως το πρόβλημα είναι αμιγώς πολιτικό και όχι νομικό, ότι είναι πρόβλημα πολιτικής ηθικής και όχι συνταγματικού κενού, τότε θα βρούμε πολύ πιο εύκολα τη λύση.

Αυτές τις 2 βδομάδες, από τη μέρα που το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε ως αντισυνταγματική τη νομοθεσία που ψηφίσαμε πέρυσι τον Ιούνιο. Έχει σημασία να κάνουμε μια ιστορική αναδρομή στην όλη ιστορία με την περιβόητη πια 56η έδρα. Στις βουλευτικές εκλογές λοιπόν του 2016, η Ελένη Θεοχάρους διεκδίκησε, με το νεοϊδρυθέν κίνημα Αλληλεγγύη, έδρα στην επαρχία της Λεμεσού. Προεκλογικά, αρνείται πεισματικά να απαντήσει στην απλή ερώτηση που και δημόσια της τέθηκε κατά πόσον, αν εκλεγεί, θα παραιτηθεί από ευρωβουλευτική και θα καταλάβει την έδρα στη Λεμεσό. Γίνονται οι εκλογές, και η κ. Θεοχάρους εκλέγεται βουλευτής Λεμεσού. Το βράδυ παρουσιάζεται στην ανακήρυξη. Η κανονική βουλευτική περίοδος ξεκινούσε δέκα μέρες μετά με την ορκωμοσία, στις 2 Ιουνίου. Για να ορκιζόταν η κ. Θεοχάρους θα έπρεπε πρώτα να παραιτηθεί από ευρωβουλευτική. Θέλοντας να έχει και τον σκύλο χορτάτο και

την πύτα σωστή, ερωτά τον γενικό εισαγγελέα κατά πόσον θα μπορούσε να περάσει το δακτυλίδι στον επιλαχόντα βουλευτή. Ο κ. Κώστας Κληρίδης, λανθασμένα όπως κρίνεται τόσο το εκλογοδικείο τον Μάιο του 2017 όσο και το Ανώτατο τον Απρίλη του 2018, γνωμάτευσε πως δεν υπάρχει πρόβλημα να ορκιστεί άλλος βουλευτής από αυτόν που η λαϊκή βούληση επέλεξε.

Τον Ιούνιο του 2017, ο γενικός εισαγγελέας, επιμένοντας στη βάση της πρώτης γνωμάτευσης, εισπνέει ότι πως πρόταση νόμου όπου θα εισάγεται η έννοια της μη καταληφθείσας έδρας στον εκλογικό νόμο, με αναδρομική μάλιστα ισχύ, θα λύσει το πρόβλημα. Προφανώς και το πρόβλημα δεν λύθηκε. Κάθε άλλο. Το Ανώτατο Δικαστήριο στην απόφασή του μιλάει για αποποίηση της έδρας από την κ. Θεοχάρους και την Αλληλεγγύη. Το πρόβλημα σήμερα είναι πως επιμένουν στην ίδια λογική. Θεωρούν πως με ακόμα μια νομική αλχημεία θα επιλύσουν το πρόβλημα. Επιτάσσοντας αυτή τη φορά το σύνταγμά μας. Την ασπίδα

της Κυπριακής Δημοκρατίας που τη φυλάμε ως κόρη οφθαλμού. Και που πρέπει να κάνουμε συνταγματικές τροποποιήσεις για την εφαρμογή και την ειλικρίνεια που ανάγκη. Δεν κατανόησαν πως το αδιέξοδο δεν οφείλεται στην απουσία συνταγματικής ρύθμισης. Το αδιέξοδο οφείλεται στην απουσία πολιτικής ηθικής.

Όσο ψάχνουμε τη λύση μακριά από τη λογική, μακριά από το βασικό πολιτικό ερώτημα που τέθηκε εδώ και αιώνες για τον ρόλο της πολιτικής στη ζωή και την ειλικρίνεια που χρειάζεται να έχουμε όλοι στην πολιτική, θεραπεία δεν θα δούμε. Είναι πρωτοφανές, γιατί όντως πρώτη φορά ένας πολιτικός απαρνείται τη λαϊκή εντολή πριν καν ορκιστεί. Είναι πρωτοφανές, γιατί κανείς άλλος στο παρελθόν δεν συμπεριφέρθηκε τόσο μαμηπέσικα. Είναι πρωτοφανές γιατί φτάσαμε στον πάτο, μέχρι να βρούμε τον επόμενο πάτο.

Η λαϊκή βούληση δεν μπορεί να ξεχειλώνει και να μαζεύεται αναλόγως καιρικών συνθηκών. Δυστυχώς, χρειάζεται να πάμε πίσω. Στα βασικά. Να μπορούμε όλοι στην πρώτη τάξη δημοτικού στο σχολείο της πολιτικής και να κάνουμε το πρώτο-πρώτο μάθημα. Μάθημα πολιτικής ηθικής. Αν καταφέρουμε να συνεννοηθούμε και να συμφωνήσουμε στο βασικό ερώτημα τότε θα λύσουμε οριστικά και το ζήτημα. Μέχρι τότε θα κολοκυθίζουμε χαμένοι σε νομολογίες, γνωμάτευσεις, συντάγματα και νόμους. Αγνοώντας πως η πολιτική δεν είναι νομική. Καλό μας ξημέρωμα. Αν τα καταφέρουμε.

Βουλευτής ΔΗΣΥ Λευκωσίας
twitter: @dmdemetriou

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΗΡΗΣ

Συνωμότησε το σύμπαν στη Βουλή

Συνωμότησε τελικά το σύμπαν και το νέο κτίριο της Βουλής των Αντιπροσώπων, ύστερα από δεκαετίες συζητήσεων και περιέργων καθυστερήσεων, τελικά να ανεγερθεί στον λόφο της ΠΑΣΥΔΥ, στον χώρο που αρχικά είχε επιλεγεί. Έπρεπε να βρεθεί στο τιμόνι του κοινοβουλίου, ένας πολύπειρος πολιτικός, ο Δημήτρης Συλλούρης και στο τιμόνι του Υπουργείου Συγκοινωνιών μια σιωπηλή δύναμη και πολύπειρη στα κοινοβουλευτικά δρώμενα, η Βασιλική Αναστασιάδου, ώστε να ληφθούν αποφάσεις και να μην ξανα-καταχωνιστούν στα συρτάρια πανάκριβες μελέτες και σχέδια. Το κόστος του έργου φαινομενικά είναι τεράστιο, αλλά όταν γίνεται για αναστηζόντες σκοπούς, τότε η αποδυσία γίνεται γρήγορα και το όφελος είναι μεγάλο. Επιπλέον σε καιρούς οικονομικής κρίσης, τα δημόσια έργα, αποτελούν τον καλύτερο τρόπο, για επιστροφή στην ανάπτυξη. Το ζητούμενο τώρα, ίσως και το πιο δύσκολο κομμάτι της υπόθεσης, είναι η ανάθεση του έργου, με διαφανείς διαδικασίες, σε αξιόπιστο εργολάβο, ο οποίος θα παραδώσει το έργο στην ώρα του, χωρίς επιπλέον απαιτήσεις και σε άριστη ποιότητα. Τα κτίρια του ΘΟΚ - παλιό και νέο - καθώς και η πλατεία Ελευθερίας, στοιχειώνουν ήδη την πρωτεύουσα και αποτελούν εφιάλτη για τους Λευκωσιώτες. **Πριν από** μερικές δεκαετίες, μερικοί σοφοί αρχιτέκτονες και πολεοδόμοι, κάθισαν κάτω, έβαλαν το μυαλό τους να δουλέψει και σχεδίασαν το περίφημο master plan, το γενικό σχέδιο ανάπτυξης της Λευκωσίας. Οι άνθρωποι σχεδίασαν μια

λειτουργική πόλη, με ομοιόμορφα κτίρια, με σχετικές προδιαγραφές για τις προσόψεις των σπιτιών και των δημόσιων κτιρίων, με δρόμους για τις ανάγκες των επόμενων δεκαετιών και άλλα πολλά, τα οποία τα οποία περιλαμβάνονται σε ένα τεράστιο φάκελο. Ωστόσο, όπως οι περισσότερες μελέτες, κατάληξε σε σκονισμένα ερμάρια και ίσως σήμερα να χάθηκαν τα έγγραφα ή και να φαγώθηκαν από τον σκόρο. Αποτέλεσμα αυτής της ανευθυνότητας ή της σκοπιμότητας, κάποιων μικρών, που πάντα έθεταν τις «αρπακτές» πάνω από το μακροχρόνιο και δημόσιο συμφέρον, ήταν να φθάσουμε στο σημερινό χάλι της Λευκωσίας και των άλλων έξι περιφερειακών δήμων της πρωτεύουσας. Μόνο τα καυσάστρια και η κυκλοφοριακή συμφόρηση, ελέω καπνός, της υπόθεσης, επιβεβαιώνουν του λόγου το αληθές. Το πολύπαθο κτίριο της Βουλής, θα πρέπει να αποτελέσει αιτία και αφορμή, για να αντιμετωπιστεί ολιστικά το πρόβλημα της Λευκωσίας.

Η συνύπαρξη των αρχαιοτήτων στην περιοχή της ΠΑΣΥΔΥ, με το σύγχρονο κτίριο του κοινοβουλίου, θα πρέπει να καταστεί πρότυπο για όλα τα

σύγχρονα κτίρια της Λευκωσίας. Είναι τραγικό αυτό που συμβαίνει σήμερα, όπου στο όνομα των αρχαιοτήτων, αναστέλλεται η ανέγερση κτιρίων και άλλων υποδομών, που βασανίζονται κυριολεκτικά οι πολίτες. Το χειρότερο, είναι ότι οι αρχαιότητες παραμένουν αναξιοποίητες και καταστρέφονται από τη φθορά του χρόνου και από προβληματικές συντηρήσεις. Άσε τη θλιβερή ιστορία με τον καθαρισμό των ψηφιδωτών της Πάφου, η οποία γινόταν με μεταλλικές σκούπες. Για να μην αναλογιστεί κανείς, τις αποθήκες και τις αυλές των μουσείων, όπου ολόκληροι θησαυροί παραμένουν κρυμμένοι ή εκτεθειμένοι και κανείς δεν ξέρει αν γίνεται η κατάλληλη συντήρηση, με τον σωστό επιστημονικό τρόπο.

Οι περισσότερες ευρωπαϊκές πόλεις και κυρίως η Αθήνα, αποτελούν πρότυπα συνύπαρξης της σύγχρονης ανάπτυξης και της προβολής των αρχαιοτήτων. Σημαντικότερο ίσως παράδειγμα, το μετρό της Αθήνας, όπου οι αρχαιότητες αναδεικνύονται, προβάλλονται και προστατεύονται, όσο κανένα άλλο δημιούργημα των προγόνων μας. Τα σύγχρονα μουσεία, σε όλο τον κόσμο, δεν είναι απλώς χώροι εκθεμάτων, αλλά αποτελούν σχολεία για μικρούς και μεγάλους, διαδραστικά σε μερικές περιπτώσεις, για τον τρόπο σκέψης και τις δράσεις σπμαντικών ανθρώπων. Ο άνθρωπος πρέπει να μελετά το παρελθόν για να έχει ένα καλύτερο μέλλον και όχι για να δοξάζει απλώς νεκρές κατασκευές και νεκρούς πολιτισμούς. Το όνομα δεν είναι ταμπέλα, αλλά ουσία και περιεχόμενο και τα επιτεύγματα των προγόνων έχουν αξία μόνο όταν υπάρχει συνέχεια στο σήμερα.

Το πολύπαθο κτίριο της Βουλής, θα πρέπει να αποτελέσει αιτία και αφορμή, για να αντιμετωπιστεί ολιστικά το πρόβλημα της Λευκωσίας.

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ / Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Στο τέλος όλοι κρίνονται στην κάλπη

«Αν δεν υπήρχε ο Ανδρέας Παπανδρέου δεν θα μας ήξερε ούτε ο θυρωρός της πολυκατοικίας μας» έλεγε ο εξ απορρήτων του Ανδρέα Παπανδρέου Γιώργος Κατσιφάρας, αναφερόμενος στους υπουργούς του ΠΑΣΟΚ, θέλοντας να καταδείξει πως

στον Ανδρέα Παπανδρέου οφειλόταν η πολιτική καριέρα πολλών και χωρίς αυτόν δεν θα υπήρχαν, όπως άλλωστε υπολόγιζαν στο πολιτικό προσκήνιο. Το αν το εν λόγω πρόσωπο αξίζει αναφοράς είναι ένα άλλο ζήτημα, όμως δείχνει με τον πλέον ξεκάθαρο τρόπο τη νοοτροπία που υπήρχε στο παρελθόν. Οι θυρωροί πλέον δεν υπάρχουν, ο Ανδρέας Παπανδρέου έχει εδώ και καιρό απομυθοποιηθεί όπως τότε οι και τότε οι εθνικοί σωτήρες, τα κόμματα παύουν να είναι προσωποπαγή, ωστόσο, ένα ερώτημα παραμένει διαχρονικό και ξεπερνά τα σύνορα.

Σε ποιον ανήκει η έδρα; Στον βουλευτή ή στον κομματικό σχηματισμό; Αυτό το είναι ένα ερώτημα που γειρείται κάθε φορά που ένας βουλευτής αποφασίζει να ανεξαρτητοποιηθεί και να μην επιστρέψει την έδρα στο κόμμα με το οποίο μπήκε στη βουλή. Ίσως να μην υπάρχει μία και απόλυτη αλήθεια. Να εξαρτάται δηλαδή και από το πολιτικό βάρος του εκάστοτε πολιτικού προσώπου αλλά και από το κόμμα. Ένα πχηρό όνομα δηλαδή, με έρεισμα πιθανώς να μπορεί να πάρει την έδρα του και να μετακινηθεί άλλοτε δεξιάτερα άλλοτε αριστερότερα της αίθουσας. Αν η πολιτική του πορεία και στάση γίνεται αποδεκτή δηλαδή και εκτός των κομματικών συνόρων που άλλοτε ανήκε ή υπό άλλη κομματική στέγη, θα φανεί στην επόμενη εκλογική αναμέτρηση. Εάν επανεκλεγεί σημαίνει πως επικροτείται και για την απόφασή του αλλά και για τη δουλειά που κάνει. Σε ενδεχόμενο μη εκλογής θεωρείται λογικό πως η εκλογή του ήταν άμεσα συνυφασμένη με τον κομματικό σχηματισμό που τον επέλεξε και τον εμπιστεύτηκε αλλά και με τη στάση που επέδειξε απέναντι στο κόμμα του.

Πώς όμως μετρείται η εμπέλεια και η ποιότητα του κάθε πολιτικού προσώπου; Πώς δηλαδή ένα πολιτικό πρόσωπο μπορεί αντικειμενικά να μετρήσει την προσωπική δύναμή του; Η Ελένη Θεοχάρους αποτελεί ίσως το ενδεικτικότερο παράδειγμα. Πριν να ενταχθεί στον ΔΗΣΥ είχε τη δική της πορεία, εμπέλεια και βάρος που συνδεόταν άμεσα με τη δράση της στους Γιατρούς χωρίς Σύνορα. Και αποτελεί γεγονός ότι θεωρείτο ένα από τα πιο δημοφιλή πολιτικά πρόσωπα στον χώρο της Δεξιάς. Καθόλου τυχαίο ότι το 2014 είχε καταφέρει να επανεκλεγεί ευρωβουλευτής με 57.948 σταυρούς προτίμησης. Κέρδισε δηλαδή 57.948 ψηφοφόρους, τους οποίους θεωρούσε καθαρά δικούς της. Πρόσωπα που θα την ακολουθούσαν και κατά την έξοδο της από τον ΔΗΣΥ. Η εκλογική αναμέτρηση κατέδειξε πως δεν ήταν ακριβώς έτσι. Δύο χρόνια μετά τον θρίαμβο των ευρωεκλογών, το αποτέλεσμα των βουλευτικών εκλογών κατέδειξε μία σοβαρή μείωση του ερείσματος της, από τις 60.000 περίπου ψήφους, να περιορίζεται το κόμμα της στις 18.424. Η δύναμή της θα δοκιμαστεί εκ νέου στις ευρωεκλογές ή στις αναπληρωματικές εκλογές, εάν γίνουν και αν διεκδικήσει βεβαίως διεκδικήσει η ίδια. Δική μας πεποίθηση είναι πως θα πρέπει να το πράξει και έχουμε ελπίσει στο παρελθόν τους λόγους.

Η εκλογική αναμέτρηση του 2021 θα καταδείξει αν ο Παύλος Μυλωνάς και η Άννα Θεολόγου έχουν το δικό τους ακροατήριο που θα τους επανεκλέξουν στη βουλή ή αν θα πάνε σπίτι τους. Μέχρι τότε θα παράγουν πολιτική εντός κοινοβουλίου. Οι εκλογές είναι συνεπώς το πανηγύρι της δημοκρατίας και η κάλπη ο απόλυτος κριτής.

Η εκλογική αναμέτρηση όφειλε να είναι η μεγάλη στιγμή για κάθε πολιτικό πρόσωπο που τιμά τη δημοκρατία. Γιατί εκεί δοκιμάζεται, είτε περνάει τις εξετάσεις και συνεχίζει την παραγωγή πολιτικής είτε πάει σπίτι του. Η αναπληρωματική εκλογή θα έπρεπε και όφειλε να είναι η μόνη επιλογή στην περίπτωση της έδρας Λεμεσού. Ο Γιώργος Παπαδόπουλος, από τη στιγμή που στηρίζεται από πλειάδα κομμάτων και θεωρητικά έχει παράγει έργο, δεν θα έπρεπε να φοβάται την εκλογική διαδικασία. Για όλα ανεξαιρέτως τα κόμματα η απάντηση θα έπρεπε να ήταν αβίαστα οι αναπληρωματικές εκλογές. Μόνο έτσι μπορεί να διευθετηθεί το μπάχαλο. Όποια άλλη συζήτηση πλύττει έτι περαιτέρω το πολιτικό σύστημα και κάθε άλλο παρά το τιμά. Και εκεί θα διαφανεί αν τα όμορφα χωριά, όμορφα καίγονται.

economidoum@kathimerini.com.cy

Συγκλονιστικές εικόνες από ανασκαφές στην Πομπηία.

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / Του **ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Η καθημερινότητα νικάει την υψηλή πολιτική

Η διαρκής ενασχόληση με το Κυπριακό επιφέρει μια ψευδαίσθηση πραγματικότητας που δεν είμαι σίγουρος ότι αφορά, καθημερινά, την κοινωνία. Το Κυπριακό είναι μια άσκηση υψηλής πολιτικής, που δίνει τη δυνατότητα σε πολλούς να πουν αυτά που ξέρουν, αυτοϊκανοποιώντας την αίσθηση του «μπαλκονιού» μέσα τους. Βέβαιοι κι αυτοί για το τι θα συμβεί. Το Κυπριακό σίγουρα είναι μείζον θέμα, ωστόσο, εμπεριέχει πολλά χαρακτηριστικά της στιγμής.

Όταν φτάνουμε κοντά σε μια κάποια πρόοδο, τότε φυσιολογικά το ενδιαφέρον κορυφώνεται και οι περισσότεροι γι' αυτό θα μιλούν. Αυτό δεν ισχύει για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κοινωνία στην καθημερινότητά της, ειδικά όταν καταγράφονται ξεσπάσματα. Κάποια από αυτά που δύναται ν' αναφερθούν είναι τα ναρκωτικά για παράδειγμα ή τα θέματα περίθαλψης στα δημόσια νοσοκομεία, η υγεία με μια λέξη. Ούτε και αυτό είναι νέο με τη σειρά του, ωστόσο, η καθημερινότητα είναι το πιο δύσκολο κεφάλαιο που έχει να αντιμετωπίσει η εκάστοτε διακυβέρνηση. Και δεν τα καταφέρνει σχεδόν ποτέ, εφόσον τα μεγαλύτερα από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κοινωνία, χρονίζουν. Κι όχι μόνο αυτό. Επαυξάνονται σε ένταση, με αποτέλεσμα η απόγνωση να είναι κραταιά. Το πρόβλημα των ναρκωτικών για παράδειγμα. Η περιστασιακή ενασχόληση με την αντιμετώπισή του, δεν σημαίνει τίποτα. Απολύτως. Είτε είναι μπροστά στα φώτα της δημοσιότητας είτε όχι, και τώρα είναι, οι αρμόδιοι θα πρέπει να το αντιμετωπίζουν καθημερινά. Η Πολιτεία που αναφέρεται ως αρμόδιος και που έχει τη δύναμη σε καμία περίπτωση δεν δικαιούται να το αντιμετωπίζει περιστασιακά. Εδώ μπαίνουμε στα αυτονόητα «θα». Θα πρέπει να εκπονήσει μια πολιτική και να τη στηρίζει διαρκώς με τα απαραίτητα κονδύλια. Θα πρέπει να γίνει μια εθνική στρατηγική που θα αντιμετωπίσει ένα παγκόσμιο πρόβλημα, στα τοπικά του χαρακτηριστικά. Ωστόσο, και οι πολιτικοί και τα φώτα της δημοσιότητας αρέσκονται στο να σχολιάζουν τα προβλήματα όταν είναι στην κορύφωσή τους και μετά να περάσουν στο επό-

μενο θέμα της επικαιρότητας. Αυτή είναι μια πραγματικότητα που την ασκεί, την επιβάλλει, η ίδια η ζωή και τα συμβαίνοντα. Αυτό είναι αναπόφευκτο. Σε επίπεδο άσκησης πολιτικής όμως, τα ναρκωτικά αφού μιλάμε γι' αυτό, δεν αντιμετωπίζονται με εφήμερες ατάκες του πεντάλεπτου. Το να βγαίνει ο ένας αρμόδιος της τάδε κυβέρνησης να κατηγορεί έναν άλλο της τάδε κυβέρνησης, αποτελεί την επιτομή της υποκρισίας. Και εκεί είναι που μπορεί να γίνει η διαφορά. Στην πράξη, μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας. Στην παραγωγή πολιτικής που θα παραμείνει επαρκής και αυτάρκης και όταν περάσει αυτή η όποια κυβέρνηση και έρθει η επόμενη. Και όταν σβήσουν οι κάμερες, εφόσον τότε και εκείνοι που είναι μέρος του προβλήματος και το ζουν καθημερινά μέσα στα σπίτια τους, μένουν ακόμα πιο μόνοι στο δικό τους αγώνα. Και πιο απομονωμένοι. Πα-

ράλληλα, το να συζητάς για τα θέματα αυτά ή ν' αναδεικνύεις τα προβλήματα στην υγεία, στην περίθαλψη για παράδειγμα, από τη μία φτάνει να είναι και γραφικό για ορισμένους που προφανώς στραβουτσουναιάζουν επειδή οι ίδιοι δεν αρρωσταίνουν ποτέ ή η δική τους οικογένεια είναι προστατευμένη από τα ναρκωτικά μετά βεβαιότητας. Δεν

μπορώ ούτε και θέλω να τους καταλάβω, όσους κουνάνε το κεφάλι με την παλάμη τους και λένε «μα ναρκωτικά...; άντε βγάλε άκρη». Χαμένο το παιχνίδι από εκεί, και δεν ασχολούμαι. Όλοι μας πρέπει να ασχολούμαστε με όσα έρχονται να καταβάλλουν ακόμη περισσότερο τις ήδη πολλάκις δοκιμασμένες αντοχές των πολιτών. Κι αν τώρα τα ναρκωτικά είναι στην πρώτη γραμμή της επικαιρότητας ως βασική παράμετρος των όσων τραγικών και εγκληματικών βιώσαμε ως χώρα το τελευταίο διάστημα, να το συζητήσουμε. Να το αναλύσουμε, να δούμε τι συμβαίνει και γιατί και πώς αντιμετωπίζεται, εφόσον από μόνο του πια σαν θέμα φαίνεται να συνιστά μέρος μιας μεγαλύτερης μετάλλαξης που επηρεάζει όλη την κοινωνία. Είναι μια ευκαιρία που δεν πρέπει να περάσει και ό, τι είναι να γίνει να γίνει σωστά και διαχρονικά.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΑΡΘΡΟ / Του **ΡΙΚΚΟΥ ΜΑΠΠΟΥΡΙΔΗ**

Αναδοχή παιδιών από ομόφυλα ζευγάρια

«Πρόδος σημαίνει να ανοίγεις στην κοινωνία τον δρόμο στο μέλλον με σεβασμό. Κρίνεται απολύτως απαράδεκτη κάθε έννοια διαχωρισμού και διακρίσεων λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού»

Όλγα Κεφαλογιάννη, βουλευτής Νέας Δημοκρατίας.

Με τον φίλο Άριστο Δαμιανού είχαμε, όταν συζητούσαμε τα θέματα του Συμφώνου Συμβίωσης στην Επιτροπή Νομικών της Βουλής, την άποψη πως ο όρος «υιοθεσία» θα πρέπει να αλλάξει αφού αυτή αφορά τόσο αγόρια «υιούς», όσο και κορίτσια. Ο ίδιος είχε προτείνει τη λέξη τεκνοθεσία, την οποία είχα βρει αρκετά εύστοχη. Η πρόθεσή μας για τροποποίηση του Νόμου Περί Υιοθεσίας δεν είχε τελικά ολοκληρωθεί, ενώ για να περάσουμε τον Νόμο Περί Πολιτικής Συμβίωσης κάναμε τεράστιες υποχωρήσεις, αφού δεχτήκαμε τη στέρση αυτών που είχαν πρόθεση να τη χρησιμοποιήσουν από τη δυνατότητα να υπογράψουν σύμφωνο με αποτέλεσμα να μην εφαρμόζεται ουσιαστικά σε ετερόφυλα ζευγάρια, ως ήταν η πρόθεσή μας, ενώ ταυτόχρονα δεχτήκαμε ως πρώτο βήμα τις επιφυλάξεις των συντηρητικών μελών της Βουλής που δεν ήθελαν να δοθεί στα ομόφυλα ζευγάρια η δυνατότητα υιοθέτησης. Τούτο, γνωρίζοντας βέβαια ότι παραβιάζει το δικαίωμα για γάμο και οικογένεια που κατοχυρώνεται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την πρόσδοψη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Όποιος ήθελε προσφύγει στο ΕΔΑΔ θα κέρδιζε, ανατρέποντας την απαγορευτική αυτή πρόνοια. Αφορμή για τα πιο πάνω, αποτέλεσε η ψήφιση από την Ελληνική Βουλή του Νόμου Περί Αναδοχής και Υιοθεσίας, το άρθρο 8 του οποίου προβλέπει τη δυνατότητα αναδοχής παιδιών από πρόσωπα που κατάρτισαν σύμφωνο συμβίωσης. Είναι γεγονός πως αν με καλούσαν να εκφράσω άποψη 10 χρόνια πριν, θα εξέφραζα και εγώ τις ίδιες έντονες επιφυλάξεις που σήμερα ακούγονται από αυτούς που πλαισιωμένοι στους αναρχοισμούς της εκκλησίας προβάλλουν παρόμοιες απόψεις. Όμως, ο γάμος με τη θεσμοθέτηση του πολιτικού πλέον γάμου, έχει ξεφύγει από την έννοια του μυστηρίου, όπως το καθιέρωσε η εκκλησία και αν τα μυστήρια περιορίστηκαν από 7 σε 6, τούτο δεν υποσκάπτει την έννοια της οικογένειας που είναι ο πυρήνας της κοινωνίας μας. Όταν δύο άνθρωποι αποφασίσουν να ζήσουν μαζί έχουν το δικαίωμα να παρέχουν φροντίδα σε παιδιά τα οποία υπό διαφορετικές συνθήκες θα παρέμεναν σε ιδρύματα και θα στερούνταν βασικά εφόδια ανέλιξης. Όπως είπε η κ. Κεφαλογιάννη στη Βουλή των Ελλήνων, «η επιστημονική κοινότητα υποστηρίζει ότι ο ιδρυματισμός των παιδιών ενέχει κίνδυνο εμφάνισης ποικίλων προβλημάτων στην ψυχοσωματική τους ανάπτυξη. Η παρέμβαση των επιστημόνων για το θέμα της αναδοχής από ομόφυλα ζευγάρια είναι γόνιμη. Η κοινωνική πρόδος και η πρόσδοψη των ατομικών ελευθεριών και δικαιωμάτων στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία δεν είναι προνόμιο της αριστεράς. Είναι δικαίωμα και υποχρέωση για όλους και όλες εμάς που πιστεύουμε σε ανοικτές, δημοκρατικές, φιλελεύθερες κοινωνίες. Σε κοινωνίες αλληλεγγύης, προστασίας και πρόνοιας». Η Ελληνική Βουλή, με τον Νόμο περί Αναδοχής και Υιοθεσίας που ψήφισε, πρόσθεσε στα άτομα που δύναται να γίνουν ανάδοχοι ανηλίκων, πρόσωπα που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης και δυνατότητα επιλογής μεμονωμένων προσώπων ως ανάδοχων γονέων. Αυτό είναι ένα πρώτο βήμα αφού ακόμα τα πρόσωπα αυτά δεν μπορούν να υιοθετήσουν αλλά απλώς να αναλάβουν ως ανάδοχοι παιδιών. Είναι μια ακόμα συμβιβαστική παραχώρηση μέχρι που να πραγματοποιηθεί το επόμενο βήμα που θα είναι η παροχή πλήρους δικαιώματος υιοθεσίας. Ο δικός μας Νόμος περί Συμβίωσης (Ν. 184(Ι)/2015), στο άρθρο 4 αναφέρει ότι πολιτική συμβίωση, εξαιρουμένου του περί Υιοθεσίας Νόμου, έχει, τηρουμένων των αναλογιών, τα αντίστοιχα αποτελέσματα και συνέπειες ως εάν να είχε τελεστεί γάμος. Είναι γεγονός πως το νομοθετικό πλαίσιο της Κύπρου δεν απαγορεύει την αναδοχή παιδιών από άτομα που ζουν υπό το καθεστώς πολιτικής συμβίωσης. Το άρθρο 47 του Νόμου Περί Παιδιών Κεφ. 352, ορθά θεωρεί ως ακατάλληλα πρόσωπα να αναλάβουν αναδοχή, μεταξύ άλλων και αυτά που επιδεικνύουν ανήλικη συμπεριφορά (immorality). Από τη στιγμή που η συμβίωση είναι πλέον επιτρεπτή, ισχυρισμός για immorality δεν μπορεί να ευσταθεί και επομένως έχω την άποψη πως η Κύπρος επιτρέπει την αναδοχή παιδιών από άτομα που έχουν επιλέξει τον νομικό αυτό δεσμό. Αφού, λοιπόν, εμπεδώσαμε την ήδη υπάρχουσα νομική αυτή κατάσταση, είναι καιρός να προχωρήσουμε στο επόμενο βήμα, την απόληψη δηλαδή από το άρθρο 4 του Νόμου Περί Συμβίωσης των λέξεων «εξαιρουμένου του περί Υιοθεσίας Νόμου».

Ο κ. Ρίκκος Μαρπουρίδης είναι δοκνηγός.

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της **ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ**

Συσσωρευμένη παράνοια

Το έγκλημα εξιχνιάστηκε, οι ύποπτοι παραδέχτηκαν, τα τεκμήρια συλλέχθηκαν αλλά τίποτα από όλα αυτά δεν είναι αρκετό για να κατευνάσει τη συσσωρευμένη παράνοια της κοινωνίας μας. Και να, πολύ σωστά το υποθέσατε, αναφερόμαι στο διπλό φωνικό που μας συγκλόνισε τόσο ώστε να ξεσκεπάσει την παθογένεια που αναμφισβήτητη κουβαλάμε. Η σεναριολογία, παρότι η υποθέσει θεωρείται κλεισμένη, εξακολουθεί να οργιάζει αποδεικνύοντας πως προκειμένου να καθυποταχθούν τους φόβους μας να ικανοποιήσουμε τις όποιες διαστροφές μας και να φέρουμε τα γεγονότα στα μέτρα της δικής μας στενομυαλιάς, είμαστε πανέτοιμοι να αρνηθούμε την αλήθεια για να συντηρήσουμε αμέριμνοι και ανάλαφροι τον κανιβαλισμό μας. Αφού κατασπαράξαμε σαν όρνεα το παιδί, το οποίο δεν φτάνει που έμεινε ορφανό

και που έζησε τη φρίκη της δολοφονίας των γονιών του, έπρεπε να βρεθεί αντιμετώπιση και με όλη τη συκοφαντία που έσπειρε μια κοινωνία διαστροφική, προχωρήσαμε σε ακόμα πιο «προχωρημένα» σενάρια, που αφορούσαν μέχρι και τις σεξουαλικές προτιμήσεις των θυμάτων (ντρέπομαι και μόνο που το γράφω). Φτάσαμε στο σημείο να διαδίδουμε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αλλά και στα πηγαδάκια των παρεών πως οι συλληφθέντες δεν ήταν τίποτα άλλο παρά μια ομάδα χαμένων, οι οποίοι πληρώθηκαν για να καλύψουν τα βαθύτερα αίτια του εγκλήματος. Και τα βαθύτερα αυτά αίτια βέβαια δεν είχαν καμία άλλη τεκμηρίωση παρά μόνο στην αρρωστημένη μας φαντασία. Δύο άνθρωποι δολοφονήθηκαν με το πιο φρικτό τρόπο, ένα παιδί έμεινε ορφανό, ζώντας ένα τρομακτικό γεγονός κι εμείς χωρίς ίχνος ευαισθησίας και σεβασμού, χωρίς ίχνος παιδείας και ανθρωπισμού, ξεποληθήκαμε στα

μέσα κοινωνικής δικτύωσης (κυρίως) και στα κάθε λογής πηγαδάκια, παριστάνοντας τους ντεντέκτιβ και τους ιατροδικαστές και τους κάθε είδους αναλυτές, αμφισβητώντας ακόμα και αυτές τις καταθέσεις των υπόπτων, επιμένοντας πως «κάτι άλλο κρύβεται» και πως «δεν είναι έτσι τα πράγματα». Και πώς είναι τα πράγματα; Όπως προφανώς μας βολεύει ώστε να νιώσουμε αρκετά ασφαλείς και να παραμείνουμε ερμητικά κλεισμένοι στον κολλημένο τρόπο σκέψης μας, ο οποίος μας χαρίζει τη βεβαιότητα πως κάτι τέτοιο δεν πρόκειται να συμβεί σε μας, αφού εμείς είμαστε καθαροί και σε απόσταση από τέτοιου είδους «αρρωστημένες» υποθέσεις. Διότι αν παραδεχτούμε την αλήθεια, ότι δηλαδή ένα τσούρμιο προβληματικών ανεγκέφαλων ήταν που τελικά διέπραξε τους φόνους, τότε ταυτόχρονα αυτό συνεπάγεται πως στη θέση των θυμάτων θα μπορούσε να είναι οποιοσδήποτε από εμάς, κάτι που όχι μόνο δεν

το αντέχει η ιδιοσυγκρασία μας, αλλά προκειμένου να το εκδιώξουμε ακόμα και σαν μικρή πιθανότητα από τον «περιορισμένους χωρητικότητας» εγκέφαλό μας, είμαστε διατεθειμένοι να «δολοφονήσουμε» ξανά και ξανά τα θύματα και να «μαχαρώσουμε» τον γιο που γλύτωσε από τις μαχαριές των δραστών. Κι αν αυτή η παθογένεια η οποία ξεσκεπάστηκε μέσα από την εμμονή μας στη συντήρηση των νοσηρών σεναρίων, δεν είναι χειρότερη και από εκείνη τη δολοφονία, τότε τι ακριβώς είναι; Όταν προκειμένου να νιώσεις εσύ ασφαλής, είσαι διατεθειμένος να φτάσεις στο σημείο να «φταιξεις» ακόμα και τα ίδια τα θύματα, προσάπτοντας τους μέχρι και ψυχικές ασθένειες ή «διαστροφικές» αποκλίσεις, τότε πόσο λιγότερο «άρρωστος» είσαι από αυτόν που διέπραξε τον φόνο; Αυτό όμως δεν προβληματίζει κανέναν μας. Ούτε και δείχνουμε να μας ανησυχεί η κατάντια μας διότι προφανώς δεν την ερμ-

νεύουμε ως τέτοια. Αλλά περί κατάντιας πρόκειται. Και καλά κάνουμε να το συνειδητοποιήσουμε και να το παραδεχτούμε. Σπילώσαμε την υστεροφημία των δολοφονηθέντων, στοχοποιήσαμε το γιο τους, ξεράσαμε όλα τα φοβικά μας σύνδρομα (για τους ξένους, τους υιοθετημένους, τους ομοφυλόφιλους κτλ. κτλ.) συντηρώντας τη σεναριολογία ακόμα και μετά την εξιχνίαση του εγκλήματος και εξακολουθούμε χωρίς κανένα ίχνος μεταμέλειας και ντροπής να υποστηρίζουμε πως «κάτι άλλο κρύβεται». Δεν είμαστε απλά θλιβεροί αλλά και σοβαρά «άρρωστοι». Κι αν δεν το παραδεχτούμε τότε θα συνεχίσουμε να μετατρέπομαστε σε κανιβαλους κάθε φορά που θεωρούμε πως κάτι απειλεί την «εφνοσχασμένη» μας ζωή και που ταυτόχρονα διεγείρει τη συσσωρευμένη παράνοια που κουβαλάμε.

elenixenou11@gmail.com

Δεν υπάρχει νομικό πρόβλημα με τη βουλευτική έδρα στη Λεμεσό

Του ΧΡΙΣΤΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ

Το ζήτημα της κενωθείσας βουλευτικής έδρας στη Λεμεσό ταλανίζει εδώ και καιρό τους πολιτικούς και νομικούς κύκλους και γενικότερα την κυπριακή κοινωνία. Ο γενικός εισαγγελέας εξέφρασε την άποψη ότι το Ανώτατο Δικαστήριο υπό την ιδιότητά του ως Εκλογοδικείου «λανθασμένα» προέκτεινε την απόφαση του πέραν του ζητούμενου και θεώρησε την εκλογική διαδικασία άκυρη εξ υπαρχής αναφορικά με το Κίνημα Αλληλεγγύη αναφορικά με το συγκεκριμένο στάδιο της εκλογικής διαδικασίας στην Επαρχία Λεμεσού, το οποίο δεν ήταν το αντικείμενο της Αίτησης ενώπιον του.

Ενώπιον του Δικαστηρίου, είπε, τίθεντο μόνο οι επιπτώσεις από τη μη κατάληψη της έδρας από την κα Θεοχάρους υπό τις συνθήκες που αυτό έλαβε χώρα (και κατά προέκταση την ύπαρξη κενού στο Νόμο) και όχι ο τρόπος που διενεργήθηκε το σύστημα κατανομής των βουλευτικών εδρών με βάση πρόνοια του Νόμου που δεν κρίθηκε αντισυνταγματική. Το αποτέλεσμα του «λάθους» ήταν να θεωρήσει το Εκλογοδικείο ότι η βουλευτική έδρα δεν κατανεμήθηκε νόμιμα στην Αλληλεγγύη. Αυτό αναφέρεται ρητά στις σελίδες 10-11 της απόφασης του Εκλογοδικείου «[...] η έδρα ουδέποτε περιήλθε νόμιμα και στο Κίνημα Αλληλεγγύη [...]».

Όμως αυτή είναι η απόφαση του Δικαστηρίου και η λύση οφείλει να εξευρεθεί με βάση αυτήν και βέβαια το υφιστάμενο νομικό υπόβαθρο που είναι ο Εκλογικός Νόμος, ως είχε κατά τον ουσιώδη χρόνο και ο οποίος δεν κρίθηκε αντισυνταγματικός. Ο γενικός εισαγγελέας προτείνει τη τροποποίηση του Συντάγματος ως τη πλέον δόκιμη λύση. Έχω την άποψη ότι αυτό είναι μη επιθυμητό τόσο για πολιτικούς όσο και για νομικούς λόγους. Διά πολιτικούς λόγους διότι το Σύνταγμα είναι ο υπέρτατος Νόμος του Κράτους (το θεμέλιο της ύπαρξης του κάτι το οποίο στα δοσμένα δεδομένα της Κυπριακής Δημοκρατίας έχει ιδιαίτερη σημασία). Οφείλει να διενεργείται με φειδώ και δη στις περιπτώσεις που επιβάλλεται και που καταλήγουν προς όφελος του κράτους (όπως π.χ. στις περιπτώσεις που συνδέονται με την ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση). Οι δέκα μέχρι σήμερα τροποποιήσεις του Συντάγματος δεν είναι ό,τι το καλύτερο.

Για νομικούς λόγους διότι και πάλι δυνατόν να εγερθεί ζήτημα

αναδρομικότητας το οποίο ενδεχόμενα να κριθεί νομικά ενώπιον δικαστηρίων εκτός Κύπρου (π.χ. το ΕΔΑΔ) αφού στην Κύπρο, δεδομένου ότι θα είναι το ίδιο το Σύνταγμα το οποίο θα τροποποιηθεί αναδρομικά, ενδεχόμενα να μη δύναται να εγερθεί το επιχείρημα της αντισυνταγματικότητας του νέου Νόμου που θα ψηφισθεί κατ’ ακολουθία της τροποποίησης του Συντάγματος. Όπως επειδή θα επηρεαστούν ατομικά δικαιώματα η προσφυγή στο ΕΔΑΔ είναι πιθανό ενδεχόμενο, εάν το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίψει δικαστικό αίτημα από τυχόν επηρεαζόμενο πρόσωπο.

Επί του πρακτέου και δεδομένης της απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου το οποίο αποφάσισε ως προανάφερα (το ενδεχόμενο «λανθασμένα» έχει μόνο ακαδημαϊκή σημασία) ότι δηλαδή η ακυρότητα επηρεάζει και την κατανομή της βουλευτικής έδρας στο Κίνημα Αλληλεγγύη έχω τη γνώμη ότι η ενδεδειγμένη λύση είναι να ισχύσει η βούληση του εκλογικού Σώματος. Το Εκλογοδικείο αναφέρει το στοιχείο αυτό ως διάσπαρτο στο Σύνταγμα. Κατ’ ακολουθία να εφαρμοσθεί ο Εκλογικός Νόμος με βάση τους αριθμούς των ψήφων που έλαβαν τα Κόμματα με βάση τον Εκλογικό Νόμο που ισχύε κατά τον ουσιώδη χρόνο. Κατ’ αυτόν τρόπο εφαρμόζεται η απόφαση του Εκλογοδικείου το οποίο πιθανότατα αυτό εννοούσε όταν απεφάσισε ότι είναι άκυρη και η κατανομή της βουλευτικής έδρας και στην Αλληλεγγύη δεδομένης της μη ανάλυψής της από την κα Θεοχάρους. Επέκτεινε δηλαδή την ενέργεια ή παράλειψη της κας Θεοχάρους να δώσει τη νενομισμένη διαβέβαίωση, όχι μόνο στα πρόσωπα αλλά και στο Κόμμα. Αν λάβει δε υπόψη κάποιος το γεγονός ότι με το αναλογικό σύστημα οι ψήφοι ανήκουν στα κόμματα και όχι στα πρόσωπα, αυτό είναι ενδεχόμενα ορθό. Κατ’ επέκταση η ενδεδειγμένη λύση δεν είναι η τροποποίηση του Συντάγματος ή η ψήφιση νέου Νόμου και ο έφορος Εκλόγης θα πρέπει να εφαρμόσει την ισχύουσα κατά τον ουσιώδη χρόνο Νομοθεσία και την απόφαση του Εκλογοδικείου με πραγματικό υπόβαθρο το πώς ψήφισε ο λαός. Δεν υφίσταται δηλαδή κενό που να καθιστά αναγκαία τη διενέργεια οποιασδήποτε τροποποίησης ή ψήφισπς νέου Νόμου.

Ο κ. Χρίστος Μ. Τριανταφυλλίδης είναι δικηγόρος.

Πρεμιέρα Star Wars στο Χόλυγουντ.

Από την Κολομβία η «ομορφότερη μάχη»!

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Στην **Κολομβία** οι κυβερνητικές δυνάμεις και το κίνημα FARC πολέμουσαν μεταξύ τους από το 1964! Το 2016 υπεγράφη συμφωνία ειρήνης, πίσω της 220 χιλιάδες νεκροί και επτά εκατομμύρια εκτοπισθέντες. Η συμφωνία του 2016: αφοπλισμός των 7 χιλιάδων ανταρτών και η συγκέντρωσή τους σε 23 «κανονικές ζώνες». Ο δικηγόρος Μ. Πουλέσιο παρακολουθώντας την τελετή υπογραφής της συμφωνίας ειρήνευσης στην Κολομβία στην Καραθγένη είπε: «αυτή είναι η στιγμή, τώρα ή ποτέ!» (Reuters, 27/9/2016).

Τι προηγήθηκε;

Πρώτο, πολιτική θέληση και από τις δύο πλευρές. Πρωταγωνιστές: ο Πρόεδρος Juan Manuel Santos, και ο ηγέτης του FARC Rodrigo Londoro-Echeverry, γνωστός ως «Timochenko».

Δεύτερο, οι συνομιλίες έγιναν στο εξωτερικό- στην Αβάνα. Ο Ρ. Κάστρο συνέβαλε αποφασιστικά στην ενίσχυση της προσπάθειας. Ωστόσο, ειδικά σημεία της διαδικασίας μετάβασης, όπως ο αφοπλισμός, εποπτεύονται από τον ΟΗΕ.

Τρίτο, κλειδί η επιλογή αξιόπιστων διαπραγματευτών, προσώπων δηλαδή που να πιστεύουν βαθειά στην ειρηνευτική προσπάθεια. Οι διαπραγματευτές αρροποίησαν τη διεθνή εμπειρία, ερεύνησαν την εμπειρία από τη Β. Ιρλανδία και τη Ν. Αφρική για «έμπνευση». Οι διαπραγματευτές μίλησαν με τον Πάπα

Φραγκίσκο και τον προηγούμενο γ.γ. του ΟΗΕ Μπα Κι Μουν «για να βοηθήσουν στη διαδικασία για τις επιλογές στον σχηματισμό της επιτροπής που θα διόριζε δικαστές για το δικαστήριο... αυτό θα ενίσχυε την αξιοπιστία της», (Ρόιτερ, 10/9).

Τέταρτο, η κυβερνητική πλευρά έκανε ένα βήμα παραπάνω. Προσέφερε δέκα έδρες στο κοινοβούλιο στην πρώην αντάρτικη οργάνωση, ώστε να επιτύχει τη μετάβαση στη νέα εποχή με τη μεγαλύτερη δυνατή επιτυχία. Στις πρώτες εκλογές μετά τη συμφωνία ειρήνευσης στις 11 Μαρτίου 2018, η συμμαχία η οποία σπηρίζει τη συμφωνία ειρήνευσης και τον Πρόεδρο Σάντος κέρδισε την πλειοψηφία με 43% στη Γερουσία και 38% στη Βουλή. Το «Δημοκρατικό Κέντρο» του πρώην προέδρου Α. Ουρίμπε που διαφωνεί με τη συμφωνία, ήρθε δεύτερο. Το FARC δεν κέρδισε καμιά έδρα στην εκλογική μάχη, καθώς έλαβε ποσοστό κάτω από το 1%. Ωστόσο, σήμερα διαθέτει δέκα έδρες χάρη στη συμφωνία ειρήνης του 2016!

Πέμπτο, με συμμετοχή στη διαδικασία τμημάτων της κοινωνίας με ειδική επιρροή όπως τα θύματα της ένοπλης σύγκρουσης και οι γυναίκες. Αυτό «δημιούργησε βαθύτανη δέσμευση προς την πλευρά των διαπραγματευτών», (Ρόιτερ, 10/9/2016). Στην πορεία της διαπραγμάτευσης «ενσωματώθηκε υποεπιτροπή για την ισότητα για

να κάνει σίγουρο ότι κάθε όψη της συμφωνίας θα ελάμβανε υπόψη της τα δικαιώματα των γυναικών και τα δικαιώματα της ΛΟΑΤ κοινότητας στην Κολομβία».

Έκτο, συμφωνία για σταδιακή παράδοση των όπλων που κατείχαν οι ένοπλες ομάδες του FARC. Έτσι γράφεται η ιστορία. Κατά κανόνα, με στάδια.

Έβδομο, οι δύο πλευρές συμφώνησαν να διαπραγματευτούν πάνω σε ένα πλαίσιο από έξι κεφάλαια. Συμφώνησαν στο εξής σημαντικό: μετά από κάθε συμφωνία σε κάθε ξεχωριστό κεφάλαιο, η κυβέρνηση και το FARC έκαναν τη συμφωνία δημοσίως γνωστή, ενημέρωναν την κοινή γνώμη, και έτσι ενίσχυαν την προσπάθεια για να κλείσει και το επόμενο κεφάλαιο.

Όγδοο, το κλειδί στην αλλαγή το κρατούσε ο Πρόεδρος Σάντος. Δήλωσε ότι «οι αντάρτες του FARC δεν θέλουν να είναι οι πρώτοι στην ιστορία της χώρας που θα κατέθεσαν τα όπλα και να πήγαιναν φυλακή». Οι διαπραγματευτές ερευνήσαν τις υποχρεώσεις που επιβάλλει το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο αλλά δεν ακολούθησε το γράμμα του: τα μέλη του FARC που διέπραξαν ή παραδέχτηκαν ότι διέπραξαν εγκλήματα πολέμου –όπως απαγωγές, απαγωγές ανηλίκων και επιθέσεις κατά ενηλίκων – μπορούν να καταδικαστούν έως και οκτώ χρόνια φυλακή «με αποτελεσματική απαγόρευση στη διακίνησή τους».

Αυτό σημαίνει ότι αν οι «αντάρτες εμφανιστούν μπροστά σε δικαστήριο – και εάν καταδικαστούν, η ελευθερία τους θα περιοριστεί σε κοινοτική/κοινοφελή εργασία, (community service) μέχρι 8 χρόνια» (Ρόιτερ, ό.π.).

Ένατο. Για να διατηρηθεί το απαράβιστο της συμφωνίας τίθεται κάτω από τη Σύμβαση της Γενεύης ως «Ειδική Ανθρωπιστική Συμφωνία» ώστε να αποκτήσει διεθνές «status» καθώς έτσι η «τελική συμφωνία θα καταστεί μόνιμα δεσμευτική κάτω από τον διεθνή νόμο» (Ρόιτερ, ό.π.).

Δέκατο. Ο σοσιαλδημοκράτης Πρόεδρος Σάντος απευθύνεται στους κολομβιανούς: «σήμερα μπορώ να πω από τα βάθη της ψυχής μου ότι εκπλήρωσα την αποστολή που μου αναθέσατε». Ο διαπραγματευτής της άλλης πλευράς Ιβάν Μαρκές: «κερδίσαμε την ομορφότερη από όλες τις μάχες. Η ένοπλη σύρραξη τελείωσε, τώρα αρχίζει η μάχη των ιδεών». Θέληση, αποφασιστικότητα, αμοιβαία σφέλη. Δύο νικητές που θέλουν να αλλάξουν το πεπρωμένο της χώρας τους «από τα βάθη της ψυχής τους». Η Κολομβία σήμερα μπήκε δυνατά στην παγκόσμια σκηνή για το θετικό της παράδειγμα. Κάθε σοβαρή διαδικασία ειρήνευσης δεν μπορεί πλέον να αγνοεί το «κολομβιανό μοντέλο» ειρήνευσης.

www.larkoslarkou.org.cy

Η επίσκεψη ευρωβουλευτών στην Αμμόχωστο και η Κύπρος

Του ΤΑΚΗ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ

Είχα πει πολλές φορές πολύ πριν από την επίσκεψη ότι η ενέργεια αυτή θα είχε νόημα και κάποιο αποτέλεσμα, αν οι ευρωβουλευτές την ώρα που θα έβλεπαν τα χάσκοντα σπίτια στο σώμα της Αμμοχώστου θα ένιωθαν ταυτόχρονα την ανάσα των Αμμοχωστιανών στον σβέρκο τους. Και όχι μόνο των Αμμοχωστιανών. Ο κόσμος ήταν εκεί και θέλω όχι μόνο να τον ευχαριστήσω μα και να τον συγχαρώ, γιατί παρά τα 44 χρόνια έδειξε ξανά την πίστη του. Τώρα, όμως, που πέρασαν λίγες μέρες θέλω να πω καθαρά μερικά πράγματα. Πίστευα πάντοτε ότι η Αμμοχώστος ήταν το αδύνατο σημείο της κατοχής. Και όπως ξηλώνεις ένα πλεκτό από το αδύνατο του σημείου, έτσι και με την κατοχή θα έπρεπε να σκεφτούμε. Χάσαμε όμως δυνατότητες στο παρελθόν και ο χρόνος επέβαλε νέες δυσκολίες. Επibάρυνε το ζήτημα. Έτσι φτάσαμε στο σημείο τα ίδια τα Ηνωμένα Έθνη να αναφέρονται σε επιστροφή της πόλης στο πλαίσιο συνολικής επίλυσης, παραγνωρίζοντας έτσι ψηφίσματα του ίδιου αυτού οργανισμού.

Είναι σήμερα εφικτό κάτι τέτοιο; Ακόμα και αν η απάντηση είναι δύσκολο να δοθεί, εξακολουθώ να

πιστεύω ότι μέσα από το θέμα Αμμόχωστος μπορούσαμε να ενεργοποιήσουμε και να επαναφωτίσουμε εαυτούς και ξένους στην υπόθεση Κύπρος. Γιατί όμως; Υπάρχουν Κύπριοι που διερωτούνται και πρέπει να δώσουμε απάντηση. Δεν είμαστε καλά έτσι; Δεν είναι καλύτερα να αφήσουμε την κατάσχεση να διαιωνίζεται; Είναι ως να βρίσκεται κάποιος εν υπνώσει και αρνείται να ξυπνήσει. Πρέπει να φωνάξουμε, λοιπόν, δυνατά και καθαρά. Η κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο φτάνει στο τέρμα της.

Ναι, η λύση πρέπει να μας δίνει τη βεβαιότητα ότι η Τουρκία, αργά ίσως, αλλά σταθερά, θα αφήσει τους Κύπριους να διαχειρίζονται ελεύθερα τα του οίκου τους. Η ένταξη μας στην Ε.Ε. είναι υποβοηθητική σε κάτι τέτοιο. Και ταυτόχρονα η λύση θα πρέπει να επιτρέπει τη σταδιακή, έστω, δυνατότητα συμβίωσης. Οι δυσκολίες όμως της λύσης θα πρέπει να συνυπολογισθούν με τους κινδύνους της διαιώνισης. Άποψή μου είναι πως αν πάμε σε νέες συνομιλίες και δεν υπάρξει κατάληξη, τότε τα πράγματα δεν θα συνεχίσουν όπως τα ξέρουμε σήμερα. Θα μπορούμε σε περιπτώσεις. Δεν θα μποω τώρα σε ανάλυση αυτού που λέω, γιατί κάθε

συγκεκριμενοποίηση επιτρέπει στον οποιοδήποτε να σε καταγγέλλει ότι κινδυνολογείς. Ξέρω όμως από πρώτο χέρι ότι η εποχή που η διεθνής κοινότητα έβλεπε το δικαίο στην υπόθεσή μας έχει περάσει. Πού θα πάμε, λοιπόν, χωρίς συμμάχους; Η Ε.Ε. θα συνεχίσει βέβαια καθηνκώς να μας υποστηρίζει, αλλά χωρίς ουσιαστικές δυνατότητες. Δεν έχει ούτε κοινή εξωτερική πολιτική ούτε στρατό. Και λέω καθηκόντως γιατί και εκεί διακρίνω κάτι πέραν από απλή κόπωση. Το κοινοβούλιο θα συνεχίσει να εκδίδει θετικά ψηφίσματα. Έχουν τη σημασία τους. Και εγώ εργάζομαι γι’ αυτά. Φοβούμαι όμως μη σβήσουμε αργά και σταθερά εν μέσω χειροκροτημάτων. Άποψή μου είναι να πάμε στις συνομιλίες σοβαρά και υπεύθυνα. Να ξέρουμε τι ακριβώς ζητάμε. Αλλά όταν αποτύχαμε να πείσουμε τον γενικό γραμματέα ότι το Κυπριακό δεν είναι μόνο υπόθεση των δύο ηγετών, τι να περιμένει κανείς;

Έρχομαι ξανά στην επίσκεψη της ευρωβουλής στην Αμμόχωστο. Η επίσκεψη είχε επιτυχία. Ο κόσμος, παρ’ ότι ήταν εργάσιμη μέρα, βρέθηκε στην Αμμόχωστο. Και οι ευρωβουλευτές κατανόησαν την κατάσταση. Τι όμως είχα εγώ στο

μου όταν ανελάμβανα την πρωτοβουλία αυτή στο ευρωκοινοβούλιο; Η πρόθεσή μου είχε τους εξής στόχους. Η επίσκεψη να γινόταν σαββατοκύριακο. Να είχαμε μερικούς μήνες μπροστά μας για άρτια οργάνωση. Να καλούσαμε πέραν των ευρωβουλευτών της επίσημης αποστολής και πολλές άλλες εξέχουσες προσωπικότητες του κόσμου. Να εμπλέκαμε και την τουρκοκυπριακή κοινότητα, γιατί διά της Αμμοχώστου θα κοιτάζαμε το σύνολο της Κύπρου.

As είναι. Το γενικό αποτέλεσμα ήταν αυτό που ήταν. Και δουλεία δική μας είναι να κρατήσουμε τις δυνατότητες επίλυσης του Κυπριακού ανοικτές. Έχω όμως μεγάλες και σοβαρές ανησυχίες. Η πίστη του Προέδρου στη λύση έχει υποσκαφτεί, για να πω το ελάχιστο. Η κληριδική σχολή στον Συναγερμό είναι στη πρόθυρα της πττας. Όσοι στον ΔΗΣΥ πιστεύουν ακόμα σ’ αυτή τη σχολή είτε σιωπούν είτε προσαρμόζονται στη νέα κατάσταση για λόγους πολιτικής επιβίωσης. Μιλάνε όσοι πια δεν έχουν μια τέτοια φιλοδοξία. Και ευτυχώς δεν είναι λίγοι. Αυτό ήταν πάντοτε ένα καρκίνωμα στην πολιτική δραστηριότητα και ισχύει για όλους και παγκόσμια. Η επανεκλογή ήταν

πάντα υπέρτατος στόχος. Το μέλλον ήταν ήσσονος σημασίας.

Επιπρόσθετα, οι μηχανές παραγωγής εγκυπιώμενου φόβου δουλεύουν σε εκκοσιτετράωρη βάση. Κάθε πρωί μας στέλλουν την αναγκαία δόση. Και κάθε βράδυ. Δεν είμαι απ’ εκείνους που λένε πως πρέπει να αγνοούμε τους φόβους μας. Λέω όμως ταυτόχρονα πως πρέπει να τους μελετούμε, για να βρούμε τον τρόπο να τους πολεμούμε. Λέγαμε πάντοτε όλοι μας ότι το φυσικό αέριο θα μπορούσε να αποτελέσει μοχλό για τη λύση. Εννοούσαμε όμως διαφορετικά πράγματα. Άλλοι μεν εννοούσαν ότι οι συνεργασίες που θα προέκυπταν με την Τουρκία θα έσπρωκχαν σε λύση, άλλοι μεν εννοούσαν πως οι συνεργασίες με άλλες χώρες της περιοχής και η απομόνωση της Τουρκίας είναι αυτό που θα έφερνε το αποτέλεσμα της λύσης. Με λίγα λόγια, να κτιστεί διπλωματικά και πολιτικά ένα τείχος από την Ελλάδα, το Ισραήλ και την κατεχόμενη Κύπρο που να απομονώσει ενεργειακά την Τουρκία και έτσι να αναγκαστεί να υποκύψει. Προσωπικά είμαι υπέρ της δημιουργίας κόστους στην Τουρκία. Φτάνει αυτό το κόστος να είναι ικανό να κάμψει τη δύναμή της. Δεν βλέπω ότι οι ενέρ-

γείες μας στα του φυσικού αερίου θα επιφέρουν αυτό το κόστος. Το σωστό είναι να μην αγνοεί κανείς το κόστος που μπορείς και πρέπει να επιφέρεις στον αντίπαλο, αλλά ταυτόχρονα να εξετάζεις και πως μπορείς να αξιοποιήσεις, να χρησιμοποιήσεις τα συμφέροντά του. Τις ανάγκες του. Εδώ πάσχουμε και μάλιστα σοβαρά.

Τέλος, ένας οργανισμός αντιστέκεται αποτελεσματικά στους αντιπάλους του αν ο ίδιος είναι κατά το δυνατόν ένας υγιής οργανισμός. Εμείς εδώ βουτηχτήκαμε στη διαφθορά. Ο κόσμος, αθώοι άνθρωποι, ανησυχούν για την ασφάλειά τους. Μπαράκια και κέντρα αναψυχής καίγονται κάθε βδομάδα, γιατί οι ιδιοκτήτες δεν θέλησαν ή δεν μπόρεσαν να πληρώσουν «προστασία». Πυροβολούνταν με καλάσνικοφ αστυνομικοί εν ώρα καθήκοντος. Πού πάμε; Πουλάμε αβέρτα υπηκόους και τα λεφτά πάνε σε όσους κτίζουν πολυώροφα. Πώς μπορεί ένας τέτοιος οργανισμός να αντισταθεί στην κατοχή. Χρειαζόμαστε επειγόντως να σοβαρευτούμε. Δεν θα έχουμε ευκαιρία την επαύριον.

Ο κ. Τάκης Χατζηγεωργίου είναι ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ. takishg@gmail.com

Στη μάχη των Παγκυπρίων 7.700 μαθητές

Επίσημη πρώτη αύριο για μια θέση στο πανεπιστήμιο με τους υποψήφιους να παρακάθονται στο μάθημα των Νέων Ελληνικών

Του **ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ**

Στη μάχη για μια θέση σε κάποιο πανεπιστήμιο της Κύπρου και της Ελλάδας ρίχνονται αύριο 7.700 μαθητές, αλλά και υποψήφιοι οι οποίοι αποφοίτησαν τα προηγούμενα χρόνια. Η αυλαία ανοίγει με το μάθημα των Νέων Ελληνικών που είναι υποχρεωτικό για όλους, και η συνέχεια θα δοθεί με τα υπόλοιπα μαθήματα, αναλόγως του κλάδου σπουδών του κάθε μαθητή. Οι παγκύπριες εξετάσεις τελειώνουν στις 8 Ιουνίου, με υποψήφιους να παρακάθονται τη συγκεκριμένη μέρα στα μαθήματα της Τεχνολογίας, του Αρχιτεκτονικού-Τεχνικού Σχεδίου και των Γαλλικών. Από την Υπηρεσία Εξετάσεων του Υπουργείου Παιδείας έχουν γίνει όλες οι απαραίτητες κινήσεις με σκοπό ώστε όλα να κυλήσουν ομαλά και αν μην υπάρξει η παραμικρή αμφιβολία για το αδιάβλητο της εξεταστικής διαδικασίας.

Η προϊστάμενη της Υπηρεσίας Εξετάσεων Τέρψα Κωνσταντινίδου σημείωσε στην «Κ» ότι η υπηρεσία της έκανε όλες τις απαραίτητες διαδικασίες για να ξεκινήσουν οι εξετάσεις χωρίς το παραμικρό πρόβλημα, λέγοντας ότι στα 54 σχολεία σε όλη την Κύπρο που θα λειτουργήσουν ως εξεταστικά κέντρα, έχουν γίνει οι απαραίτητες διεργασίες για να μπορούν να φιλοξενηθούν απρόσκοπτα τους μαθητές, ενώ οι επιτηρητές αλλά και οι υπεύθυνοι των εξεταστικών κέντρων παρακολούθησαν σχετικά σεμινάρια το προηγούμενο διάστημα, ώστε να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί από το Υπουργείο.

Όπως εξήγησε η κ. Κωνσταντινίδου αυτή η πρακτική γίνεται κάθε χρόνο πριν από τις παγκύπριες εξετάσεις ώστε αυτές να διεξάγονται ομαλά και χωρίς προβλήματα. Ση-

Το Υπουργείο Παιδείας και η υπηρεσία εξετάσεων διεκπεραίωσαν το περασμένο διάστημα όλες τις εκκρεμότητες και δηλώνουν πλήρη ετοιμότητα για τις διαδικασίες που θα τρέξουν για τον επόμενο μήνα.

μειώνεται ότι η Υπηρεσία Εξετάσεων έχει ήδη αποστείλει ταχυδρομικώς τα ατομικά δελτία και τις οδηγίες για τα Εξεταστικά Κέντρα σε όλους τους υποψηφίους που είναι απόφοιτοι παλαιότερων χρόνων, όπως και στους τελειόφοιτους των Δημόσιων Εσπερινών Λυκείων και Εσπερινών Τεχνικών Σχολών, καθώς και στους τελειόφοιτους των Ιδιωτικών Σχολείων. Οι υποψήφιοι των Δημόσιων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης έχουν παραλάβει τα δελτία από τα σχολεία τους. Όλοι οι υποψήφιοι πρέπει να βρίσκονται στο εξεταστικό τους κέντρο τουλάχιστον μισή ώρα πριν από την καθορισμένη έναρξη της εξέτασης, έχοντας μαζί τους όλα

Οι φετινές παγκύπριες εξετάσεις έχουν διαφοροποιήσεις σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, καθώς στη διαδικασία έγιναν τροποποιήσεις, όπως εξήγησε μιλώντας στην «Κ» η Τέρψα Κωνσταντινίδου.

τα απαραίτητα έγγραφα (δελτίο ταυτότητας και ατομικό δελτίο εξεταζόμενου).

Με αλλαγές

Οι φετινές Παγκύπριες έχουν διαφοροποιήσεις σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Συγκεκριμένα κατά τη φετινή χρονιά θα υπάρξουν για πρώτη φορά πολλοί βαθμοί πρόσβασης για τα πανεπιστήμια της Κύπρου και όχι ένας, όπως συνέβαινε ως τώρα. Παράλληλα στη βάση των αλλαγών θα υπάρχουν και δύο βαθμοί πρόσβασης για την Ελλάδα. Η αλλαγή αυτή, όπως εξήγησε, η Τέρψα Κωνσταντινίδου γίνεται για να αποφευχθεί το φαινόμενο του παρελθόντος που υπο-

ψήφιοι έμπαιναν σε σχολές και τμήματα επιλέγοντας άσχετα μαθήματα από το περιεχόμενο του προγράμματος.

Πρόσθεσε δε ότι υπάρχουν διαφορετικά πλαίσια πρόσβασης με τους υποψηφίους να έχουν δηλώσει όσα πλαίσια επιθυμούν, και με τον βαθμό πρόσβασης για κάθε πλαίσιο να είναι διαφορετικός. Στο κατά πόσο αυτή η νέα διαδικασία μπορεί να επηρεάσει τους υποψηφίους, οι οποίοι θέλουν να πάρουν σε θέση στα ελληνικά πανεπιστήμια, δήλωσε στην «Κ» ότι αυτοί οι υποψήφιοι ανέκαθεν δήλωναν δύο επισημονικά πεδία στην Ελλάδα κάτι το οποίο θα παραμένει σταθερό και φέτος, επισημαίνοντας ότι αυτό

Με αλλαγές σε σχέση με τα περασμένα χρόνια η διαδικασία, με τους υποψηφίους να έχουν περισσότερους από έναν βαθμούς πρόσβασης.

που αλλάζει είναι ότι μέχρι πέρυσι, αποστελλόταν στην Ελλάδα ένας βαθμός πρόσβασης, ενώ αρχίς γενομένης από τη φετινή χρονιά θα αποστέλλονται δύο βαθμοί πρόσβασης, ο καθένας ξεχωριστά για το κάθε επιστημονικό πεδίο.

Οι διαδικασίες

Για το πώς θα κινηθούν οι διαδικασίες θεματοθέτησης αλλά και βαθμολόγησης των γραπτών, επισημαίνεται ότι τα θέματα για κάθε μάθημα θα προετοιμάζονται την προηγούμενη μέρα της κάθε εξέτασης από το κέντρο θεματοθέτησης και θα αποστέλλονται με φρουρά ασφαλείας στα εξεταστικά κέντρα τις πρωινές ώρες της ημέρας της κάθε εξέτασης. Παράλληλα, τα επαρχιακά συντονιστικά κέντρα θα είναι επιφορτισμένα με την παραλαβή των γραπτών από τα εξεταστικά κέντρα, τα οποία επίσης με συνοδεία φρουράς ασφαλείας θα μεταφέρονται στο κέντρο βαθμολόγησης της Υπηρεσίας Εξετάσεων, όπου και θα ξεκινούν από την αμέσως επόμενη μέρα οι διαδικασίες βαθμολόγησής τους. Η διαδικασία αυτή, σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, περιλαμβάνει τον συντονισμό βαθμολόγησης, δοκιμαστικές βαθμολογήσεις αλλά και η κανονική βαθμολόγηση των γραπτών από τους διορθωτές που έχουν επιλεγεί και έχουν παρακολουθήσει σειρά σεμιναρίων για τον σκοπό αυτό.

Πρόληψη και διάγνωση το κλειδί για ρευματοπάθειες

Πρώτη αιτία αναπηρίας - Η καταγραφή των πρώτων στοιχείων ξεκινά σύντομα

Του **ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ**

Η δεύτερη εβδομάδα του Μαΐου έχει οριστεί από τον Αντιρρευματικό Σύνδεσμο Κύπρου ως εβδομάδα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τις ρευματικές παθήσεις, καθώς η έγκαιρη διάγνωση είναι εξαιρετικά σημαντική δεδομένου και του γεγονότος ότι η θεραπεία για τη συγκεκριμένη πάθηση, είναι ένας αγώνας ενάντια στον χρόνο. Για τον σκοπό αυτό φέτος και για 18η συνεχή χρόνια, διοργανώνεται παγκύπρια η εκστρατεία ενημέρωσης με τον πρόεδρο του Συνδέσμου Μάριο Κουλούμα να σημειώνει στην «Κ» ότι φέτος η εβδομάδα καθώς και οι δραστηριότητες οι οποίες έχουν γίνει ήδη αλλά και προγραμματίζονται να λάβουν χώρα, είναι βασισμένες πάνω σε μια πανευρωπαϊκή εκστρατεία που διεξάγει ο Ευρωπαϊκός Σύνδεσμος.

«Οι ρευματοπάθειες είναι χρόνιες παθήσεις, οι οποίες επηρεάζουν ένα μεγάλο αριθμό συνανθρώπων μας με τις αναφορές

Μεγάλη η κρατική βοήθεια στην παροχή φαρμάκων, καθώς λόγω μεγάλου κόστους προσφέρονται δωρεάν.

που υπάρχουν σε ευρωπαϊκό επίπεδο ν' αναφέρουν σχετικά ότι κατά τη διάρκεια της ζωής τους αναμένεται να επηρεαστούν με κάποια μορφή ρευματοπάθειας περίξ των 120 εκατ. συνανθρώπων μας, ενώ στην Κύπρο υπολογίζεται να νοσήσουν πέραν των 100.000» επισήμανε ο κ. Κουλούμας. Ανέφερε επιπρόσθετα ότι οι ρευματοπάθειες είναι ένα μεγάλο πρόβλημα, καθώς αποτελούν την πρώτη αιτία αναπηρίας, γεγονός που οδηγεί τους ασθενείς πολλές φορές να χάσουν την εργασία τους στα πιο παραγωγικά χρόνια, με το πολλαπλό κόστος που επηρεάζεται αυτού. Κληθείς να σχολιάσει μέσα από ποιες ενέργειες μπορεί να αντιμετωπιστεί η ασθένεια, ο Μάριος Κουλούμας ανέφερε ότι τα

Σε εξέλιξη επιδημιολογική μελέτη από τη Ρευματική Εταιρεία Κύπρου και τον Αντιρρευματικό Σύνδεσμο με σκοπό να διαφανεί πόσα άτομα υποφέρουν σήμερα από ρευματικές παθήσεις.

τελευταία 20 χρόνια υπήρξε μεγάλη πρόοδος στην αντιμετώπιση των ρευματοπαθών παθήσεων, τονίζοντας ότι σε αυτό βοήθησε και το ίδιο το κράτος το οποίο παρέχει δωρεάν όλα τα φάρμακα προς τους ασθενείς. Επισημαίνει δε επί αυτού, ότι πολλά από τα φάρμακα για τις ρευματοπάθειες είναι πολύ ακριβά, καθώς είναι βιολογικά λόγω του ότι παρασκευάζονται από ζωντανούς οργανισμούς.

Ευρύ το φάσμα

Μιλώντας στην «Κ» για το θέμα των ρευματοπαθειών και πώς αυτές μπορούν να αντιμετωπιστούν, ο πρόεδρος της Ρευματολογικής Εταιρείας Κύπρου δρ Ιωσήφ Ιωσήφ σημείωσε ότι οι ρευματοπάθειες εμπεριέχουν ένα ευρύ φάσμα παθήσεων με τις περισσότερες από αυτές να είναι αυτοάνοσες. Όπως σημείωσε η πιο χαρακτηριστική πάθηση είναι η ρευματοειδής αρθρίτιδα, τονίζοντας ότι υπάρχουν και άλλες όπως η ψωριασική και η αγκυλοποιητική αρθρίτιδα. Ανέφερε μάλιστα ότι στην Κύπρο, ακόμη και σήμερα δεν υπάρχουν επιδημιολογικά στοιχεία αλλά ότι η επιδημιολογική μελέτη μέσα από την οποία θα καταγραφεί η συχνότητα των ρευματικών παθήσεων, ξεκινά το επόμενο διά-

στημα με συνεργασία της Ρευματολογικής Εταιρείας της Κύπρου, του ΤΕΠΑΚ αλλά και του Αντιρευματικού Συνδέσμου Κύπρου. Όπως εξήγησε ο δρ Ιωσήφ, λόγω του ότι οι παθήσεις αυτές συχνά επηρεάζουν τις αρθρώσεις και διάφορα άλλα μέρη του σώματος δημιουργώντας τους φλεγμονή, η έγκαιρη διάγνωσή τους αλλά και η θεραπεία έχουν σαφείς στόχους.

Ο πρώτος είναι να μειωθεί ή ακόμα και να εξαλειφθεί ο πόνος και η δυσκαμψία αλλά και να προληφθούν και άλλες οι επιπλοκές που λαμβάνουν χώρα όταν η φλεγμονή συνεχίζει ανεξέλεγκτη για χρόνια. Μέσα από τις μοντέρνες θεραπείες που υπάρχουν αποφεύγονται, όπως υποστήριξε, και οι χειρουργικές επεμβάσεις σε ασθενείς με ρευματικές παθήσεις. Η γενική αντιμετώπιση των παθήσεων αυτών όπως είπε ο δρ Ιωσήφ, γίνεται από τον ρευματολόγο αλλά και από συνεργαζόμενους γιατρούς και επαγγελματίες υγείας. Στο επίκεντρο αντιμετώπισης τους βρίσκεται η φαρμακευτική αγωγή με απλά ή ακόμα και πιο εξειδικευμένα φάρμακα αλλά και μέσα από συνεργασία διαφόρων ειδικοτήτων και επαγγελματιών υγείας οι οποίοι θα καθοδηγούνται από επαγγελματία ρευματολόγο.

Περισσότερα από 50 στελέχη και εργαζόμενοι της PepsiCo Cyprus (Corina Snacks LTD), ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα για δεντροφύτευση.

Πιο πράσινη η Εγκωμη με ιδιωτική πρωτοβουλία

Περισσότερο πράσινο απέκτησε ο Δήμος Έγκωμης με πάνω από 50 στελέχη και εργαζόμενους της PepsiCo Cyprus (Corina Snacks LTD), ν' ανταποκρίνονται στο κάλεσμα για να δεντροφυτευτούν περιοχή του Δήμου Έγκωμης, μεταλλάσσοντας το αστικό τοπίο στη συγκεκριμένη περιοχή με «πρωταγωνιστές» περισσότερα από 200 κυπαρίσσια, ελιές καθώς και σκινιές. Η δεντροφύτευση πραγματοποιήθηκε στην οδό Μελίνας Μερκούρη στην Έγκωμη, η οποία τα επόμενα χρόνια αναμένεται να γίνει πνεύμονας οξυγόνου στην περιοχή. Η PepsiCo Cyprus μέσα από αυτή την προσπάθεια θέλησε να συνδράμει, στέκοντας αρωγός στην προσπάθεια του Δήμου Έγκωμης για τη διαφύλαξη του πράσινου, συμμετέχοντας εθελοντικά. Η ενέργεια αυτή, όπως σημείωσε ο επικεφαλής μάρκετινγκ των Lays Θεόδωρος Πολεμίτης, «έλαβε χώρα εφόσον σκοπός της εταιρείας εκτός από το να δίνει γεύση στη ζωή του καταναλωτή, είναι και να προσφέρει στην κοινωνία, με το να ομορφύνουμε αυτή τη φορά μια περιοχή της πρωτεύουσας που το είχε ανάγκη». Ούτως ή άλλως όπως ο ίδιος πρόσθεσε, η εταιρία είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένη γύρω από τη βιωσιμότητα του φυσικού περιβάλλοντος σε παγκόσμιο επίπεδο, «κάτι το οποίο δεν θα μπορούσε

Δεντροφύτευση πέραν των 200 δέντρων με συνεργασία της εταιρείας PepsiCo Cyprus και της δημοτικής αρχής.

Η εταιρία είναι ευαισθητοποιημένη γύρω από τη βιωσιμότητα του φυσικού περιβάλλοντος σε παγκόσμιο επίπεδο.

να μας αφήσει αμέτοχους και στην Κύπρο», όπως τόνισε ο κ. Πολεμίτης. Σημειώνεται ότι τη φροντίδα των δέντρων θα έχει από τώρα και στο εξής ο Δήμος Έγκωμης, ο οποίος θα αναλάβει το πότισμα και την περιποίηση αυτών με στόχο σε βάθος χρόνου να αποτελέσουν χώρο πρασίνου για τον οποίο οι κάτοικοι του Δήμου να νιώθουν περήφανοι. Η κίνηση αυτή σηματοδότησε την απαρχή μιας γενικότερης προσπάθειας από τον Δήμο Έγκωμης, ο οποίος έχει σκοπό τη διεξαγωγή ανάλογων δράσεων κάθε χρόνο ώστε να καταστεί θεσμό με στόχο και την περιβαλλοντική ανάπτυξη και εκπαίδευση.

Στο μέλλον, ένα ρομπότ θα πάρει το Νομπέλ

Ο Κύπριος νομπελίστας μιλάει για τον γενναίο νέο κόσμο που έρχεται

Συνέντευξη στον ΠΑΥΛΟ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟ

Το 1976, ο Χριστόφορος Πισσαρίδης ξεκίνησε να εργάζεται ως λέκτορας στο London School of Economics. Εκείνη την εποχή η ανεργία ήταν το σημαντικότερο πρόβλημα της βρετανικής κοινωνίας. Ο τότε 28χρονος οικονομολόγος από την Κύπρο παρατηρούσε τους κραδασμούς που προκαλούσε η ανεργία στο πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον της Βρετανίας και αποφάσισε να αφοσιωθεί στις αιτίες που την προκαλούν. Το αποτέλεσμα των μελετών του ήταν να τιμηθεί το 2010 με το Νομπέλ Οικονομίας για τη συμβολή του στην αποτύπωση των συσχετισμών που συνδέουν την εκδήλωση της ανεργίας με τη νομισματική και μακροοικονομική πολιτική.

Την περασμένη Τρίτη συνάντησα τον καθηγητή του LSE κ. Πισσαρίδη, ευγενικό και χαμογελαστό, στο εστιατόριο του έκτου ορόφου του ξενοδοχείου Saint George Lycabettus της Αθήνας, απ' όπου αντικρίζει κανείς ολόκληρη την πόλη ως το Φάληρο και τη θάλασσα. Η Αθήνα κατέχει σήμερα το αρνητικό ρεκόρ του μητροπολιτικού συγκροτήματος με την υψηλότερη ανεργία στην Ευρώζωνη (21,5%). Η ειδυλλιακή εικόνα της πρωτεύουσας από τα roof gardens των καλών ξενοδοχείων κρύβει πολλές ιστορίες ανασφάλειας και απόγνωσης. Τι θα μπορούσε να αλλάξει το κλίμα; «Οι επενδύσεις στις νέες τεχνολογίες, στην εκπαίδευση και στην ενίσχυση της παραγωγικότητας» είναι η απάντηση του κ. Πισσαρίδη. «Η Σουηδία αφιέρωσε το 4% του ΑΕΠ σε έρευνα και ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και με αυτό τον τρόπο

επιτυγχάνει ικανοποιητική ανάπτυξη και χαμηλή ανεργία, ενώ μέσα από πολιτικές αναδιανομής διαμορφώνει τους όρους για μια κοινωνία με υψηλού επιπέδου εκπαίδευση, διά βίου μάθηση, κοινωνικές υπηρεσίες, υγεία και πρόνοια».

Ο Κύπριος νομπελίστας βρισκόταν στην Αθήνα για την επίσημη τελετή της υποδοχής του στην Ακαδημία Αθηνών, που έγινε λίγο αργότερα την ίδια ημέρα, προεξάρχοντας του πρώην προέδρου της Ακαδημίας και πρώην πρωθυπουργού Λουκά Παπαδήμου. Η ομιλία του κ. Πισσαρίδη ήταν αφιερωμένη στις μεταβολές που θα προκαλέσει η τεχνητή νοημοσύνη στην αγορά εργασίας. Σκέφτομαι πως εάν η Ελλάδα δυσκολεύεται να προσαρμοστεί στη σημερινή οικονομία της γνώσης, τότε το ελληνικό ποσοστό απασχόλησης στον αυριανό κόσμο των έξυπνων μηχανών δεν μπορεί παρά να είναι θλιβερό. Και όμως, δεν είναι έτσι, με διαβεβαιώνει.

Επαναστατική εξέλιξη

«Οι νέες τεχνολογίες της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης μπορεί να καταργήσουν ορισμένα επαγγέλματα, αλλά θα προκαλέσουν έκρηξη δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας σε τομείς που σήμερα δεν υπάρχουν. Ακριβώς όπως ο ηλεκτρισμός, η μηχανή εσωτερικής καύσης και ο σιδηρόδρομος παραμέρισαν τους αμαξάδες και προκάλεσαν μια κοσμογονία που ξεκινούσε από τη μηχανική και τις κατασκευές και εκτεινόταν ως την επέκταση των πόλεων σε περιοχές που ήταν απροσπέλαστες». Για παράδειγμα, προσθέτει, η Ελλάδα θα μπορούσε να λύσει το πρόβλημα της ανεργίας απλώς και μόνο επενδύοντας στο πεδίο της υγείας. Οι

Χριστόφορος Πισσαρίδης: Στην Κύπρο υπάρχει η μνήμη της εισβολής, είναι λίγο δύσκολο να διολισθαίνεις σε διχασμό για την πολιτική.

καταιγιστικές εξελίξεις στις επιστάμες υγείας, σε συνδυασμό με τη γήρανση του πληθυσμού, θα καταστήσουν τον τομέα της περίθαλψης και της ευζωίας τον ταχύτερα αναπτυσσόμενο.

Και όλα αυτά χωρίς να έχουμε μιλήσει ακόμα για την ιδιότητα των προηγμένων προγραμμάτων τεχνητής νοημοσύνης να εκπαιδεύονται μόνο τους (deep learning) και να αποκτούν μέσα σε ελάχιστες ώρες δεξιότητες (όπως πρόσφατα συνέβη στο σκάκι) που ένας άνθρωπος θα χρειαζόταν μια ολόκληρη ζωή για να κατακτήσει. Μέχρι που μπορεί να φτάσει η τεχνητή νοημοσύνη; Ο κ. Πισσαρίδης δεν αποκλείει μια επαναστατική εξέλιξη στην οποία αναφέρθηκε και στην ομιλία του στην Ακαδημία: Οτι θα

έρθει μια μέρα που το Νομπέλ –το Νόμπελ Οικονομίας ή το Νομπέλ Φυσικής– θα απονεμηθεί σε ένα ρομπότ. Μέχρι τότε, βέβαια, κυριαρχούν κάποιες άλλες υποψηφιότητες. «Άραγε, θα πάρει το Νομπέλ ο Σάτσσι, ο άγνωστος εφευρέτης του bitcoin», λέει αινιγματικά.

Φύσει καχύποπτος αναρωτιέμαι μήπως είναι ο ίδιος, ο άφαντος μέχρι σήμερα εφευρέτης του κρυπτονομίσματος. Αξίζει να πούμε ότι η μυστηριώδης νομισματική οντότητα που περιφρονεί το ευρώ και το δολάριο και βγάζει γλώσσα στη στερλίνα και στο γιεν, αυτό το ασταθές κατασκεύασμα που είναι αδύνατον να ελεγχθεί από κράτος και κεντρικές νομισματικές αρχές, ήδη γκρέμισε τα τείχη της Wall Street, αφού πρόσφατα ανα-

“

Οι νέες τεχνολογίες και η τεχνητή νοημοσύνη θα προκαλέσουν έκρηξη δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας.

“

Η Ελλάδα θα μπορούσε να λύσει το πρόβλημα της ανεργίας, επενδύοντας στο πεδίο της υγείας.

κοινώθηκε ότι η Goldman Sachs υπέκυψε και ίδρυσε τμήμα μελετών και επενδύσεων σε bitcoin.

Ο κ. Πισσαρίδης δεν συνδέεται ασφαλώς με το bitcoin, ωστόσο μιλά με θερμά λόγια για την τεχνολογία που κατέστησε εφικτά τα κρυπτονομίσματα, δηλαδή το blockchain, που επιτρέπει την ταυτοποίηση των συναλλαγών χωρίς τη διαμεσολάβηση των παραδοσιακών τραπεζικών μηχανισμών. Τον ρώτω αν το μέλλον ανήκει στο bitcoin. «Υποστηρίζω οποιαδήποτε τεχνολογία μειώνει τον ρόλο του δικηγόρου στην κοινωνία», λέει γελώντας, εννοώντας (με τη μεταφορά του «δικηγόρου») τη διαμεσολάβηση που εξασφαλίζει την αυθεντικότητα και τη μοναδικότητα μιας πράξης, αλλά συνήθως προκαλεί «τριβές» και καθυστερήσεις στο ταξίδι της πληροφορίας από την πρόθεση ως την πραγματοποίηση μιας απόφασης (εν προκειμένω, μιας συναλλαγής).

Η Κύπρος

Η έννοια της «τριβής», των εμποδίων και των συγκρούσεων σε κάθε σύστημα πληροφοριών και αποφάσεων, σε μια κοινωνία, σε μια οικονομία, σε μια επιχείρηση ή σε μια οικογένεια διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην οικονομική σκέψη και στις μελέτες του κ. Πισσαρίδη. Δράττομαι της ευκαιρίας για να τον ρωτήσω γιατί η Κύπρος –σε αντίθεση με την Ελλάδα– αντιμετωπίζει την οικονομική κρίση σχεδόν χωρίς καθόλου τριβές.

Πρώτα η Ευρώπη

«Ο Τραμπ μπορεί να λέει “Πρώτα η Αμερική”, αλλά οι Γερμανοί δεν μπορεί να λένε “Πρώτα η Γερμανία”, αλλά “Πρώτα η Ευρώπη”, λέει ο κ. Πισσαρίδης, που συχνά επικρίνει τη γερμανική περιοριστική πολιτική. Με τη φράση αυτή εννοεί ότι η Γερμανία ως μέλος της Ευρωζώνης έχει την υποχρέωση να εγκαταλείψει τη λιτότητα και να αυξήσει τις δημόσιες επενδύσεις και την κατανάλωση προκειμένου να τονώσει την ανάπτυξη και να ενισχύσει την απασχόληση στην Ευρώπη. «Το παράδοξο βέβαια είναι ότι η Αμερική ακολουθεί επεκτατική πολιτική, αυξάνοντας το δημόσιο χρέος σε μια εποχή που ήδη η ανάπτυξη είναι υψηλή, ενώ η Γερμανία επιβάλλει μια πολιτική λιτότητας σε ολόκληρη την Ευρωζώνη σε μια εποχή κρίσης και ανάπτυξης ισχνής». Δηλαδή, πράττουν και οι δύο χώρες τα αντίθετα από αυτά που υποστήριζε ο Κέινς, με αποτέλεσμα να συσσωρεύουν προβλήματα στην παγκόσμια οικονομία. Η Ευρώπη δεν μπορεί να ξεκολλήσει από την κρίση που προκαλεί πολιτικές ανατροπές και ενίσχυση των άκρων, ενώ η Αμερική συσσωρεύει χρέος με ρυθμό επικίνδυνο.

«Στην Κύπρο άπαξ και εκλέξουμε πρόεδρο της Δημοκρατίας τον αφήνουμε να εφαρμόσει το πρόγραμμά του σχεδόν χωρίς καθόλου αντιπολίτευση», λέει. «Επίσης, όταν υπάρχει η μνήμη της εισβολής, είναι λίγο δύσκολο να διολισθαίνεις σε διχασμό για την πολιτική». Σε ό,τι αφορά τη μελλοντική εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων της Κύπρου προκρίνει τη δημιουργία «εθνικού κεφαλαίου» που να προβλέπει δικαιο ποσοστό για τους Τουρκοκυπρίους, άσχετα αν μέχρι τότε θα έχει επιλυθεί ή όχι το Κυπριακό.

Μία ώρα μετά τη συζήτησή μας ξεκίνησε την ομιλία του στην αίθουσα της Ακαδημίας, κάτω από τις τοιχογραφίες, με θέμα την κλοπή της φωτιάς από τον Προμηθέα. «Η φωτιά του Προμηθέα είναι μια μεταφορά για τη νέα τεχνολογία», θα πει με νόημα, εννοώντας ότι η φωτιά της νέας τεχνολογίας πάντοτε θα φωτίζει τα αδιέξοδα του ανθρώπου και της κοινωνίας.

Ενα σπίτι θα εκτυπώνεται... τρισδιάστατα σε 24 ώρες

Η 4η Βιομηχανική Επανάσταση έχει ήδη ξεκινήσει, προκαλώντας τεκτονικές αλλαγές στην καθημερινότητά μας

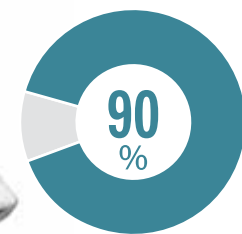
Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΑΚΑΣΑ

Η φαντασία μας θα μπορεί πλέον να εφαρμοστεί στην πράξη. Θα μπορούμε να αποκτήσουμε το αντικείμενο που επιθυμούμε εκτυπώνοντας το, είτε θα πρόκειται για μία πολυθρόνα, ένα σπίτι, το φαγητό που μας αρέσει, ένα σπασμένο πλευρό μας ή ακόμη και μία σοκολάτα. Η 4η Βιομηχανική Επανάσταση που έχει ως επίκεντρο την τεχνητή νοημοσύνη και τη συνεργασία των ρομπότ με τους ανθρώπους έχει ήδη ξεκινήσει. Θα φέρει ριζικές αλλαγές στη ζωή μας – η υγεία, οι μεταφορές, οι τράπεζες, το εμπόριο και οι υπηρεσίες, θεωρούνται οι κλάδοι που θα αλλάξουν άρδην – και κανένα επάγγελμα δεν θα μείνει ανεπηρέαστο. Έως το 2030 από 75 έως 375 εκατ. εργαζόμενοι παγκοσμίως, θα χρειαστεί να αλλάξουν επάγγελμα. Στις χώρες του ΟΟΣΑ, μία στις δύο θέσεις εργασίας ενδέχεται να επηρεαστεί σημαντικά από την αυτοματοποίηση. Ωστόσο, οι μηχανές θα βοηθήσουν να αντιμετωπιστεί διεθνώς η συνεχής μείωση του εργατικού δυναμικού, καθώς όλοι οι εργαζόμενοι χρειάζονται. Φτάνει να προσαρμοστούν στις εξελίξεις.

Στο υπό έκδοση νέο βιβλίο του ο Γιάννης Μαστρογεωργίου, διευθυντής του ελληνικού think tank «Δίκτυο για τη Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και την Ευρώπη», επιχειρεί

Στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης

των δεδομένων που είναι διαθέσιμα παγκοσμίως σήμερα, έχουν παραχθεί τα δύο τελευταία χρόνια. Διπλασιάζουμε τον όγκο των δεδομένων που παράγουμε κάθε δύο χρόνια.

ΕΩΣ ΤΟ 2020

250 εκατ. αυτοκίνητα θα έχουν συνδεθεί στο Διαδίκτυο

75 δισ. συσκευές θα είναι συνδεδεμένες στο Διαδίκτυο

20% της παγκόσμιας παραγωγής θα εκτελείται από έξυπνες μηχανές.

ΕΩΣ ΤΟ 2030

75 έως 375 εκατ. εργαζόμενοι παγκοσμίως, θα χρειαστεί να αλλάξουν επάγγελμα.

✓ Στις χώρες του ΟΟΣΑ, περίπου μία στις δύο θέσεις εργασίας ενδέχεται να επηρεαστεί σημαντικά από την αυτοματοποίηση στο άμεσο μέλλον.

✓ Περίπου το 14% των θέσεων εργασίας στις χώρες του ΟΟΣΑ είναι ιδιαίτερα «επιρρεπείς» στον αυτοματισμό. Αυτό ισοδυναμεί με πάνω από 66 εκατ. εργαζόμενους στις 32 χώρες που καλύπτονται από τη μελέτη του ΟΟΣΑ.

✓ Η τεχνητή νοημοσύνη εκτιμάται ότι θα προσθέσει 12,8 τρισ. ευρώ στην παγκόσμια οικονομία έως το 2030, δηλαδή μία αύξηση 14% στο παγκόσμιο ΑΕΠ.

✓ Υπολογίζεται ότι 7,4 τρισ. ευρώ θα προέλθουν από τη ζήτηση νέων προϊόντων και άλλα 5,4 τρισ. ευρώ από την αύξηση της παραγωγικότητας που θα επιφέρει η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

κάθε μορφή παραγωγής: από τη φαρμακευτική παραγωγή και την ιατρική έως τις βιοτεχνίες και την αυτοκινητοβιομηχανία», λέει ο συγγραφέας.

Ο τομέας της Υγείας είναι από τους πρώτους που εξερεύνει τις δυνατότητες της τρισδιάστατης εκτύπωσης. Ενδεικτικά, ερευνητές έχουν κατορθώσει να εκτυπώσουν ακόμα και ανθρώπινο ιστό, δέρμα και χόνδρους. Επίσης, η αρχιτεκτονική και η κατασκευή επηρεάζονται από την τρισδιάστατη εκτύπωση. Πλέον, ένα σπίτι μέτριου εμβαδού μπορεί να χτιστεί-εκτυ-

πωθεί σε 24 ώρες. Εκπληκτικό είναι και το σκέφτεται κάποιος ότι είναι εφικτή η εκτυπωμένη σοκολάτα! Η εταιρεία Choc Edge κατασκευάζει τρισδιάστατους εκτυπωτές σοκολάτας που επιτρέπουν στις σοκολατοποιίες να σχεδιάσουν πολύπλοκα σχέδια.

Σύμφωνα με τον κ. Μαστρογεωργίου, πέντε είναι οι κλάδοι που θα επηρεαστούν πιο ριζικά και άμεσα από την τεχνητή νοημοσύνη και τη ρομποτική. Ο κλάδος της Υγείας θα μετασχηματιστεί σχεδόν εξ ολοκλήρου. Επίσης, η τεχνητή νοημοσύνη και η μηχανική μάθηση

θα αρχίσουν να παίζουν σημαντικό ρόλο στον χρηματοπιστωτικό κλάδο, υποβοηθώντας και να υποκαθιστώντας τους συμβούλους. Η τεχνητή νοημοσύνη θα έχει μεγάλη συμβολή στις εξελίξεις στο εμπόριο και στην εξυπηρέτηση καταναλωτών. Αλλωστε, η τεχνητή νοημοσύνη βρίσκεται πίσω από τις μεγαλύτερες εξελίξεις στον κλάδο, τα chatbots. Πρόκειται για σύγχρονη μορφή επικοινωνίας μέσω ρομπότ, που προσφέρει υποστήριξη όλο το 24ωρο στους πελάτες. Χαρακτηριστικά, οι πελάτες επικοινωνούν μέσω πλατφόρμας μηνυ-

μάτων και τα bots απαντούν σε ερωτήματά τους, τους κατευθύνουν στη σωστή υπηρεσία (τους υποδεικνύουν π.χ. «για νέα σύνδεση πείτε... νέα σύνδεση»), και συνομιλούν σαν πραγματικός άνθρωπος. Τα αυτοκινούμενα οχήματα θα φέρουν επανάσταση στις μεταφορές, ενώ και η βιομηχανική παραγωγή θα επηρεαστεί από τα ρομπότ και τα συστήματα αυτοματισμού.

Ουραγός η Ελλάδα

«Οι περισσότερες χώρες της Ευρώπης οργανώνουν εθνικά σχέδια για την προετοιμασία τους για την 4η Βιομηχανική Επανάσταση. Αντίθετα, σε αυτό η Ελλάδα σύμφωνα με ευρωπαϊκά δεδομένα, όπως ο δείκτης DESI, είναι στις τρεις τελευταίες θέσεις, με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία», λέει στην «Κ» η πρόεδρος του Δικτύου Άννα Διαμαντοπούλου και τονίζει: «Το Δίκτυο οργανώνει Παρατηρητήριο για την ψηφιακή σύγκλιση με στόχο την παρακολούθηση των υπηρεσιών σε 14 βασικές δράσεις που αφορούν από την ηλεκτρονική κάρτα του πολίτη μέχρι το ηλεκτρονικό τιμολόγιο, τον ψηφιακό φάκελο του ασθενούς κ.ά. Η οικονομία και η εκπαίδευση έπρεπε ήδη να εισέρχονται στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης».

Το βιβλίο του Γιάννη Μαστρογεωργίου θα παρουσιαστεί στο Public Συντάγματος στις 24/5, 9 μ.μ.

MTN

must

fashion

ΜΑΪΟΣ 2018

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

EROTOKRITOS FT. CONVERSE

GREGORY MORFI

FT. PAPAΦΙΛΙΠΟΥ ICE CREAM

ANDREAS ZANNETIDES

FT. EMMI CAFFÉ LATTE

ANICE FT. EVIAN

NATARGEORGIOU

MARIANNA DAMIANOU

LKC LOUKIA KYRIAKOU

ZS ZOE SOPHOCLEOUS

ALEXANDER CARA

MICHALIS ASIMAKIS

EDGE BOUTIQUE

KENDAL + KYLIE FOR FOREVER 21

FOLLI FOLLIE

MINT

FREDERICK UNIVERSITY

FT. EASTPAK

Για προώθηση εισιτηρίων και πληροφορίες
στα γραφεία της SPPMEDIA
Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 2411 Έγκωμη, τηλ. 22472472
και από όλα τα καταστήματα της ACS Courier και
www.tickethour.com.cy, τηλ. 77 77 7040

30 ΜΑΪΟΥ
ΩΡΑ: 20:00
ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Οι «φρουροί» περιμένουν

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Ενα από τα μεγαλύτερα προβλήματα αυτής της κυβέρνησης είναι η διαχειριστική της ανεπάρκεια. Προσπαθώ πραγματικά να σκεφθώ έναν τομέα όπου έχει να επιδείξει επιτυχίες, κάποιο σημαντικό έργο. Από τις δημόσιες συγκοινωνίες έως την ΕΡΤ είναι προφανές ότι τα μόνα κριτήρια στην άσκηση του μάντζιμεντ είναι (α) αν οι διοικούντες είναι «δικοί μας» και (β) πόσους μπορούμε να διορίσουμε. Τίποτα παραπάνω, τίποτα λιγότερο. Σήμερα, διοικεί τη χώρα ένας συνδυασμός «ροζ φρουρών», στελεχών του παλαιού βαθέος ΠΑΣΟΚ και φίλων και συγγενών. Το γεγονός ότι στέκεται όρθια οφείλεται σε λιγοστές εξαιρέσεις και κυρίως,

Μπορούν να δεσμευθούν τα κόμματα που θα διεκδικήσουν την εξουσία ότι θα αναβιώσουν το ορεγκον χωρίς εκπτώσεις;

στη ραχοκοκαλιά ενός 10%-15% των υπαλλήλων κάθε υπουργείου, που κάνουν συστηματικά και αθόρυβα τη δουλειά τους κουβαλώντας ένα βαρύ και δυσανάλογο φορτίο. Αν δεν υπήρχαν αυτοί οι άνθρωποι, το κράτος θα είχε καταρρεύσει προ πολλού. Οι υπουργοί που αντιλαμβάνονται την πραγματικότητα τους εντοπίζουν και βασίζονται πάνω τους, έστω και αν διαφωνούν μαζί τους πολιτικά. Οι υπόλοιποι προτιμούν να εμπιστεύονται ξαδέρφια και κομματικούς.

Το ζήτημα είναι κατά πόσον θα αλλάξει αυτή η κατάσταση εφόσον έλθει στα πράγματα μια άλλη κυβέρνηση. Ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης ξέρεi καλά τις παθογένειες του κράτους και

είναι πιο κοντά στον ορισμό του πρωθυπουργού - μάντζερ. Τρομάζουν όμως οι στρατιές των κομματικών στελεχών, φίλων και συγγενών, που περιμένουν με αγωνία να διοριστούν σε διοικήσεις νοσοκομείων, κρατικούς οργανισμούς και διάφορες άλλες θέσεις. Και ακόμη περισσότερο, τρομάζει το πόσο βαθιά χαραγμένες είναι στην κουλτούρα της Ν.Δ., αλλά και του ΠΑΣΟΚ, η ικανοποίηση πελατειακών αναγκών και η φαυλότητα. Μην ξεγελιόμαστε, δεν μπορεί ένας άνθρωπος να αντιμετωπίσει τα βαθέα κομματικά κράτη. Οσα μνημόνια και να περάσουν, οι παλιές συνήθειες δεν κόβονται.

Η πρόκληση είναι μεγάλη. Μπορούν να δεσμευθούν τα κόμματα που θα διεκδικήσουν την εξουσία ότι δεν θα διορίσουν ούτε έναν κομματικό σε επιτελικές θέσεις στον ευρύτερο δημόσιο τομέα; Οτι θα αναβιώσουν το ορεγκον χωρίς εκπτώσεις;

Αλλά, ας πούμε ότι καταφέρνουν να δαμάσουν τον χειρότερο εαυτό τους, ακόμη και φορώντας ένα θεσμικό ζουρλομανδύα που θα τους εμποδίσει να οπισθοδρομήσουν την κρίσιμη στιγμή. Πού ακριβώς θα βρεθούν οι άνθρωποι της αγοράς για να κάνουν τη διαφορά; Ο αριστοροδεξιάς λαϊκισμός οδήγησε σε τεράστιες περικοπές μισθών για τα κρατικά στελέχη. Οι μισθοί είναι αστείοι. Ο φόβος του εισαγγελέα παραμονεύει, όπως και το κρέμασμα στα μαντάκια κάποιου σάιτ. Για να προσφερθούν αυτοί οι άνθρωποι, θα πρέπει να τους θωρακίσουμε με κάποιον τρόπο, έτσι ώστε να μην είναι η ευπρέπεια μειονέκτημα στη σημερινή ζούγκλα του δημόσιου βίου. Αν δεν τα καταφέρουμε, οι «ροζ φρουροί» θα γίνουν μπλε και πράσινοι και θα συνεχίσουμε να ανακυκλώνουμε τις παλαιοκομματικές συνήθειες δεκατίων.

Προς μία νέα εποχή

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗ**

Ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ είναι ένας ιδιόρρυθμος πολιτικός ηγέτης από την άποψη ότι επιμένει και εφαρμόζει τις προεκλογικές του εξαγγελίες, άπαξ και εγκαταστάθηκε στον Λευκό Οίκο, ενώ κατά συνθήκην οι υπόλοιποι ηγέτες, ιδιαίτερα στη δημοκρατική Δύση, προσαρμόζονται και τελικώς εναρμονίζονται προς την κατεστημένη κατάσταση πραγμάτων.

Εν ολίγοις, τον χαρακτηρίζει πολιτική ειλικρίνεια, πράγμα σπανιότατο, θα πρέπει να ομολογήσουν ακόμη και οι ορκισμένοι αντίπαλοί του. Αυτό συνέβη και με την αποχώρηση των ΗΠΑ από τη συμφωνία που είχε προ ετών επιτευχθεί αναφορικά με το πυρηνικό πρό-

Η Συνθήκη της Λωζάννης έχει ήδη παραβιασθεί, έπειτα από τις άστοχες ενέργειες της Δύσης.

γραμμα της Τεχεράνης, την οποία έχουν συνυπογράψει εκτός από τις ΗΠΑ και άλλες έξι χώρες.

Η στήλη δεν φιλοδοξεί να σταθμίσει τις συνέπειες της αποφάσεως του κ. Τραμπ για τη σταθερότητα στην περιοχή της Μέσης Ανατολής. Αλλοι διεθνώς και εν Ελλάδα είναι σαφώς αρμοδιότεροι. Πέραν των γεωπολιτικών, ωστόσο, συνεπειών και αναταράξεων, η μονομερής αποχώρηση των ΗΠΑ από μία πολυεθνή συμφωνία ενδέχεται να δημιουργήσει προηγούμενο άκρως δυσάρεστο για την Ελλάδα, δεδομένου ότι η Τουρκία συχνότατα αναφέρεται στην ανάγκη αναθεώρησής της Συνθήκης της Λωζάννης.

Η όλη διαδικασία, όμως, δεν ξεκινά από τον Τραμπ, αλλά από την προεδρία του Μπιλ Κλίντον, όταν με την απόλυτη συναίνεση των Ευρωπαίων εταίρων της Ουάσιγκτον αποφασίσθηκε ο «ανθρωπιστικός πόλεμος» εναντίον της

Γουγκοσλαβίας, ή ό,τι είχε απομείνει από αυτήν, δίχως να έχει προηγηθεί σχετική απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ. Η διεθνής νομιμότης –με ό,τι μπορεί να σημαίνει η φράση αυτή– παραβιάσθηκε από τη στιγμή εκείνη. Και εν πάση περιπτώσει, την εποχή εκείνη στην επιχείρηση εναντίον της Γουγκοσλαβίας μετείχαν όλες οι χώρες του ΝΑΤΟ. Δεν συνέβη το ίδιο στη Λιβύη, ούτε στη Συρία, όπου όλο και λιγότερες χώρες μετείχαν σε επιχειρήσεις για τον σωφρονισμό «απροσαρμόστων ηγετών».

Με αυτά και με αυτά οδηγηθήκαμε στην απόφαση του Αμερικανού προέδρου να καταγγείλει τη συμφωνία με το Ιράν, και τους ηγέτες της Ευρώπης να αγωνίζονται να διασφαλίσουν τις επενδύσεις τους σε αυτή τη χώρα και να αντιλαμβάνονται, πρώτη ίσως φορά, τη πράγματι σημαίνει η προεκλογική διακήρυξη του κ. Τραμπ «Πρώτα η Αμερική». Ας πρόσεχα.

Καθ' όσον αφορά την Τουρκία, είναι σαφές ότι η Συνθήκη της Λωζάννης παραβιάσθηκε σαφώς στα νότια σύνορά της. Η κουρδική οντότητα στο Ιράν ανέστειλε απλώς και δεν ακύρωσε την πρόθεση της ανακηρύξεώς της ως κράτους ανεξάρτητου. Στη βόρεια Συρία η Αγκυρα ακύρωσε την προσπάθεια κάποιων δυνάμεων της Δύσης για τη δημιουργία «κουρδικής ζώνης» και έχει, πλέον, εισβάλει στη χώρα αυτή. Η Συνθήκη της Λωζάννης έχει ήδη παραβιασθεί, έπειτα από τις άστοχες ενέργειες της Δύσης. Η μονομερής αποχώρηση του κ. Τραμπ από τη συμφωνία με το Ιράν έχει δημιουργήσει προηγούμενο. Περνουμε, ενδεχομένως, σε νέα εποχή. Δεν θα ήταν άσκοπο να προετοιμασθούμε για εξελίξεις μάλλον δυσάρεστες. Και ας μην είμεθα τόσο αφελείς, ώστε να υπολογίζουμε στην αποτελεσματικότητα μιας παρεμβάσεως ευρωπαϊκής. Ο κ. Τραμπ είναι πολιτικός των ανατροπών και οι θωπίες της Ουάσιγκτον προς την Ευρώπη ίσως ανήκουν, πλέον, στο παρελθόν.

Ορθώς επιδόθηκε ότι η επίσκεψη του πρίγκιπα της Ουαλίας Καρόλου και της δούκισσας της Κορνουάλης Καμίλα σηματοδοτεί ορόσημο στις μακρόχρονες και πολυτάραχες σχέσεις Ελλάδας και Βρετανίας, καθώς λιγοστοί είναι οι υψηλοί αξιωματούχοι της Βρετανίας που επισκέφθηκαν τη χώρα μας τον τελευταίο αιώνα. Η επίσκεψη του διαδόχου του Ηνωμένου Βασιλείου έχει μεγάλη ιστορική και συμβολική αξία. Ομως, ίσως η ουσία της επίσκεψης να βρισκόταν αλλού, στο συνέδριο που διοργάνωσε το Βρετανικό Συμβούλιο για το μέλλον των σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών στο επίπεδο της εκπαίδευσης, καθώς η Ελλάδα, απ' όλες τις χώρες της Ε.Ε., φιλοξενεί τον μεγαλύτερο αριθμό κολεγίων που συνεργάζονται με βρετανικά ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης.

Το δημοψήφισμα για Brexit και το ενδεχόμενο η χώρα τους να βρεθεί εκτός του πλαισίου της Ε.Ε. κινητοποιήσει την εκπαιδευτική κοινότητα να επιδιώξει τη σύσφιγξη των διμερών σχέσεων και να διερευνήσει δυνατότητες για περαιτέρω συνεργασίες. «Καταλάβαμε

αμέσως ότι το δίκτυο των σχέσεών μας στην Ευρώπη βρισκόταν σε κίνδυνο και αναζητήσαμε τον καλύτερο τρόπο να εξομαλύνουμε τις επιπτώσεις» του Brexit, εξήγησε η Βίβιεν Στερν, διευθύντρια του Universities UK International, οργανισμός που βοηθάει τα βρετανικά πανεπιστήμια να βρουν διεθνείς συνεργαίους και τα εκπροσωπεί στο εξωτερικό. «Εάν υπάρχει κάτι θετικό στο δημοψήφισμα, είναι ότι πριν απ' αυτό υποτιμούσαμε τις διμερές συνεργασίες με σημαντικούς εταίρους στην Ευρώπη και δεν επενδύσαμε αρκετά σε αυτές».

Η πρέσβειρα του Ηνωμένου Βασιλείου Κέιτ Σμιθ, σε χαιρετισμό που αναγνώστηκε στην έναρξη του συνεδρίου (η ίδια συνόδευε τον πρίγκιπα Κάρολο και επισκέφθηκαν το συνέδριο στη λήξη του), σημείωσε πως 11.000 Έλληνες σπουδάζουν σήμερα στη Βρετανία και ότι περίπου 300.000 είναι οι Έλληνες απόφοιτοι βρετανικών πανεπιστημίων. Όπως είπε ο Βαγγέλς Τσιλιγκίρης, διδάσκων στη Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων του Nottingham Trent University, ο αριθμός των φοιτητών σε ελληνικά κολλέγια-παραρτήματα

βρετανικών ΑΕΙ (περίπου 17.000) σήμερα έχει ξεπεράσει τον αριθμό αυτών που σπουδάζουν στη Βρετανία. Σύμφωνα με έρευνα του δρος Τσιλιγκίρη (με στοιχεία έως το 2015), η Βρετανία ήταν σταθερά πρώτη στις προτιμήσεις Ελλήνων φοιτητών για πολλά χρόνια, αλλά τώρα νεότερα στοιχεία ίσως δείξουν ότι η Κύπρος έχει πάρει την πρωτιά.

Προφανώς υπάρχει μεγάλη ζήτηση για ποιοτική εκπαίδευση και υπάρχουν 35 παραρτήματα ξένων πανεπιστημίων στην Ελλάδα. Μεγάλο μέρος των συζητήσεων στο συνέδριο ήταν πώς θα βελτιωθεί το πλαίσιο αναγνώρισης πτυχίων καθώς και πώς θα διασφαλιστεί συνεχής εγγύηση της ποιότητας των σπουδών. Ο Γιάννης Βερβερίδης, γ.γ. του Συνδέσμου Ελληνικών Κολεγίων, εκτίμησε ότι υπάρχουν προοπτικές η Ελλάδα να προσελκύσει 25.000-30.000 ξένους φοιτητές στα κολλέγια. Επίσης, μια θετικότερη στάση του υπουργείου Παιδείας, η βελτίωση του νομικού πλαισίου, η υιοθέτηση κριτηρίων υψηλής ποιότητας και η αυξημένη αναγνώριση πτυχίων θα βοηθούσαν να μειωθεί η εκροή φοιτητών και

καθηγητών από την Ελλάδα, είπε.

Ο Κων. Μπουραζέλης, αναπληρωτής πρύτανης ακαδημαϊκών υποθέσεων και διεθνών σχέσεων του ΕΚΠΑ, παρουσίασε τις διεθνείς συνεργασίες του ιδρύματος και τα προγράμματα που προσφέρονται στα αγγλικά. Σημείωσε ότι 13.000 Έλληνες φοίτησαν στη Βρετανία μέσω του Erasmus, ενώ, αντιστοίχως, 5.000 Βρετανοί φοίτησαν στην Ελλάδα. (Η κ. Στερν σημείωσε στο κλείσιμο του συνεδρίου ότι θα ήθελε να διερευνηθούν και άλλες συνεργασίες μεταξύ βρετανικών και δημόσιων ελληνικών πανεπιστημίων.) Η βουλευτής Νίκη Κεραμέως, υπεύθυνη του τομέα Παιδείας της Ν.Δ., παρουσίασε το όραμα του κόμματος της να γίνει η Ελλάδα εκπαιδευτικός κόμβος και να «διεθνοποιηθεί» η ελληνική εκπαίδευση με προγράμματα σε ξένες γλώσσες.

Καθώς η Ελλάδα και η Βρετανία προχωρούν σε μια νέα εποχή, και οι δύο έχουν ανάγκη τέτοιες συνεργασίες – στους τομείς των επιστημών και του πολιτισμού, της υγείας, της ναυτιλίας, της άμυνας, των τραπεζών και του εμπορίου, της διαχείρισης ακινήτων, και πολλών άλλων.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Μια τρίτη εθνική επέτειος

επίβουλες συχνά ορέξεις τους. Η μικρή σε όλα τα μεγέθη και αδύναμη Ελλάδα είπε «όχι» στην αναίδη αξίωση των πολεμικά και αριθμητικά πολύ υπέρτερων Ιταλών. Το αποτέλεσμα ήταν απίστευτο: νίκησαν οι Έλληνες θριαμβικά.

Στις δυο «εθνικές επετείους» μας γιορτάζουμε, τιμούμε και προβάλλουμε δυο πραγματοποιήσεις αυτού που θέλουμε να είμαστε, πραγματοποιήσεις με βραχύτατη διάρκεια: Τόσο το 1821 όσο και το 1940 η επιθυμητή συλλογική μας ταυτότητα πραγματοποιήθηκε και φανερώθηκε για πολύ σύντομο χρονικό διάστημα – σαν αναλαμπή. Ακολούθησε, και τις δυο φορές, η φρίκη εμφύλιου σπαραγμού, όπως ακολούθησε έκρηξη πρωτογονισμού, με τον «Πελοποννησιακό Πόλεμο», αμέσως μετά το θάυμα της κλασικής Ελλάδας.

Χειρότερη κι από τον εμφύλιο είναι η οχιζοφρένεια που συνοδεύει τον κρατικοποιημένο πια Ελληνισμό, διακόσια χρόνια τώρα, ανασταλτική της ιστορικής του συνέχειας: Θέλουμε να απολαμβάνουμε τον σεβασμό και την τιμή της υψηλού σαν απευθείας απόγονοι και συνεχιστές της κλασικής Ελλάδας. Αλλά ο τρόπος του βίου μας (η κρατική μας οργάνωση, η οικονομία, η Δικαιοσύνη, η Παιδεία, τα πάντα) να είναι μεταπρατικός: Και μάλιστα να μιμείται, ως την πιο παραμικρή λεπτομέρεια, τον κατεχονή μέσα στην Ιστορία αντίπαλο του Ελλν-

νισμού *τρόπο* (πολιτισμό) – αυτόν της μετα-ρωμαϊκής Δύσης.

Σίγουρα ο Ελληνισμός ήταν πάντοτε ένα σταυροδρόμι συνάντησης πολιτισμών, κωνευτήρι ιδεών, παραδόσεων, νοοτροπιών – ποτέ ένα «γκέτο». Δεν δίσταζε να προσλαμβάνει σιδηρόποτε από οπουδήποτε. Προσλάμβανε και αφομοίωνε. Η τραγωδία της οχιζοφρένειας άρχισε, όταν η πρόσληψη έγινε μίμηση, όταν κίνητρο της πρόσληψης δεν ήταν η ανάγκη αλλά η ξηπασία.

Άρχισε ο Ελληνισμός να αντιγράφει θεσμούς, μεθόδους, πρότυπα, συμπεριφορές μιμηκίζοντας ειδικολοπιμένα παράγωγα άλλων αναγκών, άλλων συνθηκών και συγκυριών, με την παιδαριώδη αφέλεια των μετα-σπουχιακών κοινωνιών, που πείσθηκαν να θεωρούν πρωτογονισμό τη σοφία των προγόνων τους και πολιτισμό την απάνθρωπη βαναυσότητα των προτεραιοτήτων της «αγοράς».

Πάντως, αν στις «εθνικές επετείους» γιορτάζουμε, τιμούμε και προβάλλουμε βραχυχρόνιες πραγματώσεις του τι θέλουμε να είμαστε, τότε η 5η Ιουλίου θα μπορούσε να αποτελέσει την τρίτη εθνική μας επέτειο. Σε αυτή την ημερομηνία το 2015, ο ΣΥΡΙΖΑ ζήτησε με δημοψήφισμα την έγκριση του λαού τη ρήξη με την Ευρώπη. Και (γεγονός απίστευτο – κορυφαία στιγμή της νεοελληνικής ιστορίας) ο λαός του έδωσε την εντολή για τη ρήξη, με ποσοστό 62%! Εντολή

για τη ρήξη, δηλαδή για την ιστορική συνέκεια του Ελληνισμού, για τη διάσωση της ελληνικής ιδιαιτερότητας μέσα στην Ιστορία.

Σε ποιον έδωσε τη δημοψηφισματική εντολή ο λαός; Σε έναν από τους πιο θλιβερούς θιάσους του κομματικού κουκλοθεάτρου, σε κόμμα της «ριζοσπαστικής Αριστεράς», που μέσα σε μια μόλις νύχτα ξεπούλησε και τον ριζοσπαστισμό και την Αριστερά. Για να πετύχει τι; Να μας λανσάρει σήμερα σαν «σωτηρία», ύστερα από τόσο καταστροφή, απελπισία και εξευτελισμό, τη δυνατότητα να δανειστούμε και πάλι από τη διεθνή τοκογλυφία.

Το πώς «πούλησε» ο ΣΥΡΙΖΑ τη λαϊκή βούληση και με πόσο φτηνά ανταλλάγματα, θα το διαβάσει η σημερινή του ηγεσία στα μάτια των παιδιών και των εγγόνων της, στην περιφρόνηση και στην οργή τους. Εκείνο το 62% των Ελλήνων πολιτών έμεινε χωρίς πολιτική εκπροσώπηση – η Ν.Δ. και το κομμάκι αφακτικό «Κέντρο» ταυτίζονται, πολλά χρόνια τώρα, στην ίδια επαχθής ξηπασία της καταναλωτικής και μόνο ευρωλιγούρας. Οι εθνικές επέτειοι είναι το ψυχολογικό αναλογικό στο πένθος της απογνώσεως για το ιστορικό τέλος του Ελληνισμού.

Οταν σε καμιά πτυχή του δημόσιου βίου δεν λειτουργεί αξιοκρατία, σε απολύτως καμιά, πώς να λειτουργήσει στην πολιτική;

Ενισχυμένη εποπτεία με καθημερινό «κόσκινο»

Τριμηνιαίες αξιολογήσεις και μόνιμο κλιμάκιο στην Αθήνα μετά το μνημόνιο

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Στενή παρακολούθηση της Ελλάδας, με επισκέψεις στην Αθήνα εκπροσώπων των θεσμών, αλλά και επιτόπου μόνιμη παρουσία κλιμακίων, από την οποία θα εξαρτάται η εφαρμογή των μέτρων ελάφρυνσης του χρέους, θα προβλέπει ο μηχανισμός της μεταμνημονιακής εποπτείας της χώρας, σύμφωνα με πληροφορίες από ευρωπαϊκές πηγές. Πρόκειται για το «εργαλείο ενισχυμένης εποπτείας», όπως το χαρακτήρισε ο πρόεδρος του Eurogroup Μάριο Σεντένο, το οποίο ανέλαβε να επεξεργασθεί η Κομισιόν, μετά μια πρώτη παρουσίαση που έκανε στο τελευταίο Eurogroup της 27ης Απριλίου, στη Σόφια. Το «εργαλείο» θα χρησιμοποιηθεί για πρώτη φορά στην περίπτωση της Ελλάδας, επιβεβαιώνοντας ότι αντιμετωπίζεται ως μοναδική περίπτωση που χρήζει ειδικών προδιαγραφών και όχι ως μια ακόμη κανονική μεταμνημονιακή χώρα, όπως η Πορτογαλία.

Η «αιρεσιμότητα»

Η «ενισχυμένη εποπτεία» υπάρχει ως όρος και περιγράφεται σε γενικές γραμμές στον Κανονισμό 472/2013. Ωστόσο, η ομάδα του Ντέκλαν Κουτέλο, στην Κομισιόν, ανέλαβε, σύμφωνα με πληροφορίες, να την κόψει και να τη ράψει στα μέτρα της Ελλάδας, σε συνεργασία βελγίων και με τους υπόλοιπους θεσμούς. Το βασικότερο ζήτημα εδώ, όπως προκύπτει από ευρωπαϊκές πηγές, είναι η διασύνδεση του «εργαλείου» με τα μέτρα ελάφρυνσης του χρέους. Η «αιρεσιμότητα», σύμφωνα με τις πηγές, είναι δεδομένη. Το μόνο που μένει να προσδιοριστεί είναι η έκτασή της, δηλαδή αν θα αφορά μόνο ένα επιμέρους μέτρο ελάφρυνσης του χρέους (την επιστροφή των κερδών των κεντρικών τραπεζών από τα ελληνικά ομόλογα, ύψους 5 δισ. ευρώ) ή και τα πιο μακροπρόθεσμα μέτρα, ακόμη αυτά που συνδέουν την εξόφληση του χρέους εκ μέρους της Ελλάδας με τον ρυθμό ανάπτυξης της, τον λεγόμενο γαλλικό μηχανισμό. Το πρώτο προκρίνει κυρίως το ΔΝΤ και η Γαλλία, το δεύτερο η Γερμανία. Η λύση ίσως βρεθεί κάπου ανάμεσα, αλλά το σίγουρο είναι ότι η Ελλάδα θα ζει, μετά το μνημόνιο, υπό την απειλή όχι μόνο της τιμωρίας των αγορών, αλλά και της μη ελάφρυνσης του χρέους της από τους εταίρους της, σε περίπτωση παρεκτροπών.

Ο εύγλωττος σχολιασμός ευρωπαϊκής πηγής είναι ο εξής: «Όταν είσαι σε πρόγραμμα, παίρνεις μέτρα, με αντάλλαγμα τη δόση. Μετά το τέλος του προγράμματος, δεν υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι. Υπάρχει, όμως, η ελάφρυνση του χρέους, η οποία θα είναι το αντίστοιχο όφελος για την Ελλάδα μετά το πρόγραμμα. Αν υπάρξει αναστροφή στα συμφωνηθέντα, η Ελλάδα μπορεί να χάσει αυτό το όφελος». Στο ίδιο πνεύμα, άλλη ευρωπαϊκή πηγή δηλώνει ξεκάθαρα: «Όλα θα μπουν στη μεταπρογραμματική εποπτεία, η οποία δεν θα έχει λεφτά, εγκρίσεις δόσεων, θα έχει όμως διασύνδεση με το χρέος».

Τις τελευταίες ελλίδες της κυβέρνησης για μια «λάιτ» μεταμνημονιακή εποπτεία διέψευσαν οι νέες ισορροπίες στο ευρωπαϊκό σκηνικό. Σύμφωνα με ευρωπαϊκή πηγή, η Γαλλία αναμένεται να «θυσιάσει» κάποιες από τις θέσεις της στο ελληνικό ζήτημα, προκειμένου να εξασφαλίσει ως αντάλλαγμα περισσότερες παραχωρήσεις εκ μέρους της Γερμανίας στην ατζέντα Μακρόν για την εμβάθυνση της Ευρωζώνης. Ακόμη, τις αποφάσεις της Ευρώπης σε σχέση με την Ελλάδα φαίνεται πως καθορίζει η όλο και πιο απειλητική περίπτωση της Ιταλίας, υπαγορεύοντας να βγει από το κάδρο η Ελλάδα σύντομα και χωρίς ερωτηματικά.

Τι θα ελέγχουν οι θεσμοί

Το άλλο βασικό ζήτημα που εξετάζεται σε σχέση με τον μηχανισμό της μεταμνημονιακής ενισχυμένης εποπτείας, είναι το τι ακριβώς θα παρακολουθείται. Οι πληροφορίες συγκλίνουν στο συμπέρασμα ότι δεν θα είναι μόνο οι δημοσιονομικές επιδόσεις (δηλαδή, κυρίως, η επίτευξη του πρωτογενούς πλεονάσματος 3,5% του ΑΕΠ ως το 2022), αλλά και η εφαρμογή μεταρρυθμίσεων. Συγκεκριμένα, ως προς την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων οι θεσμοί, σύμφωνα με πηγές τους, θέλουν να διασφαλίσουν: Πρώτον, ότι δεν θα υπάρξει αναστροφή όσων έχουν ήδη εφαρμοστεί και, δεύτερον, ότι θα συνεχιστεί η εφαρμογή όσων έχουν συμφωνηθεί και εκκρεμούν.

Σύμφωνα με πληροφορίες από ελληνικές διαπραγματευτικές πηγές, η λίστα των 88 προαπαιτούμενων της 4ης αξιολόγησης αναδιαμορφώνεται αυτή την περίοδο, σε συνεργασία θεσμών και κυβέρνησης, ενόψει της άφιξης των πρώτων την ερχόμενη εβδομάδα στην Αθήνα, με στόχο να προσ-

Το «εργαλείο ενισχυμένης εποπτείας», όπως το χαρακτήρισε ο πρόεδρος του Eurogroup Μάριο Σεντένο, θα χρησιμοποιηθεί για πρώτη φορά στην Ελλάδα, επιβεβαιώνοντας ότι η χώρα μας αντιμετωπίζεται ως μοναδική περίπτωση, που χρήζει ειδικών προδιαγραφών.

Οι πληροφορίες συγκλίνουν στο συμπέρασμα ότι εκτός από τις δημοσιονομικές επιδόσεις θα παρακολουθείται και η εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων.

διοριστούν όσα μπορούν να κλείσουν εντός του πλαισίου του προγράμματος και όσα θα πάνε για μετά. Περίπου 20% της λίστας έχει αλλάξει.

Οι ίδιες πηγές αναφέρουν ότι στο πλαίσιο της ενισχυμένης μεταμνημονιακής εποπτείας θα ελέγχεται η εφαρμογή, μεταξύ άλλων, των εξής δεσμεύσεων και μεταρρυθμίσεων:

- Η επένδυση του Ελληνικού και οι άλλες ιδιωτικοποιήσεις που καθυστερούν.
- Η ολοκλήρωση του Κτηματολογίου.
- Η ολοκλήρωση των αλλαγών στη δημόσια διοίκηση, με την αξιολόγηση των στελεχών της.
- Η πλήρης απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρισμού (target model) και η συνέχιση της πώλησης λιγνιτικών μονάδων της ΔΕΗ.
- Ο χρηματοπιστωτικός τομέας και κυρίως η συνέχιση της μείωσης των κόκκινων δανείων.
- Η συνέχιση των αλλαγών στον ΕΦΚΑ (πλήρης ηλεκτρονικά συστήματα το 2019).
- Η στήριξη της ανεξαρτησίας της ΑΑΔΕ (Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων).
- Η συνέχιση των μεταρρυθμίσεων στον δημοσιονομικό τομέα (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους).
- Η διασφάλιση της μη περαιτέρω συσσώρευσης ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου προς

ιδιώτες. Σε αντίθεση, μάλιστα, με τις αρχικές προθέσεις του υπουργού Οικονομικών Ευκλείδη Τσακαλώτου, όλες οι παραπάνω δεσμεύσεις –και όσες προστεθούν– δεν θα αποτελούν, όπως φαίνεται, μέρος του ελληνικού «ολιστικού» αναπτυξιακού σχεδίου, αλλά θα ενταχθούν σε μια χωριστή μεταμνημονιακή συμφωνία. Ετσι, θα υπάρχει από τη μία το πρόγραμμα της κυβέρνησης, που θα εξυπηρετεί βασικά εσωτερικές πολιτικές σκοπιμότητες και από την άλλη το πρόγραμμα των θεσμών, με τις πραγματικές δεσμεύσεις.

Ο έλεγχος θα γίνεται μέσω τακτικών επισκέψεων, τρεις-τέσσερις φορές τον χρόνο, των θεσμών, ενώ στα γραφεία της Κομισιόν θα εγκατασταθούν μόνιμως κάποιιο υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Πολιτικής, όπως έγινε και στην Πορτογαλία (με δύο υπαλλήλους) και στην Κύπρο (με έναν). Τα αποτελέσματα των ελέγχων θα ανακοινώνονται και αν υπάρχουν κίνδυνοι θα καλείται η Ελλάδα να τους αντιμετωπίσει. Είναι προφανές τι θα σημαίνει κάτι τέτοιο για τις αγορές.

Η προληπτική γραμμή

Δύο ευρωπαϊκές πηγές επισήμαναν στην «Κ» ότι θα ήταν καλύτερα για την Ελλάδα να πάρει την προληπτική γραμμή, ώστε να είναι προστατευμένη έναντι δυσκολιών δανειοδότησης εξαιτίας εσωτερικών ή εξωτερικών παραγόντων. Δεδομένου, όμως, όπως έλεγαν, ότι η Ελλάδα το έχει αποκλείσει ως τώρα, κάτι που ανακούφισε και ορισμένα κράτη-μέλη, η «ενισχυμένη εποπτεία» είναι η δεύτερη καλύτερη λύση. Ουσιαστικά, δηλαδή, η Ελλάδα θα πάρει σχεδόν όλες τις δεσμεύσεις ενός νέου μνημονίου, χωρίς την ασφάλεια χρηματοδότησης που αυτό θα παρείχε.

«Κλειδί» οι ξένες επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις

Της αντιστοίχιάς μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

Από τις 21 Αυγούστου και ύστερα από οκτώ χρόνια, οι απόλυτοι κριτές της προόδου της ελληνικής οικονομίας θα αλλάξουν. Δεν θα είναι, πλέον, οι θεσμοί που είχαμε συνθηθεί, αλλά κάποιοι πολύ πιο αυστηροί, που δεν επηρεάζονται από πολιτικούς κύκλους και προσωπικά συμφέροντα, δεν κάνουν τα στραβά μάτια και δεν μπορούν να ξεγελαστούν εύκολα. Θα είναι οι διεθνείς αγορές, που πλέον θα κρίνουν πόσο καλά πάει η οικονομία, αν γυρίζουμε σε παλιές πρακτικές και αν έχουμε κάνει τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις. Το συμπέρασμά τους θα έχει άμεσο αντίκτυπο στην απόδοση των ελληνικών ομολόγων.

Η «Κ» μίλησε με αναλυτές και hedge funds που ασχολούνται με την Ελλάδα, για να καταγράψει σε τι θα εστιάζουν οι αγορές από το τέλος του μνημονίου και μετά στην ελληνική οικονομία.

Ολοι συμφωνούν ότι το πιο σημαντικό για τις αγορές είναι το κατά

Πολύ σημαντική για τη χρηματοδότηση της χώρας είναι η συμμετοχή του ΔΝΤ στο πρόγραμμα, καθώς θεωρείται πιο αξιόπιστο στη μεταμνημονιακή επιτήρηση.

πόσον η Ελλάδα θα συνεχίσει να κάνει τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις χωρίς την πίεση της τρόικας. «Το πιο σημαντικό στοιχείο ώστε να έρθουν ξένες επενδύσεις στη χώρα, είναι να συνεχίσει να κάνει η Ελλάδα μεταρρυθμίσεις», λέει ο Μιχάλης Νικολέτος, ανώτερο στέλεχος hedge fund στο Λονδίνο. «Κατά πόσο θα αρχίσει η κυβέρνηση το πωγώρισμα στις μεταρρυθμίσεις –που γίνεται ήδη σε έναν βαθμό με τις προσλήψεις στον δημόσιο τομέα– είναι το βασικό στοιχείο που παρακολουθούν οι αγορές», συμφωνεί και ο Βολφγκάγγκο Πικόλι, συμπρόεδρος της Teneo Intelligence, με έδρα στο Λονδίνο.

Καθώς υπάρχει γενικότερη ρευστότητα στην ευρωπαϊκή οικονομία, «κανένας δεν δίνει σημασία στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή», λέει ο κ. Πικόλι, που παρακολουθεί από πολύ κοντά την ελληνική οικονομία. «Τη στιγμή που το επενδυτικό περιβάλλον εκτός Ελλάδας θα χειροτερεύσει, τότε οι αγορές θα κοιτάζουν κάθε χώρα ει βάθος», αναφέρει και τονίζει ότι η χώρα σπατάλησε τις καλές εποχές με καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των αξιολογήσεων, δεν συμμετείχε στην ποσοτική χαλάρωση της ΕΚΤ και η ανάπτυξη ύψους 2% που σημειώνει τώρα εξαρτάται κυρίως από «εξωγενείς παράγοντες».

Δεύτερο σημείο που θεωρούν ση-

μαντικό οι άνθρωποι της αγοράς, είναι η συμμετοχή του ΔΝΤ στο πρόγραμμα. Το Ταμείο θεωρούν ότι θα ασκήσει μεγαλύτερη πίεση για περαιτέρω ελάφρυνση του χρέους, αλλά είναι και πιο αξιόπιστο όσον αφορά τη μεταμνημονιακή επιτήρηση. «Θα υπάρχει μεγαλύτερη αξιοπιστία σε ό,τι αφορά την παρακολούθηση των μεταρρυθμίσεων», λέει ο κ. Νικολέτος και προσθέτει πως «η Ελλάδα θα έχει έναν σύμμαχο στη συζήτηση για την ελάφρυνση του χρέους».

Για το χρέος

Το θέμα της ελάφρυνσης του χρέους είναι αρκετά σημαντικό για τις αγορές, αλλά δεν βρίσκεται στην κορυφή της λίστας των επενδυτών. «Θέλω να ξέρω πώς θα είναι το χρέος της Ελλάδας για τα επόμενα 10-15 χρόνια, αλλά δεν είναι η πρώτη μου ανησυχία», λέει στέλεχος σε hedge fund της Νέας Υόρκης, που ζήτησε να μη δημοσιευθεί το όνομά του.

Αυτό στο οποίο όλοι φαίνεται να συμφωνούν, είναι ότι η Ελλάδα θα ήταν καλύτερα αν έβγαζε στις αγορές έχοντας την προληπτική γραμμή στέρησης, που η κυβέρνηση δεν προτίθεται να ζητήσει. «Ίσως ο κ. Τσίπρας πρέπει να δει τι γίνεται στην Αργεντινή», λέει ο κ. Πικόλι, αναφερόμενος στη χώρα της Λατινικής Αμερικής που χρειάστηκε, 17 χρόνια μετά την πτώχευσή της, να ζητήσει προληπτική γραμμή στέρησης από το ΔΝΤ την περασμένη Τρίτη. Όπως εξηγεί ο ίδιος, αν η κυβέρνηση χρειαστεί να χρησιμοποιήσει το «μαξιλάρι ασφαλείας», το οποίο υπολογίζεται να φτάσει στα περίπου 18 δισ. ευρώ, έτσι ώστε η Ελλάδα να έχει την αναγκαία ασφάλεια πριν τελειώσει το πρόγραμμα, «τότε θα είναι πολύ πιο αδύναμη».

Ενας βασικός παράγοντας που λαμβάνουν υπόψη τους οι αγορές είναι πότε θα γίνουν εκλογές. «Από την πλευρά των επενδυτών, αν υπάρχει η πεποίθηση ότι η Ν.Δ. μπορεί να κερδίσει με αυτοδυναμία θα υπάρξει ράλι», λέει ο κ. Πικόλι, προσθέτοντας όμως πως το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης θα πρέπει να δείξει από πριν «ότι έχει στρατηγική και αποφασιστικότητα να αντιμετωπίσει τα θέματα που υπάρχουν», εννοώντας τη λειτουργία του δικαστικού συστήματος, την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και την πάταξη της διαφθοράς. «Λίγα πράγματα έχουν γίνει στα οκτώ χρόνια του μνημονίου στους παραπάνω τομείς», επισημαίνει ο κ. Πικόλι και αναφέρει πως μπορεί το κόστος εργασίας να μειώθηκε αλλά η φορολογία για έναν επιχειρηματία εκτινάχθηκε.

Αλλωστε, όταν τα hedge funds αναφέρονται σε επενδύσεις στην Ελλάδα, εννοούν κυρίως επενδύσεις σε ελληνικά ομόλογα και σε μετοχές. «Κανένας δεν προτίθεται να ανοίξει μια εταιρεία στην Ελλάδα. Δεν το έχουμε δει να γίνεται ακόμα. Αλλωστε, η εμπειρία από την Eldorado και το Ελληνικό είναι αρνητική», λέει ο κ. Πικόλι.

Ευτυχώς υπάρχουν οι γυναίκες

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Η σύντομη και υποτυπώδης συζήτηση του θέματος, ως συνήθως, έγινε μπάχαλο. Πολύ φυσικό ήταν, αφού οι δύο πλευρές εκπροσωπήθηκαν από την πιο ακραία και γκροτέσκα εκδοχή τους: Κατοίκιν από τη μία, Τζέισον-Αντιγόνη από την άλλη. Εκεί κάπου ανάμεσα, χάθηκε η ουσία του θέματος της αναδοχής παιδιών από ομόφυλα ζευγάρια. Να την πω απλά, όπως εγώ την κατάλαβα: Στα ιδρύματα, υπάρχουν σήμερα εγκαταλελειμμένα παιδιά ηλικίας πέντε ετών που ακόμη δεν μιλούν, επειδή δεν είχαν ποτέ τη στοιχειώδη κοινωνική συναναστροφή, την απαραίτητη για την ανάπτυξή τους. Σας αφήνω να το σκεφτείτε λιγάκι...

Δεδομένου, λοιπόν, ότι οι όροι

που θέτει ο νόμος για την υιοθεσία παιδιού είναι αυστηρότατοι, είτε οι ανάδοχοι είναι ένα ετερόφυλο είτε ένα ομόφυλο ζεύγος, θεσπίζοντας την αναδοχή και από ομόφυλα ζεύγη, που τηρούν όλες τις άλλες προϋποθέσεις όπως τα ετερόφυλα, προσφέρουμε στα παιδιά αυτά μια ευκαιρία. Η Ιερά Σύνοδος, που εκφράζει την έντονη αντίθεσή της, θεωρεί αυτή την κατάσταση «φυσική τάξη και συμπεριφορά του παιδιού», ενώ η αναδοχή από ομόφυλα ζευγάρια είναι υποταγή στην «πολιτική ορθότητα». Δικαιώμά τους, προφανώς, όμως, η ουσία του θέματος, αυτό που ο καθένας οφείλει να απαντήσει μόνος του στη συνείδησή του, είναι αν αξίζει να δώσουμε στα εγκαταλελειμμένα παιδιά την

πιθανότητα μιας ευκαιρίας να τα αγαπήσουν.

Τώρα, ο Κατοίκιν είναι κανονικά για λύτωση. Προφανώς, έχει κάποια ψυχοπαθολογική φοβία, τις διαστάσεις της οποίας δεν τολμά να φαντασθώ. Επιπλέον, όμως, στερείται και των δυνατοτήτων της νόησης, ώστε να καταλάβει κάτι ξένο από τον εαυτό του, όπως τι είναι η ομοφυλοφιλία. Αυτός μπορεί να πιστεύει ότι η ομοφυλοφιλία είναι μια συνωμοσία που προβλέπεται στα «Πρωτόκολλα των Σοφών της Σιών» μπορεί να πιστεύει ότι, αν τρως raspberries περρισσότερο από τρεις φορές την εβδομάδα, γίνεσαι ομοφυλόφιλος! Θέλω να πω, είναι ντροπή να πάρεις τον Κατοίκιν στα σοβαρά.

Και όμως, τον πήραν στα σοβαρά, διότι η επίδειξη του προβλήματός του ήταν χρήσιμη σε διάφορες πλευρές. Αφενός, συσπειρώσε τους «προοδευτικούς» της συμπολίτευσης, αφού η αντίπαλη πλευρά πήρε τη μορφή ενός απειλητικού βαλκανικού Μεσαίωνα. Αφετέρου, έδωσε την ευκαιρία στην πλευρά της αντιπολίτευσης να εκφράσει την υποκρισία της. Την ευκαιρία, π.χ., σε βουλευτή της Ν.Δ. γνωστό για την επιπολαιότητά του να αγανακτεί με τη κυδαιότητα του Κατοίκιν και να απαιτεί την καταδίκη του από τον ΣΥΡΙΖΑ, αντί να μας εξηγήσει γιατί ο ίδιος δεν πήγε να ψηφίσει, ώστε να μάθουμε τη δική του θέση. (Αργότερα, δικαιολογήθηκε ότι απείχε εις ένδειξη διαμαρτυρίας για το επίπεδο...)

Ευτυχώς που υπάρχουν οι γυναίκες, όμως, γιατί τρεις από αυτές, με τη θετική ψήφο τους η καθεμιά, έσωσαν την τιμή της Ν.Δ. στη συγκεκριμένη ψηφοφορία. Κατ' αρχάς, η Νίκη Κεραμέως, η οποία ξεχωρίζει επειδή η πολιτική αθενογενήσθηρ θέση της προϋπέθετε σπάνιο θάρρος για μια νέα πολιτικό, που ακόμη δεν έχει πάρει το βάπτισμα των εκλογών. Αυτό βέβαια δεν μειώνει ούτε κατ' ελάχιστον την αξία της στάσης της Ντόρας Μπακογιάννη και της Ολγας Κεφαλογιάννη, που επίσης ψήφισαν θετικά.

Τυπικά, θα όφειλα να περιλάβω στην ομάδα των γυναικών που έσωσαν την τιμή της Ν.Δ. (τη «μεγάλη φιλελεύθερη παράταξη», δεν ντρεπόμαστε...) και την Κατερίνα Μάρ-

κου (μετεγγραφή από το Ποτάμι), διότι και αυτή ψήφισε θετικά. Όμως, στην πραγματικότητα, η κ. Μάρκου είναι στο βάθος ΣΥΡΙΖΑ και δεν προσμετράται στη Ν.Δ. Ως εισηγήτρια της Ν.Δ. στο νομοσχέδιο, η κ. Μάρκου υποστήριξε την καταψήφισή του ως βουλευτίνα, όμως, το υπερψήφισε! Και το χειρότερο είναι ότι υπερασπίστηκε ως φυσικό δικαίωμά της να αλλάξει θέση στο ίδιο θέμα, ανάλογα με το τι συμφέρει την ιδιότητα που υποδύεται κάθε φορά. Με τέτοιο συνδυασμό θράους και ανοησίας, η κοπέλα ΣΥΡΙΖΑ είναι στην πραγματικότητα – απλώς, πρέπει κάποιος να της το πει...

Περνώντας τις πύλες της κολάσεως στη Συρία

Όσα είδε η «Κ» στην αποστολή για τη συνέντευξη με τον πρόεδρο Ασαντ

Του ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ

Είναι πάντοτε συναρπαστικό να βλέπεις με τα ίδια σου τα μάτια ένα μέρος στο οποίο γράφεται ιστορία και για το οποίο έχεις ακούσει, πει και γράψει πολλά. Το ταξίδι στη Δαμασκό και η συνέντευξη με τον πρόεδρο Ασαντ «ψήνονταν» περίπου δύο χρόνια. Όταν έφτασε το τελικό επιβεβαιωτικό email από το γραφείο, άρχισα να προβληματίζομαι για το πόσο εύκολο θα ήταν αυτή η αποστολή.

Το δρομολόγιο από τη Βηρυτό στη Δαμασκό έμοιαζε από ταινία. Ο οδηγός μας, έμπειρος στο συγκεκριμένο δρομολόγιο, είχε ταξιδιωτικά έγγραφα για τα σύνορα κάθε χώρας που συννορεύει με τη Συρία. Στα check points συνεννοείτο με έναν τρόπο που θα μπορούσε να είναι και σκηνή από ελληνικό φιλμ. Άλλοτε με φωνές, άλλοτε με χαλόπαισμα και ενίοτε με ένα πακέτο τσιγάρα περνούσαμε το ένα μετά το άλλο τα πολλά μπλόκα. Οι στρατιώτες θύμιζαν παραστρατιωτική ομάδα. Φορούσαν ψάθινα καπέλα, σνίκερ και το μόνο κοινό τους ήταν τα κρεμασμένα καλάνσικοφ.

Φτάνοντας στη Δαμασκό, βλέπαμε με τον Πέτρο (Παπακωνσταντίνου) καπνό σε δύο - τρία σημεία. Ο οδηγός εξηγούσε παραστατικά ότι εκεί γίνονταν μάχες. Δεν έμοιαζε να ανησυχεί. Αφού φτάσαμε στο ξενοδοχείο, μας έκανε εντύπωση ότι δεν είχαμε άνθρωπο μαζί μας από κάποια κρατική υπηρεσία και παρ' όλα αυτά μπορούσαμε να κινηθούμε μόνοι μας. Η παλιά πόλη είναι σαθρογενετική. Μαγαζιά που θα συναντούσε κανείς στην Αθήνα πριν από 60-70 χρόνια, φωνές και μυρωδιές, εικόνες μιας τεταμένης κανονικότητας. Πού και πού περνούσε κάποιο μηχανάκι με δύο ή και τρεις «στρατιώτες» με καλάνσικοφ. Η κίνηση απίστευτη και χαώδης. Πεζοί, ποδήλατα, αυτοκίνητα, τροχονόμοι που συζήτάνε με έναν οδηγό στη μέση του πιο κεντρικού δρόμου.

Το πρώτο βράδυ δεν ήταν εύκολο. Κάθε δύο ώρες ακουγόταν μία μεγάλη έκρηξη. Το συνηθίζεις όμως και αυτό. Η επόμενη μέρα αφιερώθηκε σε διαδικαστικές διαπραγματεύσεις στο Προεδρικό Μέγαρο, που δεσπόζει πάνω από την πόλη σε έναν λόφο. Η ασφάλεια δεν ήταν τόσο τρομακτική, ή εμφανής υποθέτω, όσο την περιμένει κανείς. Επειτα από ένα ακόμη βράδυ στην παλιά πόλη και το μεγάλο παζάρι, είχαμε συνηθίσει στην ιδέα πως το περίστροφο στην πίσω τσέπη ή το καλάνσικοφ είναι κάτι σαν τοπικό έθιμο. Το δεύτερο βράδυ οι εκρήξεις ήταν πιο ισχυρές και πιο συχνές. Ο Πέτρος το απέδιδε σε προσπάθεια εντυπωσιασμού μας προσπαθώντας να διατηρήσει τη δική του ψυχραιμία, ως πιο άπειρου σε ανάλογες καταστάσεις.

Η συνάντηση

Την ημέρα της συνέντευξης αφήσαμε τα «πράγματα» μας πίσω και ξαναπήγαμε στο Προεδρικό. Από εκεί, σεμνά και ταπεινά με ένα ΚΙΑ αρχίσαμε να ξανακατεβαίνουμε προς την πόλη. Κάποια στιγμή αντικρίσαμε ένα καλά—αλλά όχι υπερβολικά—φυλαγμένο κτίριο, που έμοιαζε με σατό σε κάποια γαλλική επαρχία. Οι φρουροί ήταν όλοι με πολιτικά και πάντα με... καλάνσικοφ. Η πόρτα άνοιξε και ναι, μας υποδέχθηκε ο ίδιος ο Ασαντ. Στην αρχή ήταν κάπως αμύχανος και μας εξήγησε ότι είχε πολύ καιρό να δώσει συνέντευξη, παρά το γεγονός ότι έχει πολλά αιτήματα. Εβγαζε γενικά μιαν αίσθηση ότι ο υπόλοιπος κόσμος δεν τον «καταλαβαίνει». Εξομολογήθηκε ότι με τους Αμερικανούς δεν μπορεί να συνεννοηθεί καν γιατί ο πρόεδρος αλ-

λάζει γνώμη τρεις φορές την ημέρα. Ακολούθησε η συνέντευξη και μετά ζητήσαμε να πάμε στην πρώτη γραμμή, νοτίως της Δαμασκού. Έτσι όπως μας τέθηκε το ζήτημα πιστέψαμε ότι θα είχαμε συνοδεία στρατού, ίσως και κάποια θωρακισμένα αυτοκίνητα. Φτάσαμε στο μέτωπο με ένα πολύ παλιό τζιπ που οδηγούσε ένας αξιωματικός και το ΚΙΑ. Επειτα από δύο μπλόκα, αντικρίσαμε την κόλαση. Μια ολόκληρη συνοικία γκρεμισμένη σε απίστευτο σημείο. Δεξιά και αριστερά, ήταν κρεμασμένα μεγάλα πανιά για να μην έχουν οπτική επαφή οι τζιχαντιστές-ελεύθεροι σκοπευτές. Κάθε λίγο ακουγόταν μία έκρηξη. Ο επικεφαλής στρατιωτικός είχε ένα πρό-

Σε αυτή την περιοχή έχει δημιουργηθεί μια τεράστια μαύρη τρύπα που παράγει πόνο, προσφυγιά και απελευθερώνει δυνάμεις του σκότους.

χειρο γραφείο, με ένα νοσοκομειακό κρεβάτι πίσω του και ένα... καλάνσικοφ πάνω στο μαξιλάρι. Ήταν πολύ σαφής. Οποιος έπρεπε ή μπορούσε, είχε φύγει από τη συνοικία-φάντασμα. Αυτοί που είχαν μείνει δεν είχαν πουθενά να πάνε, θα φύγουν μόνο νεκροί. Όταν άκουσα μία έκρηξη, τον ρώτησα τι ήταν. Απάντησε με ένα μειδίαμα. «Ακούσατε κάτι; Δεν το πήρα χαμπάρι».

Σαν εφιαλτική ταινία

Μετά μπήκαμε στα αυτοκίνητα και περάσαμε από τις πύλες της κολάσεως, κυριολεκτικά. Αυτό που αντικρίσαμε ήταν σαν καρέ από κάποια εφιαλτική ταινία. Δεν έχω λόγια να το περιγράψω. Τα πρόσωπα των στρατιωτών ήταν σκληρά, αγριεμένα. Η καταστροφή ασύλληπτη. Μπορείς εύκολα εκεί να καταλάβεις ότι έχει δημιουργηθεί σε αυτή την περιοχή του κόσμου μια τεράστια μαύρη τρύπα που παράγει πόνο, προσφυγιά, τρομοκρατία, πολέμους και απελευθερώνει δυνάμεις του σκότους. Ναι, μου έκανε εντύπωση μία μπουκαμβίλια που είχε μείνει ζωντανή μέσα στο χάος και μία βαλίτσα που κάποιος δεν είχε προλάβει να πάρει μαζί του. Αναρωτιόμουν ποιοι και πόσοι ζούσαν εκεί και τώρα περιμένουν στη Μυτιλήνη ή κάπου αλλού να ξαναχτίσουν τη ζωή τους.

Κάποια στιγμή η κανονικότητα στις κινήσεις των στρατιωτικών που ήταν μαζί μας έγινε ανατριχιαστική. Η άγνοια κινδύνου υποχώρησε άτακτα όταν ακούστηκαν ρωπές αυμάτων, εκρήξεις και η μυρωδιά του καμένου έγινε πολύ έντονη. Ήταν ώρα να φύγουμε.

Το νυχτερινό δρομολόγιο προς τη Βηρυτό έμοιαζε πια κάτι σαν ρουτίνα. Αφήναμε πίσω μας ένα σκηνικό που βρισκόταν συνέχεια στο μεταίχμιο μεταξύ της καταστροφής και της ηρεμίας. Ξαναπεράσαμε πολλά μπλόκα, πάντα με την ίδια ρουτίνα. Οι στρατιώτες μάς ήλεγχαν με έναν φακό, άνοιγαν το πορτμπαγκάζ και μετά το χτυπούσαν με το χέρι για να φύγουμε. Φτάσαμε στο τελευταίο μπλόκο. Η αίσθηση ότι θα ήταν μάλλον το τελευταίο καλάνσικοφ που θα βλέπαμε για πολύ καιρό λειτούργησε καταπραυντικά. Την επόμενη μέρα στο αεροπλάνο το μόνο που σκεπτόμουν, και ο Πέτρος, όπως εξομολογήθηκε ο ένας στον άλλο, είναι πόσο κοντά στην Ελλάδα ήταν αυτό που βιώσαμε. Και —ευτυχώς— πόσο μακριά.

Ολμοι τζιχαντιστών από το Γιαρμούκ έχουν πλήξει το εμπορικό κέντρο στην πλατεία Αλ Μαϊσάτ, σε κεντρική περιοχή της Δαμασκού, σκοτώνοντας πέντε πολίτες.

Λάσπη παντού μετά τον βομβαρδισμό των αγωγών ύδρευσης.

Ο Πέτρος Παπακωνσταντίνου με τον συνοδό της αποστολής και φόντο μία μπουκαμβίλια που επιβεβαιώνει ότι η ζωή διεκδικεί πάντα τα δικαιώματά της.

Σύρος αξιωματικός σε θύλακο που εγκατέλειψαν οι τζιχαντιστές.

Δεκαπέντε χρόνια μετά, σε μια άλλη Δαμασκό

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Η πρώτη μου συνάντηση με τον Μπασάρ αλ Ασαντ ήταν τον Δεκέμβριο του 2003, και πάλι στη Δαμασκό, της συνέντευξη στην «Κ». Είχε μόλις τρία χρόνια στην εξουσία, μετά τον θάνατο του πατέρα του, Χαφέζ Ασαντ. Διατηρούσα την ανάμνηση ενός ευγενούς ανθρώπου, που μου έλεγε ότι θεωρεί την Τουρκία φιλική χώρα, ότι δεν βλέπει τις ΗΠΑ ως αντίπαλο και ότι επιθυμεί να υπογράψει εταιρική σχέση με την Ε.Ε. Από τότε, είναι σαν να έχουν περάσει αιώνες. Ο Ασαντ που είδα τη Δευτέρα, ήταν ο ίδιος χαρακτήρας, που δεν σπκώνει τον τόνο ούτε στην πιο αιχμηρή ερώτηση, αλλά ο κόσμος γύρω του είχε αλλάξει δραματικά. Αυτή τη φορά, περιγράφει

Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι συγκοινωνίες και η αγορά λειτουργούν. Οι άνθρωποι φαίνεται να πιστεύουν ότι τα χειρότερα είναι πίσω τους.

τον Ερντογάν ως ηγέτη των Αδελφών Μουσουλμάνων και θεωρεί τις ΗΠΑ και τη Γαλλία δυνάμεις κατοχής. Στη χαλαρή κουβέντα που είχαμε, προτού αρχίσει η συνέντευξη με τον Αλέξη Παπαχελά, ο Ασαντ μας είπε ότι ο πόλεμος, με όλα τα τραγικά του, έφερε μια βαθιά πολιτιστική αλλαγή στη Συρία. Εχοντας

βιώσει τις ακρότητες των τζιχαντιστών, η κοινωνία πήγε «πιο αριστερά», όπως μας είπε, εννοώντας ότι πολλοί στράφηκαν προς τις κοσμικές αξίες, απορρίπτοντας τον θρησκευτικό φανατισμό. Η αλήθεια είναι ότι η Δαμασκό που είδαμε, έμοιαζε, μαζί με τη Βηρυτό, με την πιο κοσμική πρωτεύουσα αραβικού κράτους. Στο γραφικό καφέ Αλ Νάουφαρα, δίπλα στον τάφο του Σαλαντίν και το μεγαλοπρεπές τζαμί των Ομεϋαδών, κορίτσια χωρίς μαντίλα καπνίζουν ναργιλέ με τα αγόρια ή τις φίλες τους. Στο παραδοσιακό εστιατόριο Ναράντζ, χριστιανοί και μουσουλμάνοι απολαμβάνουν το γεύμα σε μεικτές παρέες, με αλκοόλ ή χωρίς. Παρά τα πυκνά σημεία ελέγχου του στρατού, η καθημερινότητα

αποπνέει αλλόκοτη κανονικότητα. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι συγκοινωνίες και η αγορά λειτουργούν, παρότι η χώρα είναι αποκλεισμένη από τις διεθνείς αγορές. Το περίφημο ζαχαροπλαστείο των Αδελφών Νταούντ, που πέρασε δύσκολα χρόνια, έχει ξαναρχίσει τις εξαγωγές και οι 20 υπάλληλοί του δεν παραβαίνουν να γεμίζουν τους στρογγυλούς δίσκους με τα μπακλαβάκια και τα φημισμένα μπισκότα με φιστίκι και σουσάμι. Αυτά που είδαμε δεν είναι, βέβαια, παρόψιφιδες της μεγάλης εικόνας. Πιο σκοτεινές πρέπει να είναι οι ψιψίδες από τη Χομς, τη Χάμα ή το ανατολικό Χαλέπι. Μια φορά, στη Δαμασκό, οι άνθρωποι φαίνεται να πιστεύουν ότι τα χειρότερα είναι πίσω τους. Μακάρι να έχουν δίκιο.

Η όμορφη πόλη που έμαθε να ζει με τις ρουκέτες

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Όταν ξεκινούσαμε για τη Δαμασκό, δεν περιμέναμε πολλά απρόοπτα. Γνωρίζαμε ότι πριν από λίγες εβδομάδες ο συριακός στρατός είχε καταλάβει εξ ολοκλήρου την ανατολική Γούτα, απ’ όπου ισλαμιστές αντικαθεστωτικοί εκτόξευαν ρουκέτες και όλμους προς το κέντρο της πρωτεύουσας, προκαλώντας χάος και αιματοχυσία. Η αίσθηση που είχαμε σχηματίζει από τα διεθνή πρακτορεία ήταν ότι ο Ασαντ διεξάγει τις τελευταίες εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και ότι η ζωή επιστρέφει στην ομαλότητα.

Η εικόνα άρχισε να αλλάζει στα τελευταία από τα 137 χιλιόμετρα που χωρίζουν τη Βηρυτό από τη Δαμασκό. Πυκνές στήλες μαύρου καπνού ανέβαιναν στον ουρανό από τα νότια. Την πρώτη νύχτα στο ξενοδοχείο ξυπνήσαμε από βομβαρδισμούς αεροπλάνων (ίσως συριακών, ίσως ρωσικών), όχι πολύ μακριά μας. Το επόμενο πρωί μάθαμε ότι οι σφοδρές συγκρούσεις διεξάγονταν στο Γιαρμούκ, μόλις τέσσερα χιλιόμετρα από το κέντρο της πόλης.

Ξεκινήσαμε για το Γιαρμούκ τη Δευτέρα το μεσημέρι, αμέσως μετά τη συνέντευξη που πήρε από τον Ασαντ ο Αλέξης Παπαχελάς. Μέχρι πρόσφατα, το Γιαρμούκ ήταν ένας από τους μεγαλύτερους καταυλισμούς Παλαιστινίων προσφύγων, με πολύ πυκνή δόμηση. Περίπου 160.000 άνθρωποι ζούσαν στα ψηλά κτίρια, με τα στενά, ανήλιαγα σοκάκια. Από το 2015, οι τζικαντιστές του Ισλαμικού Κράτους και της Αλ Νούσρα κατείχαν το 60% του καταυλισμού. Αυτό που ακολούθησε ξεπερνά τη φαντασία ακόμη και ανθρώπων που έχουν ζήσει αρκετές πολεμικές συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή.

Όταν φτάσαμε στην είσοδο του καταυλισμού, αντικρίσαμε κουφάρια από καπνισμένα κτίρια. Τρία τεθωρακισμένα ήταν ακροβολισμένα στην περίμετρο. Σ’ αυτό τον ανηλεή πόλεμο σοκάκι το σοκάκι, τετράγωνο το τετράγωνο, όροφο τον όροφο, τα τανκς είναι άχρηστα. Στο επιχειρησιακό κέντρο μας υποδέχθηκε ο Αμάρ Χασάμ, αξιωματικός του συριακού στρατού χωρίς διακριτικά, που δεν θέλησε να μας πει τον βαθμό του ή τις μονάδες που διοικούσε. Ακούσαμε ότι πρόκειται για επίλεκτες συριακές δυνάμεις, ενισχυμένες από Ιρανούς και Παλαιστινίους του Λαϊκού Μετώπου.

Ανθρώπινες ασπίδες

«Μετά την έφοδο του Ισλαμικού Κράτους, έφυγε η συντριπτική πλειονότητα των αμάχων από το Γιαρμούκ», μας λέει ο Χασάμ. «Οι τζικαντιστές μετέτρεψαν αυτό εκεί το κτίριο σε ισλαμικό δικαστήριο, που λειτουργούσε με βάση τη σαρία, επιβάλλοντας εκτελέσεις και ακρωτηριασμούς. Αφού απελευθερώσαμε την ανατολική Γούτα, στραφήκαμε στη νότια Δαμασκό. Βήμα το βήμα, καταφέραμε να απελευθερώσουμε το 50% της περιοχής και ο κλοιός

στενεύει ολοένα. Προ τριών ημερών, έπειτα από μεσολάβηση των Ρώσων, οι μαχητές της Χαγιέτ Ταχρίρ Αλ Σαμ (πρώην Αλ Νούσρα) συμφώνησαν να φύγουν για το Ιντλίμπ. Τώρα έχουν απομείνει κάπου 2.000 οικογένειες μαχητών του Ισλαμικού Κράτους και αμάχων, που τους κρατάνε ως ανθρώπινες ασπίδες».

Μετακινούμαστε με αυτοκίνητο προς τη γραμμή του μετώπου, συνοδεύει στρατιωτών. Εισερχόμενα και εξερχόμενα πυρά κάθε είδους – τουφέκια, πολυβόλα, πυρά πυροβολικού που δεν τα ξεχωρίζουμε. Το πυκνό δάσος από τους σκελετούς των γκρεμισμένων κτιρίων προσφέρει κάλυψη. Οι κυριότεροι κίνδυνοι είναι αόρατοι και αθόρυβοι. Οι ελεύθεροι σκοπευτές, που μπορεί να βρίσκονται οπουδήποτε. Οι νάρκες που στοιχίζουν τις προάλλες τη ζωή ενός δημοσιογράφου και τα πόδια ενός φωτορεπόρτερ. Τα βλήματα κάτω από τα χαλάσματα που δεν έχουν εκραγεί. Αλλά και οι ενέδρες τζικαντιστών, που σκάβουν τούνελ και βγαίνουν ξαφνικά πίσω από τις γραμμές του εχθρού. Δύο μέρες πριν πάμε στο Γιαρμούκ, έπιασαν με αυτό τον τρόπο δύο στρατιώτες, τους έντυσαν με πορ-

Προς τη γραμμή του μετώπου, οι κυριότεροι κίνδυνοι είναι αόρατοι, όπως οι νάρκες που στοιχίζουν τις προάλλες τη ζωή ενός δημοσιογράφου.

τοκαλί στολές, τους έβαλαν να σκάψουν τον τάφο τους, τους αποκεφάλισαν και τους έχωσαν μέσα, για να ανεβάσουν στο YouTube το φρικτό βίντεο.

Ο Αλέξης γοπεύεται από μια οργανιστικά ανθισμένη μπουκαμβίλια, το μοναδικό ίχνος ζωής που προβάλλει μέσα από τα χαλάσματα. Εννοεί να την απαθανατίσει στο smartphone. Το βράδυ, στην Παλιά Πόλη της Δαμασκού, οι γνώριμες σκηνές, που είχαμε δει και τις προηγούμενες μέρες, μας φαίνονται τώρα σουρεαλιστικές. Οι άνθρωποι κατακλύζουν τα σοκάκια με τα γραφικά καφέ, τα εστιατόρια και τα πολύβουρα σουκ, τις κλειστές αγορές, διασκεδάζουν, ψωνίζουν και φλερτάρουν, χωρίς να δείχνουν την παραμικρή ταραχή στους περιοδικούς κρότους των μακρινών εκρήξεων.

Δύο μέρες αργότερα, όταν είμαστε πια στην Αθήνα, μαθαίνουμε ότι τρεις όλοι των τζικαντιστών έφυγαν από το Γιαρμούκ και προεγώθησαν στην πλατεία αλ Μαϊσάτ, γύρω στα 400 μέτρα από το ξενοδοχείο που μέναμε, σκοτώνοντας πέντε και τραυματίζοντας 14 ανθρώπους. Η νότια Δαμασκός σύντομα θα έχει εκκαθαριστεί. Το ερώτημα είναι πώς θα ζήσουν ξανά μαζί οι άνθρωποι που βίωσαν αυτόν τον εφιάλτη και πώς θα επουλωθούν τα αόρατα τραύματα, μέσα στο μυαλό τους.

Ακόμη και με τα μέτρα της Μέσης Ανατολής, η ολοκληρωτική καταστροφή στο Γιαρμούκ ξεπερνά τα όρια της φαντασίας.

Το πιο αποτελεσματικό μέσο μεταφοράς ανάμεσα στο αρχηγείο και στο μέτωπο.

Με το ντουφέκι και το νερό στην πλάτη, τα βασικά εφόδια για τη σκοπιά.

«Οι τρομοκράτες είναι απλώς αντιπρόσωποι του Ερντογάν»

«**Δεν έχουμε** χημικό οπλοστάσιο από το 2013, οπότε το παραδώσαμε», τόνισε στην αποκλειστική συνέντευξή του στην «Κ» και στον Αλέξη Παπαχελά ο πρόεδρος της Συρίας Μπασάρ αλ Ασαντ, απορρίπτοντας τις κατηγορίες των ΗΠΑ και των Ευρωπαίων περί χρήσης χημικών όπλων. «Πρόκειται για φάρσα, για ένα πρωτόγονο παιχνίδι, μόνο και μόνο για να επιτεθούν στον συριακό στρατό», δήλωσε.

Ο πρόεδρος της Συρίας κατηγόρησε ευθέως τον Ερντογάν ότι υποστηρίζει τους τρομοκράτες από την αρχή του πολέμου και ότι «είναι με τη Μουσουλμανική Αδελφότητα». «Ισως δεν είναι οργανωμένος, αλλά κλίνει προς αυτήν την ιδεολογία, μια σκοτεινή ιδεολογία», τόνισε και πρόσθεσε: «Δεν υπάρχει

«Οι Τούρκοι, οι Γάλλοι, είναι όλοι εχθροί μας, όσοι έρχονται παράνομα στη Συρία είναι εχθροί μας», λέει ο Μπασάρ αλ Ασαντ.

μεγάλη διαφορά ανάμεσα στον Ερντογάν που στέλνει τα στρατεύματά του στη Συρία και σε εκείνον που υποστηρίζει τους τρομοκράτες: εκείνοι είναι απλώς οι αντιπρόσωποί του. Επί επτά χρόνια πολεμάμε εναντίον του στρατού του».

Αποκάλεσε δυνάμεις κατοχής τα τουρκικά στρατεύματα που εισέβαλαν σε τμήμα της χώρας του.

Για «νέου τύπου παγκόσμιο πόλεμο» στη Συρία μίλησε ο Μπασάρ αλ Ασαντ στον Αλέξη Παπαχελά, προτού ακόμη εκδηλωθεί η σύγκρουση Ιράν - Ισραήλ.

«Πρέπει να πολεμήσουμε τους τρομοκράτες», είπε. «Όταν επανакτήσουμε τον έλεγχο των περισσότερων περιοχών, πρέπει να πολεμήσουμε οποιονδήποτε επιτιθέμενο ξένο στρατό. Οι Τούρκοι, οι Γάλλοι, είναι όλοι εχθροί μας, όσοι έρχονται παράνομα στη Συρία είναι εχθροί μας».

Κατηγόρησε και τις ΗΠΑ για υποστήριξη των τρομοκρατών, ενώ αναγνώρισε ως βασικούς συμμάχους της Συρίας σήμερα το Ιράν, τη Ρωσία και την Κίνα. «Αυτές οι χώρες σέβονται την κυριαρχία της Συρίας», τόνισε.

Ο κ. Ασαντ δήλωσε ότι στη Μέση Ανατολή βρίσκεται σε εξέλιξη ένας νέου τύπου παγκόσμιος πόλεμος. «Ισως δεν είναι πυρηνικός, αλλά σίγουρα πρόκειται για κάτι παρα-

πάνω από Ψυχρό Πόλεμο και κάτι λιγότερο από πλήρη πόλεμο. Ελπίζω πραγματικά να μη δούμε καμία άμεση σύγκρουση ανάμεσα στις υπερδυνάμεις, διότι σε αυτή την περίπτωση θα τεθούν τα πράγματα εκτός ελέγχου για τον υπόλοιπο κόσμο», είπε.

Σχολιάζοντας την έκφραση του προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος τον αποκάλεσε στο Twitter «κτίνος», ο κ. Ασαντ δήλωσε ότι «δεν ασχολείται». «Αντιμετωπίζω την κατάσταση από τη θέση του πολιτικού, του προέδρου. Δεν με θίγει προσωπικά. Αυτό που έχει σημασία είναι αν κάτι επηρεάζει τη χώρα μου, τον πόλεμο, τους τρομοκράτες και την ατμόσφαιρα στην οποία ζούμε», είπε ο πρόεδρος της Συρίας.

«Παίρνει φωτιά» η Μέση Ανατολή

Η αποχώρηση των ΗΠΑ από την πυρηνική συμφωνία με το Ιράν οδηγεί σε ευρείας κλίμακας αποσταθεροποίηση

Της **ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΣΗ**

Στα μελλοντικά βιβλία Ιστορίας της Μέσης Ανατολής, η 8η Μαΐου 2018 πιθανώς θα αναφέρεται ως ημερομηνία-κλειδί για την πορεία προς τον κατήφορο. Η ανακοίνωση του Αμερικανού προέδρου Τραμπ ότι οι ΗΠΑ αποχωρούν από την πυρηνική συμφωνία με το Ιράν και επαναφέρουν «το σκληρότερο καθεστώς οικονομικών κυρώσεων» εις βάρος της Τεχεράνης απειλεί να πυροδοτήσει ευρείας κλίμακας αποσταθεροποίηση, από την οποία δεν θα βγει αλώβητη ούτε η Ευρώπη.

Ο Αμερικανός πρόεδρος οδηγήθηκε στην απόφαση αυτή όχι μόνο λόγω της εμμονής του με την κατεδάφιση της πολιτικής κληρονομιάς του προκατόχου του, αλλά και επειδή οι βασικοί χρηματοδότες της προεκλογικής του εκστρατείας (Αντελσον, Μάρκουσ κ.λπ.) ταυτίζονται με την πλέον συντηρητική πτέρυγα

Το «όραμα» Τραμπ για την περιοχή, ο ρόλος της Ευρώπης και οι βομβαρδισμοί του Ισραήλ.

του ισραηλινού πολιτικού φάσματος, συμπίπτοντας στην επιθυμία για οικονομικό στραγγαλισμό του ισραηλινού καθεστώτος. Παρά τη διαδεδομένη παρομοίωση του Τραμπ με μοναχικό εμπρηστή, είναι σημαντικό να θυμηθεί κανείς ότι και όλοι οι υπόλοιποι υποψήφιοι για το χρίσμα των Ρεπουμπλικανών τάσσονταν κατά της συμφωνίας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχασε μάταια χρόνο προσπαθώντας να μεταπείσει τον Αμερικανό πρόεδρο, ενώ το κεντρικό ζητούμενο ήταν πώς θα χαράξει τη δική της γραμμή, κρατώντας ζωντανή τη συνεργασία με την Τεχεράνη και προστατεύοντας τις ευρωπαϊκές εταιρείες από τις αμερικανικές κυρώσεις, που δεν θα πλήξουν μόνο το Ιράν αλλά και όσους συναλλάσσονται με αυτό. Σε μια σπάνια επίδειξη ενότητας στην εξωτερική πολιτική, Γαλλία, Γερμανία και Βρετανία συμφώνησαν μεταξύ τους, αλλά και με τη Ρωσία και την Κίνα, ότι η πυρηνική συμφωνία, την οποία όλες έχουν υπογράψει, πρέπει να συνεχίσει να τηρείται. Παρόμοια ήταν και η αντίδραση της Τεχεράνης. Η συμφωνία, που υπογράφηκε το 2015, προβλέπει ότι η Δύση θα επιτρέψει την είσοδο του Ιράν στο διεθνές οικονομικό σύστημα, ενώ η Τεχεράνη, με τη σειρά της, θα επιτρέψει στη

διεθνή κοινότητα να καταστρέψει ή να σφραγίσει όλες τις πυρηνικές εγκαταστάσεις που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την απόκτηση πυρηνικών όπλων. Το πρόβλημα του τριγώνου Ισραήλ, Σαουδικής Αραβίας και ΗΠΑ δεν ήταν η υποτιθέμενη δυσλειτουργία της συμφωνίας, αλλά ότι η Τεχεράνη επεκτείνει την επιρροή της στην περιοχή.

Αλλαγή καθεστώτος

Οι Ιρανοί έχουν απόλυτη συναισθηση ότι οι πιέσεις δεν έχουν στόχο «μια καλύτερη συμφωνία», όπως λέει δημοσίως ο Τραμπ, αλλά την αλλαγή καθεστώτος. Ο άρτι προαχθείς σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας Λευκού Οίκου Τζον Μπόλτον οραματίζεται το άνοιγμα της νέας αμερικανικής πρεσβείας στην Τεχεράνη σε μια τελετή παρουσία των πρώην ομήρων – ανεξάρτητα από το πόσο αίμα θα χυθεί μέχρι να φθάσει η στιγμή αυτή. Δεν βρισκόμαστε ακόμη στα πρόθυρα τέτοιων εξελίξεων, αλλά είναι εμφανές ότι, παραβιάζοντας τη συμφωνία, οι ΗΠΑ αποδυναμώνουν τον μετριοπαθή Ιρανό πρόεδρο Ροχανί και ενισχύουν την πτέρυγα που επιθυμεί πρώτα να αναπτύξει το Ιράν ατομική βόμβα και μετά να επανέλθει στις διαπραγματεύσεις από ισχυρότερη θέση, όπως έκανε η Βόρεια Κορέα. Αν το Ιράν χάσει την ψυχραιμία του και ακολουθήσει τον δρόμο αυτό, η μεγαλύτερη πυρηνική δύναμη στον πλανήτη, η μόνη πυρηνική δύναμη στη Μέση Ανατολή και η αραβική χώρα που ετοιμάζει πυρηνικό πρόγραμμα χωρίς τις ασφαλιστικές δικλίδες ειρηνικής χρήσης στις οποίες υπόκειται το Ιράν θα βρουν την πρόφαση που αναζητούν.

Σαν έτοιμο από καιρό, μόλις ένα εικοσιτετράωρο μετά την ανακοίνωση του Τραμπ, το Ισραήλ εξαπέλυσε τη μεγαλύτερη αεροπορική εκστρατεία βομβαρδισμών από τον πόλεμο του Γιορ Κιπούρ εναντίον ιρανικών θέσεων στη Συρία. Το Ισραήλ υποστήριξε ότι δέχθηκε επίθεση με πυραύλους που εξαπέλυσαν ιρανικές δυνάμεις από τη Συρία προς τα ελεγχόμενα από το Ισραήλ εδάφη του Γκολάν, χωρίς ωστόσο να τα φθάσουν. Το Ιράν ούτε επιβεβαίωσε ούτε διέψευσε την κατηγορία, ο δε Ρώσος πρόεδρος Πούτιν υποδέχθηκε για μαραθώνα συζήτηση τον Ισραηλινό πρωθυπουργό Νετανιάου. Είναι, όμως, αμφίβολο αν οι προσπάθειες της Μόσχας να μεσολαβήσει ανάμεσα σε Ιράν και Ισραήλ θα έχουν καλύτερη τύχη από τις εκκλήσεις των Ευρωπαίων προς τον Ντόναλντ Τραμπ.

1 IRAN
Ο Ιρανό πρόεδρος Χασάν Ροχανί έχει προειδοποιήσει τις ΗΠΑ ότι η αποχώρηση από τη συμφωνία θα επισύρει «σοβαρές συνέπειες». Το Ιράν απειλεί ότι θα αποσυρθεί πλήρως από τη Συνθήκη για τη μη Διάδοση των Πυρηνικών.

2 ΣΥΡΙΑ
Το Ισραήλ υποστηρίζει ότι παραστρατιωτική δύναμη 80.000 σιιτών έχει στρατολογηθεί από το Ιράν για να ενισχύσει την κυβέρνηση του προέδρου Ασσαντ. Χωρίς την πυρηνική συμφωνία, το Ιράν δεν θα έχει λόγους να συγκρατήσει τη δύναμη αυτή από το να εξαπολύσει επιθέσεις εις βάρος του Ισραήλ.

3 IRAK
Η Αλ Φατάχ, πολιτική πτέρυγα των σιιτικών πολιτοφυλακών υπό την ηγεσία του Χάντι αλ Αμίρι, διεκδικεί την εξουσία στις προσεχείς βουλευτικές εκλογές.

Το Ιράν μπορεί να ενθαρρύνει τις πολιτοφυλακές να εντείνουν τις επιθέσεις τους εις βάρος των 5.200 Αμερικανών στρατιωτών που παραμένουν στη χώρα.

4 YEMENH
Σύμφωνα με τις ΗΠΑ και τη Σαουδική Αραβία, το Ιράν εξοπλίζει με πυραύλους τους αντάρτες Χούθι. Η ιρανική υποστήριξη προς τους αντάρτες μπορεί να ενισχυθεί προκαλώντας πιθανή στρατιωτική αντίδραση της Σαουδικής Αραβίας και των Αραβικών Εμιράτων.

5 ΛΙΒΑΝΟΣ
Η σιιτική Χεζμπολάχ, που υποστηρίζεται από το Ιράν, κέρδισε απόλυτη πλειοψηφία των εδρών στις βουλευτικές εκλογές. Το Ιράν μπορεί να πιέσει τον ηγέτη της Χασάν Νασράλντ να τηρήσει σκληρή στάση απέναντι στους πολιτικούς του αντιπάλους, αποσταθεροποιώντας τη χώρα.

Η Τεχεράνη θα μπορούσε να απαντήσει στην απόσυρση των ΗΠΑ από την πυρηνική συμφωνία υπονομεύοντας τα συμφέροντα της Ουάσινγκτον και των συμμάχων της στη Μέση Ανατολή.

Πιθανές αντιδράσεις του Ιράν

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

«Η πιο ανόνητη απόφαση της θητείας Τραμπ»

Της **SUSAN E. RICE**
THE NEW YORK TIMES

Η απόφαση του προέδρου Τραμπ να αποσύρει τις Ηνωμένες Πολιτείες από τη συμφωνία για τα πυρηνικά του Ιράν δεν πρόκειται να οδηγήσει το Ιράν πίσω στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, ούτε θα αντιμετωπίσει τις σοβαρές ανησυχίες για τη συμπεριφορά της χώρας στη Μέση Ανατολή. Αλλά θα αφήσει ανεξέλεγκτο το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν και θα απομακρύνει τις Ηνωμένες Πολιτείες από τους συμμάχους τους, καθιστώντας την κατάσταση πολύ λιγότερο ασφαλή.

Η συμφωνία με το Ιράν λειτούργησε όπως είχε σχεδιαστεί. Σύμφωνα με τη Διεθνή Υπηρεσία Ατομικής Ενέργειας, τις υπηρεσίες πληροφοριών των ΗΠΑ, το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ και τους ανώτερους συμβούλους του προέδρου, το Ιράν συμμορφώθηκε πλήρως με τις υποχρεώσεις του.

Η συμφωνία στην πραγματικότητα απέκοψε όλα τα μονοπάτια

που θα επέτρεπαν στο Ιράν να αποκτήσει πυρηνικά όπλα. Σήμερα, ο πρόεδρος Τραμπ απελευθέρωσε το Ιράν από τα δεσμά. Θα μπορεί να επαναλάβει τις πυρηνικές του δραστηριότητες, χωρίς να κατηγορηθεί ότι παραβιάζει τη συμφωνία. Αντιθέτως, είναι οι ΗΠΑ που μονομερώς παραβίασαν την συμφωνία που διαπραγματεύθηκαν επιβάλλοντας εκ νέου κυρώσεις που έχουν να κάνουν με το πυρηνικό πρόγραμμα. Ο Τραμπ αδιαφόρησε για τις εκκλήσεις των πιο στενών μας Ευρωπαίων συμμάχων. Αντί να φτάσει σε συμφωνία με τους συμμάχους μας, ο πρόεδρος Τραμπ τους είπε να «καθούν» και τώρα θα τιμωρήσει τις ευρωπαϊκές χώρες επειδή συμμορφώθηκαν με μία συμφωνία που λειτουργούσε. Οι πολιτικές και οικονομικές συνέπειες για τη σχέση μας με την Ευρώπη θα είναι σημαντικές.

Όταν οι ΗΠΑ μονομερώς παραβιάζουν μία διεθνή συμφωνία παρότι αυτή τηρείται, υποσκάπτουν την αξιοπιστία τους και την υπευθυνότητά τους. Αυτό ακριβώς πρά-

ξαμε και με τη συνθήκη για το κλίμα του Παρισιού. Αλλά η παραβίαση της συνθήκης για τα πυρηνικά του Ιράν είναι πιο επικίνδυνη.

Το Ιράν μπορεί να παραμείνει στη συμφωνία, επί του παρόντος, αν οι υπόλοιποι υπογράφωντες μπορούν να παράσχουν ικανά εμπορικά και επενδυτικά οφέλη. Ωστόσο, αυτό το αποτέλεσμα δεν είναι βέβαιο και κατά πάσα πιθανότητα δεν είναι βιώσιμο λόγω της ικανότητας των ΗΠΑ να επιβάλλουν επώδυνες κυρώσεις κατά των ξένων επιχειρήσεων που κάνουν δουλειές με το Ιράν. Εναλλακτικά, το Ιράν μπορεί να ξαναρχίσει τις πυρηνικές του δραστηριότητες ανενόχλητο και να αποσυρθεί από τη Συνθήκη για τη Μη Διάδοση των Πυρηνικών Εξοπλισμών, γεγονός που θα το καταστήσει έναν εξαιρετικά επικίνδυνο παίκτη σε μία επικίνδυνη περιοχή.

Αν ο κ. Τραμπ νομίζει ότι στέλνει μήνυμα αποφασιστικότητας στη Βόρεια Κορέα και πάλι κάνει λάθος. Αντιθέτως, δείχνει σε ένα πολύ πιο ανεπιτυγμένο και απρόβλεπτο αν-

τίπαλο ότι οι ΗΠΑ δεν είναι αξιόπιστες. Έχει παρόμοιες αποδείξεις ότι οποιαδήποτε συμφωνία με τις ΗΠΑ μπορεί να πεταχθεί στο καλάθι των απορριμμάτων από τη βούληση αυτού ή οποιουδήποτε άλλου προέδρου. Γιατί, άραγε, ο Κιμ Γιονγκ Ουν θα παραδώσει τη δυνατότητα κατασκευής πυρηνικών και πυραύλων όταν οι ΗΠΑ απλά έδειξαν ότι όταν το κάνει, μπορούν να πάρουν πίσω τη συμφωνία;

Ο πρόεδρος έλαβε την πιο ανόνητη απόφαση εθνικής ασφαλείας της θητείας του. Τι ακριβώς θα επακολουθήσει παραμένει ασαφές, αλλά σίγουρα θα βρεθούν αντιμέτωποι με χειρότερη κατάσταση από ό,τι σήμερα. Κλασικά ο κ. Τραμπ θα κατηγορήσει όλους τους άλλους: τους πολιτικούς του αντιπάλους, τον προκατόχο του, τους Ευρωπαίους και τους Ιρανοί. Αλλά μόνο ένας θα είναι υπεύθυνος: ο πρόεδρος Τραμπ.

* Η κ. Susan E. Rice ήταν σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας στη δεύτερη θητεία του προέδρου Ομπάμα.

Πιο κοντά στον Κιμ μετά την επιστροφή των τριών αιχμαλώτων

Προσωπικό καλωσόρισμα από τον πρόεδρο Τραμπ, που γιόρτασε ένα θρίαμβο της εξωτερικής του πολιτικής

Της **KATIE ROGERS**
THE NEW YORK TIMES

Τρεις Αμερικανοί αιχμάλωτοι, που απελευθερώθηκαν από τη Β. Κορέα, έφτασαν στην αεροπορική βάση Αντρίου, νωρίς την Πέμπτη, και δέχθηκαν το προσωπικό καλωσόρισμα του προέδρου Τραμπ που ταξίδεψε μέχρι εκεί, μέσα στη νύχτα, προκειμένου να τους προϋπαντήσει.

Κουνώντας τα χέρια τους και κρατώντας πινακίδες με το σήμα της ειρήνης, οι απελευθερωμένοι αιχμάλωτοι, Κιμ Ντονγκ-τσουλ, Τόνι Κιμ και Κιμ Χακ-σονγκ, κατέβηκαν από τη σκάλα του αεροσκάφους ακολουθούμενοι από τον πρόεδρο Τραμπ και άλλους υψηλόβαθμους αξιωματούχους όπως ο υπουργός Εξωτερικών Μάικ Πομπέο, ο οποίος πέταξε μέχρι την Πιονγιάνγκ προκειμένου να εξασφαλίσει την απελευθέρωσή τους.

Η επιστροφή τους στις ΗΠΑ αφαίρεσε ένα ευαίσθητο εμπόδιο, καθώς ο Αμερικανός πρόεδρος ετοιμάζεται να βρεθεί δίπλα στον Βορειοκορεάτη ηγέτη Κιμ Γιονγκ Ουν, στις 12 Ιουνίου στη Σιγκαπούρη, σε μία συνάντηση που θα αποτελέσει ορόσημο.

Αλλά καθώς ο Τραμπ λουζόταν

από το φως των προβολών και των τηλεοπτικών καμερών, υπέδειξε ότι το δυσκολότερο κομμάτι των διαπραγματεύσεων, που περιλάμβανε να πεισθεί η Β. Κορέα να αποσυναρμολογήσει τα πυρηνικά της όπλα, βρίσκεται ακόμα μπροστά. Και όπως κάνει πάντα όταν πρόκειται για διαπραγματεύσεις, απέφυγε να λάβει αποφασιστικό ύψος.

«Ελπίζουμε ότι τα πάντα θα λειτουργήσουν σε ανώτατο επίπεδο»,

«Θέλουμε να ευχαριστήσουμε τον Κιμ Γιονγκ Ουν, που υπήρξε τέλειος σε αυτούς τους απίστευτους ανθρώπους».

δήλωσε ο Τραμπ. Στη συνέχεια έκανε ένα κομπλιμέντο στον Κιμ λέγοντας: «Θέλουμε να ευχαριστήσουμε τον Κιμ Γιονγκ Ουν, που υπήρξε τέλειος σε αυτούς τους απίστευτους ανθρώπους».

Ο Τραμπ, ο οποίος πέρασε μια κουραστική εβδομάδα με τα νέα για την πορεία της έρευνας για την προεκλογική του εκστρατεία και

Αυτοπροσώπως υποδέχθηκε τους τρεις Αμερικανούς αιχμαλώτους στην αεροπορική βάση Αντρίου ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ.

τους δεσμούς που αυτή είχε με τη Ρωσία και αντιμετώπισε τις επικρίσεις των Ευρωπαίων συμμάχων

για την απόσυρση από τη συμφωνία με το Ιράν, ήταν έτοιμος να γιορτάσει ένα θρίαμβο της εξωτε-

ρικής του πολιτικής. Ο αντιπρόεδρος Μάικ Πενς και η σύζυγός του Κάρεν Πενς, ο Πομπέο και η Πρώτη Κυρία Μελάνια Τραμπ βρέθηκαν στην αεροπορική βάση να υποδεχθούν τους τρεις τέως κρατούμενους.

Λίγες ώρες νωρίτερα, ο κ. Τραμπ είχε κάνει αναρτήσεις στο Twitter, με τις οποίες μιλούσε για απαγόρευση προσέλευσης των μέσων μαζικής ενημέρωσης σε εκδηλώσεις, εξαιτίας της δυσαρέσκειάς του γι' αυτό που εξέλαβε ως αρνητική κάλυψη της κυβέρνησής του. Ωστόσο, δεκάδες δημοσιογράφοι συγκεντρώθηκαν στην αεροπορική βάση το πρωί της Πέμπτης, στρέφοντας τις κάμερες στον κ. Τραμπ, τους απελευθερωθέντες και σε μία μεγάλη αμερικανική σημαία που είχε υψωθεί στον διάδρομο προσγειώσεων.

Δύσκολο ταξίδι

Ερωτηθείς από δημοσιογράφους σχετικά με την επιστροφή των τριών, ο Ντόναλντ Τραμπ απάντησε: «Η πραγματική τιμή θα είναι αν καταγράψουμε νίκη στην αποσυναρμολόγηση των πυρηνικών όπλων».

Η επιστροφή των τριών στο Μέ-

ριλαντ αποτέλεσε το αποκορύφωμα ενός δύσκολου ταξιδιού για τον κ. Πομπέο, ο οποίος ταξίδεψε στην Πιονγιάνγκ προκειμένου να προετοιμάσει τη συνάντηση κορυφής.

Ο πρόεδρος πέρασε τις τελευταίες ώρες, πριν από την άφιξη τους, σε εορταστική διάθεση. Ανέφερε, μάλιστα, ότι η συνάντηση θα ήταν «όλοι πιστεύουν» πως πρέπει να λάβει το Νομπελ Ειρήνης επειδή εξασφάλισε την απελευθέρωση των κρατουμένων.

Σε ανακοίνωσή τους, καθώς ταξίδευαν προς τις ΗΠΑ, οι τρεις κρατούμενοι δήλωσαν ότι ήθελαν να εκφράσουν «τη βαθιά τους εκτίμηση στην κυβέρνηση των ΗΠΑ, τον πρόεδρο Τραμπ, τον υπουργό Εξωτερικών Πομπέο, και τον λαό των Ηνωμένων Πολιτειών που μας έφεραν σπίτι».

Οι αναλυτές παρακολουθούν τις εξελίξεις προκειμένου να διαπιστώσουν αν η επιστροφή των κρατουμένων είναι μια πραγματική χειρονομία καλής θέλησης από τη Β. Κορέα ή αν ο Κιμ θα χρησιμοποιήσει την απελευθέρωση των τριών ως αντίβαρο προκειμένου να επιμκύνει τον χρόνο για να αποσυναρμολογήσει τα πυρηνικά του όπλα.

Ενας πολύ ξεχωριστός τελικός Κυπέλλου

Για πρώτη φορά στην ιστορία τους ΑΕΚ και Απόλλωνας θα βρεθούν αντιμέτωποι και ενενήντα λεπτά μακριά από το τρόπαιο

Του **ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΤΟΦΗ**

Ο **τελικός** κυπέλλου της 16ης Μαΐου θα συνοδευτεί από μια πρωτόγνωρη αναμέτρηση για την ιστορία του θεσμού, καθώς για πρώτη φορά στην ιστορία τους ΑΕΚ και Απόλλωνας θα βρεθούν σε απέναντι στρατόπεδα και ενενήντα λεπτά μακριά από το τρόπαιο. Από τη μία πλευρά, οι Λαρνακείς ψάχνουν την επιστροφή στους

τίτλους μετά από δεκατέσσερα ολόκληρα χρόνια αλλά και το επιτυχημένο κλείσιμο μιας τετραετίας που θα φέρει νέα τάξη πραγμάτων, μετά την επικείμενη αποχώρηση του Τσάβι Ρόκα από τη θέση του τεχνικού διευθυντή. Από την άλλη, οι Λεμεσιανοί αισιοδοξούν ότι θα κλείσουν τη χρονιά με τίτλο, παίρνοντας έτσι και μια ψυχολογική ανάταση μετά την απόλεια του τίτλου του πρωταθλητή,

Η αναμέτρηση της 16ης Μαΐου στο ΓΣΠ θα είναι η πέμπτη φετινή ανάμεσα σε ΑΕΚ και Απόλλωνα.

στον οποίον έφτασαν πιο κοντά από ποτέ, τα τελευταία χρόνια. Ανάμεσα στις δύο ομάδες έχει ξεσπάσει μια κόντρα σε οπαδικό και όχι μόνο επίπεδο, καθώς η επιλογή των κιτρινοπράσινων να θέσουν ως προτεραιότητα τον θεσμό του κυπέλλου, έφερε σε θέση ισχύος τον άμεσο διεκδικητή του τίτλου, ΑΠΟΕΛ, στον μεταξύ τους αγώνα για το πρωτάθλημα. Αναμφίβολα το στοιχείο αυτό δεν

μπορεί να παραγνωριστεί και έρχεται να προσθέσει στη μονομαχία της 16ης Μαΐου, λίγο περισσότερο... αλατοπίπερο. Η αναμέτρηση στο ΓΣΠ θα είναι η πέμπτη φετινή ανάμεσα σε ΑΕΚ και Απόλλωνα, με την ομάδα της Λεμεσού να έχει επικρατήσει δύο φορές στην έδρα της, να έχει παραχωρήσει μια ισοπαλία στην «Αρένα» και να πητθεί εκεί στη δεύτερη φάση του πρωταθλήματος.

ΑΕΚ

Για τον δεύτερο τίτλο μετά από δεκατέσσερα χρόνια

Η νίκη της ΑΕΚ με 3-0 στη Β' φάση έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην απόλεια του τίτλου από τον Απόλλωνα.

Μπορεί η ΑΕΚ να έχει κερδίσει τον χαρακτηρισμό ως «ομάδα κυπέλλου», ωστόσο, στην τροπαιοθήκη της υπάρχει μόνο η κατάκτηση του 2004. Στον τελικό που έγινε στο ΓΣΠ, οι Λαρνακείς είχαν επικρατήσει της ΑΕΛ με 2-1 με πρωταγωνιστή τον Μάικν Παπαϊωάννου, ενώ δύο χρόνια αργότερα δεν κατάφεραν να επαναλάβουν την επιτυχία τους, χάνοντας από τον ΑΠΟΕΛ στην παράταση. Η πρώτη εμπειρία των κιτρινοπράσινων από έναν τόσο σπουδαίο αγώνα, ήταν το 1996 όταν και πάλι στην παράταση, πτηθήκαν από την ομάδα της Λευκωσίας στο Τσίρειο και τη Λεμεσό. Η παρουσία σε δέκα ημιτελικούς δείχνει ότι οι Λαρνακείς έφτασαν και άλλες φορές μια ανάσα από την πηγή και το ξεδίψασμα και όλα αυτά σε μόλις 23 συμμετοχές.

Ιμανόλ Ιδιακέθ

Αυθόρμητος, εκφραστικός και ευέλικτος εντός του αγωνιστικού χώρου μπορεί να χαρακτηριστεί ο Ιμανόλ Ιδιακέθ, ο οποίος βλέπει την ομάδα του να αντιμετωπίζει την μεγαλύτερη πρόκληση της τελευταίας διετίας, λίγο πριν το συμβόλαιο του εξαντληθεί. Ο Βάσκος τεχνικός παρουσιάζεται απόλυτα συγκεντρωμένος στον αγώνα της 16ης Μαΐου, το αποτέλεσμα του οποίου δεν αποκλείεται να καθορίσει και το μέλλον του, με τον Άντερ Μουρίγιο να έχει τον πρώτο και τελευταίο λόγο. Ο Ιδιακέθ θα έχει, όπως όλα δείχνουν, όλα τα βέλη στη φαρέτρα του και αναμένεται να δώσει ψήφο εμπιστοσύνης στην αγωνιστική διάταξη 3-5-2, επιχειρώντας να μπλοκάρει τη γρήγορη μετάβαση του αντιπάλου

από άμυνα σε επίθεση. Ερωτηματικό αποτελεί η дуάδα στη γραμμή κρούσης εκεί όπου Τρισκόφσκι, Τολεμές και Γιάννου διατηρούν ίσες πιθανότητες για να πάρουν φανέλα βασικού. Ο Βάσκος τεχνικός έχει αντιμετωπίσει τον Απόλλωνα οκτώ φορές με απολογισμό τρεις νίκες, μια ισοπαλία και τέσσερις ήττες.

Ο «διψασμένος» αρχηγός

Παρά το γεγονός ότι έμεινε δύο μήνες εκτός δράσης λόγω τραυματισμού, ο Φλοριάν Τολεμές συνεχίζει να αποτελεί, μαζί με τον Ματ Ντάριμ-πσαίρ, τον πιο παραγωγικό ποδοσφαιριστή του φετινού πρωταθλήματος. Ο Γάλλος επιθετικός έχει φτάσει αισίως τα 28 γκολ τη φετινή σεζόν εντός και εκτός συνόρων, ενώ έχει επιστρέψει πολύ γρήγορα σε υψηλά επίπεδα απόδοσης παρά το διάστημα αποχής του. Το γρήγορο δέσιμο με τον Αποστόλη Γιάννου καταγράφεται στα υπέρ του πρώτου «βιολιού» της ΑΕΚ ο οποίος θεωρείται δεδομένο ότι θα ηγηθεί των επιθετικών προσπαθειών στον τελευταίο αγώνα της χρονιάς. Μια ανάσα από το φινάλε της καριέρας του βρίσκεται ο Νταβίντ Καταλά, με μια από τις παλιοσειρές της ΑΕΚ να έχει την ευκαιρία να αποχωρήσει με το κεφάλι ψηλά. Ο Ισπανός κεντρικός αμυντικός ενδέχεται να δώσει τον τελευταίο αγώνα του τουλάχιστον με τη φανέλα της ΑΕΚ στις 16 Μαΐου και οπωσδήποτε η κατάκτηση του πρώτου και τελευταίου του τίτλου ως κιτρινοπράσινος, αποτελεί μια τεράστια πρόκληση. Η εμπειρία του και η ηγετική του φυσιογνωμία αναμένεται να αποτελέσουν ένα από τα δυνατά χαρτιά του

Ιμανόλ Ιδιακέθ και την ερχόμενη Τετάρτη.

Ξεσηκωμός

Το ενδιαφέρον των φίλων της ΑΕΚ είναι τεράστιο και η πρώτη εβδομάδα διάθεσης των εισιτηρίων συνοδεύεται από μεγάλη προσέλευση στην μπουτίκ της ομάδας. Το φράγμα των τεσσάρων χιλιάδων έχει ήδη σπάσει και οι ιθύνοντες των κιτρινοπράσινων ευελπιστούν ότι άπαντες θα κινητοποιηθούν για την ιστορική αυτή αναμέτρηση που μπορεί να φέρει στη Λάρνακα τον δεύτερο τίτλο του κυπέλλου. Οι μεγαλύτερες προσελεύσεις φίλων της ΑΕΚ ήταν οι εξήμισι χιλιάδες στο Γουρόπα Λιγκ με αντίπαλο τη Ρόζεμποργκ και οι έξι χιλιάδες στην πρεμιέρα της «Αρένα» τον Οκτώβρη του 2016.

Αναμένονται πολλές μονομαχίες στον τελικό.

ΑΠΟΛΛΩΝ

Εξιλέωση εν μέσω ιστορικών επιδόσεων

Η επιθετική μηχανή του Απόλλωνα είναι το μεγάλο του όπλο.

Για 17η φορά στην ιστορία του και τρίτη συνεχόμενη, ο Απόλλωνας θα διεκδικήσει τον τίτλο του κυπέλλου ή καλύτερα θα τον υπερασπιστεί, καθώς τον κατέχει την τελευταία διετία. Η ομάδα της Λεμεσού προσβλέπει στο να φτάσει σε διψήφιο αριθμό κατακτήσεων και να ισοφαρίσει την επίδοση της Ανόρθωσης, χρυσώνοντας έτσι το χάπι μιας χρονιάς που μέχρι πριν από δύο εβδομάδες, τον καθιστούσε ακόμα και το φαβορί για το νταμπλ. Εάν ο Σωφρόνης Αυγουστή βρει τη φόρμουλα για να οδηγήσει τους κυανόλευκους στο ζητούμενο, τότε η τρίτη σερί επιτυχία θα αποτελεί ιστορική επίδοση για τον σύλλογο, αφού θα είναι η Τρίτη μόλις ομάδα που καταφέρνει κάτι

τέτοιο μετά την Ομόνοια και τον ΑΠΟΕΛ.

Ένας «γάτος» στον πάγκο

Η εξαιρετική φετινή πορεία του Απόλλωνα δεν στάθηκε ικανή να του εξασφαλίσει πρόωρα κάποιοι τίτλοι και έτσι η ομάδα της Λεμεσού θα τα παίξει όλα για όλα μέσα σε ένα τετραήμερο. Στον θεσμό του πρωταθλήματος, ο Σωφρόνης Αυγουστή δεν μπορεί να ορίξει τη μοίρα του, ωστόσο γνωρίζει ότι την ερχόμενη Τετάρτη θα έχει ενενήντα λεπτά στη διάθεσή του, ώστε να πανηγυρίσει τον δεύτερο τίτλο του ως προπονητής των κυανόλευκων. Ο Κύπριος τεχνικός έδωσε φέτος διαπιστευτήρια και εκτός συνόρων, δείχνοντας απέναντι στην Αμπερντίν από τη Σκωτία, αλλά πολύ περισσότερο απέναντι στη Μίντιλαντ από τη Δανία, ότι μπορεί και ξέρει να διαχειρίζεται αγώνες χωρίς αύριο. Στις μονομαχίες απέναντι στους κιτρινοπράσινους της Λάρνακας, ο Αυγουστή έχει γευτεί την ήττα δύο φορές σε επτά αγώνες, ευελπιστώντας ότι θα πετύχει απέναντι στην ΑΕΚ την πέμπτη και πιο σημαντική επιτυχία.

Κροατία-Πορτογαλία

Το διδυμο των Μάγκλιτσα-Γιάκολις κάνει τη διαφορά στην επιθετική γραμμή του Απόλλωνα και αντίστοιχα η дуάδα που αποτελείται από τους Βάλε και Ζοάο Πέδρο, ρυθμίζει την ανασταλτική λειτουργία της ομάδας. Σε έναν αγώνα δίχως αύριο, ο Σωφρόνης Αυγουστή αναμένεται στηριχθεί στους δύο Κροάτες και τους δύο Πορτογάλους,

οι οποίοι έχουν αποδείξει πολλάκις ότι μπορούν να κάνουν τη διαφορά στα δύο άκρα του γηπέδου. Ιδιαίτερα ο Πέδρο ο οποίος έχει εξελιχθεί σε έναν ακραίو αμυντικό με επιθετικές τάσεις, έχει τη δυνατότητα αλλά και την ικανότητα να ρυθμίζει την... κυκλοφορία στο δεξί άκρο, τόσο για την ομάδα του, όσο και για τον αντίπαλο. Από εκεί και πέρα ο Γιάκολις σε δημιουργικό και ο Μάγκλιτσα σε εκτελεστικό ρόλο, ήταν οι ποδοσφαιριστές που είχαν δώσει, έστω προσωρινά, προβάδισμα στην ομάδα τους στην πρώτη φετινή επίσκεψη στην «Αρένα» με τον εν λόγω αγώνα να τελειώνει με σκορ 1-1.

Μουδιασμένο ξεκίνημα

Το αρνητικό αποτέλεσμα που έφερε η ομάδα της Λεμεσού στο ΓΣΠ με αντίπαλο τον ΑΠΟΕΛ, στον αγώνα που χαρακτηρίστηκε και ως «τελικός πρωταθλήματος» έφερε κατήφεια και απογοήτευση που αποτυπώθηκε και στους ρυθμούς διάθεσης των εισιτηρίων του τελικού του κυπέλλου. Οι προσπαθειες κινητοποίησης από πλευράς του επίσημου Απόλλωνα καρποφόρησαν, καθώς στις 10 Μαΐου η προπώληση των κυανόλευκων ξεπέρασε την αντίστοιχη της ΑΕΚ, καθώς η δίψα για διάκριση και το κλείσιμο μιας σπουδαίας χρονιάς με τίτλο, εξακολουθεί να αποτελεί αυτοσκοπό. Τις επτάμισι χιλιάδες εισιτήρια ίσως να μην εξαντληθούν ωστόσο αναμένεται ότι πάνω από έξι χιλιάδες Λεμεσιανοί θα ταξιδέψουν στην πρωτεύουσα στις 16 Μαΐου.

Χρονιά απόλυτης επιβολής της ΑΕΚ

Η ομάδα της Λάρνακας μάζεψε σε αυτήν την καλαθοσφαιρική σεζόν όλα τα τρόπαια

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΓΙΩΡΓΗ**

Χρονιά μαγεία ήταν η φετινή για την Πετρολίνα ΑΕΚ. Μάζεψε όλα τα τρόπαια. Ξεκίνησε από το Σούπερ Καπ, (κέρδισε τον Κεραυνό με σκορ 79-78), συνέχισε με το Κύπελλο (κέρδισε την ΕΘΑ με σκορ 62-58) και τέλειωσε με την... καλή κούπα. Αυτήν του πρωταθλήματος που τη σήκωσε, «οκουπίζοντας» τον Κεραυνό με 3-0 (69-60 70-60 69-64). Η ιστορία γράφεται από παλιά. Ο Πεζοπορικός, (άλλως ΠΙ-Ο-ΛΑ, που στα αφτιά των μεγαλύτερων σε ηλικία φιλάθλων ηχεί ακόμη ως... σύνθημα), κουβαλούσε βαριά ιστορία στο άθλημα, έχοντας πανηγυρίσει τέσσερα πρωταθλήματα, (1973, 1991, 1992, 1994), ενώ από την περίοδο 1994-95 και μετά την ενοποίηση με την ΕΠΑ, μετονομάστηκε σε ΑΕΚ.

Τον πρώτο τίτλο στη 19χρονη ιστορία της η ΑΕΚ, πανηγύρισε το 2013. Αναδείχθηκε πρωταθλήτρια στο Πρωτάθλημα ΟΠΑΠ Ανδρών Α΄ Κατηγορίας, περιόδου 2012-13. Η ομάδα της Λάρνακας κέρδισε στην τελική φάση το ΑΠΟΕΛ με σκορ 3-2 στις νίκες ήττες. Την ομάδα τότε αποτελούσαν οι Κένι Τατ, Ντίον Ντίξον, Τζάρετ Χαρτ, Νικόλας Παπαδόπουλο, Νικόλα Τσβετινοβιτς, Βούγιαντιν Σούμποτιτς, Τζο Τζο Γκαρσία, Σαρόν Φισερ, Μάικλ Χάρισον, Ιάκωβος Παντελή με προπονητή τον Νικόλα Παπαδόπουλο.

Ακολούθησε ο τίτλος του 2014-15 με σκορ 3-1, (νίκες, ήττες), επί του ΑΠΟ-ΕΛ στον τελικό με συντελεστές τους Μπράιαν Χάρπερ, Ταντέους Μακ φάντεν, Πρίμος Μπρέτζετς, Γιώργος Παλάλας, Ταϊρίκ Ντουρέν, Τόμισλαβ Πέτροβιτς, Ιάκωβος Παντελή, Γαβριήλ Κοιλικά και προπονητή τον Γιώργο Κετσελίδη.

Μετά ήλθε ο τίτλος του 2016 με σκορ 3-0 (νίκες -ήττες) επί του ΑΠΟΕΛ στην τελική φάση. Συντελεστές οι Μπράιαν Χάρπερ, Ταντέους Μακ φάντεν, Πρίμος Μπρέτζετς, Γιώργος Παλάλας, Ταϊρίκ Ντουρέν, Ιάκωβος Παντελή, Τόμισλαβ Πέτροβιτς, Παναγιώτης Τρισόκκας, Τζο Τζο Γκαρσία και προπονητής ο Λίνος Γαβριήλ.Το 2017 ήλθε και η κατάκτηση του κυπέλλου όταν η ομάδα της Λάρνακας κέρδισε στον τελικό τον Κεραυνό με σκορ 62-58.

Ο φετινός, ο τέταρτος, τίτλος πρωταθλήματος κατακτήθηκε μέσα από μια εξαιρετική πορεία 24 αγώνων πρωταθλήματος (21-3). Με τον κύριο της αντιπαλο τον Κεραυνό είχε στη ρέγκουλα σεζόν σκορ 1-1 σε νίκες ήττες (84-75 νίκη εντός, 75-85 ήττα εντός) και το... σκούπομα στην τελική φάση.

Όλοι αναγνώρισαν την ανωτερότητα της ΑΕΚ, με πρώτο τον κόουτς του Κε-

Όλη η οικογένεια της ΑΕΚ χάρηκε τις φετινές επιτυχίες της ομάδας.

Ο **Ανδρέας** Λευκαρίτης είναι ο πολυνίκης πρόεδρος στην ιστορία του συλλόγου με τέσσερα πρωταθλήματα τα τελευταία έξι χρόνια.

ραυνού Χριστόφορο Λειβαδιώτη που είπε ότι δίκαια η ΑΕΚ στέφθηκε πρωταθλήτρια.

Υπενθύμιση

Στη φετινή κατάκτηση, την τέταρτη μέσα σε έξι χρόνια, γεγονός που αποτελεί άλλη μια εμφαντική υπενθύμιση της δυναμικής επιστροφής στο προσκήνιο μιας εκ των μεγάλων δυνάμεων του Κυπριακού μπάσκετικού χώρου, συνέβαλαν οι Μιχάλης Μοτίτς (9,2,4π), Ντέβιν Σέρτσι(20,16,2π), Ταϊρίκ Ντουρέν(18,13,6), Τάιρελ Μπιγκς (20,7,8π), Γιώργος Παλάλας (9,3,8), Ανδρέας Σιζόπουλος (23,8,8), Τόμισλαβ Πέτροβιτς(21,6,1π), Μιχάλης Κουμής (18,1,8π), Ντανίλο Τάσιτς (21, 13,2π.), Παναγιώτης Τρισόκκας (17,1,6π.), Σέιν Γκιμπσον

(23,17,8), Ιωάννης Πασιαλής (8,2,0), Ιάκωβος Παντελή (23,6,1).

Δίκαιη κατάκτηση

Αρχιτέκτονας της φετινής επιτυχίας είναι ο Ελλαδίτης κόουτς Δημήτρης Κουκούρης, στην πρώτη του χρονιά ως χεντ κόουτς. Έχει έλθει στην ΑΕΚ το 2015 με τον Γιώργο Κετσελίδη και έκτοτε παραμένει στην ομάδα. Μετά την αποχώρηση του Γιώργου Κετσελίδη, ως συνεργάτης του Λίνου Γαβριήλ και μετά την αποχώρηση του Κύπριου προπονητή ως πρώτος προπονητής (Αυτό έγινε τον Μάιο του 2017). «Κάναμε μια μεγάλη προσπάθεια και δίκαια κερδίσαμε τον τίτλο έχοντας ως κύρια ανταγωνίστρια μια πολύ καλή ομάδα. Συχαρητήρια στα παιδιά και στους συνεργάτες μου, Τζο Τζο Γκαρσία

και Γιάννη Φωτεινό. Ήταν θετικό το γεγονός ότι δεν είχαμε αλλαγές παικτών. Θα προσπαθήσουμε να διατηρήσουμε τον ίδιο κορμό και τη νέα χρονιά βάζοντας κάποιες πινελιές. Πρόθεση είναι η συνέχιση της συνεργασίας με την ΑΕΚ. Πολύ σύντομα θα γίνει η συνάντηση με τον πρόεδρο Ανδρέα Λευκαρίτη για να προχωρήσουμε». Αυτά από τον Ελλαδίτη κόουτς που ήδη σκέφτεται την επόμενη καλαθοσφαιρική χρονιά που θα αρχίσει στα μέσα Αυγούστου.

Οικογενειακή παράδοση

Όταν κάνει κανείς αφιερωματικό ρεπορτάζ ΑΕΚ δεν μπορεί να μην αναφερθεί στον πρόεδρο της ομάδας, τον Ανδρέα Λευκαρίτη. Τον άνθρωπο που διοικεί την ομάδα υποδειγματικά, (η απόδειξη εντός παρκέ), που συνεχίζει την οικογενειακή παράδοση παίρνοντας τη σκυτάλη απ'ό τον πατέρα του Ντίνο Λευκαρίτη. Χωρίς την οικογένεια Λευκαρίτη η ΑΕΚ δεν θα ήταν η μπάσκετική δύναμη που ξέρουμε. «Θέλω να συγχαρώ τον Κεραυνό για τα μεταξύ μας παιχνίδια. Πέρυσι ήταν καλύτεροι από εμάς και δίκαια κέρδισαν το πρωτάθλημα αλλά φέτος νομίζω ήμασταν εμείς η καλύτερη ομάδα και μας άξιζε. Θέλω να το αφιερώσω στον φίλο Γιάννη που δουλεύει μαζί μας αλλά σήμερα δεν είναι εδώ γιατί είναι άρρωστος και τον περιμένουμε να επιστρέψει δυνατό. Το πιο σημαντικό για εμένα είναι ότι δεν άλλαξα ούτε προπονητή ούτε παίκτη φέτος. Μας άξιζε και τώρα θα πανηγυρίσουμε». Αυτά είπε ο Ανδρέας Λευκαρίτης μετά το τρίτο ματς με τον Κεραυνό που έφερε την κατάκτηση του τίτλου.

προς εξομάλυνση δεν οδηγούνται. Αντίθετα, κάθε μέρα που περνά το κλίμα μοιάζει να είναι ακόμη πιο τοξικό. Μάλιστα, τα τελευταία 24ωρα οι δύο πλευρές (που στηρίζουν Πασπασταύρου και Πογιατζή) δεν διατάζουν να τυπήσουν κάτω από τη μέρα και να βγάλουν στη φόρα το... μαρτυρωλό παρελθόν των αντιπάλων τους. Και μη χειρότερα, θα λέγαμε εμείς...

* * * * *

Η «βιτρίνα» μας

Οι Κώστας Λαΐφης και Πιέρος Σωτηρίου αποτελούν τους καλύτερους πρεσβευτές του κυπριακού ποδοσφαίρου στην Ευρώπη. Ο διεθνής αγωνιστικός ολοκληρώνει με τον καλύτερο τρόπο μια εξαιρετική σεζόν, τόσο για τον ίδιο αλλά και για την ομάδα του. Η Σταντάρ Λιέγης φερετάρε για την επιστροφή της στους ομίλους του Τσάμπιονς Λιγκ για πρώτη φορά μετά από 8 χρόνια, ενώ έχει (μαθηματικές) ελπίδες για να κατακτήσει το πρώτο πρωτάθλημα μετά από μια δεκαετία. Ο Λαΐφης ήταν χωρίς αμφιβολία ένας από τους πρωταγωνιστές αυτής της εντυπωσιακής πορείας και το πολύ ζεστό ενδιαφέρον της Βέρντερ Βρέμης (προσφέρει 5 εκατ. ευρώ) αποτελεί την επιβεβαίωση για την πολύ καλή του παρουσία, αλλά και την επιβράβευση για τη σκληρή δουλειά που κάνει από πολύ μικρή ηλικία. Αντίθετα, η Κοπεγχάγη πραγματοποιεί ίσως τη χειρότερη πορεία της στον 21ο αιώνα, αυτό όμως δεν μειώνει την εξαιρετική παρουσία του Πιέρου Σωτηρίου. Στην πρώτη του σεζόν ο διεθνής επιθετικός είναι ο πρώτος των «λιονταριών», έχοντας πετύχει συνολικά 16 γκολ. Είμαστε σίγουροι ότι καλύτερα έπονται για τον κορυφαίο Κύπριο επιθετικό και γιατί όχι και μια μεταγραφή τύπου... Λαΐφ, σε ένα από μεγάλα ευρωπαϊκά πρωταθλήματα.

ΑΠΟΦΕΙΣ

Ταυτοποίηση...

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Είναι τώρα κάποιους μήνες που μπήκε για τα καλά στη ζωή μας, η λέξη «ταυτοποίηση». Εντάξει δεν είναι και ότι μιλάμε και πολύ καλά την ελληνική στο νησί, δεν θέλει και πολύ αρκετός κόσμος να την αλλάξει χρησιμοποιώντας τη λέξη «τακτοποίηση».

Το έχουμε γενικότερα ως λαός να φέρνουμε τις λέξεις

στα μέτρα μας και as φταννίζεταi ο Μπαμπινιώτης και ο κάθε λογής γλωσσολόγος στη μητροπολιτική Ελλάδα.

Όπως και να έχει δεν είναι αυτό το θέμα. Η ουσία έχει να κάνει με το περιβάλλον που τόσο έχει ταλαιπωρήσει όλους μας. Όσον αφορά δε την αποτελεσματικότητα του μέτρου, δεν τη λες και επιτυχία ακόμη και αν είσαι το άτομο που συνέταξε τον νόμο. Έβλεπαν που έβλεπαν λίγοι το άθλημα από το γήπεδο, έγιναν ακόμη λιγότεροι.

Όσον αφορά δε την πάταξη της βίας, υπήρξαν αρκετά κρούσματα, ριξείς αντικειμένων ακόμη και σε άτομα που βρισκόντουσαν κώμα στο έδαφος. Άμα δε, είδες κάποιον να ταυτοποιείται από τους αρμόδιους, σφύριξε μου κλέφτικα.

Όπως και να έχει. Δεν έχει να κάνει με την εφαρμογή του μέτρου, ούτε και με την αποτελεσματικότητά του. Το πιο σουρεαλιστικό έχει να κάνει με το ότι κανείς δεν το θέλει. Καμία διοίκηση, κανένας πρόεδρος, ούτε και η ίδια η Ομοσπονδία η οποία το χαρακτηρίζει «προσωρινό». Η διοίκηση του ΑΠΟΕΛ το πήρε από δω, το πήρε από κει κατάφερε στον τελικό του πρωταθλήματος να γεμίσει το γήπεδο. Στον τελικό του κυπέλλου, οι διοικήσεις Απόλλωνα και ΑΕΚ, επίσης προσπάθησαν να πείσουν την Ομοσπονδία να άρει το μέτρο. Οι περισσότεροι οπαδοί νοσταλγούν σαν μικρά παιδιά ατμόσφαιρα όπως αυτή που ζήσαμε στον ΑΠΟΕΛ- Απόλλωνα ή στο Ανόρθωση- ΑΠΟΕΛ λίγο πριν από τα Χριστούγεννα. Και όμως το μέτρο εξακολουθεί να έχει ισχύ. Κανείς δεν το θέλει, κανείς δεν το εκτιμά και όμως το δέχονται και το εφαρμόζουν.

Μου θυμίζει κάτι κυπριακές οικογένειες ψυχαναγκαστικές που επιδιδόνται σε πράγματα μη επιθυμητά γιατί απλά και μόνο το επιβάλλει η κοινωνία και ένα από τα πολλά ταμπού της. Και μένουν όλοι δυστυχισμένοι, αγνοώντας την ευτυχία...

Διορία τριών μηνών...

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΑΤΗ**

Άλλο ένα πρωτάθλημα σήμερα τελειώνει, άλλη μια ποδοσφαιρική περίοδος ολοκληρώνεται. Ο απολογισμός της χρονιάς – περιόδου και το πρόσημο που αυτός φέρει, εξαρτάται από ποια πλευρά βρίσκεται αυτός που αξιολογεί και κυρίως αναλόγως σωματειακών προτιμήσεων ή συμφερόντων. Για το καθαρά αγωνιστικό κομμάτι οι απόψεις δίστανται. Υπάρχουν, ωστόσο, και ταυτοσφαιρικές απόψεις, οι οποίες έχουν να κάνουν με ζητήματα και θέματα εκτός των τελικών γραμμών του αγωνιστικού χώρου...

Σε τρεις μέρες, Τετάρτη 16 Μαΐου, η φετινή ποδοσφαιρική περίοδος ολοκληρώνεται. Μέχρι το Σαββατοκύριακο 25-26 του ερχόμενου Αυγούστου, που θα έχουμε αυλαία στο πρωτάθλημα της περιόδου 2018-2019, μεσολαβούν τρεις περίπου μήνες. Χρονικό διάστημα ικανοποιητικό, προκειμένου να τεθούν επί τάπητος ζητήματα και προβλήματα που ταλανίζουν τον χώρο του κυπριακού ποδοσφαίρου και κάθε χρόνο, κατά τη διάρκεια μιας αγωνιστικής περιόδου, βγαίνουν στην επιφάνεια, θίγονται από παραπονούμενους παράγοντες και σωματεία και αποτελούν αιτίες αντιπαράθεσεων και προστριβών. Είναι προβλήματα που χρονίζουν, αλλά σχεδόν ποτέ και κανείς δεν θέλησε να ασχοληθεί σοβαρά μαζί τους, όταν τα... φώτα κλείνουν και όταν η περίοδος ολοκληρωθεί. Μέχρι την επόμενη φορά, που κάποιος θα μιλήσουν (ξανά) για την αναγκαίοτητα ριζικών αλλαγών.

Τώρα είναι η κατάλληλη περίοδος, να καθίσουν όλοι στο ίδιο τραπέζι, όλοι όσοι δηλώνουν πως νοιάζονται για το καλό του κυπριακού ποδοσφαίρου, για να επαναξιολογηθεί ο τρόπος λειτουργίας της διατιπσίας, οι πειθαρχικοί κανονισμοί, οι εξουσίες – αρμοδιότητες είτε των Πειθαρχικών Εισαγγελέων ή του Αθλητικού Δικαστή και όχι μόνο. Κάθε χρόνο τέτοια εποχή προκύπτει αυτή η δυνατότητα και κάθε χρόνο καμία διάθεση ή αποφασιστικότητα, για να περάσουμε από τα λόγια στις πράξεις.

Αναλαμβάνοντας την προεδρία της ΚΟΠ ο Γιώργος Κούμας έθεσε ως προτεραιότητα την αναβάθμιση των σχέσεων της Ομοσπονδίας με τα σωματεία και δήλωσε έτοιμος να ακούσει προτάσεις και να υποβάλει τις δικές του. Ας κάνει ο ίδιος το πρώτο βήμα. Αν μη τι άλλο, να γνωρίζουμε και εμείς ποιοι έχουν πραγματική βούληση και διάθεση για αλλαγές, ποιους βολεύει η υφιστάμενη κατάσταση και για ποιους αποτελεί το τέλειο (διαχρονικό) άλλοθι.

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Κωνσταντίνος Λαΐφης

Την ώρα που γίνεται ξανά μεγάλη συζήτηση για την πενιχρή συμμετοχή κυπρίων ποδοσφαιριστών στο πρωτάθλημα και ειδικά στις μεγάλες δυνάμεις του χώρου, ο Κωνσταντίνος Λαΐφης «ανάγκασε» με την αγωνιστική του παρουσία τη Σταντάρ Λιέγης να πληρώσει άλλα δύο οσδεόν εκατομμύρια, για να τον κάνει δικό της και μετά τον μονοετή δανεισμό του από τον Ολυμπιακό Πειραιώς. Κανείς δεν διαφωνεί και δεν αμφισβητεί πως οι ευκαιρίες που δίνονται σε Κύπριους ποδοσφαιριστές είναι ελάχιστες, σε σχέση με ξένους ή κοινοτικούς και όχι απαραίτητα καλύτερους ποδοσφαιριστές. Κανείς, ωστόσο, δεν μπορεί παρά να αποδεχθεί, πως ο καλός Κύπριος ποδοσφαιριστής δύσκολα κάνει και πάντα επιβαρύνεται όταν δουλέψει σκληρά και παραμένει προσγειωμένος κυνηγώντας το όνειρο του. Τα ίδια λέγαμε και πέρυσι για τον Πιέρο Σωτηρίου...

* * * * *

Ομόνοια, διαδικασίες...

Οι σωστές και προβλεπόμενες διαδικασίες πρέπει να τηρούνται και οι τελευταίες εξελίξεις στην Ομόνοια φανερώνουν πως κάτι τέτοιο δεν έγινε. Γι' αυτό και η σύγκληση νέας συνέλευσης (γενικής και καταστατικής), σε μια προσπάθεια αυτή τη φορά να προκύψει τελική έκβαση και να ξεκινήσει η επόμενη (δύσκολη) μέρα στην Ομόνοια. Εκτός απροόπτου, από την Πέμπτη 30 Μαΐου, η Ομόνοια θα πορευθεί σε μια νέα εποχή. Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί, μέχρι τότε, θα πρέπει απαραίτητα να αξιοποιηθεί κατάλληλα, τόσο για την προεργασία ενόψει σχεδιασμού - προγραμματισμού της νέας περιόδου, όσο και για την αποφυγή παρό-

Κάρτα φιλάθλου ή τίποτα

Τη στιγμή που η στήλη σας ενημερώνει για το θέμα, η κατάσταση για το τι θα ισχύσει στην προσέλευση των φιλάθλων του χρόνου έχει ως εξής: η ΚΟΠ την ταυτοποίηση θα την καταργήσει με το τέλος της περιόδου. Από την πρώτη στιγμή αυτό είχε συμφωνηθεί. Πλέον το μπαλάκι περνά στα πόδια του ΚΟΑ που πρέπει να προχωρήσει τις διαδικασίες για την κάρτα φιλάθλου μέχρι την έναρξη της επόμενης σεζόν. Κάρτα που θα ισχύει για όλα τα ματς και για όλο τον κόσμο είτε είναι φιλοξενούμενος είτε όχι. Έλεγαν πως θα προλάβουν από τον οργανισμό, αλλά τα έχουμε ξανακούσει όλα αυτά. Μέχρι να δούμε πράξεις, δεν εγγυούμαστε τίποτα. Μένει να δούμε αν θα έχουμε πλήρη ταυτοποίηση των φιλάθλων του χρόνου ή καθόλου!

μοιων λαθών, τα οποία ενδεχομένως να φέρουν νέα αναβολή και καθυστέρηση. Γιατί πλέον θα μιλάμε για Ιούνιο μήνα, με πολλές και σημαντικές τις εκκρεμότητες στο ποδοσφαιρικό τμήμα και τον χρόνο να πιέζει επικίνδυνα...

* * * * *

Επενδυτές...

Της μόδας έχουν γίνει τελευταία. Κυρίως όσον αφορά την Ομόνοια. Είναι όμως εύλογο το ερώτημα πως ένας επιχειρηματίας επιθυμεί ν' αναμειχθεί σ' έναν χώρο που δεν φημίζεται για τον υγιή ανταγωνισμό του. Τώρα να μου πεις ο κάθε λεφτάς έχει τη λύση του και κάποιους λόγους για να επενδύσει. Άντε και με το καλό Σαουδάραβες...

* * * * *

Άλεφ...

Ολοένα και φουντώνουν οι φήμες που φέρουν τον ΑΠΟΕΛ να έχει κλείσει τον

Άλεφ από τη Μπράγκα. Οι του Απόλλωνα δείχνουν να μην ανησυχούν, ίσως γιατί κάτι γνωρίζουν περισσότερο. Το σίγουρο είναι ότι ο νεαρός παίκτηράς θα είναι ένα από τα σήριαλ του φετινού μεταγραφικού καλοκαιριού.

* * * * *

Και μη χειρότερα...

Όνειρο απατηλό αποδείχθηκε η ευχή των Ομονοιστών να προκύψει ομόνοια στον σύλλογο και άπαντες να προχωρήσουν ενωμένοι στην επόμενη (δύσκολη) μέρα. Για την ακρίβεια, αυτό που επικρατεί στις τάξεις του «τριφυλλιού» αυτή την περίοδο είναι η διχόνοια. Το πράσινο οικοδόμημα μοιάζει να είναι μοιρασμένο σε διαφορετικά στρατόπεδα, το κάθε ένα από αυτά έχει τα δικά του «θέλω», «πρέπει» και «μη» και η πικρή αλήθεια είναι πως οι περισσότεροι βάζουν το «εγώ» πάνω από το «εμείς». Και το ακόμα πιο θλιβερό, είναι πως με τα υφιστάμενα δεδομένα τα πράγματα μόνο

Μεταβολές εβδομάδας		Dow Jones	Nasdaq	Nikkei	Dax	FTSE 100	 VODAFONE Αγοράζει δίκτυα της Liberty Global έναντι 18 δισ. Σελ. 11	Πετρέλαιο	€/ \$
	Χ.Α.Κ. -3,90%								
		2,15%	2,45%	1,27%	1,42%	2,08%		2,35%	-0,37%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Η Κύπρος στην ψηφιακή ατζέντα στις 21 Ιουνίου

Η ηλεκτροκίνηση και τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης θα συζητηθούν μεταξύ άλλων στο συνέδριο «Cyprus in the Digital Agenda» που διοργανώνει ο Όμιλος Srrmedia και η «Κ» στις 21 Ιουνίου. Μαργαρίτης Σχοινάς και Αλέξης Παπαχελάς θα αναπτύξουν το θέμα των «Fake news». **Σελ. 7**

ΚΑΙΝΕ ΟΙ TIMES

Προς ρεκόρ ακρίβειας στην αγορά καυσίμων

Η άνοδος των τιμών πετρελαίου διεθνώς οδήγησε στην αύξηση των καυσίμων και στην Κύπρο. Η μέση τιμή για την αμόλυβδη 95 οκτανίων κυμαίνεται στα 1,278 ευρώ/λίτρο, ενώ στο πετρέλαιο κίνησης είναι στα 1,293 ευρώ/ λίτρο. Αν συνεχισθεί η ανοδική πορεία θα έχουμε ρεκόρ ακρίβειας. **Σελ. 5**

ΕΛΛΑΔΑ

Από τον τουρισμό το 27,3% του ΑΕΠ

Στο 27,3% έφθασε η συνεισφορά, άμεση και έμμεση, του τουριστικού κλάδου στο ελληνικό ΑΕΠ το 2017, ενώ σημαντική είναι και η προσφορά του στην απασχόληση, καλύπτοντας το 16,9% του συνόλου. Πέρυσι η Ελλάδα υποδέχθηκε 23,7 εκατ. επισκέπτες εισπράττοντας 14,2 δισ. ευρώ. **Σελ. 8**

Real Estate

Αγοράζει πολυκατοικίες στο κέντρο της Αθήνας

Πολυκατοικίες στο κέντρο της Αθήνας αγοράζει ρώσος επενδυτής. Πρόκειται για τον Τζορτζ Κακμαζόφ, ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας Tranio. Στόχος του είναι να αποκτήσει μέχρι 10 πολυκατοικίες έως το τέλος του 2018, δαπανώντας περί τα 10 εκατ. ευρώ. **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων		
	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	2,19%	-0,04%
Γερμανία	0,55%	0,02%
Γαλλία	0,79%	0,03%
Ιταλία	1,93%	0,20%
Ισπανία	1,30%	0,06%
Ιρλανδία	0,96%	0,03%
Ελλάδα	4,03%	0,09%
Ην. Βασίλειο	1,43%	0,04%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης		
Οίκος Αξιολόγησης	Μακρο-πρόθεσμο Χρέος	Βραχυ-πρόθεσμο Χρέος
DBRS	BBlow	R-4
Fitch	BB+	B
Moody's	Ba3	NP
S&P	BB+	B

Απούσα από τις εξελίξεις η Κεντρική

Ερωτήματα και προβληματισμός για χειρισμούς στα θέματα με τους Ρώσους και τον Συνεργατισμό

Εμφανής είναι η απουσία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου από τις τραπεζικές εξελίξεις και γενικά από υποθέσεις που άπτονται του χρηματοπιστωτικού μας συστήματος, γεγονός που προκαλεί προβληματισμό τόσο σε τεχνοκρατικό-τραπεζικό επίπεδο

όσο και σε πολιτικό. Από τη μία τα όσα συμβαίνουν στις ΗΠΑ και τις έρευνες για την εμπλοκή Ρώσων στις προεδρικές εκλογές, με κυρίως το όνομα του Viktor Vekselberg να φιγουράρει στους καταλόγους των αμερικανικών κυρώσεων. Μεταξύ άλλων δρα-

στηριοτήτων, ο Vekselberg είναι και μέτοχος στην Τράπεζα Κύπρου με 9,9%. Από την άλλη τα συμβαίνοντα στη ΣΚΤ και το ro-wergame μέσα στην Ελληνική Τράπεζα μεταξύ των μετόχων για την επιλογή των εργασιών, που έχει ως αποτέλεσμα την αϋ-

ξηση της πίεσης προς την κυβέρνηση. Αμφότερες οι καταστάσεις προκαλούν κραδασμούς και εγείρουν ερωτήματα αναφορικά με τον χειρισμό τους σε επίπεδο ΚτΚ και προστασίας και του ονόματος της χώρας αλλά και του χρηματοπιστωτικού συ-

στήματος. Από τραπεζικές πηγές, παρασκηνιακά τονίζεται πως δεν υπάρχει διόδος επικοινωνίας των τραπεζιτών με την Αγ. Παρασκευή και ότι εν πολλοίς η διοίκηση απέχει από τα όσα συμβαίνουν στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας. **Σελ. 4**

Ανακάμπτει η βιομηχανική παραγωγή της Γερμανίας

Σημαντική ανάκαμψη παρουσίασε η βιομηχανική παραγωγή στη Γερμανία τον Μάρτιο. Σύμφωνα με στοιχεία της γερμανικής στατιστικής υπηρεσίας, η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 1% τον Μάρτιο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, ρυθμός που είναι ο υψηλότερος από τον περασμένο Νοέμβριο. «Η οικονομική άνοδος παραμένει άθικτη», ανακοίνωσε το γερμανικό Υπουργείο Οικονομικών. Το Βερολίνο προβλέπει ανάπτυξη της οικονομίας με ρυθμό 2,3% το 2018, από 2,2% το 2017. **Σελ. 10**

ΑΠΟΨΗ / Του ALFIE STIRLING*

Οι πολιτικοί να κάνουν πιο βιώσιμη την οικονομία

Το καλοκαίρι συμπληρώνονται δέκα χρόνια από την έναρξη της μεγαλύτερης κρίσης στη σύγχρονη οικονομική ιστορία, με το παγκόσμιο ΑΕΠ να συρρικνώνεται για πρώτη φορά μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Εκτοτε, σχεδόν κάθε μεγάλη οικονομία ανέκαμψε με τον πιο αργό ρυθμό που έχει καταγραφεί από τότε που άρχισαν να συλλέγονται τα σχετικά με αυτό το θέμα στοιχεία. Πέραν των αρχικών ερωτημάτων που τέθηκαν και είχαν ως έναν βαθμό επιστημονικό χαρακτήρα, διατυπώνονται πλέον και άλλα που αφορούν την καθημερινή ζωή. Αυτά έχουν να κάνουν με τη φύση του καπιταλισμού. Ο καπιταλισμός επιβιώνει λόγω των δαπανών ή της «συνολικής ζήτησης», όπως το θέτουν οι οικονομολόγοι. Οι δαπάνες και οι επενδύσεις σε αγαθά και υπηρεσίες γίνονται φόροι, μισθοί και κέρδη, προτού μετατραπούν και πάλι σε δαπάνες από κυβερνήσεις, εταιρείες και οικογένειες. Πέραν τούτου, ο καπιταλισμός χρειάζεται για να αυξάνονται οι δαπάνες από τρίμνο σε τρίμνο και από χρονιά σε χρονιά. Οσο

οι άνθρωποι έχουν την πεποίθηση ότι οι δαπάνες θα αυξάνονται, τόσο πιο πρόθυμοι είναι να δανειστούν και να επενδύσουν, μετακινώντας χρήματα από το μέλλον στο παρόν και συμβάλλοντας ώστε οι προσδοκίες να γίνουν πραγματικότητα. Ωστόσο, συμβαίνει και το αντίστροφο. Οι ανησυχίες για το μέλλον επηρεάζουν τις δαπάνες του σήμερα. Το μείζον ζήτημα από το 2008, όταν εκδηλώθηκε η διεθνής κρίση, είναι ότι στις μεγαλύτερες οικονομίες οι δαπάνες και η εμπιστοσύνη των καταναλωτών στο μέλλον διατηρούνται εν ζωή με τεχνητά μέσα. Τι σημαίνει αυτό; Από τις ΗΠΑ και την Ευρώπη έως την Ιαπωνία, οι κεντρικές τράπεζες έχουν χρησιμοποιήσει διάφορα εργαλεία για να διατηρήσουν ζωντανή την παγκόσμια οικονομία. Αυτά είναι τα πολύ χαμηλά έως και αρνητικά επιτόκια, ώστε να παρακινήθούν νοικοκυριά και επιχειρήσεις να ζητήσουν δάνεια. Τώρα, όμως, για πρώτη φορά αυτά τα επιτόκια, ευρισκόμενα στο ναδίρ, χάνουν πλέον τη δυναμική τους, γιατί φθάνουν σε τέτοια επι-

πεδα, ώστε οι όποιες θετικές επιπτώσεις στις δαπάνες είναι οριακές στην καλύτερη των περιπτώσεων. Ορισμένοι θεωρητικοί εστιάζουν την προσοχή τους στο ότι τα χαμηλά επίπεδα δαπανών και εμπιστοσύνης δεν έχουν να κάνουν μόνον με τα μεθεόρτια της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, αλλά με κάτι πολύ πιο βαθύ και δομικό: η τάση της συνεχώς μειούμενης ζήτησης δεν παρατηρείται μόνον από τη μία δεκαετία στην άλλη αλλά και από τον έναν αιώνα καπιταλισμού στον άλλον. Στο Ινστιτούτο New Economics Foundation αναζητούμε την απάντηση στο εξής ερώτημα: Μπορούμε να δημιουργήσουμε ζήτηση για όσα πραγματικά οι άνθρωποι χρειάζονται; Οι οικονομολόγοι και οι πολιτικοί αγνοούν σε μεγάλο βαθμό ότι, εκτός από τα επίπεδα της συνολικής ζήτησης, υπάρχει και η κατεύθυνσή της. Για παράδειγμα, πιθανώς οι δομικές αιτίες των ελαττωμένων δαπανών να σχετίζονται με το πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού, στο οποίο ο καπιταλισμός αδυνατεί να

δώσει λύση. Συνεπώς, οι πολιτικοί πρέπει να στρέψουν την οικονομία προς τη δημιουργία και την κατανάλωση υπηρεσιών, όπως η περιθαλψη, η κινητικότητα και η κοινωνική πρόνοια με αποδέκτρια την τρίτη ηλικία. Αν η μεγαλύτερη απειλή για την επιβίωση της κοινωνίας μας είναι ο αντίκτυπος της δράσης μας στον πλανήτη, τότε πρέπει οι πολιτικοί να κάνουν πιο βιώσιμη την οικονομία. Αν ο καπιταλισμός καταστρέφει εκ των ένδον τη ζήτηση, οι πολιτικοί και πάλι πρέπει να κατανεύουν καλύτερα τα κέρδη από την παραγωγική του διαδικασία. Για παράδειγμα, η φορολόγηση πρέπει να γίνεται κλιμακωτά: όσοι έχουν χαμηλά εισοδήματα θα πρέπει να επιστρέφουν στο κράτος μικρότερο μερίδιο του μισθού τους απ' ό,τι όσοι πληρώνονται περισσότερο, ενώ θα πρέπει να αυξηθεί και η φορολόγηση του πλούτου.

* Ο κ. Alfie Stirling είναι διευθυντής Οικονομικών Θεμάτων του Ινστιτούτου New Economics Foundation.

Why Cyprus

Why live and work in Cyprus?
Why do business in Cyprus?

Η έκδοση είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας
www.pwc.com.cy/why-cyprus

ΑΠΟΨΗ Του ΜΙΧΑΗΛ ΟΛΥΜΠΙΟΥ

Το μέλλον του Συνεργατισμού και η χρηματοπιστωτική σταθερότητα

Πολλοί πιστεύουν ότι η ΣΚΤ έχει οδηγηθεί σε λανθασμένα μονοπάτια μετά την ανάληψη των καθηκόντων της κυβέρνησης Αναστασιάδη. Πρόκειται βέβαια για αυταπάτη. Και αυτό γιατί η ΣΚΤ όπως και οι άλλες μεγάλες κυπριακές τράπεζες βυθίστηκαν στην κυριολεξία στα κακά δάνεια, αυτά που ονομάζουμε μη εξυπηρετούμενα πολύ πριν από τον Μάρτιο του 2013 όταν η χώρα μας οδηγήθηκε σε μνημόνιο και οι κυπριακές τράπεζες σε εξυγίανση. Η ΣΚΤ χρειάστηκε κρατική στήριξη ώστε να αποφυγεί το κούρεμα των καταθέσεων με το πρώτο και μεγαλύτερο ποσό ανακεφαλαιοποίησης να προέρχεται από το πακέτο στήριξης ύψους €1,5 δισ. το 2013, ενώ ακολούθησε και δεύτερη ανακεφαλαιοποίηση, όπως και στις άλλες δύο μεγάλες συστημικές τράπεζες, ύψους €170 εκατ. ευρώ το 2015.

Αν και υπάρχουν πολλά για τα οποία μπορεί να κατηγορηθεί κανείς την κυβέρνηση Αναστασιάδη σε σχέση με το τραπεζικό σύστημα και ειδικότερα για τους λανθασμένους χειρισμούς του έναντι της Κεντρικής Τράπεζας και τις κακές επιλογές που και η ίδια η κυβέρνηση τώρα αναγνωρίζει, ωστόσο σε ό,τι αφορά τη ΣΚΤ έγιναν πολλά. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια μειώθηκαν από 7,5 δισ. σε 6 δισ., ενώ χορηγήθηκαν δάνεια ύψους 1 δισ. τα τελευταία χρόνια εκ των οποίων μόνο 15 εκατ. δεν είναι εξυπηρετούμενα. Επιτεύχθηκε η ενοποίηση των ΣΠΙ και η λειτουργία της ΣΚΤ ως μια σύγχρονη μεγάλη τράπεζα, ακολουθώντας όλες τις διαδικασίες και υποχρεώσεις που επιβάλλει τόσο η ΚΤΚ όσο και ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός όχι μόνο σε θέματα λειτουργίας αλλά και διακυβέρνησης.

Ωστόσο, οι εξελίξεις γύρω από το θέμα της τραπεζικής ένωσης στην Ευρώζωνη απαιτούν τη γρηγορότερη εξυγίανση των ισολογισμών των συστημικών τραπεζών και παρά τη σημαντική πρόοδο που πέτυχε η ΣΚΤ η ποιότητα των μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι που έκανε τη διαφορά. Αν και η ΣΚΤ δεν είχε μεγάλα ανοίγματα των εκα-

τοντάδων εκατομμυρίων είχε πολλά μικρά δάνεια, κυρίως στεγαστικά και επαγγελματικά τα οποία σε πολλές περιπτώσεις καλύπτονταν από εγγυητές παρά από εμπράγματα εξασφαλίσεις και ικανότητα αποπληρωμής. Αν και η πρακτική αυτή φαίνεται να ήταν αποτελεσματική στα παλιά χρόνια όταν ήρθε η κρίση και ο δανεισμός του ιδιωτικού τομέα ήταν ήδη σε πολύ ψηλά επίπεδα, που ξεπερνούσε το 250% του ΑΕΠ, τότε το σύστημα κατέρρευσε. Παρότι τα οικιστικά δάνεια θεωρούνταν στο παρελθόν τα καλύτερα, καθώς όλοι φρόντιζαν να εξοφλήσουν το σπίτι τους, η κρίση σε συνδυασμό με τον υπερδανεισμό άλλαξαν τα δεδομένα. Έτσι η ΣΚΤ είναι φορτωμένη δάνεια τα οποία η μεσαία τάξη είχε πληγεί σε μεγάλο βαθμό από την κρίση και μόλις τα τελευταία δύο χρόνια άρχισε να ανακάμπτει. Αυτό σε συνδυασμό με την αδυναμία της νομοθεσίας για τις εκποιήσεις στο θέμα της πρώτης κατοικίας, οδήγησε τις ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές (ΕΕΜ) στο συμπέρασμα ότι η ανάκτηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων θα είναι εξαιρετικά δύσκολη και αρχή στο μέλλον.

Υπό το φως των εξελίξεων αυτών η κυβέρνηση δεν είχε άλλη επιλογή από την ανάληψη του προβληματικού χαρτοφυλακίου της ΣΚΤ και πώλησης του υγιούς μέρους της. Με την εξέλιξη αυτή αν και θα επιβαρυνθεί για κάποια χρόνια ο φορολογούμενος με τη συνεπακόλουθη αύξηση του δημόσιου χρέους θα μπορέσει το τραπεζικό σύστημα να προχωρήσει με λιγότερα βάρη του παρελθόντος. Το κράτος θα πρέπει με τη σειρά του να διασφαλίσει πως η διαχείριση των προβληματικών δανείων θα γίνει αποτελεσματικά ώστε από τη μια να είναι δίκαια για τον φορολογούμενο και από την άλλη να μη δημιουργήσει κοινωνικά προβλήματα. Με λιγότερα προβληματικά δάνεια αλλά και έξοδα λειτουργίας η ΣΚΤ θα ενσωματωθεί σε ένα πιο υγιές σχήμα όπου θα διασφαλιστεί καλύτερα το συμφέρον της οικονομίας και της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Για κάτι τέτοιες ώρες είναι τα πλεονάσματα του κράτους, για την προώθηση του τουριστικού και μουσικού μας προϊόντος.

Ο Χάρης θα βγάλει και Eurovision χωρίς μνημόνιο

Χωρίς μνημόνιο μπορεί να διοργανώσει η Κύπρος Eurovision, αφού όπως είπε ο υπουργός Οικονομικών Χάρης Γεωργιάδης σε σχετική ερώτηση για το θέμα δήλωσε πως «αναλαμβάνω τη δέσμευση πως αν κερδίσουμε θα ανοίξουμε τα ταμεία».

• • • •

Το μεγάλο φάρι το τρώει το μικρό

Σε θαλά νερά παραμένουν οι πληροφορίες σε σχέση με την απορρόφηση του καλού μέρους της ΣΚΤ από την Ελληνική. Οι μέτοχοι της Ελληνικής πάντως που δεν εκπροσωπούνται στο Δ.Σ. της τράπεζας αναμένουν πληροφόρηση αλλά και τις διαδικασίες που οφείλει σύμφωνα με τον νόμο να ακολουθήσει η τράπεζα σε αυτές τις περιπτώσεις. Ο ΣΣΜ όμως πιέζει για τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων.

• • • •

1 δίνουμε, 5 θέλουν

Στην προοπτική διατηρείς στη διαμάχη Κύπρου και Ισραήλ για το κοίτασμα «Αφροδίτη» αναφέρεται η ισραηλινή ενημερωτική ιστοσελίδα Haaretz. Όπως αναφέρεται, ο υπουργός Ενέργειας του Ισραήλ Γιούβαλ Στάνιτς ενημέρωσε τις κυπριακές

αρχές, κατά τη διάρκεια της τριμερούς συνάντησης στη Λευκωσία, ότι το Ισραήλ αξιώνει 5% ή περισσότερο από την παραγωγή στα γειτονικά τεμάχια «Αφροδίτη» και «Ισάι», όπως ανέφεραν πηγές. Εμείς επιμένουμε στο 1%.

• • • •

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Επιλογή Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου

Η διαδικασία κατά την οποία ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο αποφασίζει για συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία που θα έχει στην κατοχή του ή που θα βρίσκονται υπό τη διαχείρισή του. Βασικοί παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή των περιουσιακών είναι η αναμενόμενη ποσοστιαία απόδοσή τους, ο βαθμός κινδύνου/ρίσκου λόγω αβεβαιότητας, καθώς και η ευκολία με την οποία μπορούν να ρευστοποιηθούν.

Μάριος Χαραλαμπίδης, Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

ΑΠΟΨΗ Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Για μια αρένα φωτεινή για μια Ελένη

Την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές η Κύπρος βρίσκεται στο απόγειο της αισιοδοξίας. Και γιατί όχι άλλωστε; Βάλαμε... fuego στα φρένα και είμαστε... full στο γκάζι. Όχι βέβαια όλοι εμείς, αλλά μια Ελένη, και όχι μια τυχαία Ελένη, αλλά η συγκεκριμένη Ελένη έκανε την Ευρώπη να παραλρήει. Με ένα αρχικά μάλλον αδιάφορο τραγούδι, το πήρε στους ώμους της και με μια εκρηκτική παρουσία την οποία προφανώς μόνον η ίδια μπορεί να υποστηρίξει ανέβασε την Κύπρο πρώτη στα προγνωστικά. Για πρώτη φορά στην ιστορία μας. Μακάρι όλος αυτός ο ενθουσιασμός να έχει μετατραπεί σε ψήφους που να μας έχουν δώσει τη γιουροβιζιονική πρωτιά και αυτή τη στιγμή που διαβάζετε αυτό το άρθρο να μην έχουμε μείνει με τα δυο χείλη καμένα...

Ανεξαρτήτως αποτελέσματος, τέτοια events, που μπορεί για κάποιους να είναι έως και γελοία – και ξεχειλίζουν από σοβαροφάνεια – έχουν τη σημασία τους αν τυχόν της κατάλληλης εκμετάλλευσής. Και φυσικά αναφερόμαι στην προώθηση της Κύπρου κατ'ελάχιστον σαν τουριστικός προορισμός. Εγώ το λέω μέρες τώρα, πως το επικοινωνιακό παιχνίδι η ομάδα προώθησης του τραγουδιού το έχει παίξει σχεδόν αψεγάδιαστα και εξαιρετικά. Το να έχεις πασίγνωστους YouTubers και Bloggers από όλο τον πλανήτη με δεκάδες εκατομμύρια παγκόσμιους followers, διεθνή ειδησεογραφικά πρακτορεία, όπως το CNN και το BBC, να μιλούν με δέος για την εκπρόσωπό σου και το τραγούδι σου στη Eurovision, είναι η πιο ανέξοδη παγκόσμια καλή διαφήμιση που μπορείς να κάνεις στη χώρα σου.

Το είπαμε και το λέμε όλοι συνέχεια: «έχουμε σαν χώρα το κοκκαλούι

του πουπουζιου...». Όταν υπάρχει ένας αναβρασμός στην ευρύτερη περιοχή που είναι σε θέση να μας επηρεάσει αρνητικά, κάτι συμβαίνει που ανατρέπει το αρνητικό κλίμα και μας βοηθά. Πιστεύω πως φέτος, ενδεχομένως και του χρόνου, το προμοτάρισμα που παίρνουμε λόγω του διαγωνισμού αυτού – τουριστικά τουλάχιστον – θα μας βοηθήσει.

Και ας πούμε ότι κερδίσουμε τον διαγωνισμό. Είμαστε σε θέση να τον διοργανώσουμε σε ένα χρόνο από σήμερα; Δεν είμαι γνώστης για το τι ακριβώς απαιτείται για μια άρτια διοργάνωση ενός τέτοιου διαγωνισμού. Σίγουρα όμως υπάρχουν εκεί έξω ικανότατοι event planners που μπορούν να φέρουν το έργο σε πέρας και το PIK μπορεί να σταθεί επάξια τόσο σε επίπεδο παραγωγής όσο και σε επίπεδο τεχνικό. Όσες υπηρεσίες, τεχνικά μέσα και τεχνογνωσία δεν διαθέτουμε μπορούμε εύκολα να τα μισθώσουμε ή/και να τα αγοράσουμε από τρίτους. Τι γίνεται όμως με τον χώρο που μπορεί να φιλοξενήσει τον διαγωνισμό; Έχουμε κάτι που να μπορεί να αντεπεξέλθει επάξια; Αυτό, μεταξύ σοβαρού και αστείου, ήταν κάτι που μονοπώλησε τις συζητήσεις διά ζώσης και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Τώρα θα μου πείτε, ακόμη δεν τον είδαμε και Γιάννη τον εβγάλαμε... Αυτοσαρκαζόμενοι όλοι πετάγαμε ονόματα γνωστών χώρων εκδηλώσεων που δυνητικά είναι σε θέση να φιλοξενήσουν το event. Άμα καθίσατε όμως και το καλοσκεφτείτε δεν υπάρχει κανένας χώρος που να πληροί στο 100% τις προδιαγραφές για ένα τέτοιο γεγονός. Έχουμε ανοικτά γήπεδα, έχουμε το Κούριο, έχουμε Δημοτικά Θέατρα, αλλά κανένα δεν κάνει για κάτι τέτοιο. Έχουμε δύο κλειστά

αθλητικά κέντρα τα οποία μπορεί να προσφέρουν την πρώτη μαγιά της μεταμόρφωσης σε μια αρένα των προδιαγραφών που απαιτούνται. Το ένα είναι στη Λεμεσό και το άλλο στη Λευκωσία.

Η Λεμεσός έχει το Αθλητικό Κέντρο Σπύρος Κυπριανού η οποία είναι η μεγαλύτερη αρένα πολλαπλών εσωτερικών χώρων στην Κύπρο. Η Λευκωσία έχει το Κλειστό Γυμναστήριο Τάσος Παπαδόπουλος – Ελευθερία το οποίο είναι μικρότερο από αυτό της Λεμεσού. Αν αυτές είναι οι επιλογές μας, τότε το σίγουρο είναι πως στο ΔΗΚΟ θα ανήκει αυτή η νίκη! Όμως, ούτε αυτά τα δύο, ούτε και κάποιο άλλο μπορούν να είναι όπως το Altice Arena στην Λισαβόνα που φιλοξένησε χθες τον τελευταίο διαγωνισμό. Μία κλειστή αρένα χωρητικότητας 20.000 από τις μων που την καθιστά μια από τις μεγαλύτερες κλειστές αρένες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Βρίσκεται σε κεντρικό σημείο στη Λισαβόνα με πολύ καλές υποδομές τριγύρω. Δυστυχώς, δεν μπορούμε να τη δανειστούμε, να τη φορτώσουμε σε ένα αεροπλανοφόρο και να τη φέρουμε να κάνουμε τη δουλειά μας και μετά να την στελίσουμε πίσω. Πράγμα που μας φέρνει στις δικές μας «αρένες». Τι υποδομές έχουν οι δικές μας τριγύρω; Εγώ θυμάμαι για παράδειγμα μια συναυλία που πήγα στο Πολεμίδια πριν από κάτι χρόνια, σχεδόν να βγάλω ρουσουδι από την τροχαία κίνηση. Η στάθμευση, ειρήσθω εν παρόδω, του κόσμου ήταν αυτή η χαρακτηριστική που συναντάμε γύρω από κάθε γήπεδο και κάθε κέντρο γάμου και πανηγυριού στην Κύπρο, δηλαδή πολλές μπάχαλο, πλην όμως εδώ ήταν λίγο πιο συναρπαστική και πιο σουρεαλιστική επειδή έβλεπες αυτοκι-

νηπα κυριολεκτικά να κρέμονται πάνω από γκρεμούς και λοφίσκους. Το άλλο στη Λευκωσία είναι μήπως καλύτερο; Σε καμία περίπτωση. Χειρότερο θα έλεγα, αν αναλογιστεί κάποιος πως γύρω-γύρω είναι οικιστικές περιοχές. Να πω κάτι για την αισθητική των κτηρίων; Προτιμώ να μην πω. Θα πω όμως πως αν ένα από τα δύο θα ήταν η επιλογή μας, τότε έχουμε ένα χρόνο περίπου να του κάνουμε ένα δυνατό facelift.

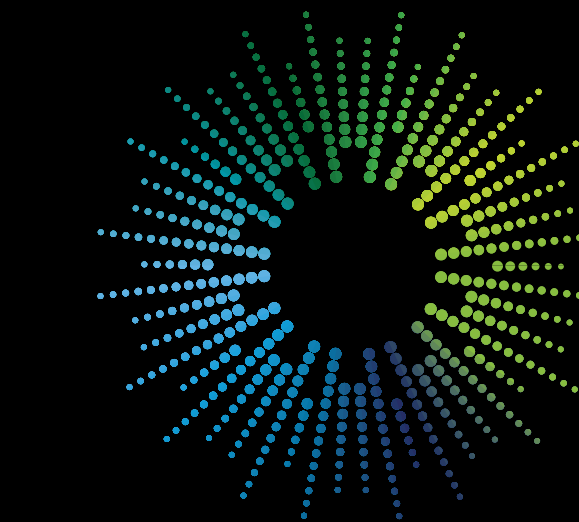
Αλλά το πάρκιγκ δεν είναι η μόνη υποδομή που απαιτείται. Οι δημόσιες συγκοινωνίες είναι ανύπαρκτες, οι δρόμοι όχι οι καλύτεροι και μετά έχουμε το κεφάλαιο διαμονής, σίτισης και ψυχαγωγίας των χιλιάδων επισκεπτών που θα έλθουν γι' αυτό τον σκοπό. Πού θα τους βάλουμε; Αντισταθμίστε το δίκτυο εξυπρέτησης και οργάνωσης που θα πρέπει να υπάρχει σε χώρες που διοργάνωσαν Ολυμπιακούς αγώνες. Όμως θα πρέπει να δούμε το θέμα πιο στρατηγικά. Αν η Κύπρος έχει τη δυνατότητα να κερδίζει τέτοιους διαγωνισμούς, τότε έχει τη δυνατότητα να διοργανώνει συναυλίες διεθνούς εμβέλειας, αλλά και να παραχωρεί μεγάλους στουντιακούς χώρους για διεθνείς παραγωγές. Και πρέπει επιτέλους να το πιστέψουμε και να κτυπήσουμε σοβαρά αυτού του είδους τις επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2018

Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε

- Όλες οι νέες φορολογικές αλλαγές και άλλες σχετικές αλλαγές
- Το φορολογικό ημερολόγιο 2018
- Όλο το φορολογικό πλαίσιο που ισχύει στην Κύπρο

Η έκδοση του Φορολογικού Οδηγού εντάσσεται στα πλαίσια της πάγιας πολιτικής της Deloitte για πλήρη, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση των φορολογούμενων.

Την ηλεκτρονική έκδοση, στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα, του Φορολογικού Οδηγού 2018 της Deloitte μπορείτε να τη βρείτε στην ιστοσελίδα www.deloitte.com/cy

© 2018 Deloitte Limited

Tax ●

Τρία σενάρια και μία έκπληξη για την ΣΚΤ

Θα καταθέσουν οι επενδυτές τις προτάσεις τους για τον Συνεργατισμό – Ερωτηματικά για κινήσεις της Ελληνικής Τράπεζας

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Αύριο, Δευτέρα 14 Μαΐου 2018 κορυφώνεται η διαδικασία εξεύρεσης επενδυτή για τη Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα, μια αρμοδιότητα που δόθηκε στη Citigroup και που ξεκίνησε από το καλοκαίρι του 2017. Η Citigroup Global Markets Ltd. διορίστηκε ως ο αποκλειστικός χρηματοοικονομικός της σύμβουλος στη διαδικασία προσδιορισμού ενδιαφέροντος για επένδυση στη ΣΚΤ είτε στον πλήρως αδειοδοτημένο τραπεζικό οργανισμό, ή στο σύνολο ή μέρος των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του. Στις 13 Μαρτίου 2018 ο Συνεργατισμός άνοιξε ένα εικονικό δωμάτιο εκδήλωσης ενδιαφέροντος, στο οποίο οι δυνητικοί επενδυτές είχαν την ευκαιρία να δουν τα οικονομικά στοιχεία της ΣΚΤ και να αποφασίσουν μέσα σε 15 ημέρες, μέχρι τις 29 Μαρτίου 2018 για την ακρίβεια, εάν ενδιαφέρονται για να προχωρήσουν σε επένδυση. Έτσι και έγινε, με τις πληροφορίες που είχαν τότε διαρρεύσει να παρουσιάζουν πως αρχικώς μπήκαν 9 ενδιαφερόμενα μέρη από Κύπρο και εξωτερικό. Μετά από διαλογή, φέρεται να παρέμειναν τέσσερα επενδυτικά Ταμεία με έδρα την Αμερική και τη Μεγάλη Βρετανία, αλλά μόνο ένας επενδυτής επιβεβαίωσε το ενδιαφέρον του, το γαλλικό τραπεζικό ίδρυμα, η Ελληνική Τράπεζα. Η Ελληνική Τράπεζα είναι και ο πρωταγωνιστής αυτής της διαδικασίας που έχει αρχίσει επί της ουσίας από τον Αύγουστο του 2017, με την αυριανή ημέρα να είναι κομβικό σημείο αφενός για τη Συνεργατική Κυπριακή, αλλά και αφετέρου για την ίδια την Ελληνική που φλερτάρει με το να γίνει το δεύτερο μεγαλύτερο τραπεζικό ίδρυμα της Κύπρου, με τη μικρότερη αναλογία

Αύριο η κρίσιμη ημέρα για τον Συνεργατισμό για τη διαδικασία που τρέχει η Citigroup εδώ και εννέα μήνες.

Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι το επικρατέστερο σενάριο είναι να αποκτηθεί ο Συνεργατισμός από την Ελληνική, σε συνεργασία από το επενδυτικό ταμείο Atlas Merchant Capital και από την JC Flowers & Co.

καλών στοιχείων και μη εξυπρετούμενων δανείων. Και αυτό, διότι η Ελληνική σύμφωνα με τις πληροφορίες που υπάρχουν, δεν ενδιαφέρεται για το σύνολο της ΣΚΤ,

αλλά για το καλό μέρος της τράπεζας που θα αλλάξει άρδην τον λόγο των καλών στοιχείων της ίδιας προς τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια. Η Ελληνική, όμως, δεν δύναται με την παρούσα κατάσταση να εξεύρει κεφάλαια ύψους 450 εκατ. ευρώ που θα χρειαστούν για την απόκτηση των καλών κομματιών της ΣΚΤ και βρίσκεται σε συζητήσεις με τα τέσσερα επενδυτικά Ταμεία. Μετά και την παράταση που δόθηκε στη διαδικασία από ευρωπαϊκούς θεσμούς για την υποβολή των προτάσεων, έχει δοθεί άπλετος χρόνος στους επενδυτές να αξιολογήσουν όλα τα δεδομένα και θα ήταν ξεκάθαρα τα πράγματα, την Κυριακή 13 Μαΐου, εάν δεν υφίστατο ο παράγοντας – μεγαλομέτοχος της Ελληνικής Τράπεζας, Wargaming. Η ρωσική εταιρεία πολεμικών βιντεοπαιχνιδιών δεν

φαίνεται να έχει αφήσει τη διαδικασία να «τρέξει ομαλά» για την Ελληνική Τράπεζα, καθώς χρησιμοποιώντας την εξέχουσα θέση της με το 24,9% στην Ελληνική, αντιτίθεται τρόπον τινά στα πλάνα συγκώνουσας Ελληνικής με Συνεργατισμό, θέτοντας τους δικούς της όρους. Γι' αυτό δεν αποκλείεται αύριο, Δευτέρα 14 Μαΐου, να υπάρξει μια πρόταση έκπληξη στη ΣΚΤ, που η Wargaming θα παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο, αφήνοντας εκτός οποια συνεργασία με ξένα επενδυτικά Ταμεία που θέλουν να μπουν εμπόλημα στο μετοχικό κεφάλαιο του σχήματος που θα δημιουργηθεί μετά την απορρόφηση του Συνεργατισμού.

120 εκατ. έκαστος
Όπως και να έχει, αύριο θα υποβληθεί πρόταση από την Ελληνική

Η κυβέρνηση δεν νιώθει εγκλωβισμένη

Από κυβερνητικής πλευράς, όπως παρουσιάζεται στην «Κ», η πάγια θέση είναι ότι δεν νιώθει εγκλωβισμένη από τη συγκεκριμένη διαδικασία, με τις επιλογές να είναι όπως αναφέρει, «πολλές». Αυτό μεταφέρουν κυβερνητικές πηγές τη δεδομένη στιγμή που ο Συνεργατισμός είναι ακόμα κρατικός, στέλνοντας παράλληλα το μήνυμα πως η όποια συναλλαγή γίνει, θα πρέπει να είναι εκ πρώτης συμμέρους και δεύτερον προς το κοινό καλό του κυπριακού τραπεζικού συστήματος.

Τράπεζα για την απόκτηση του καλού κομματιού του Συνεργατισμού. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι το επικρατέστερο σενάριο είναι να αποκτηθεί ο Συνεργατισμός από την Ελληνική, σε συνεργασία από το επενδυτικό ταμείο Atlas Merchant Capital και από την JC Flowers & Co. Η πρόταση τους για την απόκτηση του Συνεργατισμού θα είναι να καταθέσουν από 120 εκατομμύρια ευρώ -κατά προσέγγιση- το κάθε επενδυτικό Ταμείο. Αξίζει να αναφερθεί πάντως πως όλα τα σενάρια είναι ανοικτά, ακόμα και σήμερα Κυριακή. Πηγές που είναι πλησίον της διαδικασίας, αναφέρουν πως η Ελληνική Τράπεζα μπορεί να μην προχωρήσει με ένα από τα δύο Ταμεία, άρα, η πρόταση αντί να είναι Ελληνική – Atlas – Flowers όπως προαναφέρθηκε, να είναι Ελληνική – Atlas (όπως είχε

γράψει η «Κ» πριν από εβδομάδες και που έβλεπαν με θετικό μάτι οι Ευρωπαίοι), ή Ελληνική – Flowers. Όλα είναι πιθανά, αλλά οι πληροφορίες της εφημερίδας προκρίνουν το πρώτο σενάριο, με επιφύλαξη για το σενάριο «έκπληξη».

Για το καλό κομμάτι
Μιλώντας στην «Κ» ο διευθυντής Στρατηγικής και Ανασχηματισμού της ΣΚΤ Γιάννος Σταυρινίδης ανέφερε ότι «όπως όλα δείχνουν θα υπάρξουν προτάσεις για το καλό κομμάτι της τράπεζας, χωρίς όμως να αφήνεται εκτός το ενδεχόμενο πρότασης για ολόκληρη την τράπεζα, δηλαδή το ενεργητικό, το παθητικό και τις δραστηριότητές της. Επί της ουσίας, διευκρίνισε, να υποβληθεί πρόταση για τη πρώτη δοθείσα επιλογή από τη ΣΚΤ στους επενδυτές». Αναφορικά με τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί από εδώ και πέρα, ο κ. Σταυρινίδης τόνισε πως στο πλαίσιο της πολιτικής της τράπεζας για μέγιστη δυνατή διαφάνεια σε αυτή τη συναλλαγή, θα δώσει όποια ενημέρωση είναι δυνατή σε κατοπινό στάδιο, αλλά στο επίπεδο του επιτρεπτού. Χαρακτηριστικά σχολίασε, «θα προβούμε σε ανακοίνωση ότι έχουμε λάβει κάποιες προσφορές, ενώ μετά την υποβολή των προτάσεων θα πρέπει να ληφθούν οι εποπτικές εγκρίσεις, να γίνει μια διαπραγμάτευση, και αξιολόγηση αυτών». Συνέχισε πως, «οι εγκρίσεις θα δοθούν από έξω», επιβεβαιώνοντας επί της ουσίας ότι για τη συναλλαγή έχει τον τελικό λόγο ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (SSM). Κατέληξε με το εξής: «Όταν γίνουν τα παραπάνω, η ΣΚΤ τότε θα ανακοινώσει το όνομα του προτιμντέου προσφοροδότη και για ποιο περιουσιακό στοιχείο ενδιαφέρεται να αποκτήσει».

Πραγματοποιήθηκε το 3ο Twitter Tax Cast από την PwC Κύπρου

Χρήστες του Twitter έλαβαν απαντήσεις για το κυπριακό φορολογικό σύστημα σε πραγματικό χρόνο

Πραγματοποιήθηκε, για τρίτη συνεχή χρονιά το Twitter Tax Cast της PwC Κύπρου. Κατά την διάρκεια του Twitter Tax Cast, που έλαβε χώρα στις 10 Μαΐου, εταιρείες και φυσικά πρόσωπα, χρησιμοποιώντας το hashtag #PwCCyTaxCast, είχαν την ευκαιρία να υποβάλουν ζωντανά ερωτήσεις σχετικά με το φορολογικό σύστημα της Κύπρου και να λάβουν άμεσα απαντήσεις από την εξειδικευμένη ομάδα του οργανισμού, μέσω του επίσημου λογαριασμού της PwC στο Twitter (@PwC_Cy_Press). Αξίζει να σημειωθεί πως η σχετική επικοινωνία πραγματοποιήθηκε σε τρεις γλώσσες, ελληνικά, αγγλικά και ρωσικά.

Questions about the tax system in Cyprus?

Tweet us your questions!

PwC Cyprus 3rd Twitter Tax Cast
10 May
16:00 – 18:00 (CY time)
@PwC_Cy_Press

Σχολιάζοντας την πρωτοβουλία, ο κ. Στέλιος Βιολάρης, Συνέταιρος Συμβουλευτικών Φορολογικών Υπηρεσιών στην PwC Κύπρου δήλωσε: «Το Twitter Tax Cast απευθύνεται σε οργανισμούς αλλά και σε φυσικά πρόσωπα που ήδη δραστηριοποιούνται ή στοχεύουν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους στη χώρα. Το Twitter Tax Cast είναι ένα χρήσιμο εργαλείο, για όσους έχουν εντάξει την τεχνολογία και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στην καθημερινότητα και στον τρόπο που εργάζονται, που δίνει άμεση πρόσβαση σε χρήσιμες πληροφορίες, αλλά και άμεση ενημέρωση για τις τρέχουσες εξελίξεις. Στην PwC Κύπρου, πιστεύουμε ότι η ανάλυση τέτοιων πρωτοβουλιών με όπλο την τεχνολογία συμβάλει στον αποτελεσματικό φορολογικό σχεδιασμό των εταιρειών και των επαγγελματιών αλλά και στην έγκαιρη συμμόρφωσή τους με την αρμόδια Φορολογική Αρχή».

Η Alpha Bank ανακοινώνει τα αποτελέσματα της Ασκήσεως Προσομοιώσεως Ακραίων Καταστάσεων 2018

Ο δείκτης CET1 ανήλθε σε 9,7% για το έτος 2020 στο δυσμενές σενάριο και 20,4% στο βασικό σενάριο

- Η Alpha Bank ολοκλήρωσε με επιτυχία την Άσκηση Προσομοιώσεως Ακραίων Καταστάσεων 2018 (Stress Test) για τις τέσσερις ελληνικές συστημικές τράπεζες.
- Η Άσκηση Προσομοιώσεως Ακραίων Καταστάσεων πραγματοποιήθηκε υπό το βασικό και το δυσμενές σενάριο μακροοικονομικών παραδοχών με χρονικό ορίζοντα τριών ετών (2018-2020) και σημείο αναφοράς τον Ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2017 (static balance sheet approach), αναμορφωμένο για την επίδραση της εφαρμογής του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορησίας 9 (IFRS 9). Το αποτέλεσμα προσδιορίστηκε σε όρους του Δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET1). Στο πλαίσιο της Ασκήσεως, δεν εφαρμόστηκε κανένα ελάχιστο όριο ή όριο κεφαλαίων.
- Υπό το βασικό σενάριο, ο Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET1) διαμορφώθηκε σε 20,4% για το έτος 2020 μετά από τη σταδιακή ενσωμάτωση της επιδράσεως από την εφαρμογή του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορησίας 9 (IFRS 9), ενισχυμένος κατά 212 μονάδες βάσεων, κυρίως ως αποτέλεσμα της υψηλής κερδοφορίας προ προβλέψεων σύμφωνα με τις παραδοχές του βασικού σεναρίου.
- Υπό το δυσμενές σενάριο, ο ελάχιστος Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET1) ανήλθε σε 9,7% για το έτος 2020 μετά από τη σταδιακή ενσωμάτωση της επιδράσεως από την εφαρμογή του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Πληροφορησίας 9 (IFRS 9), μειωμένος κατά 856 μονάδες βάσεων, κυρίως ως αποτέλεσμα της αρνητικής επιπτώσεως του πιστωτικού κινδύνου που οφείλεται στο μακροοικονομικό περιβάλλον καθώς και στην εφαρμοσθείσα μεθοδολογία.
- Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM), το αποτέλεσμα της Ασκήσεως Προσομοιώσεως Ακραίων Καταστάσεων, σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες, αξιολογήθηκε από το Εποπτικό του Συμβούλιο και διαπιστώθηκε η μη ύπαρξη κεφαλαιακού ελλείμματος, επομένως δεν προκύπτουν κεφαλαιακές ανάγκες ως αποτέλεσμα της Ασκήσεως.

	Αποτελέσματα Ασκήσεως		
	31.12.2017	31.12.2020	31.12.2020
		Βασικό σενάριο	Δυσμενές σενάριο
CET1 (σε Ευρώ εκατ.)	8.987	10.380	4.745
RWAs (σε Ευρώ εκατ.)	49.240	50.949	48.982
CET1 (%)	18,3%	20,4%	9,7%

Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Alpha Bank κ. Δημήτριος Π. Μαντζούνης δήλωσε:

“Η εξαιρετική επίδοση στην Άσκηση Προσομοιώσεως Ακραίων Καταστάσεων επιβεβαιώνει την ισχυρή κεφαλαιακή βάση της Alpha Bank, και την ικανότητά μας να επιτυγχάνουμε τους στρατηγικούς στόχους μας. Η κεφαλαιακή θέση της Τραπεζής, η υψηλότερη μεταξύ των ελληνικών τραπεζών, μας επιτρέπει να εφαρμόσουμε το σχέδιό μας για τη μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και να συμβάλουμε στην ανάκαμψη της οικονομίας, ενισχύοντας περαιτέρω την ανάπτυξη των ελληνικών επιχειρήσεων.”

Απουσία της ΚτΚ από τις τραπεζικές εξελίξεις

Σιωπή για τις κυρώσεις ΗΠΑ σε Ρώσους και για το powergame στην Ελληνική

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Διαρκή προβληματισμό προκαλεί η σειρά παράλληλων αλλά και μεταξύ τους συνδεδεμένων εξελίξεων εντός και εκτός χώρας που άπτονται του χρηματοπιστωτικού μας συστήματος. Ο προβληματισμός αυτός προέρχεται και καταγράφεται τόσο σε τεκνοκρατικό-τραπεζικό επίπεδο όσο και σε πολιτικό. Από τη μία τα όσα συμβαίνουν στις ΗΠΑ και τις έρευνες για την εμπλοκή Ρώσων στις προεδρικές εκλογές, με κυρίως το όνομα του Viktor Vekselberg να φιγουράρει στους καταλόγους των αμερικανικών κυρώσεων.

Μεταξύ άλλων δραστηριοτήτων, ο Vekselberg είναι και μέτοχος στην Τράπεζα Κύπρου με 9,9%. Από την άλλη τα συμβαίνοντα στη ΣΚΤ και το powergame μέσα στην Ελληνική Τράπεζα μεταξύ των μετόχων για την επιλογή των εργα-

συγκεκριμένο κείμενο που εμπειρίεχε τα πάντα από το 2013 και εντεύθεν, είναι πως η Κύπρος αναφέρεται 530.937 φορές στα Panama Papers και η Τράπεζα Κύπρου ως η μεγαλύτερη τράπεζα της χώρας, 4.567 φορές. Από εκεί και μετά γινόταν πλήρης καταγραφή των όσων έλαβαν χώρα και συνεχίζουν να συμβαίνουν στο πολιτικό σκηνικό των ΗΠΑ και είχαν ή έχουν σχέση με τις κυπριακές τράπεζες.

Σαφή αμερικανικά μηνύματα

Κάνοντας έτσι αρχή από το τελευταίο και τις έρευνες για την εμπλοκή Ρώσων ολιγαρχών στις αμερικανικές εκλογές, τα μηνύματα που έχουν σταλεί προς την Κύπρο αναφορικά με τις ρωσικές κινήσεις σε κυπριακές τράπεζες ήταν σαφή και ειπωθήκαν από επίσημα χείλη μέσω της πρόσφατης επίσκεψης του Αμερικανού υφυπουργού Οικονομικών, Ο Μάρσιελ Μπίλινγκσλι, αρμόδιος για θέματα χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και υποθέσεων ξεπλύματος χρήματος του Υπ. Οικονομικών των ΗΠΑ, επισκέφθηκε την Κύπρο και είχε συναντήσεις με αξιωματούχους και της κυβέρνησης και της ΚτΚ. Σε αυτές τις επισκέψεις έβαλε το δάχτυλο επί τον τύπο των ήλων. «Ούτε έκρυψε τα λόγια του ούτε χάιδεψε αψιά. Έδωσε ακριβώς την εικόνα που επικρατεί στις ΗΠΑ αναφορικά με την εμπλοκή Ρώσων στις εκλογές, την οποία περιέγραψε ούτε λίγο ούτε πολύ ως “πολεμική”. Και η Κύπρος πρέπει να κάνει τις επιλογές της μέσα σε αυτή την ατμόσφαιρα, πέζεται, και αυτές οι επιλογές πρέπει να είναι οι σωστές», επιτόθηκε στην «Κ» για το ουσιώδες περιεχόμενο της επίσκεψης. Με άλλα λόγια ο Αμερικανός αξιωματούχος «ανησυχεί» και το είπε ξεκάθαρα, για τη δραστηριότητα Ρώσων ολιγαρχών στο κυπριακό χρηματοπιστωτικό σύστημα και τον έλεγχο που ασκούν οι αρμόδιες κυπριακές αρχές.

Αυτή η ανησυχία έχει απασχολήσει και στο παρελθόν την Κύπρο εφόσον ανάλογα μηνύματα ως προς τους Ρώσους, έχουν καταφτάσει στο πολιτικό προσωπικό και στο παρελθόν. Τόσο η Ε.Ε. όσο και εν γένει η Δύση βάζει το δилημμα, σε πολιτικό επίπεδο, για το πού στέκει η Κύπρος ανάμεσα σε Ρωσία και ΗΠΑ, διλήμμα που διογκώνεται όταν ασχολούνται ενδελεχώς τα διεθνή ΜΜΕ, όπως έκαναν για παράδειγμα στην υπόθεση Manafort. Από την άλλη, η απάντηση της Κύπρου μέσω των αρμοδίων αρχών, δηλαδή της ΚτΚ, δεν φαίνεται ικανή να περάσει το μήνυμα για το τι κάνει ή δεν κάνει η Κύπρος για το ξέπλυμα χρήματος.

Κατά την περίοδο της υπόθεσης Manafort πηγές από την ΚτΚ τόνιζαν πως η Κύπρος είναι το μπαλάκι μεταξύ Αμερικανικών πολιτικών αντιπαραθέσεων που αφορούν την κυβέρνηση Τραμπ. Αυτό είναι θεμιτό, ωστόσο, αν σκοπός μέσα από τοποθετήσεις σαν κι αυτή είναι να μη δοθεί συνέχεια, διότι ελλοχεύει ο κίνδυνος μια δημόσια τοποθέτηση να μεταφραστεί κακώς ότι υπάρχει πράγματι κάτι από για την Κύπρο, αυτό δεν φαίνεται να λειτουργεί. Τα δημοσιεύματα δεν ανακατατίστηκαν, επαναλαμβάνονται όλο και πιο πυκνά, και οι αποκαλύψεις φυσικά δεν σταμάτησαν. Αντίθετα, από την υπόθεση Manafort και μετά μπήκε νερό στο αυλάκι τόσο των δημοσιευμάτων που αφορούν τις κινήσεις και άλλων Ρώσων μέσα στο κυπριακό χρηματοπιστωτικό σύστημα, όπως του Vekselberg για παράδειγμα. Ωστόσο, και αυτή τη φορά τοποθέτηση από την ΚτΚ δεν έχει υπάρξει.

Εδώ και καιρό δεν υπάρχει οδός επικοινωνίας ανάμεσα στις τράπεζες και την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου

Η περίπτωση του Συνεργατισμού

Από την άλλη πλευρά, «τρέχουν» οι εξελίξεις στη ΣΚΤ. Το πρώτο ερώτημα αφορά το αν η ιδιωτικοποίηση της ΣΚΤ είναι ή δεν είναι ζήτημα στο οποίο έχει λόγο η ΚτΚ. Το ότι δεν είναι, ήταν η θέση που κατέθεσε η ΚτΚ σε σχετική επιστολή που είχε φτάσει στην Επιτροπή Ελέγχου τον περασμένο Μάρτιο, και κατά τη διάρκεια συζητήσεων για τα του Συνεργατισμού. Η απάντηση, λοιπόν, στο αν είναι ή όχι δουλειά της ΚτΚ ο Συνεργατισμός και τα όσα συμβαίνουν, όπως είπαν πηγές στην «Κ» είναι απλή. «Αν δεν είναι θέμα της Κεντρικής το τι γίνεται με τον Συνεργατισμό, τι είναι δικό της θέμα;». Είναι προφανές έτσι, πως είναι δουλειά της και αυτό έγινε αντιληπτό από την ΚτΚ εφόσον στις επόμενες συνεδριάσεις των Επιτροπών Ελέγχου-Οικονομικών, παρέστησαν εκπρόσωποί της. Όχι η διοικήτρια. Η «Κ» ανέδειξε επίσης το powergame που βρίσκεται σε εξέλιξη εντός της Ελληνικής Τράπεζας με τα ζητούμενα των υφιστάμενων μετόχων να είναι διαφορετικά, στο πλαίσιο της διαδικασίας για απόκτηση του «καλού» τμήματος του Συνεργατισμού. Βασικοί πρωταγωνιστές είναι το επενδυτικό ταμείο της Third Point και

Το ότι βάλλεται η Κύπρος διεθνώς έχει επιπτώσεις, τις οποίες οι ίδιες οι τράπεζες θέλουν να προλάβουν.

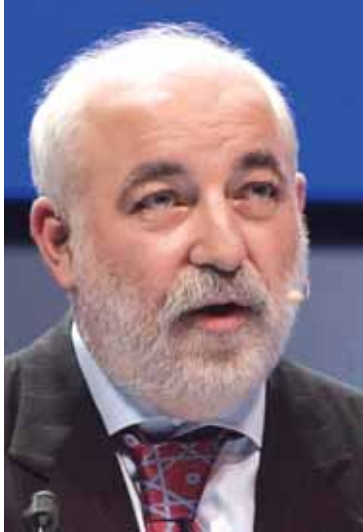
η Wargaming που κατέχουν το 51,1%, η Third Point έχει το 26,2%, η Wargaming το 24,9% και η Δήμητρα Επενδυτική το 10% της τράπεζας. Ωστόσο, φαίνεται πως Third Point και Wargaming έχουν προχωρήσει σε ένα μεταξύ τους μπραντε-φερ που δημιουργεί πολλά ερωτηματικά. Το πρώτο που αφορά την ΚτΚ είναι το γιατί δεν έχει αντιδράσει ερχόμενη σε επικοινωνία με την Ελληνική Τράπεζα ώστε ως επόπτης να δώσει λύση και να βάλει τέλος στην κατάσταση που επικρατεί σήμερα. Θα έπρεπε δηλαδή, όπως είπαν και πηγές στην εφημερίδα με γνώση του τραπεζικού παρασκηνίου, να έχει κινηθεί ήδη η ΚτΚ προς την τράπεζα και να άρει με κινήσεις την πίεση προς την κυβέρνηση, για το τι πρέπει ν’ ακολουθήσει με τη ΣΚΤ. «Αυτό δεν έχει γίνει. Και όχι μόνο δεν έχει γίνει, αλλά την ίδια ώρα το

κράτος λειτουργεί ως κεντρική τράπεζα, ενώ βγαίνουν και λανθασμένα συμπεράσματα. Υπάρχουν εκείνοι που θεωρούν πως τη δουλειά θα την κάνει τελικά ο ΣΣΜ. Ότι αυτός θα πει τι θα γίνει με τον Συνεργατισμό. Ο ενιαίος εποπτικός μηχανισμός θα έρθει τελευταίος, ενώ πρωτύτερα θα έπρεπε για παράδειγμα να έχει γνωστοποιηθεί στη Wargaming από την ΚτΚ τι μπορεί να κάνει και τι όχι», είπαν στην εφημερίδα αρμόδιες πηγές.

Το βαθύ πρόβλημα

Κοινή συνισταμένη των προαναφερθέντων θεμάτων είναι ο έλεγχος και η εποπτεία του κυπριακού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Καμία από τις δύο υποθέσεις δεν δύναται όπως αρμοδίως τονίζεται στην «Κ» να αγνοηθεί και να μειωθεί ως προς τη βαρύτητά της. Το ότι βάλλεται η Κύπρος διεθνώς έχει επιπτώσεις, τις οποίες οι ίδιες οι τράπεζες θέλουν να προλάβουν. Στη δε Τράπεζα Κύπρου λόγω Vekselberg γίνονται κινήσεις προστασίας, ενώ διαφαίνεται σύμφωνα με πληροφορίες πως η πίεση από τις ΗΠΑ προς τις τράπεζες που έχουν να κάνουν με ρωσικά συμφέροντα και βρίσκονται εντός Κύπρου, θ’ αυξηθεί το επόμενο διά-

στημα. Από την άλλη, το ερώτημα για το μέλλον της ΣΚΤ μπορεί να απαντηθεί ευκολότερα αν υπάρξει κινητικότητα από την ΚτΚ. Το πρόβλημα και στις δύο υποθέσεις είναι ενιαίο και απαιτεί της βαρύτητας που εκπέμπει και του ελέγχου που ασκεί το τρέχον διάστημα και όχι μόνο η ΚτΚ. Από τραπεζικές πηγές, παρασκηνιακά τονίζεται πως δεν υπάρχει διόδος επικοινωνίας των τραπεζιτών με την Αγ. Παρασκευή και ότι εν πολλοίς η διοίκηση απέχει από τα όσα συμβαίνουν στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας. Αυτή η διακοπή στην επικοινωνία δεν έχει μάλιστα συγκεκριμένο λόγο εξαιτίας του οποίου επήλθε. Γίνονται μάλιστα, για να καταφανεί και το μέγεθος του προβλήματος, συγκρίσεις με τα όσα συμβαίνουν στην Ελλάδα. «Ο Γιάννης Στουρνάρας κινείται με αξιοπιστία, έχει καλό όνομα και ακούγεται ο λόγος του. Για την Κύπρο αυτή είναι μια αδυναμία. Ο κεντρικός τραπεζίτης της Ελλάδας κάνει κινήσεις, εισηγείται τρόπο ενεργειών και αυτό παρά τη μεγάλη πίεση που υφίσταται το χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας. Έχουν και τραπεζίτες οι οποίοι συνδράμουν με τη σειρά τους», είπε στην εφημερίδα αρμόδια πηγή.

Οι αποκαλύψεις στις ΗΠΑ αναφορικά με τον Vekselberg δεν ανακαλύπτονται με μη τοποθετήσεις επί και αυτού του θέματος από εποπτικές πλευρές.

Η απάντηση της Κύπρου μέσω των αρμοδίων αρχών, δηλαδή της ΚτΚ, δεν φαίνεται ικανή να περάσει το μήνυμα για το τι κάνει ή δεν κάνει η Κύπρος για το ξέπλυμα.

σιών, που έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της πίεσης προς την κυβέρνηση. Αμφότερες οι καταστάσεις προκαλούν κραδασμούς και εγείρουν ερωτήματα αναφορικά με τον χειρισμό τους σε επίπεδο ΚτΚ και προστασίας και του ονόματος της χώρας αλλά και του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ήδη ένα Σώμα, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με άξονα τα όσα συμβαίνουν στις ΗΠΑ, έκρουσε τον κώδωνα με ανακοίνωση προς εποπτευόμενους μετά την επικαιροποίηση του καταλόγου των αμερικανικών κυρώσεων.

Παράλληλα, οι ίδιες οι κυπριακές τράπεζες που φυσικά έχουν γνώση των όσων λαμβάνουν χώρα εκτός Κύπρου, κινητοποιούνται για να προστατευτούν. Για την Τράπεζα Κύπρου βασικός άξονας είναι η περίπτωση Vekselberg, ωστόσο, το ντόμιο των επιπτώσεων δεν σταματά εφόσον και πάλι διάγουμε μια περίοδο που οι συναφείς δημοσιεύσεις δεν έχουν τέλος. Πέραν των μεγάλων διεθνών δικτύων, πλέον η διάχυση των ειδήσεων όπως καταγράφονται είναι όλο και μεγαλύτερη. Μόλις την περασμένη Πέμπτη η εφημερίδα Dallas Morning News, έκανε εκτενή αναφορά στο κυπριακό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Η πρώτη πρόταση στο

Στην προτελευταία συζήτηση των Επιτροπών Ελέγχου-Οικονομικών για ΣΚΤ, κλήθηκε και παρευρέθηκε η ΚτΚ, παρά τα όσα αντίθετα είχε αναφέρει σε σχετική της επιστολή.

Τι πρέπει να γίνει

Ως προς την απάντηση για το τι πρέπει να γίνει, αυτή εδράζεται στην αλλαγή του τρόπου διοίκησης. «Εκσυγχρονισμός λειτουργίας της ΚτΚ είναι αυτό που απαιτείται με μετάβαση σε μοντέλο που ήδη λειτουργούν στο εξωτερικό. Στην ΕΚΤ είναι τριμελής επιτροπή που αποφασίζει, όπως και στην Bundesbank. Ψηφίζουν για τις αποφάσεις που θα πάρουν», τονίστηκε από πηγές με γνώση των όσων συμβαίνουν στις ευρωπαϊκές Συντρικές Τράπεζες αλλά και στα αρμόδια όργανα που εποπτεύουν σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το ζήτημα παράλληλα είναι και πολιτικό, και απασχολεί πολιτικές πηγές με τις οποίες μιλήσαμε η «Κ», εφόσον οι διορισμοί γίνονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όπως και της παρούσας διοίκησης που έγινε επί διακυβέρνησης Αναστασιάδη. «Η Κύπρος πρέπει να συμμετέχει στη συζήτηση που έχει ανοίξει για την τραπεζική Ένωση στην Ε.Ε. Αυτή τη στιγμή δεν το κάνει και αυτό πρέπει ν’ αλλάξει. Για την ώρα καταγράφονται αδυναμίες που τονίζουν πως η τρέχουσα διοίκηση έχει αδυναμίες, οι οποίες δεν μπορούν να καλυφθούν ούτε και από την ομάδα την οποία ιεραρχικά διοικεί μέσα στην ΚτΚ.

Την ανηφόρα παίρνουν οι τιμές καυσίμων

Σε υψηλό τετραετίας οι τιμές πετρελαίου διεθνώς - Συνεχίζεται και το επόμενο διάστημα η ανοδική τάση - Φόβοι για ρεκόρ ακρίβειας

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Έρμαιο των διεθνών εξελίξεων είναι οι τιμές του μαύρου χρυσού που εκτοξεύθηκαν αμέσως μετά την αποχώρηση των ΗΠΑ από τη διεθνή συμφωνία για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν και την επιβολή κυρώσεων των ΗΠΑ προς την Τεχεράνη, η οποία έχει το 4,4% της παγκόσμιας παραγωγής πετρελαίου. Η εξέλιξη αυτή συντηρεί την ανοδική πορεία των τιμών που άρχισε μετά τη συμφωνία για μείωση της παραγωγής μεταξύ Ρωσίας και ΟΠΕΚ. Την επομένη των αποφάσεων των ΗΠΑ, η τιμή του Brent σκαρφώλωσε στα 78 δολάρια/βαρέλι και το αργό στα 71 δολάρια/βαρέλι, καταγράφοντας ρεκόρ τετραετίας. Σε σύγκριση μάλιστα από τις 3 Ιανουαρίου 2017 διαπιστώνει κανείς τη δραματική αύξηση, καθώς το πετρέλαιο Brent ήταν στα 55,53 δολάρια/βαρέλι ενώ το αργό στα 52,44 δολάρια/βαρέλι.

Λογικό επόμενο η αύξηση των τιμών της πρώτης ύλης να αποτυπώνεται και στη λιανική τιμή σε παγκόσμιο επίπεδο, ενώ φαίνεται να έφτασε ήδη στην Κύπρο, καθώς η τελευταία παραλαβή φορτίου καυσίμων έγινε με την τιμή της πρώτης ύλης να βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα. Σημειώνεται ότι η εγχώρια αγορά καλύπτεται εξολοκλήρου μέσω εισαγωγής έτοιμων διυλισμένων προϊόντων, από διυλιστήρια της Ελλάδας και του Ισραήλ, ενώ για την τιμολόγηση των έτοιμων διυλισμένων προϊόντων χρησιμοποιείται ο ημερήσιος δείκτης Platts Basis Italy. Σύμφωνα με το παρατηρητήριο τιμών, η μέση τιμή για την αμόλυβδη 95 οκτανίων παγκύπρια κυμαίνεται στα 1,278 ευρώ/λίτρο, ενώ ο μέσος όρος της τιμής του πετρελαίου κίνησης είναι στα 1,293 ευρώ/λίτρο. Τιμές αυ-

ξημένες κατά πέντε σεντς σε περίοδο μόλις τριών μηνών αναφέρει ο πρόεδρος του Συνδέσμου Πρατηριούχων Στέφανος Στεφάνου, με αρκετές διακυμάνσεις στο ενδιάμεσο διάστημα, οι οποίες δεν έδωσαν ιδιαίτερη ανάσα στους καταναλωτές. Τα νέα, πάντως, δεν είναι θετικά καθώς όλοι οι εμπλεκόμενοι με την αγορά καυσίμων φορείς, διαπιστώνουν ότι λόγω της αβεβαιότητας σε διεθνές επίπεδο, η τάση στις τιμές των καυσίμων είναι μάλλον ανοδική. Σε περίπτωση δε, που η αμόλυβδη σκαρφλώσει πέρα από €1,30 /λίτρο τότε θα μιλάμε για ρεκόρ ακρίβειας, σημείωσε ο λειτουργός του Παγκύπριου Συνδέσμου Καταναλωτών

Από την τελική τιμή της βενζίνης το 50% αντιστοιχεί σε φόρους, με τους καταναλωτές να καλούν την κυβέρνηση να αναθεωρήσει τις φορολογίες οι οποίες αυξήθηκαν από τον Μάρτιο του 2013.

Γιώργος Στυλιανού. Σημειώνεται πάντως ότι η υψηλότερη τιμή που έχει καταγραφεί τα τελευταία χρόνια στην Κύπρο ήταν τον Ιούνιο του 2014 με τη λιανική τιμή να φτάνει το €1,45/λίτρο, και οι τιμές του πετρελαίου διεθνώς κυμαίνονταν στα 150 δολάρια/βαρέλι.

Οι πρατηριούχοι

Από τη στιγμή που αγοράζουμε καύσιμα από το εξωτερικό, είναι λογικό οι τιμές να διαμορφώνονται

Κατά 10% αυξήθηκε η κατανάλωση σε καύσιμα κίνησης το πρώτο τρίμηνο του 2018 σε σχέση με το αντίστοιχο του 2017

αναλόγως των διεθνών εξελίξεων, δηλώνει ο πρόεδρος του Συνδέσμου των Πρατηριούχων Στέφανος Στεφάνου, ξεκαθαρίζοντας ότι οι εταιρίες δεν έχουν λόγο στη διαμόρφωση των τιμών. «Οι εταιρίες καυσίμων είναι αυτές που αλλάζουν τις τιμές, ωστόσο, και αυτές με την σειρά τους πώλησαν ακριβότερα λόγω ακριβότερης παραλαβής», αναφέρει σχετικά στην «Κ» και αποδίδει έτσι την αύξηση αποκλειστικά στις παγκόσμιες εξελίξεις.

Σύμφωνα πάντως με στοιχεία της υπηρεσίας προστασίας καταναλωτή, το μέσο περιθώριο κέρδους πρατηριούχων και εταιριών μαζί, ανέρχεται στα 13 σεντς/λίτρο και αποτελούν το ένα δέκατο της τελικής διαμορφωθείσας τιμής.

Αναθεώρηση φορολογίας

Από την άλλη οι καταναλωτές βλέπουν ξανά την αξία των χρημάτων τους να μειώνεται καθώς τα είκοσι ευρώ στο βενζινάδικο

αντιστοιχεί ολόένα και σε λιγότερα λίτρα για το ρεζερβουάρ του αυτοκινήτου τους. Και από την στιγμή που αναγκάζονται να βάλουν το χέρι πιο βαθιά στην τσέπη, οι αντιδράσεις είναι δεδομένες και αφορούν καταρχήν τους γοργούς ρυθμούς με τους οποίους, όπως αναφέρουν, περνούν οι αυξήσεις από τις τιμές του αργού πετρελαίου διεθνώς στους καταναλωτές. Οι θέσεις του Παγκύπριου Συνδέσμου Καταναλωτών μένουν, ωστόσο, μόνο

σε επίπεδο προβληματισμού, καθώς μη έχοντας πρόσβαση σε σημαντικά σημεία της αλυσίδας τιμολόγησης όπως είναι η τιμή των διυλισμένων προϊόντων, ουσιαστικά δεν μπορούν να παραβάλουν συγκεκριμένα στοιχεία. Μοναδική υπηρεσία η οποία διαθέτει αυτή τη δυνατότητα είναι η Υπηρεσία Προστασίας του Καταναλωτή η οποία παρατηρεί τις τιμές και είναι αρμόδια να ενημερώσει τον υπουργό Εμπορίου σε περίπτωση που υπάρχει πρόβλημα να προχωρήσει σε ρύθμιση του ζητήματος. Ωστόσο, οι καταναλωτές δεν στέκονται μόνο στη γρήγορη μετακύλιση της τιμής στις τσέπες τους και υπογραμμίζουν το ζήτημα της φορολογίας στις τιμές των καυσίμων.

Σημειώνεται απλώς ότι από την τελική τιμή, μόνο το 50% αντιστοιχεί στο καύσιμο, ενώ το υπόλοιπο 50% διαμορφώνεται από τον ΦΠΑ (€0,199/λίτρο), φόρο καταναλώσεως και ΚΟΔΑΠ (€0,49/λίτρο), εκτιμώμενο μέσο περιθώριο κέρδους εταιριών και πρατηριών (€0,125/λίτρο) και εκτιμώμενο μέσο σταθμισμένο κόστος του προϊόντος (€0,435 /λίτρο). Άρα από την τελική τιμή των €1,278/λίτρο, τα €0.689 είναι φορολογία.

Συν 10% η κατανάλωση

Παρά το γεγονός ότι οι τιμές των καυσίμων αυξάνονται τα στοιχεία μιλούν για αύξηση της κατανάλωσης σε επίπεδα μάλιστα που θυμίζουν εποχές προ οικονομικής κρίσης. Αυτό αποτυπώθηκε στα στοιχεία του πρώτου τριμήνου του 2018, τα οποία σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2017 καταγράφουν αύξηση της τάξης του 10-11%. Συνολικά σε ετήσια βάση η κατανάλωση σε προϊόντα κίνησης στην Κύπρο ξεπερνά το ένα εκατομμύριο τόνους ανά έτος.

ΕΙΔΙΚΕΣ
ΤΙΜΕΣ
για τους
ακροατές

Το ΚΑΝΑΛΙ 6
σε συνεργασία με τη Salamis Tours
σας ταξιδεύει!

3 κρουαζιέρες,
16 προορισμοί!

*18 - 24 Ιουνίου: Πάτμος, Βόλος (Μετέωρα), Αιδηψός, Πειραιάς, Σύμη

*23-28 Ιουλίου: Κάλυμνος, Ναύπλιο, Σύρος (Τήνος), Καστελόριζο

*26 Αυγούστου-2 Σεπτεμβρίου: Ρόδος, Ζάκυνθος, Κέρκυρα, Πάτρα, Ιθάκη, Μίλος, Καστελόριζο

Για πληροφορίες στο 99771060

PICNIC
AT HANGING
ROCK

Τον Μάιο αποκλειστικά στο MOVIES BEST HD.
Η νέα σειρά "PICNIC AT HANGING ROCK" κάθε Κυριακή στις 20:00

Η σειρά επικεντρώνεται στην Χέστερ Άπολγιαρντ, διευθύντρια ενός βικτοριανού κολεγίου σε μια πόλη της Αυστραλίας, η οποία επιτρέπει στις μαθήτρές της να οργανώσουν μία σχολική εκδρομή στους πρόποδες του Βουνού Hanging Rock.

Στην διάρκεια του πικ-νικ, κατά περίεργο τρόπο όλα τα ρολόγια των εκδρομέων σταματούν, με τους δείκτες τους να δείχνουν ακριβώς στις δώδεκα. Οι παρευρισκόμενοι αποδίδουν αυτό το γεγονός στα ισχυρά μαγνητικά πεδία που υπάρχουν στην περιοχή.

Κάποιες από τις μαθήτρες αποφασίζουν ν' ανέβουν για εξερεύνηση στο βουνό, αλλά όσο προχωρούν, νιώθουν μια ανεξήγητη, μυστηριακή έλξη και μετά από αρκετή ώρα ανάβασης, μυστηριωδώς, εξαφανίζονται από προσώπου γης!

Το κανάλι MOVIES BEST HD διατίθεται από τις συνδρομητικές πλατφόρμες CABLENET και CYTAVISION

Το Trade Club πηγή δικτύωσης εταιρειών

Γιον Μπαρτανιάνο: Οι επιχειρηματικοί δεσμοί ισχυροποιούνται μετά τη συμφωνία της Eurobank με την Banco Santander

Συνέντευξη στον
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Τραπεζική συνεργασία με άμεσα οφέλη σε Κύπριους εισαγωγείς και εξαγωγείς προϊόντων επιτεύχθηκε μεταξύ της Eurobank και της μεγαλύτερης τράπεζας της Ευρώζωνς, Banco Santander. Η συμφωνία Ομίλου Eurobank – Group Banco Santander δίνει την ευκαιρία σε κυπριακές και ελληνικές εταιρείες – μέλη του «Exportgate» – πελάτες του Ομίλου Eurobank να ενταχθούν στο «Eurobank Trade Club». Με τη συμμετοχή τους, αποκτούν πρόσβαση στο πρώτο παγκόσμιο ψηφιακό δίκτυο διασύνδεσης επιχειρήσεων, το «Trade Club Alliance», που υποστηρίζεται στην παρούσα φάση, από 12 διεθνείς τραπεζικούς ομίλους και καλύπτει 40 χώρες (Η.Π.Α, Λατινική Αμερική, βόρεια και δυτική Αφρική, Κίνα, Σκανδιναβία, Ασία και σημαντικές οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Στόχος αυτού του ψηφιακού δικτύου είναι η διασύνδεση των επιχειρήσεων, σε διεθνές επίπεδο και η επέκταση της επιχειρηματικής

«Η γεωγραφική θέση της Κύπρου, μαζί με τις καλές αεροπορικές και τηλεπικοινωνιακές της υποδομές, μετέτρεψαν τη χώρα σε σημαντικό περιφερειακό και διεθνές επιχειρηματικό κέντρο».

Οι νέες δυνατότητες διεθνούς εμπορικής δικτύωσης και η στρατηγική συμμαχία του Ομίλου Eurobank με την Banco Santander, παρουσιάστηκαν σε ειδική εκδήλωση που έλαβε χώρα στις 10 Μαΐου 2018, στο ξενοδοχείο Hilton Cyprus στη Λευκωσία. Στο κέντρο, ο κ. Γιον Μπαρτανιάνο.

τους δραστηριότητας. Η ιδέα που ξεκίνησε από την Ελλάδα ονόματι Exportgate, μια ηλεκτρονική πύλη δηλαδή που προωθεί την επιχειρηματική δικτύωση κυπριακών και ελληνικών εταιρειών σε παγκόσμιο επίπεδο, παντρεύτηκε με την αντίστοιχη της Banco Santander και δημιούργησαν το «Trade Club Alliance».

Στην αποκλειστική του συνέντευξη στην «Κ» ο επικεφαλής των Μν-Δημοσιονομικών Υπηρεσιών, Τραπεζικών Δικτύων και Εργασιών της Banco Santander, Γιον Μπαρτανιάνο, εξηγεί τις λειτουργίες του Trade Club Alliance και επισημαίνει πως μέχρι το 2020 θα συμπεριληφθούν περισσότερες από 20 τράπεζες (από τις 12 στην παρούσα φάση) στο «Club», καλύπτοντας όλη την υφήλιο με άνω των 100.000 μελών στα επόμενα χρόνια.

– Ποιοι είναι οι σκοποί του Trade Club Alliance;

– Το Trade Club Alliance είναι μια πρωτοβουλία του Ομίλου Santander, το οποίο στοχεύει στη δημιουργία μιας αξιόπιστης ψηφιακής κοινότητας, όπου οι εταιρείες θα μπορούν να βρουν πολύτιμους συνεργάτες, οι οποίοι να έχουν τις δυνατότητες να πραγματοποιούν διασυννοριακές δραστηριότητες.

Οι κανόνες που αποτελούν το

θεμέλιο της ανάπτυξης του Trade Club Alliance είναι: Η προώθηση των διεθνών επιχειρησιακών δραστηριοτήτων των εταιρειών. Όλες οι τράπεζες δεσμεύονται να προωθήσουν ευκαιρίες μεταξύ μελών του κλαμπ. Τα μέλη θα πρέπει να παρέχουν ένα αξιόπιστο περιβάλλον και να διασφαλίζουν την αποδοτικότητα στην επικοινωνία μεταξύ των εταιριών. Οι τράπεζες της «συμμαχίας» πρέπει επίσης να κάνουν ό,τι μπορούν για να παρέχουν ένα αξιόπιστο και αποδοτικό περιβάλλον εμπιστοσύνης. Η κάθε τράπεζα είναι δεσμευμένη να ακολουθεί μια γραμμή «Να γνωρίζουν τον πελάτη», για να εξασφαλίσουν ότι οι πελάτες είναι συμβατοί, αξιόπιστοι και ουσιαστικοί στο διεθνές εμπόριο.

– Πώς προσφέρει η Banco Santander στο σχέδιο Exportgate;

– Όπως έχω ήδη αναφέρει, το Trade Club Alliance είναι μια παγκόσμια κοινότητα αξιόπιστων εταιριών, οι οποίες έχουν δυνατότητες να προχωρήσουν σε ανοίγματα στο διεθνές εμπόριο. Η κοινότητα συνδέει τα μέλη της μέσω μιας ψηφιακής πλατφόρμας. Τα μέλη της κοινότητας είναι επιλεγμένοι πελάτες από υψηλόβαθμες τράπεζες της συμμαχίας από όλο τον κόσμο. Είναι ένα επιχειρησιακό εργαλείο

το οποίο χρησιμοποιεί τεχνητή νοημοσύνη, ώστε να ταιριάζει τα μέλη. Σχετικά με τον όμιλο Santander, θα έλεγα ότι έχουμε μια δυνατή παρουσία σε μερικές από τις σημαντικότερες αγορές της Ευρώπης και της Αμερικής, όπως την Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Πορτογαλία, τις ΗΠΑ, τη Βραζιλία, το Μεξικό, τη Χιλή και την Αργεντινή. Συνολικά στην πλατφόρμα μετέχουν 12.000 επιχειρήσεις από όλη την υφήλιο και υπάρχουν ευκαιρίες για όλες τις επιχειρήσεις (μικρές, μεσαίες και μεγάλες). Το ευρύ φάσμα του χαρτοφυλακίου των πελατών του ομίλου έκανε εφικτό να προσφέρουμε μεγάλη ποικιλία ευκαιριών στους τομείς: γεωργίας, τροφίμων, ποτών, υφασμάτων, μηχανημάτων, χημικών, αυτοκινήτων και μεταφορών. Πρόσθετα, η συνεργασία με τη Eurobank θα βοηθήσει αυτές τις εταιρείες να δημιουργήσουν μια θυγατρική εταιρία σε μια από τις χώρες στις οποίες εργαζόμαστε.

– Η Trade Club Alliance στηρίζεται από διεθνείς τραπεζικούς ομίλους σε 22 χώρες. Θα επεκταθεί η συμμαχία περαιτέρω εντός του έτους;

– Μάλιστα. Επικυρώσαμε φέτος πέντε επιπρόσθετους ομίλους που θα αυξήσουν περαιτέρω τις ευκαι-

ρίες στην πλατφόρμα, συγκεκριμένα από 22 σε 45 χώρες. Η Ευρώπη θα εκπροσωπείται κατά 90%, θα καλύπτονται οι χώρες της Βορείου και Νοτίου Αμερικής (ΗΠΑ, Καναδάς, Μεξικό, Βραζιλία, Αργεντινή, Χιλή), καθώς και χώρες στη βορειοδυτική και νότιο Αφρική. Έπειτα, έχουμε πλάνα να φέρουμε και σχετικούς συνεργάτες από την Ασία. Εκτιμούμε ότι θα συμπεριλάβουμε περισσότερο από 20 τράπεζες (από 12) και θα καλύψουμε όλη την υφήλιο με άνω των 100.000 μελών στα επόμενα χρόνια.

– Πώς αξιολογείτε το ενδιαφέρον για το σχέδιο μέχρι στιγμής;

– Η απήχηση είναι θετική. Περισσότερο από 15.000 μέλη, χιλιάδες ευκαιρίες και άνω των 5.000 συνομιλών έχουν ήδη αρχίσει. Καταφέραμε να συνδέσουμε εταιρείες τροφίμων, αυτοκινήτων, υφασμάτων και χημικών. Δεν περιμέναμε να καλύπταμε ένα τόσο ευρύ φάσμα επιχειρήσεων σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα. Όποτε έχω την ευκαιρία να μιλήσω με εταιρείες, καταλαβαίνω ότι δεν συνηθίζουν να ακούν λύσεις από τράπεζες, οι οποίες μπορεί να τους βοηθήσουν για να αναπτύξουν την επιχειρησή τους. Ωστόσο, όταν εξηγήσαμε την υπηρεσία μας, έδειξαν ενδιαφέρον από το πρώτο κιόλας λεπτό. Κα-

τάλαβαν από την πρώτη στιγμή ότι οι τράπεζες έχουν ένα δυνατό διεθνές δίκτυο, το οποίο μπορεί να τους βοηθήσει να εξερευνήσουν νέες ευκαιρίες.

– Πώς ήταν η συνεργασία σας με τη Eurobank μέχρι στιγμής και πώς θα την χαρακτηρίζατε;

– Δεν θα μπορούσε να είναι καλύτερη. Στις πρώτες συναντήσεις με τη Eurobank, συνειδητοποιήσαμε ότι βρίσκονταν στην ίδια πολιτική με το Trade Club: δηλαδή, να προωθήσει πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων, οι οποίες είναι πολύ δραστήριες στον διεθνή τομέα και όπου έχουν εφαρμόσει ένα ισχυρό διεθνές πρόγραμμα, καινοτομώντας με λύσεις όπως το Exportgate. Η Santander, η Eurobank και άλλες τράπεζες-εταίροι της συμμαχίας (Alliance) βρίσκονται στην ίδια γραμμή και σε αυτό το όραμα. Πιστεύουμε ότι οι τράπεζες μπορούν να αναλάβουν σχετικό ρόλο υποστηρίζοντας τους πελάτες μας και δημιουργώντας επιχειρηματικές ευκαιρίες ώστε να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του εγχώριου και του διεθνούς ανταγωνισμού. Θα ήθελα να τονίσω ότι η Eurobank δεσμεύεται πλήρως να μετατρέψει το όραμα σε αποτελεσματικές λύσεις για τους πελάτες της.

– Βλέπετε ευκαιρίες στο επιχει-

ρηματικό περιβάλλον της Κύπρου μέσω αυτής της πλατφόρμας;

– Σίγουρα. Η γεωγραφική θέση της Κύπρου (η χώρα αποτελεί τη γέφυρα μεταξύ Δύσης και Ανατολής), μαζί με τις καλές αεροπορικές και τηλεπικοινωνιακές της υποδομές, επέτρεψαν στη χώρα να μετατραπεί σε σημαντικό περιφερειακό και διεθνές επιχειρηματικό κέντρο. Το εξωτερικό εμπόριο της χώρας αντιπροσωπεύει το 131% του ΑΕΠ (σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας του 2016) και προσανατολίζεται κυρίως προς τις χώρες της Ε.Ε. Είμαι σίγουρος πως το Trade Club θα αποτελέσει φυσική πηγή δικτύωσης των εταιρειών της Κύπρου, όπου θα βρουν ειδικευμένους πελάτες και προμηθευτές.

– Ποια είναι η διαδικασία που πρέπει να κάνει μια κυπριακή επιχείρηση για να συμμετάσχει στο διεθνές δίκτυο;

– Ζητάμε από τις εταιρείες να πραγματοποιήσουν μια επαγγελματική κάρτα όπου καθορίζουν το επιχειρηματικό τους προφίλ και τους διεθνείς στόχους τους. Μόλις

«Είμαι πεπεισμένος ότι το Trade Club Alliance θα προσφέρει λύσεις που θα βοηθήσουν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις να γίνουν πιο ανταγωνιστικές και να αναπτυχθούν περαιτέρω».

δημιουργηθεί η διαδικτυακή επαγγελματική κάρτα, υπάρχει ένας αλγόριθμος που προτείνει στις εταιρείες να συνδυάζουν ευκαιρίες ανάλογα με το επιχειρηματικό τους προφίλ και τους στόχους τους. Όλες οι ευκαιρίες που θα προταθούν είναι εταιρείες φιλτραρισμένες από τις τράπεζες με τα ίδια κριτήρια. Υπάρχουν έλεγχοι συμμόρφωσης, πιστοληπτική ικανότητα και συνάφεια με το Διεθνές Εμπόριο (δηλαδή να δραστηριοποιούνται ήδη σε εισαγωγές – εξαγωγές προϊόντων, ή να είναι σίγουρα διατεθειμένες να μπουν σε αυτό τον κλάδο). Αυτό είναι το κλειδί, δεδομένου ότι επιτρέπει στις εταιρείες να έχουν πρόσβαση σε ένα αξιόπιστο και αποτελεσματικό περιβάλλον.

– Θεωρείται ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της κυπριακής οικονομίας. Εσείς κ. Μπαρτανιάνο υιοθετείτε αυτή τη θέση;

– Πιστεύω ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας σε όλες τις χώρες του κόσμου και όχι μόνο στην Κύπρο. Είμαι πεπεισμένος ότι το Trade Club Alliance θα προσφέρει λύσεις που θα βοηθήσουν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις να γίνουν πιο ανταγωνιστικές και να αναπτυχθούν περαιτέρω.

Η σημερινή συγκυρία με την παγκοσμιοποίηση των αγορών και του εμπορίου, τα τεχνολογικά άλματα και η ανάγκη για πιο ορθολογική αξιοποίηση πόρων, συνθέτουν ένα άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον και απαιτούν διαρκή εγρήγορση και μεγάλες αλλαγές που συντελούνται ήδη, τονίζει ο Μιχάλης Λούης.

Νέες σημαντικές ευκαιρίες διεθνοποίησης

Για τον Όμιλο της Eurobank η εξωστρέφεια και η διεθνοποίηση είναι πυρήνας της στρατηγικής του, τονίζει ο διευθύνων σύμβουλος Eurobank Κύπρου Μιχάλης Λούης.

Η σύμπραξη με την Banco Santander, τοποθετεί την Eurobank σε ένα club ισχυρών διεθνών τραπεζών και υπερείκει ένα σημαντικό στόχο: Να δημιουργήσει νέες σημαντικές ευκαιρίες διεθνοποίησης και να ενισχύσει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των επιχειρηματικών πελατών της. Σήμερα ο Όμιλος πρωτοπορεί, για μια ακόμη φορά, συμμετέχοντας ως ιδρυτικό και ισότιμο μέλος στο «Trade Club Alliance». Αναγνωρίζεται έτσι, ως στρατηγικός σύμμαχος διεθνών τραπεζικών οργανισμών, παγκόσμιες εμβέλειες και διασφαλίζει για τους πελάτες του ανταγωνιστικές υπηρεσίες, εφάμιλλες εκείνων που απολαμβάνουν οι πελάτες

«Έχοντας αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις προκλήσεις των τελευταίων ετών, έχουμε τις πιο υγιείς βάσεις για ανάπτυξη των εργασιών μας», δηλώνει ο διευθύνων σύμβουλος Eurobank Κύπρου Μιχάλης Λούης.

κορυφαίων τραπεζών σε όλο τον κόσμο. Με τη σημαντική τεχνολογία που μας παρέχει η συμμετοχή μας στο group των διεθνών τραπεζών, οι πελάτες μας αποκτούν τη δυνατότητα νέων επωφελών εμπορικών συνεργασιών με ισχυρούς αξιόπιστους επιχειρηματικούς

εταίρους οπουδήποτε στον κόσμο, με ταχύτητα, ασφάλεια και με τη σφραγίδα της συνεργαζόμενης τράπεζας.

Στρατηγικές συμφωνίες τέτοιας εμβέλειας είναι απολύτως συνεπείς και με τη φιλοσοφία της Eurobank Κύπρου. Η τράπεζα, με σκληρή δουλειά και με συγκροτημένη στρατηγική διαχείρισης σημαντικών προκλήσεων, έχει καταφέρει στα 11 χρόνια λειτουργίας της να εδραιωθεί στον τραπεζικό χάρτη της Κύπρου ως γγέτης, στους τομείς δραστηριοποίησής της.

Τα μετρήσιμα αποτελέσματα της επιτυχούς πορείας της Eurobank Κύπρου αποδεικνύουν το σταθερά σημαντικό προβάδισμα που διατηρούμε έναντι του ανταγωνισμού και τις γερές βάσεις στις οποίες πατά η τράπεζα. Έχοντας αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις ισχυρές προκλήσεις των τελευταίων ετών,

έχουμε τις πιο υγιείς και ισχυρές βάσεις για την ανάπτυξη των εργασιών μας. Η σημερινή συγκυρία με την παγκοσμιοποίηση των αγορών και του εμπορίου, τα τεχνολογικά άλματα και η ανάγκη για πιο ορθολογική αξιοποίηση πόρων, συνθέτουν ένα άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον και απαιτούν διαρκή εγρήγορση και μεγάλες αλλαγές που συντελούνται ήδη. Από τον τρόπο λειτουργίας των χρηματοοικονομικών συστημάτων παγκοσμίας μέχρι στον τρόπο επιχειρηματικής δικτύωσης και διενέργειας του παγκοσμίου εμπορίου. Ο Όμιλος Eurobank – μέσω της Eurobank Κύπρου – έχει οικοδομήσει στρατηγική θέση σε μια χώρα που είναι σταυροδρόμι τριών πειρών, με μια σπάνια γεωπολιτική θέση και σε ό,τι αφορά στην επανακάραξη των παγκόσμιων εμπορικών και ενεργειακών δρόμων.

Η Κύπρος στην ψηφιακή ατζέντα

Επί τάπητος η ηλεκτροκίνηση και τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης στο συνέδριο «Cyprus in the Digital Agenda»

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Πώς επιτυγχάνεται η μετάβαση στην ηλεκτροκίνηση στην Κύπρο και ποια τα κίνητρα που θα δοθούν; Πώς η τεχνητή νοημοσύνη επηρεάζει τον τομέα των μεταφορών; Με ποιο τρόπο μπορεί να αξιοποιηθεί ο όγκος των δεδομένων στον τομέα της διαφήμισης; Απαντήσεις σε αυτά και συναφή με την ψηφιακή εποχή και τη θέση της Κύπρου σε αυτά ερωτήματα, θα επιχειρήσει να δώσει το συνέδριο «Cyprus in the Digital Agenda» που διοργανώνει ο Όμιλος Sppmedia και η εφημερίδα «Η Καθημερινή». Το συνέδριο πραγματοποιείται με στόχο την παρουσίαση των διεθνών εξελίξεων στην τεχνολογία του αποτίμωμα αυτών στην οικονομία, και τη μεταφορά τους στην κυπριακή πραγματικότητα. Πρόκειται για πέντε συνολικά θεματικές τσποίες θα αναλύσουν ειδικό από το εξωτερικό, υπουργοί και κυβερνητικό αξιωματούχό καθώς και άμεσα ενδιαφερόμενα μέρη των επιχειρήσεων (stakeholders).

Ηλεκτροκίνηση

Η στρόφη προς την ηλεκτροκίνηση είναι γεγονός στην Ε.Ε. και έχει ενισχυθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία στοχεύει μέσω συναφών πολιτικών στη μείωση των συνολικών εκπομπών ρύπων στα νέα επιβατικά αυτοκίνητα μέχρι 40% έως το 2030, και 30% στα ελαφρά φορτηγά. Η Νορβηγία είναι «οδηγός» σε αυτή τη νέα εποχή που διάγουμε, καθώς μέσα σε μόλις ένα μήνα έχει σημειώσει ρεκόρ εγγραφής 8034 οχημάτων, χωρίς εκπομπές ρύπων. Και καθώς δίνεται σειρά κινήτρων για αγορά ηλεκτροκίνητου οχήματος, οι πωλήσεις πετρελαιοκίνητων οχημάτων στη Νορβηγία μειώθηκαν το 2017 στο 23%, από το 31% το 2016. Συγκριτικά με την Κύπρο, τα μεγέθη είναι σαφώς μικρότερα, ωστόσο είναι σαφές ότι υπάρχει σημαντική αύξηση σε επίπεδο τριετίας. Συνολικά 1448 υβριδικά και ηλεκτροκίνητα οχήματα έχουν εγγραφεί το 2017, όταν σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Οδικών Μεταφορών, το 2014 είχαν εγγραφεί 21 ηλεκτροκίνητα οχήματα σε σύγκριση με 99 το 2017. Μεγαλύτερη η προτίμηση για τα υβριδικά από τους Κύπριους καταναλωτές με τις 305 εγγραφές το 2014 να τετραπλασιάζονται και να φτάνουν τις 1349 το 2017. Σημαντική ώθηση προς την ηλεκτροκίνηση αναμένεται να δοθεί μέσω της παροχής κινήτρων για χρήση ηλεκτροκίνητων οχημάτων. Σημειώνεται έτσι ότι προεκλογικά ο Νίκος Αναστασιάδης είχε περιλάβει στο πρόγραμμά του την επέκταση του δικτύου σταθμών ταχείας φόρτισης, καθώς και την ετοιμασία σχεδίου χορηγιών για την επιδότηση της αγοράς ηλεκτροκίνητων οχημάτων.

Πρόκειται για το πρώτο συνέδριο του είδους που πραγματοποιείται στην Κύπρο, ενώ κύριος σκοπός του είναι να παρουσιάσει τις διεθνείς εξελίξεις στην τεχνολογία και πώς αυτές αφομοιώνονται στη χώρα μας.

**Ο υπουργός Ενέργειας
Γιώργος Λακκοτρύπης
θα παρουσιάσει πώς
το πάντρεμά τεχνητής
νοημοσύνης και ηλιακής
ενέργειας μπορεί να
φέρει νέα σελίδα στον
τομέα των μεταφορών.**

κτρικού αυτοκινήτου. Στο πακέτο κινήτρων είχαν περιληφθεί και μειωμένα τέλη κυκλοφορίας, καθώς και ειδικά τέλη χρήσης χώρων στάθμευσης, κάτι που εφαρμόζεται ήδη με επιτυχία που αποτυπώνεται σε αριθμούς, στην πρωτοπόρο Νορβηγία. Την πραγματική εικόνα της ηλεκτροκίνησης στη χώρα μας καθώς και το μέλλον στη χρήση του αυτόματου πιλότου στις μεταφορές θα αναλύσει ο ψηφιακός πρωταθλητής Κύπρου *dr* Στέλιος Χειμώ-

nas, ο οποίος σε αυτό το πλαίσιο αναμένεται ότι θα ανακοινώσει και τα επόμενα βήματα της κυβέρνησής για τα κίνητρα για στροφή προς την ηλεκτροκίνηση τα οποία θα δοθούν προς τους καταναλωτές. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον συγκεντρώνει η παρουσίαση του θέματος από το στέλεχος της αυτοκινητοβιομηχανίας BMW, Sebastian Waldbauer (Senior Product and Price Manager Digital Services & E-Mobility BMW Group CSEU).

Ηλιακή ενέργεια

Οι προοπτικές για αξιοποίηση της πλεονέκτης ενέργειας στις μεταφορές στη χώρα μας είναι ιδιαίτερα ελπιδοφόρες από τη στιγμή που διαθέτουμε 80% επίσημα άμεση ηλιακή ακτινοβολία. Η αξιοποίηση αυτού του πλεονεκτήματος σε συνδυασμό με τα συστήματα τεχνητών νομοσύνων μπορούν να αλλάξουν άρδην τα δεδομένα στον τομέα των μεταφορών. Η τεχνητή νομοσύνη άρχισε να αναπτύσσεται τη δεκαετία του 1960, γνώρισε με-

γάλη άνθρωπο από το 2000 και μετά, ενώ πλέον τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης είναι μέρος της καθημερινότητάς μας λόγω και των απεριόριστων δυνατοτήτων που προσφέρουν οι αλγόριθμοι μέσω των αναλύσεων και των συνδυασμών των αναλύσεων που επεξεργάζονται. Με τη γνώση του για το θέμα ως πρώην υψηλό στέλεχος του τεχνολογικού κοσμοσού της Microsoft, ο υπουργός Ενέργειας Γιώργος Λακκοτρύπης θα αναπτύξει τις προκλήσεις και τις προοπτικές που διανοίγει η αξιοποίησης της τεχνητής νοημοσύνης και θα παρουσιάσει πώς το πάντρεμά της με την ήλιακη ενέργεια μπορεί να φέρει νέα σελίδα στον τομέα των μεταφορών.

Στο περιεχόμενο το κλειδί

Ως προέκταση του ζητήματος των Fake News στο συνέδριο θα συζητηθεί η σημασία του ποιοτικού περιεχομένου που προσφέρουν τα Μέσα μαζικής ενημέρωσης, διαδικτυακά και μη, ωστόσο υπό μια άλλη

οπτική. Στο συνέδριο θα αναλυθεί το πώς μεγάλες εταιρίες επενδύουν σε ΜΜΕ με κριτήριο, το ποιοτικό περιεχόμενο το οποίο προσφέρουν. Το θέμα θα παρουσιάσει η Τάνια Γιακουμάκη, γενική διευθύντρια της εταιρίας ψηφιακής επικοινωνίας Bakers, βραχίονα του ομίλου εταιριών V+O, η οποία διαθέτει μεγάλη εμπειρία στον τομέα του μάρκετινγκ, και του ψηφιακού οικοσυστήματος, την επικοινωνία και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Της παρουσιάσης θα ακολουθήσει συζήτηση με διευθυντές μεγάλων ΜΜΕ της Κύπρου και του εξωτερικού.

Ωκεανός δεδομένων

Ένας ωκεανός δεδομένων και πληροφοριών διακινείται καθημερινά στο διαδίκτυο, και κυρίως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπου οι χρήστες μοιράζονται οικειοθελώς τις συνθήσεις, και τα ενδιαφέροντά τους. Είναι σαφές ότι ο καταγισμός τέτοιων πληροφοριών μπορούν να αποτελέσουν ισχυρό εργαλείο στον τομέα της διαφήμισης. Ένα σημαντικό ζήτημα το οποίο εγείρεται είναι πώς αυτός ο όγκος δεδομένων μπορεί να μειωθεί ούτως ώστε οι εταιρίες να μπορούν να λάβουν τα σωστά μηνύματα από την ψηφιακή συμπεριφορά και να τα αξιοποιήσουν στη διαφήμιση των προϊόντων τους. Είναι, ωστόσο, γνωστό ότι η τάση που υπάρχει στους χρήστες του διαδικτύου είναι να αποφεύγουν τις διαφημίσεις που εμφανίζονται από το πουθενά στις οθόνες τους. Αυτή την πραγματικότητα ταφέρει να αντιστρέψει η ομάδα του Avocarrot εταιρία στον τομέα του με mobile advertising, η οποία με την εφαρμογή της μετέτρεψε τις ενοχλητικές διαφημίσεις σε ευχάριστη εμπειρία με το να δίνει κίνητρο στους καταναλωτές να αγοράσουν το προϊόν που χρειάζονται τη στιγμή που το χρειάζονται. Η επιτυχία της start up εταιρίας με Κύπριους δημιουργούς, έφερε και τη σύμφωνία εξαγοράς της εταιρίας ύψους 20 εκατ. δολαρίων από τη γερμανική Glispa Global Group η οποία συγκαταλέγεται στις ταχύτερα αναπτυσσόμενες εταιρίες του κόσμου του δείκτη INC 500. Αρα οι κ. Γιώργος Μακκουλής και Πάνος Παπαγεωργίου εκ των ιδρυτών της εταιρίας Avocarrot, είναι ίσως οι πλέον κατάλληλοι να εξηγήσουν τις προοπτικές που διανοίγονται και τον τρόπο αξιοποίησής αυτού του εργαλείου των πληροφοριών στη διαφήμιση, από τις εταιρίες.

Info: Το συνέδριο «Cyprus in the digital Agenda» θα πραγματοποιηθεί στις 21 Ιουνίου στο Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο στη Λευκωσία. Πληροφορίες και εγγραφές, στο www.sppmedia.com
Μέγας χορηγός του συνεδρίου, η εταιρία MTN.

Σχοινιάς και Παπαχελάς για fake news

Από το κάδρο των ψηφιακών εξελίξεων δεν θα μπορούσε απουσιάζει και το ζήτημα των ψευδών ειδήσεων (fake news) και η διάχυση αυτών μέσα από κοινωνικά δίκτυα και ιστοσελίδες. Το ζήτημα των Fake News αναδείχθηκε με αφορμή τις αμερικανικές προεδρικές εκλογές και τους ισχυρισμούς ότι αποικινούμενα με τη Ρωσία fake news έχουν καθορίσει το αποτέλεσμα των αμερικανικών εκλογών και έδωσαν τη νίκη στον Ντόναλντ Τραμπ. Στοιχεία μάλιστα κάνουν λόγο για χιλιάδες διαφημίσεις οι οποίες προωθήθηκαν σε εκατομμύρια χρήστες του κοινωνικού δικτύου, με περιεχόμενο διχαστικά πολιτικά μηνύματα. Πρόκειται κατά κοινή ομολογία για ανηθικη εξέλιξη, σημείο ωστόσο των καιρών που προκύπτει ακριβώς λόγω της περιόδου για τα ΜΜΕ στην ψηφιακή εποχή αλλά και τη δυναμική που έχουν αποκτήσει σελίδες κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook και το Twitter. Σημειώνεται ότι πριν από μόλις πρόσφατα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσα από το Κολέγιο των Επιτρόπων υιοθέτησε σειρά μέτρων και προτάσεων για αυτορρύθμιση του Θέματος, καθώς και κώδικα ορθών πρακτικών για την παραπληροφόρηση σε όλη την Ε.Ε., ώστε να υπάρξουν μέχρι τον Οκτώβριο του 2018, μετρήσιμα αποτελέσματα. Θέτοντας μια σειρά από εννέα στόχους προς αυτή την κατεύθυνση η Κομισιόν υποστηρίζει τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου ευρωπαϊκού δικτύου ελεγκτών για τον καθορισμό κοινών μεθόδων εργασίας, την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών καθώς και τη δημιουργία ασφαλούς ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την παραπληροφόρηση και την στήριξη του δικτύου των ελεγκτών γεγονότων και των σχετικών ακαδημαϊκών ερευνών. Προτείνεται, επίσης, η ενίσχυση της παιδείας, ως προς τη χρήση των ανθεξάρτητων, καθώς και ένα ανεξάρτητο δίκτυο ελεγκτών και εργαλείων, προς όφελος της ποιοτικής δημοσιογραφίας. Σε αυτό το πλαίσιο θα δώσει έμφαση με την παρουσία του στο συνέδριο ο Διευθυντής Επικοινωνίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μαργαρίτης Σχοινάς, ενώ συζήτηση για το ζήτημα των fake news θα γίνει με συντονιστή τον διευθυντή της «Καθημερινής» κ. Αλέξη Παπαχλά.

The advertisement features a background of a grey and white geometric grid pattern. A large white rectangular box is centered on the page, containing all the text. The text is arranged in a clear, hierarchical manner, starting with a bold headline, followed by the company name and logo, then a statement of intent, a list of restaurant locations, and finally contact information and a hashtag. The logo is a circular emblem with a white background and a black border, containing the number '20' and the words 'EXPERIENCE IN GREAT FOOD' and 'YEARS'. The overall design is clean and professional.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

CANTABS TRADING LIMITED

Στις 07 Μαΐου 2018, με βάση τις πρόνοιες Ομολόγου Εξασφαλισμένου με Κυμαινόμενη Επιβάρυνση ημερομηνίας 21 Ιουνίου 2013, η εταιρεία Cantabs Trading Limited, Αλεξίας 22, 2304 Λακατάμια, Λευκωσία, έχω διοριστεί Παραλήπτης και Διαχειριστής της Εταιρείας από αυτή την ημερομηνία.

Παρακαλείται οποιοσδήποτε πιστωτής, ή οποιοσδήποτε έχει συμβληθεί ή έχει πρόθεση να συμβληθεί με την εταιρεία να επικοινωνήσει γραπτώς μαζί μου επισυνάπτοντας συμβόλαιο, ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία όσον αφορά τις συναλλαγές μαζί με την εταιρεία ώστε να εξακριβωθούν οι υποχρεώσεις της εταιρείας για τους σκοπούς της διαχείρισης, στη διεύθυνση Λεωφόρος Στασίου 8, Photiades Business Center, 2ος όροφος, γραφείο 201, 1060 Λευκωσία, τηλέφωνο 22466425 και email elenap@epaplaw.com.

Ελένη Παπανδρέου
Παραλήπτης και Διαχειριστής
Της εταιρείας
Cantabs Trading Limited

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ

Την Πέμπτη 10 Μαΐου και ώρα 9πμ στη Δημοσιογραφική Εστία (δίπλα από το Αρχηγείο Αστυνομίας) στη Λευκωσία, θα διεξαχθεί Πλειστηριασμός που θα περιλαμβάνει 151 αντικείμενα όπως 2 αυτοκίνητα AUDI A6 με αριθμούς εγγραφής KNG747 & KNG829, ηλεκτροπυλίνες, μηχανές συγκόλλησης, κουγκρομηχανές ηλεκτρικές & πετρελαίου, 1 οδοστρωτήρα, αντλίες νερού, και διάφορα άλλα. Περιλαμβάνουν επίσης παιδικά κρεβάτια (πάνω-κάτω), παιδικά τραπέζια με παγκάκια και καρέκλες, ελβετικά κρεβάτια, ντουλάπες, Roneo, μαθητικά θρανία και καρέκλες.

Οι ενδιαφερόμενοι αγοραστές μπορούν να εξετάσουν τα πιο πάνω αντικείμενα που βρίσκονται, κυρίως, στις Κεντρικές Αποθήκες δίπλα από το ΣΟΠΑΖ στην Παλλουριώτισσα, από τη Πέμπτη 10/5/18 μέχρι και την Τετάρτη 16/5/18 μεταξύ των ωρών 8πμ-2μμ καθώς και το πρωί του πλειστηριασμού μεταξύ 7.30-8.30πμ.

Για περισσότερες πληροφορίες και κατάλογους απευθύνεστε στους Δημοπράτες:

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΛΤΔ
Τ. Παπαδόπουλου 6, Άγιος Δημέτριος, Λευκωσία
(Απέναντι από Ξενοδοχείο "ΑΣΤΥ")
ΤΗΛ.: 99639733, 22778751

Εως και 27,3% η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ το ’17

Η Ελλάδα υποδέχθηκε 27,3 εκατ. επισκέπτες, εισπράττοντας 14,2 δισ.

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Ανάκωμα στην ύφεση αλλά και ατμομηχανή για τη μείωση της ανεργίας είναι ο τουρισμός στην Ελλάδα, σύμφωνα με σχετική μελέτη του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ), καθώς η συνολική συνεισφορά του κλάδου στο ΑΕΠ της χώρας κυμαίνεται μεταξύ 22,6% και 27,3% στα 40,3 έως 48,5 δισ. ευρώ, ενώ πέρυσι κατά την αιχμή της τουριστικής σεζόν, δηλαδή το τρίτο τρίμηνο του 2017, ο τουρισμός συνέβαλε στο 16,9% της συνολικής απασχόλησης.

Παράλληλα, η τουριστική δραστηριότητα σε περιφέρειες όπως είναι η Κρήτη, το Νότιο Αιγαίο και το Ιόνιο, συνεισέφερε άμεσα στη διαμόρφωση άνω του 47,4% του ΑΕΠ των συγκεκριμένων περιφερειών. Ωστόσο, ο τουρισμός χαρακτηρίζεται από έντονη εποχικότητα, δεδομένου ότι ο ήλιος και η θάλασσα αποτελούν το βασικότερο τουριστικό προϊόν που προσφέρει η Ελλάδα. Αυτό το προϋόν φαίνεται, όμως, να αποτελεί πόλο έλξης για τους τουρίστες, καθώς το 2017 η Ελλάδα υποδέχθηκε σχεδόν 27,2 εκατ. επισκέ-

πτες, με τις εισπράξεις να φθάνουν τα 14,2 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με τη μελέτη του ΙΝΣΕΤΕ για τη συμβολή του τουρισμού στην ελληνική οικονομία το 2017, η άμεση συνεισφορά του τουρισμού στη διαμόρφωση του ΑΕΠ ανήλθε στο 10,3% ή σε περίπου 18,3 δισ., καταγράφοντας αύξηση έως και 9,3% σε σύγκριση με το 2016. Έτσι, από κάθε 1 ευρώ τουριστικής δραστηριότητας δημιουργείται επιπλέον 1,2 έως 1,65 ευρώ πρόσθετης οικονομικής δραστηριότητας, με αποτέλεσμα το ΑΕΠ της χώρας να αυξάνεται κατά 2,2 έως 2,65 ευρώ. Συνεπώς, όπως συμπεραίνει η μελέτη του ΙΝΣΕΤΕ, ο τουρισμός είναι ένας κλάδος με μεγάλη διάχυση ωφελειών στην ελληνική οικονομία. Επιπλέον, αποτελεί έναν κλάδο που συνεχίζει να δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας, δεδομένου ότι το δεύτερο και τρίτο τρίμηνο του προηγούμενου έτους η απασχόληση στον τουρισμό σημείωσε αύξηση 6,6% και 4,6% αντίστοιχα, ενώ κατά το τρίτο τρίμηνο 630.000 εργαζόμενοι απασχολούνταν στο τουριστικό κλάδο, δηλαδή το 16,9% της συνολικής απασχόλησης. Βάσει εκτιμήσεων, η άμεση και έμμεση απασχόληση που προκύπτει από

Αφίξεις και έσοδα εισερχομένων τουριστών

	2017	2016	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Εσοδα (δισ. ευρώ)	14,2	12,75	11,4%
Διανυκτερεύσεις (ΕΚΑΤ.)	209,8	190,4	10,2%
Αφίξεις (ΕΚΑΤ.)	27,2	24,8	9,7%
Μέση διάρκεια παραμονής (ημέρες)	7,7	7,7	0,5%
Μέση κατά κεφαλήν δαπάνη (ευρώ)	522,3	514,1	1,6%
Δαπάνη/ Διανυκτέυρευση (ευρώ)	67,7	67	1,1%

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, ΤΙΕ – Επεξεργασία SETE Intelligence

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ο τουρισμός συνέβαλε στο 16,9% της συνολικής απασχόλησης.

τον κλάδο του τουρισμού εκτιμάται στο 37,2% και 44,8% αντίστοιχως.

Εντυπωσιακή και άμεση είναι η συνεισφορά της τουριστικής δραστηριότητας στη διαμόρφωση του ΑΕΠ ορισμένων περιφερειών. Στο Ν. Αιγαίο υπολογίζεται στο 76,8%, στην Κρήτη στο 47,4% και στα νησιά του Ιονίου στο 73%. Η συμβολή του τουρισμού στην ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας αποτυπώνεται μεταξύ άλλων και από την πορεία των εσόδων το προηγούμενο έτος. Ως εκ τούτου, το 2017, ο εισερχόμενος τουρισμός παρουσίασε αύξηση αφίξεων κατά 9,7% καθώς και αύξηση στα έσοδα κατά 11,7%, πετυχαίνοντας νέα

επίπεδα ρεκόρ 27,2 εκατ. και 14,2 δισ. ευρώ αντίστοιχως. Ειδικότερα, τα έσοδα μετά την πτώση που σημειώθηκε το 2016 (-6,8%) επανήλθαν σε ανοδική πορεία, υπερβαίνοντας τα έσοδα του 2015 που θεωρούνταν μέχρι στιγμής χρονιά-ορόσημο για το ύψος των ταξιδιωτικών εισπράξεων. Παράλληλα, στις διανυκτερεύσεις, η αύξηση αγγίζει το 10,2%, με τα έσοδα να ανέρχονται σε επίπεδα ρεκόρ και να διαμορφώνονται στα 210 εκατ. Σημειώνεται ότι το 61% των εσόδων καταγράφεται κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του περυσινού έτους, ενώ στο 2ο τρίμηνο, το οποίο σηματοδοτεί και την έναρξη της τουριστικής περιόδου, αντιστοιχεί το 24% των εσόδων. Τα δύο αυτά τρίμηνα καταγράφηκε έκρηξη της τουριστικής κίνησης, καθώς το σύνολο των αφίξεων στην χώρα μας εκείνο το διάστημα έφθασε το 81%.

Ενισχύονται οι επενδύσεις στην ελληνική βιομηχανία

Εικόνα σταδιακής ανάκαμψης της ελληνικής βιομηχανίας διαπιστώνει η μελέτη που συνέταξε η Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας, παρατηρώντας ότι έπεται από μια μακρά πορεία αποεπένδυσης οι επιχειρήσεις του κλάδου έχουν εισέλθει σε έναν ενάρετο κύκλο ανόδου, με τις αυξητικές τάσεις στον βαθμό χρήσης του παραγωγικού δυναμικού να οδηγούν στην άνοδο των επενδύσεων σε μηχανολογικό εξοπλισμό.

Με τις διαπιστώσεις της Εθνικής Τράπεζας για τις ευοίωνες προοπτικές της ελληνικής βιομηχανίας συγκλίνουν και τα συμπεράσματα της έρευνας Οικονομικής Συγκυρίας του IOBE για τον τομέα της βιομηχανίας, που υποστηρίζεται από την «Ελληνική Παραγωγή». Η έρευνα του IOBE καταγράφει μικρή βελτίωση στις επιχειρηματικές προσδοκίες στη βιομηχανία τον Απρίλιο, παρά την επιδείνωση στις προβλέψεις για την παραγωγή. Η εξέλιξη αυτή ευθυγραμμίζεται με την ανάκαμψη του οικονομικού κλίματος στην ελληνική οικονομία, παρατηρεί το IOBE και εκτιμά ότι η πορεία των προσδοκιών θα εξαρτηθεί κατά κρίσιμο τρόπο από τους όρους χρηματοδότησης και τη νέα σχέση συνεργασίας με τους εταιρείους και δανειστές, εκτός πλέον του προγράμματος. Η βελτίωση του Απριλίου, πάντως, αποδίδεται από το IOBE και σε εποχικούς παράγοντες και στην εκκίνηση της τουριστικής

Οι επτήσεις επενδύσεις σε μηχανήματα κατά την επόμενη πενταετία εκτιμάται ότι θα είναι της τάξης του 1,2 δισ. ευρώ έως 1,4 δισ. ευρώ.

περιόδου που πάντα τροφοδοτεί την ευρύτερη οικονομική δραστηριότητα, αλλά και την απασχόληση. Η ελληνική βιομηχανία, σύμφωνα με τους οικονομικούς αναλυτές της Εθνικής Τράπεζας, ακολούθησε μια πορεία συρρίκνωσης από το 2000 έως το 2015, με μειούμενο βαθμό χρήσης παραγωγικής δυναμικότητας. Μετά το κατώτατο σημείο του 2015 (με βαθμό χρήσης παραγωγικής δυναμικότητας 64%), η βιομηχανία ήδη ακολουθεί ανοδική πορεία (με βαθμό χρήσης παραγωγικής δυναμικότητας 68% το 2017), η οποία αποτυπώνεται σε αύξηση των επενδύσεων σε μηχανολογικό εξοπλισμό (+14% κατά μέσον όρο ετησίως την τελευταία διετία). Η μελέτη διαβλέπει μάλιστα σημάδια υγιούς δυναμικής για πρώτη φορά μετά το 2008, καθώς

διαπιστώνει ότι οι τρέχουσες ροές επένδυσης ξεπερνούν οριακά το ελάχιστο επίπεδο που απαιτείται για την αναγκαία αντικατάσταση (δηλαδή για να παραμείνει σταθερή η αξία των μηχανημάτων). Η δυναμική της τελευταίας διετίας αποτυπώνεται στις επενδύσεις της βιομηχανίας σε μηχανολογικό εξοπλισμό, οι οποίες αυξάνονται κατά 14% ετησίως, φθάνοντας κοντά στα 0,9 δισ. ευρώ ετησίως.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Εθνικής Τράπεζας, η ανοδική δυναμική ακολουθία ζήτησης και επένδυσης αναμένεται να ισχυροποιηθεί κατά την επόμενη πενταετία, καθώς στη θετική συνεισφορά των διεθνών εμπορικών ροών θα προστεθεί η επίδραση της σταδιακής επαναφοράς της

εσωτερικής ζήτησης σε φυσιολογικά επίπεδα και συγκεκριμένα στο συν 3,7% κατά μέσον όρο ετησίως την επόμενη πενταετία από μείον 4,2% την περίοδο 2009-2017. Ως καθαρό αποτέλεσμα, οι πωλήσεις εκτιμάται ότι θα αυξάνονται με έναν μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξης του 4% και ο βαθμός χρησιμοποίησης της παραγωγικής δυναμικότητας θα αγγίζει το 73% το 2023 από 68% το 2017. Οι προοπτικές της ελληνικής βιομηχανίας, σύμφωνα με τους αναλυτές της Εθνικής Τράπεζας, μπορούν να είναι ακόμη πιο ευοίωνες σε περίπτωση ενίσχυσης της τάσης ανάκαμψης των μεριδίων που είχε προ κρίσης στις διεθνείς αγορές (επάνδους στο 0,21% από 0,16% σήμερα).

Θεωρώντας ότι η επενδυτική συμπεριφορά των Ελλήνων βιομηχάνων θα ακολουθήσει τις συνθήκες πρακτικές αντιδραστίας της τελευταίας 20ετίας, η ελληνική βιομηχανία εκτιμάται ότι θα μπει κατά την επόμενη πενταετία σε τροχιά επενδυτικής ανάκαμψης. Συγκεκριμένα, οι επτήσεις επενδύσεις σε μηχανήματα κατά την επόμενη πενταετία εκτιμάται ότι θα είναι της τάξης του 1,2 δισ. ευρώ έως 1,4 δισ. ευρώ, επαναφέροντας έτσι σταδιακά το απόθεμα μηχανημάτων της ελληνικής βιομηχανίας στα επίπεδα της περιόδου 2011-2013.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Κατά 13,6% αυξήθηκε η αξία των εξαγωγών το πρώτο τρίμηνο του έτους

Ενθαρρυντικά είναι τα μηνύματα από τις εξαγωγές το πρώτο τρίμηνο του έτους, η πορεία των οποίων σύμφωνα με τα στοιχεία του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων και του Κέντρου Εξαγωγικών Ερευνών και Μελετών, παραμένει ανοδική παρά τις δυσκολίες που εξακολουθούν να υπάρχουν. Ικανοποιητική είναι και η εικόνα που παρουσιάζει το εμπορικό ισοζύγιο, με την περαιτέρω μείωση του ελλείμματος τόσο τον Μάρτιο όσο και το διάστημα Ιανουαρίου – Μαρτίου.

Ειδικότερα, σύμφωνα με ανάλυση του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων και του Κέντρου Εξαγωγικών Ερευνών και Μελετών, επί των προσωρινών στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, οι εξαγωγές, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, αυξήθηκαν τον Μάρτιο του 2018 κατά 225 εκατ. ευρώ ή κατά 8,5% και ανήλθαν στα 2,88 δισ. ευρώ από 2,66 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2017. Ανοδικά κινήθηκαν οι εξαγωγές και χωρίς πετρελαιοειδή. Συγκεκριμένα, ενισχύθηκαν κατά 8% ή κατά 149,6 εκατ. ευρώ και έφθασαν στα 2,01 δισ. ευρώ από 1,86 δισ. ευρώ. Στον αντίποδα, οι εισαγωγές υποχώρησαν κατά 263 εκατ. ευρώ ή κατά 5,5%, με τη συνολική τους αξία να διαμορφώνεται στα 4,51 δισ. ευρώ έναντι 4,77 δισ. ευρώ κατά τον ίδιο μήνα του έτους 2017. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, οι εισαγωγές αυξήθηκαν οριακά στα 3,46 δισ. ευρώ από 3,45 δισ. ευρώ, δηλαδή κατά 12 εκατ. ευρώ ή κατά 0,3%.

Αποτελέσματα είναι η μείωση του εμπορικού ελλείμματος, που υποχώρησε τον Μάρτιο του 2018 κατά 488 εκατ. ευρώ, ή κατά 23,1%, στο 1,62 δισ. ευρώ από 2,11 δισ. ευρώ τον αντίστοιχο μήνα του 2017. Χωρίς

τα πετρελαιοειδή, το εμπορικό έλλειμμα μειώθηκε στο 1,45 δισ. ευρώ από 1,58 δισ. ευρώ, δηλαδή κατά 137,6 εκατ. ευρώ, ή κατά 8,7%.

Παρόμοια είναι η εικόνα και στο διάστημα Ιανουαρίου – Μαρτίου 2018. Οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 938,9 εκατ. ευρώ ή κατά 13,6% και ανήλθαν σε 7,84 δισ. ευρώ από 6,91 δισ. ευρώ, ενώ χωρίς τα πετρελαιοειδή αυξήθηκαν στα 5,41 δισ. ευρώ από 4,77 δισ. ευρώ, δηλαδή κατά 641,4 εκατ. ευρώ ή κατά 13,4%. Οι εισαγωγές στο διάστημα Ιανουαρίου – Μαρτίου μειώθηκαν κατά 228,7 εκατ. ευρώ ή κατά 1,7%, με τη συνολική τους αξία να διαμορφώνεται

Οι εισαγωγές στο διάστημα Ιανουαρίου – Μαρτίου μειώθηκαν κατά 228,7 εκατ. ευρώ ή κατά 1,7%.

στα 13,19 δισ. ευρώ έναντι 13,41 δισ. ευρώ κατά τον ίδιο μήνα του έτους 2017. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, οι εισαγωγές μειώθηκαν στα 9,47 δισ. ευρώ από 10,07 δισ. ευρώ, δηλαδή κατά 331,2 εκατ. ευρώ ή κατά 3,3%.

Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι η μείωση το πρώτο τρίμηνο του 2018 του εμπορικού ελλείμματος κατά 1,17 δισ. ευρώ ή κατά 17,9%, στα 5,34 δισ. ευρώ από 6,51 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2017. Χωρίς τα πετρελαιοειδή, το εμπορικό έλλειμμα μειώθηκε στα 4,32 δισ. ευρώ από 5,29 δισ. ευρώ, δηλαδή κατά 972,6 εκατ. ευρώ, ή κατά 18,4%.

Αυξήθηκε κατά 7% η διαφημιστική δαπάνη

Με ρυθμό 7% αυξήθηκε η διαφημιστική δαπάνη το α΄ τρίμηνο του 2018. Σύμφωνα με τον πρόεδρο του Συνδέσμου Διαφημιζόμενων Ελλάδος (ΣΔΕ) Γρηγόρη Αντωνιάδη, η αγορά παρουσιάζει για δεύτερη χρονιά ανάπτυξη, μετά την άνοδο που παρουσίασε πέρυσι και η οποία κυμάνθηκε μεταξύ 3% και 4%.

Σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΣΔΕ, η πορεία της διαφημιστικής αγοράς αποτελεί τον προπομπό της οικονομίας. «Το σίγουρο είναι ότι η ανάπτυξη έρχεται... μένει να δούμε τι είδους ανάπτυξη θα είναι αυτή», είπε χαρακτηριστικά, και κυρίως για τη διάρκεια και την έντασή της. Ο κ. Αντωνιάδης σημείωσε ακόμη ότι στα χρόνια της ύφεσης η αγορά υποχώρησε κατά 55% έως 60%.

Τα στελέχη του ΣΔΕ εκτίμησαν την αγορά πέρυσι σε περίπου 500 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων το 50% αφορά την τηλεοπτική διαφήμιση ενώ το υπόλοιπο 50% μοιράζεται στην έντυπη διαφήμιση και στο Διαδίκτυο. Η διαδικτυακή διαφήμιση κερδίζει συνεχώς έδαφος, ανέφεραν τα στελέχη του ΣΔΕ, ενώ στα προαναφερόμενα μεγέθη δεν περιλαμβάνεται η διαφήμιση που πληρώνεται στο εξωτερικό και στους διαδικτυακούς κολοσσούς Google, Facebook κ.λπ. Το προεδρείο του ΣΔΕ δεν θέλησε να κάνει εκτιμήσεις για το μέγεθος της διαφήμισης στο επίπεδο αυτό, σημειώνοντας ότι είναι

ιδιαίτερα ανασφαλές να κάνεισ κάποιος εκτιμήσεις. Οι μόνιοι που γνωρίζουν είναι οι ίδιοι οι διαδικτυακοί κολοσσοί. Στόχος του ΣΔΕ το επόμενο διάστημα είναι η δημιουργία της πλατφόρμας καταγραφής της διαφήμισης σύμφωνα και με τις τελευταίες ρυθμίσεις του υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής και Τεχνολογίας Επικοινωνιών (ν. 4532/2018). Ο κ. Αντωνιάδης ανέφερε ότι πολύ

Στα 500 εκατ. ευρώ ήταν η συνολική διαφήμιση πέρυσι.

πιθανό οι τρεις φορές που ανέλαβαν τη δημιουργία της πλατφόρμας, ΣΔΕ, Ένωση Εταιρειών Διαφήμισης & Επικοινωνίας Ελλάδος (ΕΔΕΕ) και Ένωση Ιδιοκτητών Τηλεοπτικών Σταθμών Εθνικής Εμβέλειας (ΕΙΤΗΣΕΕ), να δημιουργήσουν κοινή εταιρεία που θα αναθέσει το έργο σε μια τρίτη, εξειδικευμένη, εταιρεία. Σύμφωνα με τον πρόεδρο του Συνδέσμου, είναι εφικτό μέχρι και την 1/1/2019 να τεθεί σε λειτουργία η πλατφόρμα. Τα στελέχη του ΣΔΕ σημείωσαν ακόμη ότι πουθενά στον κόσμο δεν υφίσταται αντίστοιχο σύστημα και ότι μόνον η Ρουμανία επιχείρησε να επιβάλει αντίστοιχο σύστημα, το οποίο τελικά καταργήθηκε.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗΣ

Βελττώνει οικονομικό κλίματος τον Απρίλιο μετά την κάμψη του Μαρτίου

Τη βελτίωση του οικονομικού περιβάλλοντος καταγράφει η Έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας του IOBE για τον Απρίλιο. Συγκεκριμένα, ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος επανέρχεται τον Απρίλιο σε ανοδική τροχιά, συνεχίζοντας τη γενική θετική τάση των προηγούμενων μηνών, μετά την έντονη υποχώρησή του τον περασμένο Μάρτιο, και διαμορφώνεται στις 103,6 μονάδες από 99,8 τον Μάρτιο (και 104,3 τον Φεβρουάριο). Η εξέλιξη αυτή είναι αποτέλεσμα της ανόδου των επιμέρους δεικτών σε όλους τους επι-

χειρηματικούς τομείς της οικονομίας, πλνν των κατασκευών, αλλά και στην καταναλωτική εμπιστοσύνη. Η τάση που πλέον διαμορφώνεται κατά τους τελευταίους πολλούς μήνες είναι συνεπής με τον ρυθμό ανάπτυξης που διαγράφεται στην οικονομία, η οποία ανακάμπτει σταδιακά ακολουθώντας και την ισχυρή ανάπτυξη στο διεθνές περιβάλλον. Σε κάποιο βαθμό, η βελτίωση του δείκτη τον Απρίλιο πρέπει επίσης να αποδοθεί και σε εποχικούς παράγοντες και την εκκίνηση της τουριστικής περιόδου,

όπου διαφαίνεται ισχυρή άνοδος της ζήτησης από το εξωτερικό, με θετικές επενέργειες στην απασχόληση και την ευρύτερη οικονομική δραστηριότητα. Επίσης, η αναμενόμενη ολοκλήρωση της τελευταίας αξιολόγησης και του προγράμματος, παρά τις σημαντικές αβεβαιότητες που παραμένουν, δημιουργεί την προσδοκία ότι η οικονομία θα κινηθεί ανοδικά σε σύγκριση με το πρόσφατο παρελθόν. Η εξέλιξη, όμως, των προσδοκιών τους επόμενους μήνες θα εξαρτηθεί κατά κρίσιμο τρόπο από τις συνθήκες

που θα διαμορφωθούν για την πορεία της ίδιας της οικονομίας εκτός του προγράμματος. Εάν, δηλαδή, θα μπορεί να δημιουργηθεί μια ισχυρή αναπτυξιακή δυναμική ή εάν η οικονομία θα κινηθεί αδύναμα μέσα σε κινδύνους.

Αναλυτικότερα:

- Στη βιομηχανία, το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση παραμένει αμετάβλητο, ενώ το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα αποκλιμακώνεται, με τις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες

να χάνουν έδαφος, αλλά ήπια.

- Στις κατασκευές, οι προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων κινούνται θετικά, αλλά εκείνες για την απασχόληση επιδεινώνονται.

- Στο λιανικό εμπόριο, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις βελτιώνονται σημαντικά, ενώ οι θετικές προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη τους ενισχύονται περαιτέρω, με τον δείκτη εκτιμήσεων για το ύψος των αποθεμάτων να αποκλιμακώνεται.

- Στις υπηρεσίες, οι θετικές εκτι-

μήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, όπως και εκείνες για την τρέχουσα ζήτηση χάνουν έδαφος, με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της να βελτιώνονται οριακά.

- Στην καταναλωτική εμπιστοσύνη οι προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών, οι αντίστοιχες για την οικονομική κατάσταση της χώρας και η πρόθεση για αποταμίευση βελτιώνονται αισθητά, ενώ στις προβλέψεις για την πορεία της ανεργίας καταγράφεται οριακή βελτίωση.

Η ΖΤΕ οδηγείται σε κατάρρευση λόγω των αμερικανικών κυρώσεων

Οι Ηνωμένες Πολιτείες ζητούν από εταιρείες τους να μην την προμηθεύουν επί 7 χρόνια

Σε δύσκολη θέση βρίσκεται η κινεζική εταιρεία τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού ΖΤΕ. Ανέστειλε προσωρινά τις δραστηριότητές της στην κατασκευή εξοπλισμού δικτύων, συσκευών και στην παροχή εταιρικών λύσεων, εξαιτίας της διακοπής των προμηθειών της από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Χωρίς τα απαραίτητα εξαρτήματα και την αναγκαία τεχνολογία δεν μπορεί να λειτουργήσει, ενώ ορισμένοι εκφράζουν φόβους και για την επιβίωσή της.

Η ιστορία έχει ως εξής: Η ΖΤΕ παραβίασε τη νομοθεσία των ΗΠΑ που απαγόρευε τις εξαγωγές στο Ιράν. Εν συνεχεία, η αμερικανική δικαιοσύνη έκρινε ότι είναι ένοχη. Η ΖΤΕ παραδέχθηκε ότι έκανε παράνομες εξαγωγές εξοπλισμού, ο οποίος χρησιμοποιούσε αμερικανική τεχνολογία, στο Ιράν και τη Βόρειο Κορέα.

Της επιβλήθηκε πρόστιμο σχεδόν 900 εκατ. δολαρίων και δόθηκε εντολή να μη δίνει μπόνους σε όσους υπαλλήλους συμμετείχαν στη διαδικασία των εξαγωγών και να απολύσει τους άμεσα εμπλεκόμενους, οι οποίοι βρίσκονταν στα υψηλότερα κλιμάκια της ιεραρχίας της.

Η ΖΤΕ, παρ' όλα αυτά, εξακολούθησε να εξαπατά τις Αρχές, διότι συνέχιζε να δίνει μπόνους στα στελέχη και απέλυσε μόνον τέσσερα άτομα από τα δεκάδες που εμπλέκονταν στις παράνομες εξαγωγές. Η Ουάσιγκτον εκνευρίστηκε και αντέδρασε. Στα μέσα Απριλίου απαγόρευσε επί επτά χρόνια στις αμερικανικές εταιρείες να προμηθεύουν τη ΖΤΕ με τον αναγκαίο εξοπλισμό. Χθες, πάντως, η ΖΤΕ καθυσάκε τους εργαζομένους της, επισημαίνοντας ότι «ακόμα υπάρχει επαρκές ρευστό, ενώ θα τηρήσει απαρέγκλιτα το γράμμα του νόμου και τις υποχρεώσεις της».

Η ΖΤΕ, η δεύτερη μεγαλύτερη κινεζική εταιρεία και μία από τις κορυφαίες παγ- κοσμίως όσον αφορά την κατασκευή

Η ΖΤΕ παραβίασε τη νομοθεσία των ΗΠΑ που απαγόρευε τις εξαγωγές στο Ιράν. Μετά τα τελευταία εις βάρος της αυστηρά μέτρα, σκέπτεται να απευθυνθεί στην ταϊβανέζικη Mediatek, για να καλύψει τις τεχνολογικές της ανάγκες.

Της επιβλήθηκε πρόστιμο 900 εκατ. δολ. και δόθηκε εντολή να μη δίνει μπόνους σε όσους υπαλλήλους συμμετείχαν στις εξαγωγές στο Ιράν.

ηλεκτρονικών εξοπλισμού και κινητών τηλεφώνων, μαζί με τις Huawei, Ericsson και Nokia, εξαρτάται απολύτως από τα εξαρτήματα αμερικανικών εταιρειών, όπως οι Qualcomm, Intel και Dolby κ.ά. Προς το παρόν, έχει αναζητήσει εναλλακτικές πηγές προμηθειών εκτός ΗΠΑ, παρότι πολλοί αναλυτές αμ-

φιβάλλουν για το κατά πόσον αυτές θα μπορέσουν να την καλύψουν. Για παράδειγμα, η ΖΤΕ θα μπορούσε να απευθυνθεί στην ταϊβανέζικη Mediatek, με την οποία ήδη συνεργάζεται. Την περασμένη εβδομάδα πήρε και τη σχετική άδεια να εξακολουθήσει να προμηθεύει με ημιαγωγούς τη ΖΤΕ.

Η τελευταία, επίσης, ανέφερε ότι βρίσκεται σε πυρετώδεις συζητήσεις με την αμερικανική κυβέρνηση, ευελπιστώντας είτε να υπάρξει τροποποίηση της επιταγής απαγόρευσης είτε να αρθεί πλήρως.

Η αμερικανική εταιρεία παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας Consumer Cellular δήλωσε ότι μετά τις εξελίξεις δεν μπορεί η ΖΤΕ να προμηθεύει την αγορά με κινητά τηλέφωνα και της ζη- τήσε να αφήσει ανοικτό το ενδεχόμενο

να διαθέτει συσκευές από τα αποθέματά της έως ότου λυθεί το πρόβλημα. Η ΖΤΕ ανέστειλε και τη λειτουργία των ηλεκτρονικών καταστημάτων της τόσο των δικών της όσο και εκείνων στην πλατφόρμα Taobao της Alibaba.

Ορισμένοι αναλυτές εκτιμούν ότι ίσως παρέμβει η κινεζική κυβέρνηση για να βοηθήσει τη ΖΤΕ, αλλά δεν είναι εύκολο, δεδομένων των αντίξοων συνθηκών στο διεθνές εμπόριο. Ο Ντόναλντ Τραμπ απειλεί να επιβάλει στην Κίνα δασμούς 150 δισ. δολαρίων, επειδή θεωρεί ότι οι εταιρείες της υποκλέπτουν τα πνευματικά δικαιώματα των αμερικανικών επιχειρήσεων, ενώ η Κίνα δεσμεύεται να αντεπιτεθεί επιβάλλοντας δασμούς στις αμερικανικές εξαγωγές σόγιας και αεροσκαφών.

REUTERS, BLOOMBERG

Το σκληρό Brexit θα εκτινάξει τις τιμές των τροφίμων

Αν η βρετανική κυβέρνηση δεν καταφέρει να εξασφαλίσει συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με την Ευρωπαϊκή Ένωση, προτού αποχωρήσει από αυτήν, τότε οι καταναλωτές θα έρθουν αντιμέτωποι με σημαντική αύξηση στην τιμή των τροφίμων, εκατοντάδες επιχειρήσεις θα απειληθούν με χρεοκοπία, ενώ θα μπορούσε να υπάρξει ακόμη και έλλειψη τροφίμων στην αγορά. Σύμφωνα με έκθεση της υποεπιτροπής ενέργειας και περιβάλλοντος της Βουλής των Λόρδων, η τιμή του μοσχάρσιου κρέατος ενδέχεται να αυξηθεί μεταξύ 5% και 29%, η τιμή του τυριού τσένταρ κατά σχεδόν 30% και η τιμή του μπρόκολου κατά 10%. Το Παρατηρητήριο Βρετανικής Εμπορικής Πολιτικής πρόβλεψε αύξηση της τιμής του κρέατος κατά 5,8%, αύξηση της τιμής των γαλακτοκομικών προϊόντων κατά 8,1% και των λαχανικών κατά 4%. Τα μέλη της Βουλής των Λόρδων καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι θα υπάρξουν δύο

Εκατοντάδες επιχειρήσεις θα απειληθούν με χρεοκοπία.

κατηγορίες καταναλωτών: όσοι είναι πιο ευκατάστατοι θα έχουν την ευχέρεια να αγοράζουν ακριβότερα βρετανικά προϊόντα, ενώ όσοι είναι φτωχότεροι θα αναγκαστούν να καταφύγουν σε φθηνότερα και χειρότερης ποιότητας εισαγόμενα προϊόντα. Σαν να μη φτάνουν όλα αυτά, οι συντάκτες της έκθεσης προειδοποιούν ότι τα λιμάνια της Βρετανίας θα παραλύσουν εάν επιβληθούν στις εισαγωγές από την Ευρώπη οι ίδιοι έλεγχοι που διενεργούνται στις εισαγωγές από τρίτες χώρες. Είναι «αδιανόητο» να μην έχει το Brexit επίπτωση στις εισαγωγές τροφίμων από την Ε.Ε., οποιαδήποτε δομή και αν έχει η συμφωνία, αναφέρεται στην έκθεση. Αν, μάλιστα, δεν υπάρξει συμφωνία, τότε οι δασμοί στις εισαγωγές τροφίμων υπολογίζονται στο 22%, κατά μέσον όρο. Είναι πιθανόν οι επιχειρήσεις να απορροφήσουν μέρος του κόστους, ωστόσο σε κάθε περίπτωση θα υπάρξει σημαντική αύξηση των τιμών. Η Βρετανία εισάγει περίπου το 50% των τροφίμων που καταναλώνει, με το 30% των εισαγωγών να είναι από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το 11% από χώρες με τις οποίες έχει συνάψει εμπορική συμφωνία η Ε.Ε.

TVONE

ψυχαγωγία

ΚΑΤΣΕ
να ΔΕΙΣ

στο
αλαλούμ

ΣΤΟ ΑΛΑΛΟΥΜ
Τετάρτη - Πέμπτη - Παρασκευή στις 21:05
Απλώς, «κάτσε να δεις» ψυχαγωγία στο TVONE.

tvone.com.cy

TVONE

ψυχαγωγία

ΚΑΤΣΕ
να ΔΕΙΣ

FARS ATTACK

Κάθε Τρίτη στις 21:05

Απλώς, «κάτσε να δεις» ψυχαγωγία στο TVONE.

tvone.com.cy

Στην υπογραφή μνημονίου με το ΔΝΤ οδεύει η Αργεντινή

Δεν πληροί τις προϋποθέσεις για εξασφάλιση πιστωτικής γραμμής

Μνημόνιο με το ΔΝΤ πρόκειται να υπογράψει η κυβέρνηση της Αργεντινής και να τηρήσει τους όρους που το συνοδεύουν, διότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις για την πολιτικά πιο εύπεπτη λύση της πιστωτικής γραμμής, που ζήτησε το βράδυ της Τρίτης. Η κυβέρνηση του Μαουρίσιο Μάκρι αναγκάστηκε να προσφύγει στο Ταμείο, εν μέσω της συνεχιζόμενης πτώσης του νομίσματος και των ομολόγων της. Η κεντρική τράπεζα είχε διαπανήσει περισσότερο από το 10% των διαθεσίμων της για να ανακόψει την πτώση του πέσο, το οποίο από την αρχή του έτους έχει υποτιμηθεί κατά 18% και βρίσκεται στα 22,68 πέσο έναντι ενός δολαρίου. Έτσι, παράλληλα με τις επαφές με το ΔΝΤ, ενεργοποίησε πιστωτική γραμμή 2 δισ. δολαρίων από την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS), για να ενισχύσει τα συναλλαγματικά της διαθέσιμα.

Σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις του υπουργού Οικονομικών Λουίς Καπούτο, η υπό διαπραγμάτευση συμφωνία προβλέπει δανεισμό που θα καλύψει το υπόλοιπο της πρώτης θητείας του Μάκρι, δηλαδή έως το τέλος του 2019. Θα είναι, άλλωστε, «ευέλκτι» όχι ως προς τους όρους που θα συνο-

δεύουν τον δανεισμό, αλλά επειδή θα προβλέπει περιθώρια για περαιτέρω δανεισμό αν το υπαγορεύουν οι συνθήκες. Το δάνειο θα αποπληρωθεί, άλλωστε, με «πολύ καλό» επιτόκιο, περίπου 4%, σύμφωνα πάντα με τις πρώτες εκτιμήσεις του κ. Καπούτο. Θα χρειαστεί, όμως, χρόνος, ενδεχομένως έως έξι εβδομάδες, για να οριστικοποιηθούν οι τελικοί όροι του μνημονίου μέσω των διαπραγματεύσεων που άρχισαν την Τετάρτη μεταξύ του υπουργού Εθνικής Οικονομίας Νικόλας Ντουχόβνε και του Αλεξάντρο Βέρνερ, επικεφαλής του Ταμείου για το δυτικό ημισφαίριο. Συνεχίστηκαν χθες, με τη συνάντηση που είχε ο κ. Ντουχόβνε με την επικεφαλής του ΔΝΤ Κριστίν Λαγκάρντ στην Ουάσινγκτον.

Παρά τους χαμηλούς τόνους που προσπαθούν να τηρήσουν τα στελέχη της κυβέρνησης Μάκρι, οικονομικοί αναλυτές επισημαίνουν πως οποιαδήποτε συμφωνία με το Ταμείο θα συνεπάγεται σκληρούς όρους. Η επενδυτική τράπεζα BTG Pactual έσπευσε να ανακοινώσει ότι η υπογραφή μνημονίου θα είναι η χειρότερη επιλογή για την Αργεντινή, επειδή είναι η λύση που επιλέγει το Ταμείο για όσες χώρες «φαίνεται

Σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις αρμόδιων οικονομικών παραγόντων, η υπό διαπραγμάτευση συμφωνία προβλέπει δανεισμό που θα καλύψει το υπόλοιπο της πρώτης θητείας του προέδρου Μαουρίσιο Μάκρι, δηλαδή έως το τέλος του 2019.

Το Ταμείο δεν θα περιοριστεί σε μακροοικονομικά θέματα και θα ζητήσει από το Μπουένος Αϊρες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

να μην είναι φερέγγυες, γι' αυτό και συνοδεύεται από σκληρούς όρους». Μιλώντας στο Bloomberg, ο Κλάουντιο Λοσέρ, ιδρυτικό μέλος και διευθυντής του Centennial Group Latin America και πρώην στέλεχος του ΔΝΤ για το δυτικό ημισφαίριο, εξέφρασε την εκτίμηση ότι οι δια-

πραγματεύσεις θα είναι σκληρές. «Το ΔΝΤ προκάλεσε στην κυβέρνηση ένα μικρό σοκ, δίνοντάς της να καταλάβει ότι θα χρειαστεί να αλλάξει και άλλα πράγματα για να μπορεί να δανειστεί», υπογράμμισε. Ο ίδιος διευκρίνισε ότι το Ταμείο δεν θα περιοριστεί σε μακροοικονομικά θέματα και θα ζητήσει από το Μπουένος Αϊρες να προχωρήσει σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Η Κριστίν Λαγκάρντ τόνισε ότι η Αργεντινή θα μπορέσει να διαπραγματευθεί από ισχυρή θέση και ότι θα είναι ελάχιστοι οι όροι που θα της θέσει το ΔΝΤ. Εγκρίνει, έτσι κι αλλιώς, το οικονομικό πρόγραμμα που εφαρμόζει η κυβέρνηση Μάκρι και το οποίο εξέτασε κλιμάκιο του Ταμείου όταν μετέβη στο Μπουένος Αϊρες τον Μάρτιο.

Ρίσκο για τον Μάκρι

Ο πρόεδρος Μάκρι αναδείχθηκε σε νικητή των προεδρικών εκλογών στα τέλη του 2015, υποσχόμενος να ανορθώσει την οικονομία και να επαναφέρει την Αργεντινή στις αγορές. Η χώρα παρέμεινε αποκλεισμένη από τις αγορές επί χρόνια, μετά τη στάση πληρωμών το 2002. Κατόρθωσε πράγματι να επιστρέψει στις αγορές, καταβάλλοντας 11 δισ. δολάρια στα funds που είχαν αρνηθεί να συμμετάσχουν στην αναδιάρθρωση του αργεντίνικου χρέους το 2005. Στα δύο πρώτα χρόνια της θητείας του, όμως, η Αργεντινή δανείστηκε σχεδόν 60 δισ. δολάρια, αλλά δεν κατόρθωσε να ενισχύσει το πέσο τόσο ώστε να μπορεί να αντέξει στις

εξωτερικές επιθέσεις. Εκτός από τα εγγενή προβλήματά της, η Αργεντινή μοιράζεται τη μοίρα των αναδυόμενων αγορών που τελευταία εγκαταλείπονται από το ξένο κεφάλαιο, εξαιτίας της ενίσχυσης του δολαρίου και της αύξησης του κόστους δανεισμού στις ΗΠΑ.

Η νέα προσφυγή της χώρας στο ΔΝΤ αποτελεί μεγάλο πολιτικό ρίσκο για τον Μάκρι. Ενδέχεται να διακυβευθεί την πολιτική του σταδιοδρομία, καθώς στην Αργεντινή είναι ακόμα νωπές οι μνήμες από την πτώχευση του 2002, για την οποία μεγάλη μερίδα της κοινής γνώμης επιρρίπτει την ευθύνη στην αποτυχία του προγράμματος του Ταμείου.

Η Κίνα εντείνει τους ελέγχους σε προϊόντα από τις ΗΠΑ

Οι κινεζικές αρχές έχουν αυξήσει κατακόρυφα τις τελευταίες εβδομάδες τους ελέγχους στις εισαγωγές αμερικανικού χοιρινού. Πεκίνο και Ουάσινγκτον συγκρούονται στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), ενώ η απειλή για έναν γενικευμένο εμπορικό πόλεμο εξακολουθεί να προβάλλει στον ορίζοντα. Ο επικεφαλής οικονομικός σύμβουλος του Κινέζου προέδρου Σι Τζινπίνγκ μεταβαίνει στις ΗΠΑ την ερχόμενη εβδομάδα, με τους αναλυτές να υποστηρίζουν ότι, παρά τις επιθετικές δηλώσεις των δύο πλευρών, Πεκίνο και Ουάσινγκτον επιθυμούν να αποφύγουν την εμπλοκή σε έναν εμπορικό πόλεμο. Σύμφωνα με αποκλειστικές πληροφορίες του Reuters, τις τελευταίες εβδομάδες οι τελωνειακές αρχές της Κίνας έχουν αρχίσει να ελέγχουν κάθε φορτίο αμερικανικού χοιρινού που φθάνει στην Κίνα, λέει στο Reuters ο Λούις Τσέιν, διευθυντής στην εταιρεία WH Group, που είναι η μεγαλύτερη επιχείρηση παραγωγής χοιρινού στον κόσμο. Στο παρελθόν, οι κινεζικές αρχές πραγματοποιούσαν τυχαίους δειγματοληπτικούς ελέγ-

χους, συμπληρώνει ο Τσέιν. Αυτή η πρακτική οδηγεί σε σημαντική επιμήκυνση της διαδικασίας εκτελωνισμού των φορτίων.

Ειδικό σε θέματα εμπορίου υποστηρίζουν ότι με αυτήν την τακτική το Πεκίνο στέλνει το μή-

Ο Αμερικανός αντιπρόσωπος στον ΠΟΕ κατηγορεί τους δικαστές του οργανισμού ότι καθυστερούν την έκδοση αποφάσεων για εμπορικές διαφορές.

νυμα ότι δεν πρόκειται να αποδεχθεί τα αιτήματα που είχαν παρουσιάσει την περασμένη εβδομάδα ο υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ Στίβεν Μνούτσιν και άλλοι Αμερικανοί αξιωματούχοι, κατά την επίσκεψή τους στο Πεκίνο. Οι αυξημένοι έλεγχοι στις αμερικανικές εισαγωγές προϊόντων «δεν αποτελούν σημαντική έκπληξη», τονίζει αναλυτής αγρο-

Τις τελευταίες εβδομάδες, οι κινεζικές τελωνειακές αρχές έχουν αρχίσει να ελέγχουν κάθε φορτίο αμερικανικού χοιρινού που φθάνει στην Κίνα.

τικών θεμάτων στην εταιρεία συμβούλων China Policy, που εδρεύει στο Πεκίνο. «Σε μια περίοδο όπου υπάρχει ένταση στις εμπορικές σχέσεις, η Κίνα θα εφαρμόσει κάθε πιθανό κανονισμό που υπάρχει. Έχει νόημα από άποψη στρατηγικής να το κάνει κανείς αυτήν τη στιγμή», προσθέτει. Χθες, οι αντιπρόσωποι των ΗΠΑ και της Κίνας συγκρούστηκαν στην έδρα

του ΠΟΕ στη Γενεύη, με τον Αμερικανό αντιπρόσωπο να κατηγορεί τους δικαστές του οργανισμού πως καθυστερούν συστηματικά την έκδοση αποφάσεων για εμπορικές διαφορές. «Είναι εκπληκτικό να βλέπει κανείς μια χώρα που έχει πάρει τα περισσότερα μέτρα οικονομικού προστατευτισμού και мерκαντιλισμού στον κόσμο να αυτοανακηρύσσεται υπερασπιστής του ελεύθερου εμπορίου και του παγκόσμιου συστήματος εμπορίου», δήλωσε χθες ο Ντένις Σι. Ο Κινέζος πρεσβευτής στον ΠΟΕ υπερασπίστηκε το ελεύθερο εμπόριο και είπε πως οι αμερικανικοί δασμοί σε χάλυβα, πνευματική ιδιοκτησία και ο μη διορισμός δικαστών του ΠΟΕ, εξαιτίας της στάσης των Αμερικανών, αποτελούν «τρία ισχυρά πλήγματα», που ενδεχομένως θα υπονομεύσουν το παγκόσμιο εμπορικό σύστημα. Τέλος, ο Λευκός Οίκος επιβεβαίωσε χθες ότι ο Κινέζος αναπληρωτής πρωθυπουργός Λιου Χε θα επισκεφθεί την ερχόμενη εβδομάδα την Ουάσινγκτον, ώστε να συνεχιστεί η διαπραγμάτευση μεταξύ των δύο κυβερνήσεων.

Εταιρικά ομόλογα αξίας 152 δισ. έχει αγοράσει η ΕΚΤ

Η αγορά εταιρικών ομολόγων στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων της ΕΚΤ έχει οδηγήσει σε σημαντική μείωση του κόστους δανεισμού των εταιρειών στην Ευρωζώνη και παράλληλα έχει αυξήσει εξίσου σημαντικά το ύψος των ομολόγων που εκδίδουν, παρόλο που αυτού του είδους η χρηματοδότηση έχει περιοριστεί σε λίγες χώρες. Η ΕΚΤ έχει αγοράσει εταιρικά ομόλογα, που ανήκουν στην επενδυτική βαθμίδα, συνολικού ύψους 152 δισ. ευρώ από τον Μάρτιο του 2016 μέχρι τα τέλη του 2017, στο πλαίσιο της προσπάθειάς της να ενισχύσει τις εταιρικές δαπάνες και να πυροδοτήσει άνοδο της ανάπτυξης και του πληθωρισμού. Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η ΕΚΤ, στο διάστημα αυτό οι αγορές εταιρικών ομολόγων οδήγησαν σε περιορισμό της απόδοσης που προσφέρουν, κατά μέσον όρο, τα επιλέξιμα ομόλογα επενδυτικής βαθμίδας κατά 25 μονάδες βάσης.

Η απόδοση των μη επιλέξιμων για αγορά από την ΕΚΤ εταιρικών ομολόγων, που επίσης ανήκουν

στην επενδυτική βαθμίδα, μειώθηκε κατά 10 μονάδες βάσης και κατά 20 μονάδες βάσης για όλα τα μη επιλέξιμα ομόλογα. Η ΕΚΤ αγοράζει εταιρικά ομόλογα, εξαιρούνται τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων (η λεγόμενη ποσοτική χαλάρωση) που εφαρμόζει από τον Μάρτιο του 2015. Πολλοί αναλυτές αποδίδουν ακριβώς στην πιστωτική χαλάρωση της ΕΚΤ τον υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης των τελευταίων δέκα ετών που πέτυχε η Ευρωζώνη το 2017. Παρ' όλα αυτά, η ποσοτική χαλάρωση δεν πέτυχε να επαναφέρει τον πληθωρισμό στον στόχο του 2% που έχει η ΕΚΤ.

Το ύψος των εκδιδόμενων εταιρικών ομολόγων αυξήθηκε χρονικά κατά 50% το 2016 και το 2017 σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΚΤ. Ιδιαίτερη αύξηση της έκδοσης εταιρικών ομολόγων σημειώθηκε σε Γερμανία, Γαλλία, Ολλανδία, Ισπανία και σε μικρότερο βαθμό στην Ιταλία, ανακοίνωσε η ΕΚΤ.

Σημαντική ανάκαμψη της γερμανικής βιομηχανικής παραγωγής τον Μάρτιο

Αφού επί μήνες τα στοιχεία από τη μεταποίηση και τις υπηρεσίες δείχνουν επιβράδυνση της γερμανικής και της ευρύτερης οικονομίας της Ευρωζώνης κατά το πρώτο τρίμηνο, η είδηση περί σημαντικής ανάκαμψης της βιομηχανικής παραγωγής στη Γερμανία τον Μάρτιο διασκέδασε την ανησυχία ότι έμεινε σχεδόν στάσιμη στις αρχές του έτους η μεγαλύτερη οικονομία της Ζώνης του Ευρώ. Σύμφωνα με στοιχεία της γερμανικής στατιστικής υπηρεσίας, η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 1% τον Μάρτιο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, ρυθμός που είναι ο υψηλότερος από τον περασμένο Νοέμβριο. «Η οικονομική άνοδος παραμένει άθικτη», ανακοίνωσε το γερμανικό υπουργείο Οικονομικών. Το Βερολίνο προβλέπει ανάπτυξη της οικονομίας με ρυθμό 2,3% το 2018, από 2,2% το 2017. Ωστόσο,

Αυξήθηκε κατά 1%, σε σχέση με τον Φεβρουάριο, ρυθμός που είναι ο υψηλότερος από τον Νοέμβριο του 2017.

εξαιτίας των απογοητευτικών δύο πρώτων μηνών του 2018, το πιθανότερο είναι πως η ανάπτυξη της γερμανικής οικονομίας το πρώτο τρίμηνο του 2018 θα είναι χαμηλότερη του 0,6% (σε τριμηνιαία βάση) που κατεγράφη στο τέταρτο τρίμηνο του 2017. Η γερμανική στατιστική υπηρεσία θα δημοσιεύσει τα στοιχεία για το ΑΕΠ την ερχόμενη εβδομάδα. Ο Αντρέας Πις, οικονομολόγος της ιταλικής τράπεζας UniCredit, προβλέπει επέκταση της γερμανικής οι-

Οι γερμανικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 1,7% τον Μάρτιο, ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 0,8%. Το αποτέλεσμα ήταν να διευρυνθεί το εμπορικό πλεόνασμα της Γερμανίας στα 22 δισ. ευρώ τον Μάρτιο.

κονομίας με ρυθμό 0,4% το πρώτο τρίμηνο του 2018. «Μπορεί το πρώτο τρίμηνο να είχαμε απλώς μια σύντομη διακοπή (της ανάπτυξης), ωστόσο η χαμηλότερη απόδοση ενδέχεται να συνεχιστεί και την άνοιξη», λέει στο Reuters. Και το γερμανικό οικονομικό ινστιτούτο DIW Berlin προβλέπει επιβράδυνση της γερμανικής οικονομίας στο 0,4% το πρώτο τρίμηνο, αλλά ανάκαμψη στο 0,7% το δεύτερο τρίμηνο του 2018. Ο Κάρστεν Μπρζέσκι, οικονομολόγος της ING Bank, είναι επίσης αισιόδοξος. «Η ανάκαμψη των εξαγωγών και της βιομηχανικής παραγωγής δείχνει πως ήταν πρόωρη η συζήτηση περί επιβράδυνσης της οικονομίας», λέει. Σύμφωνα με εποχικά διορθωμένα στοιχεία, που ανακοινώθηκαν χθες, οι γερμανικές εξαγωγές αυξήθηκαν με ρυθμό 1,7% τον Μάρτιο, ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν με ρυθμό 0,8%.

Το αποτέλεσμα ήταν να διευρυνθεί το εμπορικό πλεόνασμα της Γερμανίας στα 22 δισ. ευρώ τον Μάρτιο. «Οι γερμανικές εταιρείες εξακολουθούν να τα καταφέρνουν καλά στις διεθνείς αγορές», λέει ο Χόλγκερ Μπίνγκμαν, επικεφαλής της γερμανικής ένωσης εμπορίου και χονδρικού εμπορίου. Οι γερμανικές εξαγωγές ενισχύθηκαν κατά σχεδόν 3% το πρώτο τρίμηνο του έτους, είπε, προσθέτοντας ότι «το εμπόριο εξακολουθεί να οδηγεί τη γερμανική οικονομία». Ωστόσο, οι προοπτικές για το γερμανικό εμπόριο ίσως να μην είναι τόσο θετικές, εξαιτίας της ενίσχυσης του οικονομικού προστατευτισμού αλλά και του ευρώ. Αυτό φάνηκε και στα στοιχεία του Μαρτίου, οπότε οι παραγγελίες στη μεταποίηση περιορίστηκαν για τρίτο συναπτό μήνα εξαιτίας της υποχώρησης της εξωτερικής ζήτησης.

Όπως ανακοίνωσε ο διευθύνων σύμβουλος της Apple, Τιμ Κουκ, η απήχηση των iPhoneX ήταν πολύ μεγάλη, παρότι οι τιμές τους είναι τσουχτερές. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τα εταιρικά έσοδα να ξεπεράσουν τις προβλέψεις.

Νέο πρόγραμμα επαναγοράς μετοχών 100 δισ. δολαρίων από την Apple

Εκμεταλλεύεται τα υψηλά έσοδά της

Νέο πρόγραμμα επαναγοράς μετοχών, το οποίο αποτιμάται στα 100 δισ. δολάρια, προωθεί η Apple, εκμεταλλευόμενη τα υψηλά έσοδά της και τη φορολογική μεταρρύθμιση του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ. Οι μεγάλες αμερικανικές πολυεθνικές έχουν πλέον κίνητρο να επαναπατρίσουν κέρδη τους στις Ηνωμένες Πολιτείες. Στο πλαίσιο της φορολογικής μεταρρύθμισης του 2017, ο Αμερικανός πρόεδρος, Ντόναλντ Τραμπ, μείωσε τον φορολογικό συντελεστή για τις εταιρείες. Υπ’ αυτό το πρίσμα, η Apple θα αυξήσει και το μέρισμά της κατά 16%.

Το δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος οικονομικού έτους (δηλαδή το διάστημα Ιανουαρίου - Μαρτίου) εμφάνισε έσοδα 61,1 δισ. δολα-

Οι μεγάλες αμερικανικές πολυεθνικές έχουν πλέον κίνητρο να επαναπατρίσουν κέρδη τους στις Ηνωμένες Πολιτείες.

ρίων, ενώ οι προβλέψεις των αναλυτών έφθαναν στα 60,9 δισ. δολάρια. Πέραν της εταιρείας που ίδρυσε ο Στιβ Τζομπς, και άλλες επιχειρήσεις στις ΗΠΑ θα κάνουν μεγάλες επιστροφές χρημάτων στους μετόχους τους, είτε υπό τη μορφή μερίσματος είτε υπό τη μορφή επαναγοράς μετοχών λόγω του άφθονου ρευστού τους. Αξίζει να αναφέρουμε ορισμένες από αυτές, όπως τη Seagate Technology, της οποίας η μετοχή από τις αρχές του χρόνου έχει απόδοση 45% και τη Humana, που δραστηριοποιείται στον κλάδο της υγείας, της οποίας η μετοχή έχει απόδοση 19%. Ανάλογη επιστροφή χρημάτων θα κάνει και ο χρηματοπιστωτικός όμιλος XL Group, του οποίου η μετοχή έχει απόδοση 59% από την 1η Ιανουαρίου 2018.

Όπως ανακοίνωσε ο διευθύνων σύμβουλος (CEO) της Apple, Τιμ Κουκ, η απήχηση των iPhone X ήταν πολύ μεγάλη, παρότι οι τιμές

τους είναι τσουχτερές (στα περίπου 1.000 δολάρια). Αποτέλεσμα ήταν τα συνολικά εταιρικά έσοδα να ξεπεράσουν τις προβλέψεις. Παράλληλα, κατευνάσθηκαν οι ανσυχίες των επενδυτών, οι οποίοι νωρίτερα είχαν εκφράσει επιφυλάξεις για το ενδεχόμενο υποχώρησης της ζήτησης, εξαιτίας ακριβώς της υψηλής τιμής του iPhone X. Αυτό το γεγονός διαμόρφωσε ένα αρνητικό κλίμα, που επηρέασε την τιμή της μετοχής της Apple τις τελευταίες εβδομάδες. Χθες, όμως, μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, η μετοχή της ενισχύθηκε 3% κατά τις πρωινές συναλλαγές. Η αύξηση των εσόδων της Apple το δεύτερο τρίμηνο του οικονομικού έτους ήταν 16%, η ταχύτερη τα τελευταία δύο χρόνια. Σε επίπεδο μετοχής, τα κέρδη διαμορφώθηκαν στα 2,73 δολάρια, ενώ οι αναλυτές περίμεναν 2,64 δολάρια. Σύμφωνα με την Apple, τα έσοδα τρίτου τριμήνου αναμένεται να κυμανθούν από 52,2 έως και 53,5 δισ. δολάρια, υπερβαίνοντας τις προβλέψεις αναλυτών και πάλι.

Σε παγκόσμια κλίμακα πουλήθηκαν 52,2 εκατομμύρια iPhone, παρουσιάζοντας αύξηση 2,9%, εν συγκρίσει με το δεύτερο τρίμηνο του 2017. Κατά μέσον όρο, πωλούνταν στην τιμή των 728 δολαρίων το ένα. Το μοντέλο iPhoneX είναι απλυσίαστο για πολλές ομάδες καταναλωτών, λόγω κόστους. Ως εκ τούτου, η εταιρεία προσφέρει μεγάλη επιλογή άλλων μοντέλων για κάθε βαλάντιο. Επιπλέον, επεξεργάζεται σχέδια για ένα iPhone X του οποίου η οθόνη θα καταλαμβάνει όλη την επιφάνεια της συσκευής και θα διαθέτει δυνατότητα αναγνώρισης προσώπου, όπως και το ακριβό iPhone X. Ο Τιμ Κουκ έδωσε επίσης έμφαση και στη μεγάλη αύξηση εσόδων και από τις άλλες συσκευές της Apple, όπως τα τσάμπλετ iPad, οι υπολογιστές iMac, το ρολόι χειρός Apple Watch και τα ακουστικά AirPods, καθώς και από τις υπηρεσίες της σε εταιρείες και νοικοκυριά (όπως η τηλεόραση με σύνδεση στο Διαδίκτυο, Apple TV) και στις «φορητές συσκευές».

BLOOMBERG, REUTERS

Η Vodafone αποκτά δίκτυα της Liberty Global για 18 δισ.

Στόχος της είναι η κυριαρχία στο Διαδίκτυο και στη συνδρομητική τηλεόραση

Διαταράσσει τις ισορροπίες στην ευρωπαϊκή τηλεπικοινωνιακή αγορά η συμφωνία εξαγοράς που έκλεισε η Vodafone με τον πάροχο διαδικτυακών υπηρεσιών και συνδρομητικών τηλεόρασης Liberty Global. Εναντί 18,4 δισ. ευρώ η Vodafone θα εξαγοράσει τις επιχειρήσεις της Liberty Global στη Γερμανία και στην Ανατολική Ευρώπη. Η συμφωνία θα μετατρέψει τη Vodafone, πέρα από παγκόσμιο πάροχο κινητής τηλεφωνίας, και σε πανευρωπαϊκό κολοσσό του Διαδικτύου και της συνδρομητικής τηλεόρασης. Η εξαγορά περιλαμβάνει και τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της Liberty Global στην Τσεχία, στην Ουγγαρία και στη Ρουμανία. Με την ολοκλήρωση της εξαγοράς, η Vodafone θα έχει 54 εκατ. πελάτες σε όλη την Ευρώπη όσον αφορά τις διαδικτυακές υπηρεσίες και συνδρομητικής τηλεόρασης. Υπενθυμίζεται ότι στις αρχές του 2016 η Vodafone είχε ανακοινώσει μια πολύ μικρότερη σε αξία συμφωνία με τη Liberty Global μόνον για την Ολλανδία.

Τότε η Vodafone είχε καταβάλει 1 δισ. ευρώ. Δεν επρόκειτο, όμως, για εξαγορά αλλά για σύμπραξη. Η συμφωνία είχε λάβει και την έγκριση της Κομισιόν. Η χθεσινή συμφωνία αποτελεί την πιο σημαντική ενοποιητική πράξη στον ευρωπαϊκό κλάδο των τηλεπικοινωνιών, εδώ και περισσότερο από μία δεκαετία. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη εξαγορά της Vodafone από το 1999, οπότε είχε αγοράσει τον γερμανικό όμιλο Mannesmann με το αστρονομικό ποσό των 127 δισ. ευρώ.

Αν οι ρυθμιστικές αρχές της Ε.Ε. και των κρατών-μελών εγκρίνουν την εξαγορά, η Vodafone θα γίνει ο μεγαλύτερος πάροχος ευρυζωνικών συνδέσεων και συνδρομητικών υπηρεσιών στην Ευρώπη. Ο Βιτόριο Κολάο, διευθύνων σύμβουλος της Vodafone, δήλωσε ότι «όταν ολοκληρωθεί η εξαγορά, θα δημιουργηθεί ένας υπερπρωταθλητής στον χώρο των τηλεπικοινωνιών, παγκοσμίως».

Με την ολοκλήρωση της συμφωνίας, η αμερικανική Liberty Global θα έχει αρκετό ρευστό 10,6 δισ. ευρώ στους λογαριασμούς της, ώστε να ενισχύσει τις εναπομείνανες επιχειρηματικές δραστηριότητές της στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ελβετία, δύο χώρες όπου δεν προσφέρει υπη-

Η συμφωνία μεταξύ των δύο μερών αναμένεται να αντιμετωπίσει μια πολύμηνη έρευνα στο πλαίσιο των αντιμονοπωλιακών κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η αμερικανική Liberty Global αναμένεται να διευρύνει τις επιχειρηματικές δραστηριότητές της.

ρεσίες κινητής τηλεφωνίας. Εκπρόσωπός της δήλωσε ότι η διαφορετική αποτίμηση της εξαγοράς οφείλεται στα διαφορετικά λογιστικά πρότυπα που ισχύουν στις ΗΠΑ και στη Βρετανία. Ο διευθύνων σύμβουλος της δήλωσε ότι η συμφωνία πώλησης του στα-

θερού δικτύου επικοινωνιών στη Vodafone θα δημιουργήσει έναν ισχυρότερο ανταγωνιστή της Deutsche Telekom, της πέμπτης μεγαλύτερης σε έσοδα εταιρείας τηλεπικοινωνιών, παγκοσμίως, η οποία βρίσκεται δύο θέσεις πάνω από τη Vodafone. Liberty και Vodafone προσδοκούν ότι η Κομισιόν θα εγκρίνει τη συμφωνία, κάτι που αναμένεται να συμβεί στα μέσα του 2019. Η Deutsche Telekom από τον Φεβρουάριο έχει κηρύξει πόλεμο στην τότε επικείμενη συμφωνία, λέγοντας ότι θα έχει αρνητικές συνέπειες για τη λειτουργία της αγοράς υπό καθεστώς υγιούς ανταγωνισμού.

Με την ανακοίνωση του ντιλ, ο Τιμ Χέτγκες, διευθύνων σύμβουλος της Deutsche Telekom, δεν άργησε να ξαναχτυπήσει. Προειδοποίησε ότι η ενισχυμένη Vodafone θα αποτελέσει έναν γίγαντα και ότι η συμφωνία θα δημιουργήσει στρεβλώσεις στην αγορά. Επίσης, οι γερμανικοί φορείς ραδιοτηλεόρασης αναμένεται ότι θα ταχθούν κατά της συμφωνίας, φοβούμενοι ότι η συνδρομητική υπηρεσία της Vodafone θα έχει πολύ μεγάλη δύναμη ώστε να διαπραγματευθεί δικαιώματα περιεχομένου και άλλα δικαιώματα από άδειες χρήσης πνευματικών δικαιωμάτων.

Αντιδράσεις μετόχων της Unilever για τις υψηλές αποδοχές

Το ένα τρίτο των μετόχων της Unilever στο Λονδίνο δεν ενέκρινε τη νέα πολιτική της εταιρείας για τις αποδοχές των υψηλόβαθμων στελεχών της. Πιστεύει ότι είναι πολύ υψηλές. Τελικά, το 64,2% των μετόχων άναψε το «πράσινο φως», αλλά η αντίδραση του 35,8% αποτελεί μεγάλο πλήγμα για τον μεγαλύτερο όμιλο καταναλωτικών ειδών στον κόσμο. Η Columbia Threadneedle Investments, που είναι ένας από τους δέκα μεγαλύτερους μετόχους της Unilever, είχε ισχυριστεί πως η διοίκηση δεν δίνει ικανοποιητικές εξηγήσεις για τη νέα πολιτική αποδοχών. Βρετανικά δημοσιεύματα ισχυρίζονται πως η αντίδραση των

Δημοσιεύματα ισχυρίζονται πως η αντίδραση οφείλεται σε εκτιμήσεις για αύξηση του μισθού που θα λαμβάνει ο διευθύνων σύμβουλος, Πολ Πόλμαν.

επενδυτών οφείλεται σε εκτιμήσεις για αύξηση του μισθού που θα λαμβάνει ο διευθύνων σύμβουλος της Unilever, Πολ Πόλμαν. Οι αποδοχές του κ. Πόλμαν ξεπέρασαν τα 11 εκατ. στερλίνες πέρυσι με άνοδο 40% από

τον προηγούμενο χρόνο. Επιπλέον, δυσφορία για τα σχέδια της Unilever να μεταφέρει τα κεντρικά γραφεία της στο Ρότερνταμ, εγκαταλείποντας το Λονδίνο έπειτα από 88 χρόνια. Όλο αυτόν τον καιρό, η Unilever είχε υιοθετήσει ένα σύστημα διπλής διοίκησης. Ο κ. Πόλμαν διευκρίνισε ότι αυτή η απόφαση δεν ελήφθη λόγω Brexit, δηλαδή της απόφασης των Βρετανών να αποχωρήσουν από την Ε.Ε. Σκοπός είναι να αποκτήσει ο όμιλος μεγαλύτερη ευελιξία σε διοικητικά ζητήματα, είχε πει ο ίδιος.

Στο Λονδίνο, η συμβουλευτική εταιρεία Institutional Shareholder Services (ISS) είχε προτείνει από τον Μάρτιο την καταψήφιση της

νέας πολιτικής αποδοχών της Unilever, βάσει της οποίας ο βασικός μισθός, τα επιδόματα και τα προνόμια των στελεχών ενσωματώνονται στον μισθό. Αξίζει να σημειωθεί πως, εκτός από την αύξηση του μισθού του κ. Πόλμαν πέρυσι, ο οικονομικός διευθυντής της Unilever φέρεται να έλαβε πάνω από 3 εκατ. στερλίνες, με άνοδο 50% από το 2016, σύμφωνα με αξιόπιστες πηγές.

Η Unilever, η οποία παράγει μεταξύ άλλων τα προϊόντα προσωπικής περιποίησης Dove και τα κρεμώδη τρόφιμα Marmite, ανακοίνωσε πως η νέα πολιτική αποδοχών αφορά 3.000 στελέχη του ομίλου. Στη Unilever απασχολούνται 160.000 άτομα.

MTN Business

Αυξήστε την αποδοτικότητα της επιχείρησής σας με σύνδεση οπτικών ινών.

Η πιο γρήγορη, αξιόπιστη και πλέον οικονομική σύνδεση στο διαδίκτυο για κάθε επιχείρηση, ανεξαρτήτως μεγέθους.

mtnbusiness.com.cy

Οι πλειστηριασμοί

Ακόμα και οι πλειστηριασμοί κατοικιών θα αποτελέσουν πιθανή επιλογή αναζήτησης ακινήτων για αγορά από την Τρανίο, αλλά και άλλους ξένους επενδυτές. Καθώς μάλιστα πλέον ξεκινούν και οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί από το Δημόσιο, όλο και περισσότεροι ξένοι ενδιαφερόμενοι θα παρακολουθούν στενά τη σχετική διαδικασία.

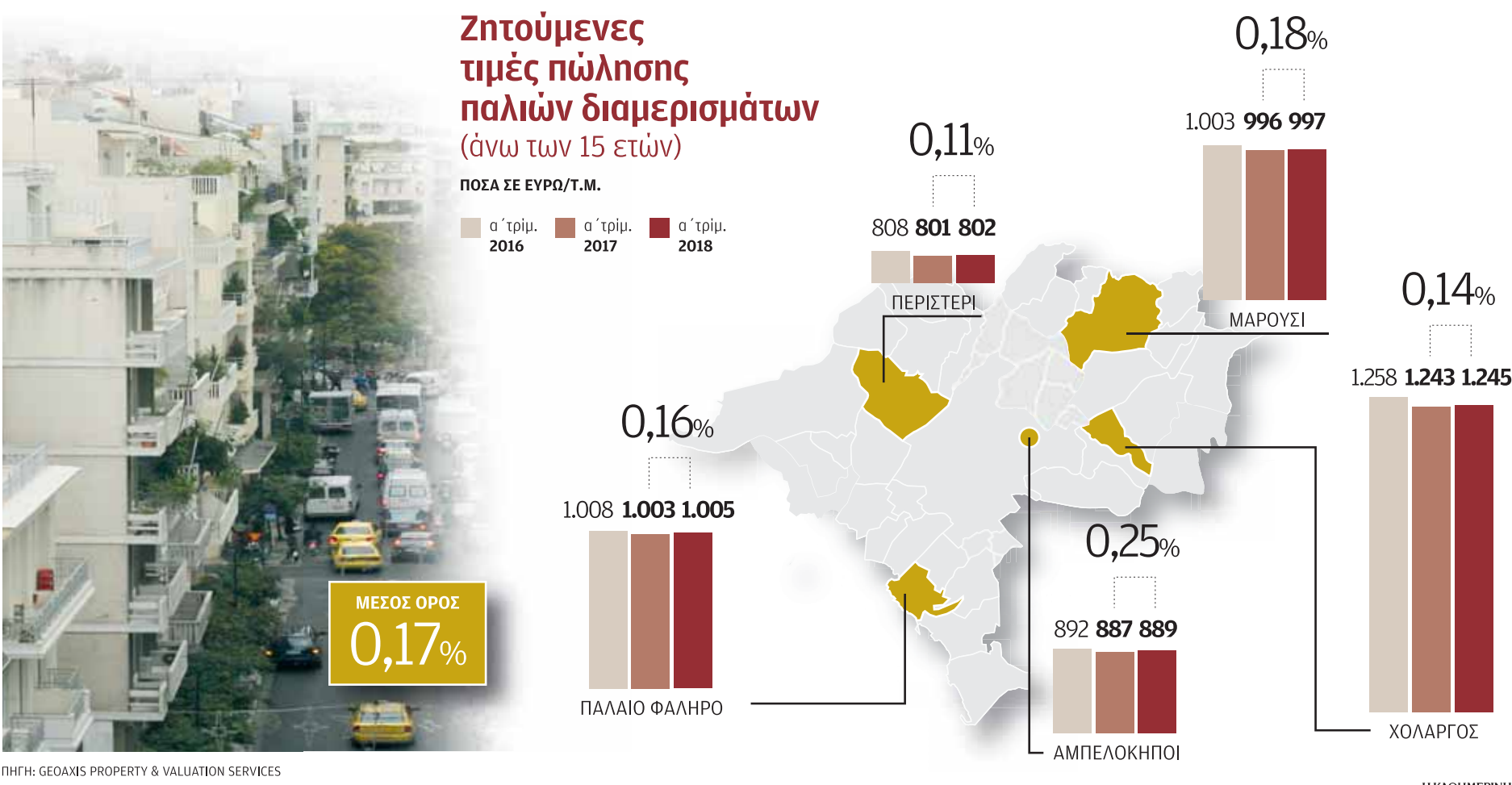
Πιέσεις στις τιμές

Οι πλειστηριασμοί έχουν ενδιαφέρον για τους ξένους και για έναν ακόμα λόγο. Πιθανός πολυπλασιασμός των προσφερόμενων προς πώληση διαμερισμάτων και μάλιστα με χαρακτηριστικά που αναζητούν οι εν λόγω επενδυτές, δηλαδή μεγάλης ηλικίας και χαμηλού κόστους στο κέντρο της Αθήνας, θα σημάνει πιέσεις και στις τιμές πώλησης.

Το βασικό δέλεαρ

Οι χαμηλές τιμές αποτελούν το βασικό δέλεαρ επενδυτών όπως η Τρανίο του κ. Κακμαζόφ. Αν λοιπόν οι ιδιοκτήτες επιχειρήσουν να αυξήσουν τις απαιτήσεις κατά 30%-40% εν μια νυκτί, θεωρώντας ότι θα βρουν ενδιαφερόμενους αγοραστές από το εξωτερικό, μάλλον θα πρέπει να επανεξετάσουν μια τέτοια κίνηση. Οι άνθρωποι αυτοί έρχονται σε επικοινωνία με τοπικούς συνεργάτες...

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ρώσος αγοράζει πολυκατοικίες στην Αθήνα

Ο κ. Κακμαζόφ μιλάει στην «Κ» για το σχέδιο μετατροπής παλιών κτιρίων σε ξενοδοχεία

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Ρώσοι, Ισραηλινοί, Κινέζοι, ακόμα και Έλληνες αποτελούν τη νέα γενιά επενδυτών στην αγορά κατοικίας, με κοινή συνισταμένη την εκμετάλλευση των χαμηλών τιμών των ακινήτων και την προοπτική υψηλών αποδόσεων, χάρις στην απήκηση των βραχυχρόνιων μισθώσεων τύπου Airbnb, που επιτρέπουν την αποκόμιση σημαντικών εσόδων και τη μετατροπή –και των κατοικιών– σε επενδυτικό προϊόν, εφάμιλλο των κτιρίων γραφείων ή των εμπορικών κέντρων. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας διετίας, κυρίως όμως από τις αρχές του 2017 και μετά, πληροφορίες της «Κ» από την αγορά ακινήτων κάνουν λόγο για την αγορά τουλάχιστον 10 πολυκατοικιών από επενδυτές, ενώ φέτος ήδη εκτιμάται ότι ο αριθμός αυτός μπορεί και να

διπλασιαστεί, αν και αυτό θα εξαρτηθεί κυρίως από τη δυνατότητα των ενδιαφερόμενων αγοραστών να εντοπίσουν τα κατάλληλα ακίνητα. Πρόκειται ασφαλώς για «εξίσωση για δυνατούς λύτες», δεδομένου του κατακερματισμού της ιδιοκτησίας στην Ελλάδα.

Σε κάθε περίπτωση, όπως αναφέρει στην «Κ» ο κ. Τζορτζ Κακμαζόφ, ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της ρωσικής επενδυτικής εταιρείας Τρανίο, «όποιοι αναζητά, βρίσκει». Ο κ. Κακμαζόφ επισκεφτηκε για πρώτη φορά την Ελλάδα πριν από περίπου ένα χρόνο, προκειμένου να διαπιστώσει ίδιος όμοιας τις πιθανές επενδυτικές ευκαιρίες σε μια αγορά όπου οι τιμές, ιδίως στο κέντρο της Αθήνας, έχουν υποχωρήσει από 50% έως 70% σε σύγκριση με πριν από δέκα χρόνια, δηλαδή πριν ξεσπάσει η οικονομική κρίση. Σήμερα, όπως

τονίζει, μοιράζει τον χρόνο του μεταξύ της Αθήνας και της Μόσχας.

Στόχος του, σε συνεργασία με τοπικούς συνεργάτες, είναι να ολοκληρώσει την απόκτηση μέχρι 10 πολυκατοικιών έως το τέλος του 2018, δαπανώντας περί τα 10 εκατ. ευρώ. «Όταν πρωτοήρθαμε στην Αθήνα, αγοράσαμε ένα-δύο μεμονωμένα διαμερίσματα, αλλά πλέον αποκλειστικός μας στόχος είναι η αγορά ολόκληρων κτιρίων, σε τιμές χαμηλές, καθώς σκοπεύουμε να αναβαθμίσουμε και να αναπτύξουμε εκ νέου τα ακίνητα που θα αγοράσουμε», αναφέρει ο κ. Κακμαζόφ. Η Τρανίο επιδιώκει τη μετατροπή παλιών πολυκατοικιών σε σύγχρονα διαμερίσματα, κατάλληλα για εκμίσθωση μέσω πλατφορμών βραχυχρόνιων μισθώσεων, όπως η Airbnb, αλλά επιδιώκει και τη δημιουργία μικρών «μπουτίκ» ξενοδοχείων, ανάλογα με

το ακίνητο και το σημείο στο οποίο θα βρίσκεται αυτό. Στόχος είναι η εκμίσθωση σε τουρίστες, με την Τρανίο να επιδιώκει την επίτευξη ετήσιας απόδοσης 10% επί του συνολικού ύψους της επένδυσης (κόστος αγοράς και ανάπτυξης ακινήτου). Στη συνέχεια, έπειτα από δύο-τρία χρόνια, είναι πιθανή η μεταπώληση των κτιρίων που θα αποκτηθούν με στόχο την κεφαλαιοποίηση υπεραξιών.

Στο κέντρο

«Εστιάζουμε στο ιστορικό τρίγωνο και σε όλες τις συνοικίες που βρίσκονται σε μια ακτίνα τριών ή το πολύ τεσσάρων χιλιομέτρων από αυτό», αναφέρει ο κ. Κακμαζόφ, «φωτογραφίζοντας» ουσιαστικά γειτονίες όπως το Παγκράτι, ο Νέος Κόσμος, το Κουκάκι, το Μετς, η Κνυψέλη, οι Αμπελόκηποι, το Γκάζι, τα Εξάρχεια, το Μεταξουργείο και ο Κεραμικός.

Σήμερα, η εταιρεία έχει ήδη προ-συμφωνήσει για την απόκτηση δύο κτιρίων στην Αθήνα και η υπογραφή των συμβολαίων αναμένεται τις προσεχείς ημέρες. Τη διαχείριση των ακινήτων που θα αποκτηθούν θα αναλάβουν ξενοδοχειακοί όμιλοι από τη Γερμανία, μια αγορά που γνωρίζει ο κ. Κακμαζόφ, καθώς τα προηγούμενα χρόνια προχώρησε σε επενδύσεις (για λογαριασμό πελατών του) σε ξενοδοχειακά ακίνητα και σούπερ μάρκετ σε Μόναχο και Βερολίνο. Ήδη πραγματοποιούνται συζητήσεις για την επίτευξη σχετικής συνεργασίας για την ελληνική αγορά. Για τον λόγο αυτό, όλα τα κτίρια που θα αποκτηθούν στην ελληνική αγορά, θα λάβουν και άδεια από τον ΕΟΤ, για να εκμισθώνονται και ως τουριστικά καταλύματα, παρέχοντας ένα πλήρες φάσμα ξενοδοχειακών υπηρεσιών.

Επενδυτικά σχέδια από Ισραηλινούς, Κινέζους και Έλληνες

Η Τρανίο είναι ένα από τα χαρακτηριστικά παραδείγματα του επενδυτικού ενδιαφέροντος που συγκεντρώνει πλέον η αγορά κατοικίας από το εξωτερικό. Σύμφωνα με πληροφορίες, ανάλογες κινήσεις πραγματοποιούν τους τελευταίους μήνες (μέσω πληρεξούσιου δικηγόρου γραφείου) και Ισραηλινοί επενδυτές, οι οποίοι έχουν αγοράσει ήδη τρεις πολυκατοικίες στην Αθήνα και βρίσκονται κοντά στην απόκτηση και τέταρτου κτιρίου, με στόχο την εκμίσθωση μέσω Airbnb και τη μεταπώληση.

Η απήκηση των βραχυχρόνιων μισθώσεων είναι το «κλειδί» για τους ξένους, καθώς τους επιτρέπει να μετατρέψουν μια παλιά πολυ-

κατοικία, που στοιχίζει ελάχιστα σε σχέση με αντίστοιχα κτίρια σε πόλεις του εξωτερικού με αντίστοιχο τουριστικό ενδιαφέρον, σε ένα επενδυτικό προϊόν το οποίο να μπορεί σε λίγα χρόνια να πωληθεί σε κάποιον θεσμικό επενδυτή. Αντίστοιχη κίνηση, επιλέγοντας μέχρι στιγμής την περιοχή των Εξαρχείων, έχει πραγματοποιήσει και Κινέζος επενδυτής, ο οποίος έχει ήδη κατορθώσει να προχωρήσει σε τέτοια συναλλαγή. Ο εν λόγω επενδυτής συγκέντρωσε (πάλι μέσω δικηγόρου γραφείου) συνολικά 100 διαμερίσματα σε μία από τις πιο υποβαθμισμένες γειτονίες του κέντρου (λόγω του ελλειμματός ασφαλείας), σε εξαιρετικά χαμηλό κόστος

και με τη συνδρομή κινεζικού τουριστικού πρακτορείου, έχει εξασφαλίσει μια σταθερή ροή πελατών/μισθωτών. Το συγκεκριμένο χαρτοφυλάκιο πωλήθηκε με σημαντικό κέρδος σε ξένο θεσμικό επενδυτή, ενώ ο Κινέζος χρηματοδότησε την επόμενη επενδυτική του κίνηση, έχοντας εκκινήσει εκ νέου τη συγκέντρωση νέων διαμερισμάτων, επίσης στην ευρύτερη περιοχή των Εξαρχείων.

Ανάλογες κινήσεις πραγματοποιούν πλέον και ελληνικές εταιρείες ακινήτων. Ένα παράδειγμα είναι η Homm του κ. Δημήτρη Ριζού, η οποία έχει αποκτήσει και εκμισθώνει ένα κτίριο κατοικιών στην πλατεία Αττικής (δίπλα στον σταθμό

του μετρό), ενώ έχει δύο ακόμη κτίρια προς εκμετάλλευση, ένα στην οδό Μητροπόλεως, στο κέντρο της Αθήνας, αποτελούμενο από πέντε διαμερίσματα των 100 τ.μ. έκαστο, και ένα ακόμη που δρομολογεί σε παρακείμενη οδό στην Πλάκα. Το ύψος των εν λόγω επενδύσεων υπολογίζεται σε 1,5 εκατ. ευρώ. Την περίοδο αυτή η Homm πραγματοποιεί μία ακόμη επένδυση στην πλατεία Αμερικής, αποκτώντας κτίριο εννιά διαμερισμάτων, το οποίο θα ανακαινίσει για τη δημιουργία «μπουτίκ» επιπλωμένων διαμερισμάτων. Συνολικά, η εταιρεία διαχειρίζεται 43 ιδιόκτητα ακίνητα, ενώ λειτουργεί και ως διαχειριστής για πάνω από 100 επιπλέον ακίνητα

τρίτων (εφοπλιστών, επιχειρηματιών κ.λπ.) σε Αθήνα, Μύκονο και άλλα σημεία υψηλού τουριστικού ενδιαφέροντος. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο κέντρο της Αθήνας το 58% των ακινήτων που εκμισθώνονται μέσω Airbnb διατίθεται από επαγγελματίες/επενδυτές που κατέχουν περισσότερα από δύο ακίνητα έκαστος και όχι από ιδιώτες. Πέραν των εταιρειών, εξαγορές μεμονωμένων διαμερισμάτων πραγματοποιούν τους τελευταίους μήνες και άλλοι Έλληνες επενδυτές, επιχειρηματίες, εφοπλιστές και ελεύθεροι επαγγελματίες (π.χ. γιατροί, δικηγόροι, πολιτικοί μηχανικοί κ.ά.), ιδιώτες δηλαδή με σημαντική ρευστότητα.

Ανοδος στις τιμές πώλησης παλιών διαμερισμάτων για πρώτη φορά από το 2008

Το φαινόμενο της κατακόρυφης αύξησης του επενδυτικού ενδιαφέροντος από το εξωτερικό, ως αποτέλεσμα της μεγάλης απήκησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων, που μπορούν να προσφέρουν σημαντικό εισόδημα σε οικιστικά ακίνητα, ασφαλώς και δεν αφορά μόνο την Ελλάδα. Η αρχή έγινε από τη Βαρκελώνη την περίοδο 2013-2015, όπου τοποθετήθηκε και η Τρανίο, μέχρις ότου διαπιστώθηκε κατακόρυφη αύξηση τιμών, εξέλιξη που δυσχέρανε σημαντικά τη δημιουργία μελλοντικών υπεραξιών και περιόρισε τις πιθανές αποδόσεις. Ιδιαίτερη συμβολή είχε βέβαια και η επιβολή σημαντικών περιορισμών στις βρα-

χυρόνιες μισθώσεις από τις τοπικές αρχές, προκειμένου να μην παρατηρηθούν προβλήματα στέγασης.

Η Πορτογαλία

Οι επενδυτές μεταφέρθηκαν στη συνέχεια στην έτερη χώρα της Ιβηρικής Χερσονήσου, την Πορτογαλία. Σύμφωνα με στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας της χώρας, κατά τη διάρκεια του τέταρτου τριμήνου του 2017, οι τιμές πώλησης κατοικιών στις δύο μεγαλύτερες πόλεις, τη Λισαβόνα και το Πόρτο, κατέγραψαν αύξηση κατά 18,1% και 17,6% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2016. Η μέση τιμή πώλησης διαμορφώθηκε σε 1.262

ευρώ/τ.μ., ενώ στο σύνολο της χώρας, η αύξηση άγγιξε το 7,6%, με τη μέση τιμή να ανέρχεται σε 932 ευρώ/τ.μ. Όπως τονίζουν οι αναλυτές, η άνοδος αυτή, ιδίως στα μεγάλα αστικά κέντρα, οφείλεται στη συνεχή αύξηση της ζήτησης από ξένους αγοραστές που ενδιαφέρονται να εκμεταλλευτούν οικιστικά ακίνητα μέσω των βραχυχρόνιων μισθώσεων.

Η Ελλάδα βρίσκεται στην αρχή αυτού του κύκλου άνοδου, όπως πιστοποιούν πλέον όλο και περισσότερα στοιχεία. Σύμφωνα με το τελευταίο παρατηρητήριο αξιών κατοικιών, που επιμελείται η εταιρεία πιστοποιημένων εκτιμητών Geoaxis

Property & Valuation Services, για πρώτη φορά από το 2008 καταγράφεται –έστω και οριακά– άνοδος των εκτιμωμένων τιμών πώλησης διαμερισμάτων, σηματοδοτώντας υπό προϋποθέσεις το τέλος του καθεστώτος της τελευταίας δεκαετίας. Διόλου τυχαίο είναι επίσης το γεγονός πως την καλύτερη επίδοση εμφανίζει η περιοχή των Αμπελοκήπων και δη τα παλιότερα ακίνητα αυτής, όπου προκύπτει επίσης αύξηση της τάξεως του 0,25%. Δηλαδή, μια από τις περιοχές του κέντρου της πόλης με πληθώρα προσιτών διαμερισμάτων και καλές προσβάσεις, η οποία κατ' εξοχήν ενδιαφέρει τους ξένους επενδυτές,

καταγράφει και την καλύτερη εικόνα μεταξύ των επιλεγμένων περιοχών (οι άλλες είναι το Μαρούσι, το Περίστερι, ο Χολαργός και το Παλιό Φάληρο), που παρακολουθεί η τριμηνιαία έρευνα της Geoaxis. Συνολικά, τα παλιά διαμερίσματα (ηλικίας άνω των 15 ετών) καταγράφουν ετήσια αύξηση κατά 0,17%.

Εξαιρετική, σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα, είναι η εικόνα στο ιστορικό τρίγωνο της Αθήνας, που περικλείει περιοχές υψηλού τουριστικού ενδιαφέροντος, όπως η Πλάκα και το Μοναστηράκι. Εκεί, οι τιμές έχουν αυξηθεί σημαντικά (έως 30% σε σχέση με το 2015), ενώ και στο Κουκάκι, η μέση τιμή

πώλησης είναι σήμερα άνω των 1.600 ευρώ/τ.μ. (είχε φτάσει μάλιστα ακόμα και στα 2.000 ευρώ/τ.μ. για ανακαινισμένα ακίνητα), έναντι 900 ευρώ/τ.μ. πριν από δύο χρόνια.

Αναζητούν ευκαιρίες

Αυτό που είναι σαφές και φαίνεται και από τα λεγόμενα του κ. Κακμαζόφ της Τρανίο, είναι πως οι ξένοι επενδυτές δεν είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν «χρυσάφι» για παλιά διαμερίσματα, που επιπλέον απαιτούν και σημαντικές δαπάνες αναβάθμισης και καλλωπισμού, όπως επίσης και επιπλώσης.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 13 ΜΑΪΟΥ 2018

Οι φοιτητές του Πανεπιστημίου Λευκωσίας που λαμβάνουν μέρος στη δράση αρχίζουν και ζουν τον συνοικισμό, γνωρίζουν τους κατοίκους του, καταλαβαίνουν την εξέλιξή του και ποιες κοινωνικές μεταλλαγές συντελέστηκαν.

Μία γειτονιά με 101 χωριά

Οι συνοικισμοί ήταν λύση προσωρινής στέγασης που τελικά εξελίχθηκε σε μόνιμη εγκατάσταση

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

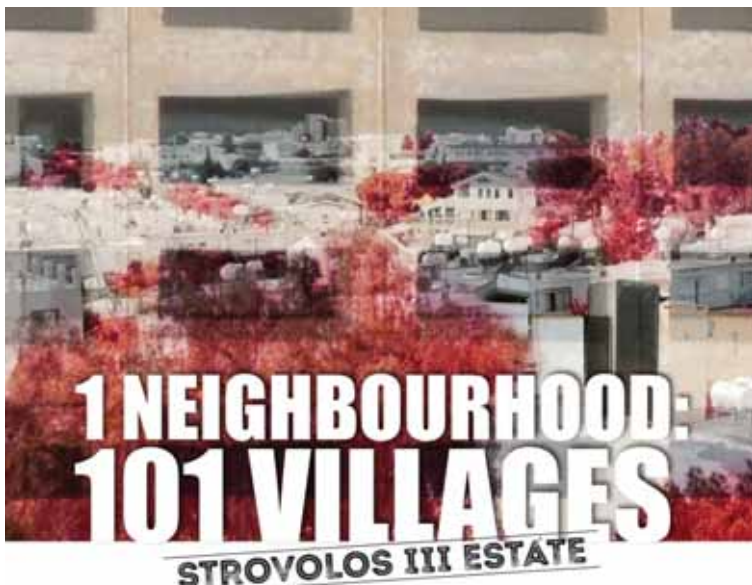
Πριν από κάποιους μήνες χρειάστηκε να πάω στον Συνοικισμό του Αγίου Γεωργίου στην Παλλουριώτισσα, εκεί συνάντησα μια 80χρονη Αιμοχωστιανή, πιάσαμε την κουβέντα, ανέκαθεν μου άρεσε να ρωτώ τον τόπο καταγωγής των ανθρώπων που γνωρίζω, νιώθω ότι ανάλογα με τον πώς θα μου απαντήσει ο καθένας θα ξεκλειδώσω κάτι από τη μνήμη του. Από την Αιμοχωστό, μου είπε και ένιωσα τα μάτια της να γεμίζουν γαλάζιο από τη Γλώσσα και χρυσό από την παραλία του ξενοδοχείου «Κωνσταντία», εδώ μας 'φεραν προσωρινά... και καταλαβαίνει και η ίδια τη φρεναπάτη της προσωρινής εγκατάστασης. Πιο 'κει μια άλλη κυρία άπλωνε, ήταν από κάποιο χωριό της επαρχίας Αιμοχώστου. Αμέσως το μυαλό άρχισε να φτιάχνει ένα ψηφιδωτό, μία γειτονιά, εκατό χωριά...

Απόλυτα αληθινός ο τίτλος της δράσης «1 Γειτονιά: 101 Χωριά», που διοργανώνει το Ίδρυμα Άρτος με το Πρόγραμμα Καλών Τεχνών, του Τμήματος Σχεδιασμού και Πολυμέσων, του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, στον Συνοικισμό Στρόβολος III, την Παρασκευή 18 Μαΐου με αφορμή τη διεθνή «Ημέρα Μουσείων», καθώς και ότι το 2018 είναι το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Η δράση ουσιαστικά είναι ένα απογευματινό φεστιβάλ με εργαστήρια, προβολές, περφόρμανς, συζητήσεις και μουσική. Όπως εξηγεί η Εύη Τσελίκια, υπεύθυνη του προγράμματος οι γειτονιές των συνοικισμών συνήθως αγνοούνται και παραμένουν ξεχασμένες ως αστικά και κοινωνικά τοπία και αυτό υπήρξε και η αφετηρία της συνεργασίας της με το Ίδρυμα Άρτος με στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού προγράμματος Artcetyia: Envisioning the City of Tomorrow (Φανταζόμαστε την πόλη του αύριο) που εμπλέκει οκτώ διαφορετικές πόλεις και χώρες. Τον τελευταίο χρόνο φοιτητές του προγράμματος Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας συνομιλούν και δημιουργούν, έχοντας ως αφορμή και έμπνευση τον Συνοικισμό.

Οι φοιτητές αρχίζουν και ζουν τον συνοικισμό, γνωρίζουν τους κατοίκους του, καταλαβαίνουν την εξέλιξή του και ποιες κοινωνικές μεταλλαγές συντελέστηκαν. Οι συνοικισμοί κατοικούνται πλέον σε ένα μεγάλο ποσοστό από ηλικιωμένους, που αποκομμένοι από τη γενέθλια γη, από τις μνήμες τους, πλέον έχουν ανάγκη την κοινωνικοποίηση. Οι Συνοικισμοί επίσης αποκτούν νέα «ταξικά» ταυτότητα, νέοι κάτοικοί τους είναι αλλοδαποί, που έρχονται, προσωρινά ίσως, για μια νέα αρχή. Ο εξαναγκασμός των

Ο Συνοικισμός Στρόβολος III είναι το επίκεντρο της δράσης «1 Γειτονιά: 101 Χωριά», που διοργανώνεται από το Ίδρυμα Άρτος και το Τμήμα Σχεδιασμού και Πολυμέσων, του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

πρώτων κατοίκων, έρχεται να συνομιλήσει με την ανάγκη για νέο ξεκίνημα των δευτέρων. Αίτια και αφορμές για εγκατάσταση στον Συνοικισμό έρχονται να συγκινηθούν και να προβληματίσουν, έτσι μέσα από αυτή τη δράση οι κάτοικοι του συνοικισμού Στρόβολος III και οι καταστηματαρχές της Πλατείας Παλιγγενεσίας, μαζί με τους καλλιτέχνες και φοιτητές μας προσκαλούν όλους σε μια διαγενεαλογική και διαπολιτισμική συνδιάλεξη. Να ακούσουμε ιστορίες και να αναλογιστούμε την πόλη μας και τις παραγκωνισμένες τις ιστορίες.

Οι Συνοικισμοί

Μετά το 1974, η κυπριακή κυβέρνηση αντιμετώπισε το πρόβλη-

μα της στέγασης των προσφύγων-εκτοπισθέντων με την ανέγερση κρατικών οικισμών. Οι γειτονιές αυτές κατασκευάστηκαν από το 1976 μέχρι το 2000. Κατά την περίοδο 1975-1986, 12.500 οικογένειες βρήκαν «προσωρινή» στέγαση στους Συνοικισμούς και μέχρι σήμερα η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κατασκευάσει περισσότερες από 14.000 οικιστικές μονάδες, οι οποίες στεγάζουν περίπου 60.000 άτομα. Σε όλο το νησί υπάρχουν 70 περίπου τέτοιες γειτονιές, οι οποίες συμπεριλαμβάνουν πολυκατοικίες και οικίες χαμηλής δόμησης.

Οι πολυετοί προβλέψαν την παροχή βασικών υπηρεσιών όπως εμπορικά και κοινοτικά κέντρα, χώρους πρασίνου, σχολεία, παιδό-

Μετά το 1974, η κυπριακή κυβέρνηση αντιμετώπισε το πρόβλημα της στέγασης των προσφύγων-εκτοπισθέντων με την ανέγερση κρατικών οικισμών. Οι γειτονιές αυτές κατασκευάστηκαν από το 1976 μέχρι το 2000.

τοπους και ιατρικές εγκαταστάσεις. Ένα 45% της ανάπτυξης της γης αφιερώθηκε σε αυλές, κοινόχρηστους κήπους και χώρους πρασίνου, μιας και το μεγαλύτερο βάρος αυτό οικιστικό σχέδιο επαναστέγασε στην ουσία ένα αγροτικό πληθυσμό που απότομα αστικοποιήθηκε. Ενδεικτικό ότι στον συνοικισμό Στρόβολος III ζουν άτομα από 101 διαφορετικά χωριά. Το σχέδιο επαναστέγασης των εκτοπισθέντων άρχισε το 1975, υπό την ευθύνη του Τμήματος Οίκησης και Στεγαστικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών. Μέχρι σήμερα έχουν ανεγερθεί 69 Κυβερνητικοί Οικισμοί με περίπου 14.000 οικιστικές μονάδες και το Τμήμα είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση και συντήρηση

των Κυβερνητικών Οικισμών αλλά και για την τοποθέτηση χώρων πρασίνου και πάρκων, την κατασκευή χώρων στάθμευσης και την επιδιόρθωση δρόμων και πεζοδρομίων σε αυτούς.

Στη Λευκωσία ανεγέρθηκαν περίπου 6.950 οικιστικές μονάδες για να στεγάσουν 30.500 άτομα. Σήμερα στους συνοικισμούς η πλειονότητα των κατοίκων είναι ηλικιωμένοι, η επικρατέστερη εισροή καινούργιων κατοίκων είναι μεταναστεύσεις, οι εθώδιοι κήποι είναι συχνά σκεπασμένοι με αγριόχορτα ή μετατρέπονται σε χώρους στάθμευσης και οι κοινόχρηστοι χώροι είναι σε μεγάλο βαθμό άδεια και παραμελημένοι. Παρόλο που πολλές φορές οι γειτονιές αυτές αγνοούνται και παραμένουν ξεχασμένες ως αστικά τοπία, στεγάζουν τις οικογένειες, τα κατοικίδια και τα φυτά των ανθρώπων, μαζί με τις αναμνήσεις τους, τις ιστορίες τους και τις γνώσεις τους. Όλα αυτά διαμορφώνουν μια ανεκτίμητη πτυχή του πώς κατανούμε το πρόσφατο παρελθόν μας.

Artcetyia, Ίδρυμα Άρτος, Πρόγραμμα Καλών Τεχνών, Τμήμα Σχεδιασμού και Πολυμέσων, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, «1 Γειτονιά: 101 Χωριά»: Συνοικισμός Στρόβολος III, Πλατεία Παλιγγενεσίας, 18 Μαΐου, από τις 2 μ.μ. έως αργά το βράδυ. Πληροφορίες, τηλ. 22445455, info@artosfoundation.org.

Το πρόγραμμα

Κατά τη διάρκεια του ιδιαίτερου αυτού φεστιβάλ θα γίνουν οι προβολές «Xarkis: Voicing Stories», «Taking over the King's Land», του Gillian McIver, Film (Λονδίνο) «Civic Art: Four Stories from South Los Angeles», των Mark Escríbano και Sara Daleiden, (s)οι, 2017 (Λος Άντζελες) και «Adi Atassi»: Μια συνέντευξη για το Περιοδικό Τέχνης και Πολιτισμού Waves της Πολύμνιας Τσίττη, 2018 (Κύπρος). Επίσης, οι Στέλιος Τζίβας- Άλλωσπις Πρότζεκτ και οι Λεωνίδας Κωνσταντίνου, Ευαγγελία Μελά, Σταυρούλα Τσαμουρλίδου, Λάκης Χριστοφίδης, Bugche Bozkurt, Chimezie Atemiye, Kayleigh de Sousa θα φιλοτεχνήσουν τοιογραφίες και θα παρέμβουν με καλλιτεχνικούς όρους στον Δημοσιο Χώρο.

Σε διάφορα καταστήματα της πλατείας Παλιγγενεσίας θα παρουσιαστούν εκθέματα των φοιτητών Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, μαθητών του Παγκυπρίου Γυμνασίου (υπευθ. καθηγήτρια Αντιγόνη Σοφοκλέους), μαθητών του 3ου Δημοτικού Σχολείου Παλλουριώτισσας (υπεύθ. εκπαιδευτικός Δέσπω Πασιά)- Ίδρυμα Σύλβια Ιωάννου, Αντώνης Χατζήκυριακου, Ψηφιοποιημένος Χάρτης του Κισσινγκέρ, Ίδρυμα Σύλβια Ιωάννου. Από τις δύο το μεσημέρι έως αργά το βράδυ θα λάβουν χώρα διάφορες δράσεις.

Από παλιά υφάσματα ή ρούχα θα δημιουργηθεί μία συλλογική υφασματογραφία με τον ράφτη και μουσική του συνοικισμού τον κ. Παναγιώτη Παρανή. Η Σταύρη Χρήστου- Εκπαιδευτικό Εικαστικό εργαστήρι για παιδιά- Φτιάχνοντας την δική μας πόλη. Θα ακολουθήσουν οι περιφόρμανς- «Two way arrival» και Κατερίνα Παΐση, Mika Panayotova and Sol Burt. Θα γίνει παρουσίαση από τον Vito Fodera του Οργανισμού da Sud, Rome. Διοργανώνεται σε συνεργασία με τους κατοίκους από τη δρα Φοίβη Αντωνίου η δράση: Αιρηγήσεις και ιστορίες από τους κατοίκους του συνοικισμού Στρόβολου III. Θα υπάρξει μουσική από τους Τρίο ΝεΡο, οι οποίοι επαναπροσδιορίζουν παραδοσιακά νανουρίσματα από την Ελλάδα, την Κύπρο και την Μικρά Ασία και θα ακολουθήσει προβολή του ντοκιμαντέρ του Πίτερ Λοΐζος- «Sophie's People», με συζήτηση- Ρε Αφροδίτη, Μαρία Χατζημικαήλ και Γεωργία Χρίστου.

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

13.5.18-19.5.18

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Το Σολώνειον Κέντρο Βιβλίου και οι εκδόσεις Πατάκη διοργανώνουν συνάντηση γνωριμίας με τον συγγραφέα Νίκο Αδάμ Βουδούρη, για τα βιβλία του «Ο Βυθός είναι δίπλα» και «Καϊάφας». Η συλλογή διηγημάτων «Ο βυθός είναι δίπλα» κυκλοφόρησε από τις Εκδόσεις Πατάκη του 2008, και το 2016 από τις ίδιες εκδόσεις κυκλοφόρησε ο «Καϊάφας», ένα καλοκαιρινό ταξίδι στα παράλια της Πελοποννήσου από έναν μοναχικό άντρας που συναντά μεγαλόσωμο, αγέρωχο σκύλο. **Πέμπτη 17 Μαΐου, ώρα 7:00 μ.μ. Σολώνειον Κέντρο Βιβλίου, Βυζαντίου 24, Στρόβολος.**

ΘΕΑΤΡΟ

«Η Μεγάλη Χίμαιρα»

«**Η Μεγάλη Χίμαιρα**» ταξιδεύει στο Θέατρο Ριάλτο Λεμεσού από τις 13 έως τις 16 Μαΐου για τέσσερις μόνο παραστάσεις: ένα αγαπημένο μυθιστόρημα μετατράπηκε με την καθοριστική συμβολή του Στρατή Πασχάλη και τη σκηνοθεσία του Δημήτρη Τάρλουου σε μια από τις μεγαλύτερες θεατρικές επιτυχίες των τελευταίων δεκαετιών. Η θεματική του «ξένου» που προσπαθεί απενγνωσμένα να αφομοιωθεί από μια υπέροχα αφιλόξενη Ελλάδα, δεν αφήνει κανέναν ασυγκίνητο. Στις 15 Μαΐου, 6.30μ.μ. (πριν την παράσταση στο Θέατρο Ριάλτο), ο απόφοιτος του Πανεπιστημίου Κύπρου Αλέξανδρος Δ. Μπαζούκας, Διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, θα μιλήσει με θέμα «Φύση και κοινωνία, μοίρα και ανάγκη, ένστικτο και έρωτας: όψεις του τραγικού και

του πάθους στη Μεγάλη Χίμαιρα του Μ. Καραγάτση». Στη παράλληλη εκδήλωση θα συμμετέχουν επίσης η κόρη του συγγραφέα Μαρίνα Καραγάτση και ο σκηνοθέτης της παράστασης και εγγονός του συγγραφέα Δημήτρης Τάρλουου. Σκηνοθεσία Δημήτρης Τάρλουου, θεατρική διασκευή Στρατή Πασχάλη, παίζουν Αλεξάνδρα Αϊδίνη, Μάξιμος Μουμούρης, Δημήτρης Μοθωνάιος, Σοφία Σειρλή, Ειρήνη Φαναριώτη, Αναστασία Γιαννιώτη, Ειρήνη Μηρουλιδάκη, Μυρτώ Μηρουλιδάκη, Μανιώ Τάρλουου, Ράσμη Τσόπελα, Δημήτρης Τάρλουου. Παραστάσεις Κυριακή, 13 Μαΐου μέχρι Τετάρτη, 16 Μαΐου, ώρα 8:30. Θέατρο Ριάλτο, Ανδρέα Δρουσιώτη 19, πλατεία Ηρώων, Λεμεσός. **Πληροφορίες τηλέφωνο 77777745, www.rialto.com.cy.**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Αφιέρωμα στον Μότσαρτ

Έλενα Μουζάλα. Ο Μανώλης Νεοφύτου και η Έλενα την επόμενη Τρίτη θα παρουσιάσουν και την παράσταση 2 Κοντσέρτα για Πιάνο. **Θέατρο Παλλάς, Λευκωσία. Τρίτη, 15 Μαΐου, ώρα 8:30 και 22 Μαΐου, ώρα 8:30.**

Το Κουαρτέτο Εγχόρδων «Προμηθέας», τέσσερις μουσικοί της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου και τρεις καταξιωμένοι Κύπριοι πιανίστες, Νικόλας Μελής, Έλενα Μουζάλα και Μανώλης Νεοφύτου, παρουσιάζουν στο κοινό τέσσερα από τα 27 κονσέρτα για πιάνο του Μότσαρτ, που είναι και τα μόνα που ο ίδιος ο συνθέτης τα μετέγραψε και για κουαρτέτο εγχόρδων. Σολίστ ο Νικόλας Μελής και η

ΕΚΘΕΣΗ

Εκθεση «San»

Το Point Centre for Contemporary Art παρουσιάζει το «San», σε επιμέλεια της Attilia Fattori Franchini, από την καλλιτέχνηδα Λητώ Κάττου, που αποτελεί το πρώτο κεφάλαιο του πρότζεκτ Red Lake. Το δεύτερο κεφάλαιο με τίτλο «Days of San», που είναι μία συνεργασία του Ιδρύματος ΔΕΣΤΕ, του Μουσείου Μπενάκη και του Point Centre for Contemporary Art, θα παρουσιαστεί στο Μουσείο Μπενάκη στην Αθήνα, στις 15 Ιουνίου 2018. Η έκθεση καταπνέεται με τρέχουσες οικολογικές ανησυχίες, θέτοντας ενώπιόν μας φιλοσοφικά ερωτήματα για τη σχέση ανθρώπου και μηχανής, καθώς και για την πολυποκτικότητα των μη-ανθρώπινων και μετα-ανθρώπινων συνθηκών. Η Λητώ Κάττου γεννήθη-

κε στη Λευκωσία το 1990. Ζει και εργάζεται στο Λονδίνο και την Αθήνα. Είναι απόφοιτος της Σχολής Καλών Τεχνών της Αθήνας και του Royal College of Art του Λονδίνου, με μεταπτυχιακό στη Γλυπτική. Διάρκεια έκθεσης έως 20 Ιουνίου. Point Centre for Contemporary Art, Μέγαρο Χατςοάββα, Ευαγόρου 2, Λευκωσία. **Πληροφορίες τηλέφωνο 22662053, www.pointcentre.org.**

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Εσένα σου μιλάν οι λέξεις;

Παρόλη την τεχνολογική εξέλιξη και την αλλαγή στις αναγνωστικές συνήθειες, κυρίως στις νεαρές ηλικίες, το έντυπο βιβλίο έχει ακόμα τη δική του δύναμη. Πολλοί είναι αυτοί που προτιμούν να εκδώσουν στο χαρτί τη δουλειά τους και να κρεωθούν κάτι παραπάνω, από το να το δουν να «βγαίνει» σε ηλεκτρονική μορφή. Δεν ξέρω αν είναι συνήθειες της δικής μου γενιάς, as πούμε εκείνης της γενιάς που μεγάλωσε στο μεταίχμιο, αναλογικά στην αρχή και στη συνέχεια ψηφιοποιήθηκε, οπότε ακόμα ταλαντεύεται. Δεν ξέρω πώς θα λειτουργήσουν οι πλήρως ψηφιοποιημένες γενιές αργότερα και στην Κύπρο, μένει να το δούμε. Όπως και να 'χει βιβλία και περιοδικά βγαίνουν πολλά και για όλα τα γούστα, λογοτεχνικά, επιστημονικά, κοινωνικού περιεχομένου, άλμπουμ, αναμνήσεις, βιογραφίες, αυτοβιογραφίες, καταθέσεις, απομνημονεύματα και ό,τι βάλει ο νους του καθένα, όρεξη να 'χουμε να διαβάζουμε, όσο και αν στους φρενήρεις ρυθμούς της καθημερινότητας και των πολλαπλών επαγγελματικών υποχρεώσεων δεν μας μένει χρόνο για διδασμα-καταφυγή, όπως το λέω, αλλά μόνο για ανάγνωση επαγγελματική ή ανάγνωση-παράλας, έτσι για να περάσει η ώρα. Όσοι, λοιπόν, ασχολούμαστε με το βιβλίο και

κάπως καθηκόντως, ως πολιτιστικοί συντάκτες, έχουμε ακόμα μεγαλύτερη πίεση (καλά δεν μιας πάνονυμ και από τον λαϊμό, καθ' υπερβολή, λογοτεχνικά μιλώντας, αλλά ουχί υποτιηικά αδειά!). Ακόμα και οι βιβλιοπαραρυστάσεις είναι τόρες πολλές που αν πραγματικά θελήσει κάποιος να τις παρακολουθήσει όλες είναι αδύνατον. Κάθε βδομάδα διοργανώνονται κάθε είδους εκδηλώσεις για νέες εκδόσεις, νέους συγγραφείς, καταξιωμένους λογοτέχνες, για εκδόσεις συμπιλώσης, για εκδόσεις που αφυπνίζουν, χάνεις τον μπουσούλα εν ολίγοις. Διαβάζουμε και παρακολουθούμε λες και είμαστε προγραμματισμένοι να φτάσουμε στα τόσα MB λέξεων. Στο χέρι μας είναι, βέβαια, να το διαχειριστούμε, να αποφασίσουμε πού θέλουμε να πάμε, ποιο βιβλίο θέλουμε να διαβάσουμε. Είναι απλό. Όσοι, λοιπόν, έχουμε, επαγγελματικώς μιλώντας, καλώς ή κακώς, λόγο και χώρο παραπάνω καλούμαστε να διαχειριστούμε την κατάσταση της συσσώρευσης εκδόσεων στα γραφεία μας. Να γράψουμε για τον τάδε συγγραφέα, για τη δείνα

έκδοση και να μη θεωρηθεί ότι σνομπάρουμε ή αγνοούμε κάποιον. Ξέρετε, πολλές φορές είναι τιμητικό να σου ζητάει ο συγγραφέας να γράψεις κάτι, ασχέτως αν το ζήτησε και από συναδέλφους σου – η μοναρχία είναι πάθηση ούτως ή άλλως – σημαίνει ότι εμπιστεύεται την κρίση σου, εκτιμά τη γνώμη σου και θέλει ειλικρινά να γράψεις κάτι, αν σε θεωρούσε κατιμά κάπως θα σε απέφρευε. Πάντοτε, βέβαια, υπάρχει και το κομμάτι της προώθησης, που... ανάγκη και θεοί πείθονται. Αυτό που προσωπικά αποφεύγω είναι την επαγγελματική ανάγνωση και προσπάθω στο μέτρο του εφικτού να το τηρώ. Ξέρετε, δεν έχει ανάγκη ο συγγραφέας από τη δική μου γραφή, εγώ τον έχω ανάγκη για τη δική μου ψυχή, οπότε επιθυμώ να μπαίνω σε μία ισότιμη σχέση, δώσω μου ό,τι κουβαλάς, να σου δώσω πίσω ό,τι μάζεψα και το φύλαξα για να το δώσω κι εγώ παραπέρα. Απλά πράγματα, θεωρώ τη συγγραφή ξαλάφρωμα ψυχής, όταν πρόκειται για λογοτεχνία, οπότε το στύψιμο των λέξεων δεν έχει νόημα για κανέναν.

Αυτά όσον αφορά τα του οίκου μας, αλλά τα της Πολιτείας; Εκτός από τα Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας, ποια είναι η πολιτική του κράτους για το κυπριακό βιβλίο λογοκτήρας; Για τη μετάφραση Κυπρίων λογοτεχνών, για την ανάδειξη της κυπριακής διαλέκτου ως λογοτεχνικό μέσο; Δεν θα έπρεπε να διενεργούσε το κράτος μια έρευνα αναγνωσιμότητας, να ξέρουν και αυτοί προς τα πού θα κινηθούν; Δεν θα έπρεπε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (να, έτσι είναι ο τίτλος) μέσω των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης (πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας) και μέσω των Πολιτιστικών Υπηρεσιών να προχωρήσουν σε στρατηγικό σχεδιασμό για το κυπριακό βιβλίο; Βέβαια, θα μου πείτε, εδώ δεν ζορτώνουμε να κάνουμε μία κρατική, εθνική, δημόσια, ή όπως θέλετε πείτε την, βιβλιοθήκη που να είναι αντάξιά μας και να μην επαφίεται η λειτουργία της στη φιλοτιμία των υπαλλήλων της. Βέβαια, δεν είναι μόνο η Κυπριακή Βιβλιοθήκη, είναι και οι δημοτικές, είναι και οι κοινοτικές, είναι και σχολικές. Είναι πολλά τα βιβλιοθηκονομικά μας χρέη! Το τι δεν κάνουν για το βιβλίο οι αρμόδιοι φορείς είναι πολλά περισσότερα από αυτά που κάνουν, και δεν αρκούν να σισονώνουμε ριάλια.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

Τα πρόσωπα είναι οι νέες σελίδες

Πρόσφατα, ο νομπελίστας Τούρκος συγγραφέας Ορκάν Παμούκ αναγορεύτηκε επίτιμος διδάκτορας στο τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης. Στον χαιρετισμό του, όπως διαβάζουμε στον Τύπο, ανέφερε ότι χτίζει πέτρα πέτρα εδώ και 41 χρόνια μέσα από τις λέξεις και τις ιστορίες, τις εμπειρίες και τα βιώματά του, όλα όσα μπορούν να βοηθήσουν ώστε να δημιουργήσουν οι άνθρωποι έναν καινούργιο κόσμο. Ζει μέσα από τα ερεθίσματα και δημιουργεί από όλα όσα βιώνει, μαθαίνει, αισθάνεται. Το γέννημα όλων αυτών, είπε, είναι ότι χτίζει νέες λέξεις. «Είμαι ανοικτός στις ιστορίες των ανθρώπων και όταν με ρωτούν γιατί γράφω απαντάω πως γράφω γιατί έχω ανάγκη να γράψω, γιατί έχω δίψα για τη ζωή, γιατί μου αρέσει να μυρίζω το χαρτί, γιατί έχω πάθος, γιατί το γράψιμο με κάνει ευτυχισμένο, αλλά και γιατί μαθαίνω όλα όσα με κάνουν να θυμώνω. Γιατί γυρίζω τον κόσμο μέσα από τις σελίδες». Πριν από λίγες ημέρες επισκέφτηκε τη χώρα μας και ο Βρετανός συγγραφέας Ιαν Μακ Γιοϋαν στο πλαίσιο της «Αθήνας Παγκόσμιας Πρωτεύουσας Βιβλίου 2018». Σε συνέντευξη του στην «Κ» (7/05) αναφέρει ότι «...είμαστε ένα μυστήριο για τους ίδιους μας τους εαυτούς, τόσο ενδιαφέρον για τους μυθιστοριογράφους, αλλά τόσο δύσκολο να “διαβαστεί”».

Παραθέτοντας τα αποσπάσματα των δύο συγγραφέων, η σκέψη τους διασταυρώνεται, γιατί ίσως δεν είναι πολύ διαφορετικά αυτά που μπορεί να πει κανείς για τη διαδικασία της γραφής. Παράγοντας – «χτίζοντας» κατά τον Παμούκ– νέες λέξεις μπορούμε να κάνουμε ένα βήμα προς το «μυστήριο του εαυτού», να «διαβάσουμε», να αποκρυπτογραφήσουμε, να κατανοήσουμε κάπως το δυσπρόδοτο μέσα μας;

Το ερώτημα είναι μάλλον ρητορικό, αλλά γεπτονεύει με μια ενδιαφέρουσα πρόκληση: τις ιστορίες. Τα τελευταία χρόνια, οι «ρεαλιστικές» αφηγήσεις, στο θέατρο, σε προφορικούς, σε βίντεο – εγκαταστάσεις, μαζί με την, προγενέστερη χρονικά, έκρηξη του ντοκιμαντέρ (πρώτη ένδειξη της ανερχόμενης ανάγκης να ακουστούν άνθρωπινες «ιστορίες»), πλουτίζουν τη σκέψη και το συναίσθημα. Τροφοδοτούν τον θυμό, τη συγκίνηση, ανοίγουν διαδρομές στη ζωή του καθενός, καλλιεργούν απρόβλεπτους συνειρμούς, ενισχύουν την εκμυστέρευση, την αναμέτρηση, βοηθούν στην κατανόηση, στην επείκεια, στη συνύπαρξη. Απροσδόκητα επιλογές θεμάτων οδηγούν σε ζωμώσεις από ετερόκλητα υλικά που στην αρχή ξενίζουν, μπορεί και να ενοχλούν, αλλά σε βάθος χρόνου δεν «χτίζουν» μόνο λέξεις αλλά και σχέσεις.

Όσο ο πολιτικός λόγος αποστραγγίζεται και εξαντλείται από την επανάληψη, θυσιάζει το περιεχόμενο στη συντηματολογία, προαναγγέλει καταστροφές και ερμηνώσεις, τρέφεται από το μίσος μιας ακραίας αντιπαράθεσης, τόσο οι κοινές, καθημερινές ανθρώπινες ιστορίες θα καταλαμβάνουν μεγαλύτερο χώρο στη μέρα, στον χρόνο μας. Δεν είναι τυχαίο ότι θέματα που στρέφονται γύρω από τη μνήμη και την Ιστορία έχουν απήχηση στο αναγνωστικό κοινό. Ποιο αναγνωστικό κοινό, είναι, βέβαια, το συνακόλουθο ερώτημα; Είναι ένα κοινό που διευρύνεται ή συρρικνώνεται; Πώς μπορεί να το πει κάποιος με ασφάλεια; Σε μια εποχή που η διάσπαση της προσοχής αποτελεί πάθος και αναπτύσσονται μέθοδοι θεραπείας, τι μέλλον έχουν τα βιβλία; Όταν το σκρολόρισμα στην οθόνη του κινητού αποτελεί σταθερή συνήθεια; Όταν, όπου και να στρέψει κανείς το βλέμμα του (σε καφετέριες, μέσα μαζικής μεταφοράς, εστιατόρια, συναντήσεις φίλων, ακόμη και οικογενειακά τραπέζια), βλέπει την ίδια εικόνα, τι περιθώρια υπάρχουν για το βιβλίο να διεισδύσει, αυξάνοντας τους –ό,τι αποκαλούμε– «αναγνώστες»;

Αλλάζουν οι λέξεις και μαζί τους ο κόσμος μας. Η δίψα για λέξεις είναι δίψα για ζωή για τον Παμούκ και το μυστήριο που μας περιβάλλει αποτελεί πρώτη ύλη για τους μυθιστοριογράφους, για τον Μακ Γιοϋαν. Καθώς αλλάζει η σχέση μας με την ανάγνωση, αλλάζει και η σχέση μας με τον κόσμο. Και μένουν οι «ιστορίες» να γεφυρώσουν το χάσμα ανάμεσα στην προφορικότητα που διαχέεται και στη γραφή που εστιάζει. Οι ιστορίες τρωπώνουν παντού, ακόμη κι εκεί που οι άνθρωποι είναι απρόθυμοι να τις ακούσουν. Οι ιστορίες είναι η νέα γραφή, οι νέες λέξεις, οι νέες αναγνώσεις. Λιγότερο ή περισσότερα επεξεργασμένες, «χτίζουν» κόσμους, καθώς τα πρόσωπα διαδέχονται το ένα το άλλο. Κι αυτά τα πρόσωπα παίρνουν τη θέση των σελίδων– είναι οι νέες σελίδες.

Ο Καραγάτσης είναι ένας μεγάλος πεσιμιστής

Ο Δημήτρης Τάρλοου μιλάει στην «Κ» για το μυθιστόρημα η «Μεγάλη Χίμαιρα» που ανεβαίνει στο Θέατρο Ριάλτο στη Λεμεσό

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Ο Δημήτρης Τάρλοου, που σκηνοθετεί τη «Μεγάλη Χίμαιρα», το μυθιστόρημα του Μ. Καραγάτση, που κλέινει την τριλογία «Γιούγκερμαν», «Ο συνταγματάρχης Λιάπικιν» «Η Μεγάλη Χίμαιρα», μιλάει στην «Κ» για την παράσταση που έρχεται στην Κύπρο από τις 13 έως τις 17 Μαΐου στο Θέατρο Ριάλτο στη Λεμεσό, έχοντας σημειώσει τέσσερα χρόνια επιτυχημένης παρουσίας στην Ελλάδα. Στη «Μεγάλη Χίμαιρα» η Γαλλίδα Μαρίνα Μπαρέ φτάνει στην Ελλάδα παντρεμένη μ' έναν Έλληνα εφοπλιστή. Είναι παθιασμένη με την ελληνική κλασική παιδεία, αλλά στην Ελλάδα θα κληθεί να αντιμετωπίσει τις δικές της Χίμαιρες. Όπως μου λέει ο Δημήτρης Τάρλοου το μυθιστόρημα και κατ' επέκταση, η παράσταση είναι ένα εξαιρετικό ψυχογράφημα όλων των πλευρών. Ο ξένος που προσπαθεί να ενταχθεί, η αγάπη που δεν υπάρχει, αλλά και ούτε αποζητιέται, όλα κινούνται σε ένα πεσιμιστικό και κυνικό περιβάλλον που λούζεται από το καυτερό ελληνικό φως.

—Υπάρχει συνταγή επιτυχίας για την τεράστια επιτυχία της «Μεγάλης Χίμαιρας»;

—Νομίζω δεν υπάρχει τέτοια συνταγή. Στην πορεία μπορεί κάποιος να αναγνωρίσει διάφορα ελκυστικά στοιχεία και να αγαπήσει την παράσταση. Στην περίπτωσή μας είναι και το ίδιο το μυθιστόρημα του Καραγάτση που είναι από τα πιο αγαπητά του. Δεν μπορεί κανείς όμως να προγραμματίσει την επιτυχία από την αρχή.

“

Δεν υπάρχει αγάπη για τον Καραγάτση, υπάρχει μόνο σεξ, χρήμα και εξουσία. Δεν πιστεύει ότι η Μαρίνα αγάπησε πραγματικά, έλκεται μόνο από την ίδια την ενοχή.

—Τι συμβολίζει η «Χίμαιρα»;

—Το άπιαστο της ευτυχίας, του έρωτα και ότι οι άνθρωποι είναι ανίκανοι να εκπληρώσουν την αποστολή τους ως αγαπτικά όντα και τελικά επιδίδονται την εξουσία και τη σάρκα και αυτή η παταγώδης αποτυχία θεωρώ ότι κατατάσσει το μυθιστόρημα στα μαύρα και πεσιμιστικά. Ο Καραγάτσης είναι απόλυτα ρεαλιστής ακόμα και αν κρύβει τα πράγματα κάτω από ένα μανδύα μελοδράματος και ρομαντισμού. Στην παράσταση αυτό το πεσιμιστικό και κυνικό κλίμα φαίνεται ξεκάθαρα, δίνουμε ένα νοσηρό κλίμα από την αρχή, το οποίο άλλοτε με το φιλμ νουάρ, που συνδιαλέγεται με τη θεατρική δράση και άλλοτε με τη μουσική, αλλά και με το ίδιο το παίξιμο των ηθοποιών, εκφράζεται υπάρχει ένα σαρκαστικό και κυνικό ύφος.

—Στη «Μεγάλη Χίμαιρα» σημαντικό ρόλο έχει και ο «ξένος».

—Ναι, στο μυθιστόρημα τίθεται έντονα το ζήτημα των σχέσεων της

Οι άνθρωποι του Καραγάτση είναι ανίκανοι να εκπληρώσουν την αποστολή τους ως αγαπτικά όντα και τελικά επιδίδονται την εξουσία και τη σάρκα.

Ελλάδας με τη Δύση. Υπάρχει αυτή η αμφιθυμία που παρουσιάζει ο ελληνικός λαός απέναντι στην Ευρώπη. Ο σύγχρονος Έλληνας από τη μία θαυμάζει και εκτιμάει την Ευρώπη και από την άλλη τη μέμφεται ή ακόμα και την περιθωριοποιεί. Βέβαια υπάρχει εκατέρωθεν αμφιθυμία. Η Ευρώπη είχε ή και έχει μία στρεβλή άποψη για την Ελλάδα. Η Μαρίνα, λοιπόν, και εδώ είναι που ο Καραγάτσης νομίζω ότι κάνει πολύ ενδιαφέρον το μυθιστόρημά του, διαπιστώνει ότι υπάρχει μια άλλη Ελλάδα από εκείνη που είχε στο μυαλό της και έχει να κάνει και με το τοπίο, το οποίο η ηρωίδα δεν το υποψιάζεται και την επηρεάζει αφάνταστα. Δεν είναι τυχαίο που η ιστορία εκτυλίσσεται στη Σύρα, που είναι ένας

ξερός βράχος. Σε αυτό όμως το τοπίο υπάρχει μία αστική πολιτειούλα, με έντονο δυτικό στοιχείο, λόγω των καθολικών, αλλά από την άλλη είναι έχουμε και το κυκλαδίτικο τοπίο. Όλο αυτό την επηρεάζει βαθιά, μπαίνει σε μία δίνη και διαπιστώνει ότι υπάρχει μια νέα ελληνική κουλτούρα, που είναι πάρα πολύ ενδιαφέρουσα, η γενιά του '30 αναδύεται μέσα από το μυθιστόρημα και η Μαρίνα βλέπει μια Ελλάδα που ακμάζει και έλκεται εγκεφαλικά.

—Τι έννοια δίνει ο συγγραφέας στην αγάπη και στην ερωτική έλξη;

—Για τον Καραγάτση δεν υπάρχει αγάπη, νομίζω ότι δεν πιστεύει στην αγάπη. Υπάρχει μόνο εξουσία, σεξ και χρήμα. Ακόμα και αν κάποτε ερωτεύθηκαν με έναν τρόπο αρκετά

σαρκοφαγικό, όπου περιέχεται η εξουσία, η κατάκτηση, η σεξουαλική έλξη, το παράνομο ακόμα και η ενοχή. Το συναίσθημα της ενοχής είναι κυρίαρχο στη Μαρίνα, την εξιτάρει.

—Στην παράσταση έχετε εντάξει και κινηματογραφικά εργαλεία.

—Η χρήση του κινηματογράφου στο θέατρο είναι κάτι εξαιρετικά επικίνδυνο με την έννοια ότι μπορεί να υπερκαλύψει ή να ακυρώσει τη θεατρική δράση, αλλά να καταστεί από μόνο σαν μέσο άκυρο. Δεν θεωρώ ότι ο κινηματογράφος μπορεί εύκολα να συνδιαλλαχθεί με το θέατρο.

—Στη «Χίμαιρα» πάντως πέτυχε.

—Ναι, και νομίζω ότι ο λόγος είναι ο εξής. Ο ίδιος ο ρόλος, δηλαδή ο

κινηματογράφος μπορεί να μα κάνει να πιστέψουμε ότι οι χαρακτήρες είναι μεγαλύτεροι από τη ζωή, αλλά και η ψευδαίσθηση, φρεναπάτη της ηρωίδας, της Μαρίνας, ότι αυτό που βιώνει θα μπορούσε να είναι μέσα στο μυαλό της. Ο κινηματογράφος, λοιπόν, μας βοηθάει πάρα πολύ. Υπάρχουν και σκηνές δε που οι ήρωες παίζουν από την οθόνη στην σκηνή και το αντίθετο, κάτι που φυσικά απαιτεί και έναν πολύ καλό συντονισμό. Επίσης, η χρήση του κινηματογράφου μας βοηθάει στην αφήγηση της ιστορίας. Ο θεατής παρακολουθώντας την ταινία μαθαίνει πολλά και χρήσιμα στοιχεία για την ηρωίδα και τη ζωή της πριν φτάσει στη Σύρα. Πολλές σελίδες του βιβλίου που αλλιώς θα ήταν δύσκολο να δραματοποιηθούν παρουσιάζονται από την ταινία. Το τρίτο κομμάτι αφορά τους χαρακτήρες, σε ένα λογοτεχνικό έργο υπάρχουν πολλοί χαρακτήρες, που εκ των πραγμάτων δεν μπορούν όλοι να παρασταθούν. Με την ταινία όμως ο θεατής νιώθει ότι στην παράσταση συμμετέχουν πολλοί περισσότεροι ηθοποιοί από τους επτά που βρίσκονται επί σκηνής. Γενικά βαθαίνει τη θεατρική πράξη.

info

«Η Μεγάλη Χίμαιρα», συμπαραγωγή του Θεάτρου Πορεία με το Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου, από τις 13 μέχρι τις 17 Μαΐου, Θέατρο Ριάλτο, πλατεία Ηρώων, Λεμεσός, τηλ. 77777745, www.rialto.com.cy. Σκηνοθεσία Δημήτρης Τάρλοου, παίζουν Αλεξάνδρα Αϊδίνη, Μάξιμος Μουμούρης, Δημήτρης Μοθωνάιος, Σοφία Σεϊρλή κ.ά.

Το Νο1 σε πωλήσεις lifestyle περιοδικό στην Κύπρο

must

ΜΑΪΟΣ 2018

ΤΙΜΗ ΜΕ ΔΩΡΟ €4,50

Επτά γυναίκες που κάτι θέλουν να μας πουν

Οι συντελεστές της παράστασης «Αναγέλαστα: λογιών λογιών γεναιτζιες», σε σκηνοθεσία Μαρίας Κυριάκου, συζητούν στην «Κ»

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η νέα παραγωγή της Παραπλεύρωσ Παραγωγές «Αναγέλαστα: λογιών λογιών γεναιτζιες» είναι κατά κάποιο τρόπο μία γυναικεία συνωμοσία... Ηθοποιοί, σκηνοθέτις, συγγραφέας, σκηνογράφος, όλες λογιών – λογιών γεναιτζιες συνέπραξαν και παρουσιάζουν δεκαπέντε ποιήματα από την ποιητική συλλογή «Αναγέλαστα» της Στέλλας Βοσκαρίδου Οικονόμου. Ποιες είναι όμως αυτές οι γυναίκες; Ποια είναι η Φάουσα, η Αππωμένη, η Αρκόπελλη, με ποια μοιάζει η Πολλοπάτη, ποια μας θυμίζει η Πουρέκκα και η Προκομμένη; Όπως μου λέει η Μαρία Κυριάκου καθεμία από αυτές είναι κλεισμένη στον τίτλο της και εγώ σκέφτομαι ότι η Φάουσα μπορεί να είναι και αππωμένη, αλλά λιγότερο προκομμένη από την πουρέκκα, που όμως είναι εξίσου πολοπάτη με την αρκόπελλη και πάει λέγοντας. Σκέφτομαι τους

Το αντρικό «βλέμμα» είναι διάχυτο μέσα στα ποιήματα και στον τρόπο που στιγματίζει τη γυναίκα μέσα στην κυπριακή παράδοση και που παρόλα αυτά είναι απολύτως οικείο και αποδεκτό σε μας, λέει η Μαρία Κυριάκου.

«Χαρακτήρες» του Θεόφραστου, τα «Πτωχοπροδρομικά» του Θεόδωρου Πρόδρομου και το πώς η Στέλλα Βοσκαρίδου Οικονόμου έδωσε με όχημα την κυπριακή διάλεκτο τους χαρακτήρες των γυναικών, όπως τις ξέρουμε στην Κύπρο, και όπως μου λέει η Μαρία Κυριάκου «ο θεατής θέλουμε να αντιληφθεί και με αυτό τον τρόπο να προβληματιστεί ότι με την ερώτηση ποιες είναι τούτες οι γεναιτζιες τελικά, αλλά τζιαι γιατί εν έτσι δαμαί;».

—Πώς σου ήρθε η ιδέα; Τι προκλήσεις έχει να αντιμετωπίσει ο σκηνοθέτης με ένα τέτοιο εγχείρημα;

—Διαβάζοντας τα «Αναγέλαστα» πριν από κάποια χρόνια, μου γεννήθηκε αμέσως η επιθυμία να χρησιμοποιήσω το πρώτο μέρος «Λογιών Λογιών Γεναιτζιες», θεατρικά. Συνήθως όταν διαβάζω κάτι που με εμπνέει, το κάνω εικόνα, το βλέπω δηλαδή στη σκηνή και με τα

Η παράσταση προσδοκά να φέρει το κοινό πιο κοντά στην αντίληψη του κυπριακού ιδιώματος ως πολιτισμικού εργαλείου που παράγει νόημα και κριτική σκέψη δεν είναι φολκλόρ, αλλά κομμάτι μας όμορφο και ιδιότυπο.

ποιήματα της Στέλλας έγινε ακριβώς αυτό. Σκέφτηκα αμέσως τον Μπέκετ, σκέφτηκα τον εγκλεισμό της γυναικείας υπόστασης μέσα σε αυτές τις ταμπέλες-στερεότυπα, και η ιδέα δεν βγαίνει καθόλου από το μυαλό μου. Τα τελευταία τρία χρόνια προσπάθησα αρκετές φορές να επιχειρήσω αυτό το ανέβασμα αλλά κάθε φορά κάτι συνέβαινε και η υλοποίηση δεν ήταν εφικτή, μέχρι που ο Ευριπίδης Δίκαιος μου πρότεινε να το ανεβάσει μέσω της Παραπλεύρωσ. Νομίζω η βασικότερη πρόκληση είναι το πώς στήνεις μια σειρά ποιημάτων δραματουργικά έτσι ώστε να κρατηθεί το εν-

διαφέρον του θεατή και να αισθανθεί τη δύναμή τους ενιαία και όχι απομονωμένα. Στην περίπτωση των «Λογιών Λογιών Γεναιτζιες» βοήθησε πολύ η παραστατικότητα των ποιημάτων και η μουσικότητά τους. Άλλωστε, αυτός ήταν και ένας βασικός λόγος που μόλις τα διάβασα, μου δημιουργήθηκαν πολύ δυνατές εικόνες. Η γραφή της Στέλλας είναι απίστευτα ζωντανή και ως εκ τούτου πολύ θεατρική. Επιπλέον, η παράσταση εμποτιστηκε με την δυνατή εικαστική προσέγγιση της Έλενας Κουτσούρη που ενίσχυσε τη θεατρικότητά της.

—Θέατρο του παραλόγου, κυ-

πριακή ιδιωματική ποίηση, πώς συνταιριάζεις όλα;

—Όπως ανέφερα πιο πάνω, η πρώτη σκέψη που μου ήρθε στο μυαλό διαβάζοντας τα ποιήματα ήταν ο Μπέκετ και συγκεκριμένα τρία έργα του, Οι «Ευτυχισμένες Μères», το «Play» και το «Come and Go». Διαβάζοντάς τα ξανά και ξανά, μου ήρθε επίσης στο μυαλό το «Top Girls» της Caryl Churchill, και έτσι έχτισα σιγά-σιγά τον τρόπο που ήθελα να στήσω αυτή την παράσταση. Βασικά χαρακτηριστικά του θεάτρου του παραλόγου είναι ότι δεν υπάρχει μια λογική, αιτιοκρατική εξέλιξη της δράσης, ο λόγος μπορεί

να είναι συνεπής και όλα απορρέουν μέσα από μια υπαρξιακή αγωνία που μεταφέρεται διαμέσου του τραγικού. Όλα αυτά τα στοιχεία, αισθάνθηκα ότι ταιριάζουν απόλυτα σε μια ποιητική συλλογή που έχει ως βασικό χαρακτηριστικό διαφορετικούς τύπους γυναικών που συναντάμε στην κυπριακή παράδοση και που, αν και παρουσιάζονται εκ πρώτης όψης ως καρικατούρες, εντούτοις εγκυμονούν αυτή την υπαρξιακή αγωνία.

—Θα ήθελα να μου εξηγήσεις περισσότερο το ερμήν του εγκλεισμού τους. Πού είναι κλεισμένες;

—Κατ' αρχήν είναι εγκλειστές μέσα στην ταμπέλα του τίτλου τους! Αυτό από μόνο του λέει κάτι. Για παράδειγμα το ποίημα «Η Καρτάνα» τελειώνει με τη φράση «γιατί εν καρτάνα που γεννησιμού της». Υπάρχει μεγαλύτερος εγκλεισμός από αυτή τη φράση; Επίσης, το αντρικό «βλέμμα» είναι διάχυτο μέσα στα ποιήματα και στον τρόπο που στιγματίζει τη γυναίκα μέσα στην κυπριακή παράδοση και που παρόλα αυτά είναι απολύτως οικείο και αποδεκτό σε μας. Για το πώς παρουσιάζεται σκηνικά ο εγκλεισμός αυτός, θα πρέπει κάποιος να παρακολουθήσει την παράσταση για να το ανακαλύψει.

—Πώς τα βγάζεις πέρα με 7 γεναιτζιες, ακούγεται στερεότυπο, αλλά... μιλώντας για λογιών λογιών γεναιτζιες...

—Νομίζω η ερώτηση αυτή απαντά στον εγκλεισμό και στα στερεότυπα που αναφέρθηκαν πιο πριν. Πάντως, με τις κορούδες περνάμε υπέροχα και έχουμε συντονιστεί απόλυτα!

—Ποιες έν' τούτες οι γεναιτζιες τελικά;

—Το σίγουρο είναι ότι είναι πολύ οικείες σε μας. Τώρα αν αυτό είναι καλό ή κακό δεν ξέρω. Πάντως, με τις κορούδες περνάμε υπέροχα και έχουμε συντονιστεί απόλυτα! —Ποιες έν' τούτες οι γεναιτζιες τελικά;

Πρεμιέρα 18 Μαΐου, Εγκώμιο Πολιτιστικό Κέντρο, Νέας Εγκώμης 8, Εγκώμη, Λευκωσία. Τηλέφωνο κρατήσεων 99558358, 99556226.

Γυναίκα τι εστί;

Επτά ηθοποιοί, επτά γυναίκες και δεν ξέρω αν αναγνώρισαν τον εαυτό τους σε κάποιο από τα ποιήματα που κλήθηκαν να φέρουν ενώπιον του κοινού. Ξεπερνώντας όμως το ειδικό και επικεντρωνόμενοι στο γενικό το ερώτημα παραμένει ένα και το ρώτησα, «Τι είναι τελικά γυναίκα». Επτά απαντήσεις, που η καθεμία δίνει το στίγμα της.

ΑΝΤΡΙΑ ΖΕΝΙΟΥ: Γυναίκα είναι το κορίτσι που μεγάλωσε.

ΕΛΕΝΑ ΚΑΛΙΝΙΚΟΥ: Η γυναίκα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη φύση. Πληγή ζωής, έμπνευσης, σαγίνης, δύναμης και καταστροφής.

ΜΑΡΙΑ ΚΑΥΚΑΡΙΑΔΟΥ: Η γυναίκα είναι ένας νοήμων, συναισθηματικός, πολυδύναμος μηχανισμός. Η μονα-

δικότητά της έγκειται στο γεγονός ότι συνδυάζει την αποτελεσματικότητα μιας μηχανής με την οξύτητα του μυαλού και το έντονο, πηγαίο συναίσθημα!...

ΜΑΡΙΝΑ ΜΑΚΡΗ: Θα δανειστώ στίχους από το ποίημα της Στέλλας, για να απαντήσω. Για μένα γυναίκα είναι: «[...] Δείλις στην Πέτρα του Ρωμιού».

ΠΑΝΤΕΛΙΤΣΑ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗ: Γυναίκα; Μυστήριο αεδιάλυτο!

ΛΟΥΚΙΑ ΠΙΕΡΙΔΗ: Homo Sapiens. Ζώον παμφάγο. Τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά τα προσδιορίζουν τα γονίδια, το περιβάλλον και οι συνθήκες ζωής.

ΠΟΛΥΞΕΝΗ ΣΑΒΒΑ: Γυναίκα είναι όλα τα «αχ», τα «βαχ» και «χα» μαζί και ταυτοχρόνως!

«Ακίνητες», μα όχι σιωπηλές

Μπορεί να ξέρουμε κάποια φάουσα και την αρκόπελλη από δίπλα μας, να έχουμε άποψη για την απωμένη και την πουρέκκα; Μοιάζουν όμως η μία με την άλλη, είναι όλες οι προκομμένες ίδιες; Η παράσταση είναι εμποτισμένη με το έντονο αισθητικό στίγμα της Έλενας Κουτσούρη (πρόσφατα έλαβε το Βραβείο Νέου Δημιουργού της Χρονιάς του ΘΟΚ) που δίνει στην καθεμία μια εικόνα, και τις τοποθετεί στο κατάλληλο σκηνικό πλαίσιο. Η Έλενα Κουτσούρη σημειώνει: «Εφτά γυναίκες, προσωπικότητες εγκλωβισμένες σε συμπεριφορές επαναλαμβανόμενες που επιτρέπουν την κατηγοριοποίηση και τον χαρακτηρισμό» και όσο χαρακτηρίζουμε τόσο τις εγκλωβίζουμε και ταυτόχρονα τις καθλώνουμε, «Με αυτό το σκεπτικό, προχωρήσαμε στην εγκατάσταση του σκηνικού. Γυναίκες εγκλειστές, «ακίνητες» να αντιπροσωπεύουν, και ταυτόχρονα να αναπαράγουν, στοιχεία της γυναικείας υπόστασης».

Μια βόλτα με τη γλώσσα

Γιατί η Στέλλα Βοσκαρίδου Οικονόμου έγραψε για «λογιών λογιών γεναιτζιες» και γιατί χρησιμοποίησε την κυπριακή διάλεκτο; Οι επιλογές του δημιουργού, της ποιήτριας εν προκειμένω, είναι αυτές που είναι και έγιναν έργο και στίχοι γιατί ωρίμασαν, γιατί το κάδρο γέμισε από παραστάσεις και τη δεδομένη στιγμή έπρεπε να σχηματιστούν. Η Στέλλα Βοσκαρίδου Οικονόμου μου λέει ότι στην ποίηση δεν επιλέγουμε θέματα και γλωσσικό τρόπο ξεχωριστά και για εκείνη η ποιητική γραφή είναι πρωταρχικά ένας τρόπος να διασχίζουμε τη γλώσσα. Σε αυτό το γλωσσικό ταξίδι της συνάντησε και τον εαυτό της, νοστάλγησε και ίσως και να επινόησε από την αρχή. Όσο για τη διάλεκτο μου λέει: «Μπήκα στη διάλεκτο όπως μπαίνεις στο δωμάτιο με τα μπασούλα της γιαγιάς, και

όχι σε μουσείο με εκθέματα. Ήθελα να φορέσω τα ρούχα της, να παίξω με τα στολίδια της, να περιεργαστώ ταπραματούδια της, και όχι απλώς να τα παρατηρήσω εξ αποστάσεως». Κάπως έτσι έγραψε και την πρώτη λέξη, που ήταν η «σοιυλλοπέλλη!». «Την έγραψα μ' ένα κοντρό 'σο', τέσσερα 'λ', με ένα ισχυρό θαυμαστικό, μ' ένα καθόλου ντελικάτο ανέβασμα του τόνου κάπου στη μέση, κι ένα σβήσιμο στο τέλος, γιατί η φωνή θέλει και λίγο να κρυφτεί μετά το χθόνιο σχόλιο. Λέω, ωραία, εδώ θα περάσουμε καλά!». Όσο για την παράσταση... «Το υποψιάζομουν ότι το είχα παρακάνει με τη δόση του γενετικού υλικού. Δεν μου κάνει εντύπωση που το 'βαλαν σκοπό τους ν' ανέβουν στη σκηνή. Όλα τα περιμένα από αυτές...», ζώσες λέξεις, δρώσες γυναίκες, οι χαρακτήρες τελικά της ποιήτριας.

Από την Πηνελόπη στην Άνγκελα Μέρκελ

Ένας οδηγός για τη σχέση γυναικών και εξουσίας στον δημόσιο χώρο, που παραμένει προβληματική τα τελευταία... 3.000 χρόνια

MARY BEARD
Γυναίκες & εξουσία: ένα μανιφέστο
μτφρ.: Κατερίνα Σχινά
εκδ. Μεταίχμιο, σελ. 136

Της **ΕΥΗΣ ΜΑΛΛΙΑΡΟΥ**

H Μαίρη Μπιάρντ, Βρετανίδα καθηγήτρια Κλασικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Κέμπριτζ, είναι διάσημη για τα βιβλία, τα άρθρα, αλλά και τις εκπομπές με θέματα γύρω από την ιστορία της ελληνορωμαϊκής αρχαιότητας. Πρόσφατα, κυκλοφόρησε στα ελληνικά το μπεστ-σέλερ της «Γυναίκες & εξουσία: ένα μανιφέστο». Πρόκειται για ένα μικρό βιβλίο που συμπυκνώνει καίρια προβληματισμούς και προτάσεις γύρω από το υπαρκτό, αλλά μονίμως υποβαθμισμένο ζήτημένο της γυναίκας εξουσίας στον δημόσιο χώρο. Οι δύο διαλέξεις της, που παρτιθένται εδώ σε δοκιμακιά μορφή, παρουσιάζουν την εξής πρωτοτυπία: ανατρέχουν στην αρχαιότητα με τρανταχτά παραδείγματα από τη λογοτεχνία, την τέχνη, τον κοινωνικοπολιτικό και φιλοσοφικό στοχασμό, ώστε να αναδείξουν βαθιά εδραιωμένες προκαταλήψεις μέσα στο παρελθόν χιλιάρδες χρόνων δυτικής κουλτούρας. Γι' αυτό και η Μπιάρντ χαρακτηρίζει «μανιφέστο» το φεμινιστικό αυτό βιβλίο που, κατά την άποψή της του Observer, «θα γίνει κλασικό».

Η «Οδύσσεια»

Η Μπιάρντ υποστηρίζει ότι το πρώτο γραπτό μνημείο ή η εκκίνηση αποκλεισμού των γυναικών από τη δημόσια σφαίρα βρίσκεται στην πρώτη ραψωδία της «Οδύσσειας» του Ομήρου, 3.000 χρόνια

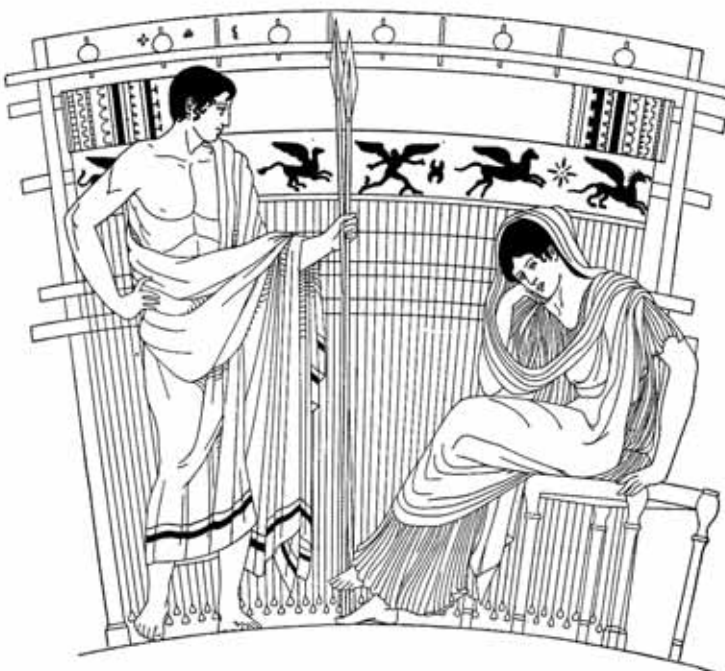

Μια γυναίκα, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν είναι γυναίκα όταν ασχολείται με τη δημόσια σφαίρα. Ειδάλλως η φύση της θα πρέπει να είναι ανδρόγυνη.

πριν, όπου ο Φῆμιος διεκτραγωδεῖ
με την κιθάρα του τις δυσκολίες
επιστροφῆς των πολεμιστῶν ἀπὸ
τὴν Τροία.

Η Πινελόπη θλίβεται και κατεβαίνει από την κάμαρά της στην αίθουσα του παλατιού, ανάμεσα σε πλήθος μνηστήρων, ζητώντας από τον αοιδό να διαλέξει άλλο τραγούδι. Τότε επεμβαίνει ο Τηλέμαχος, παρόλο το νεαρό της ηλικίας του, λέγοντας στη μεσήλικη Πινελόπη να γυρίσει στις δουλειές της γιατί τα πολλά λόγια δεν ταιριάζουν παρά στους άνδρες και πιο πολύ σ' εκείνον που κυβερνά το τόπο.

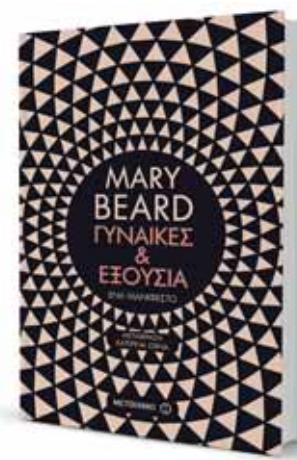
Τηλέμαχος και Πηνελόπη. Η Μπιαρντ υποστηρίζει ότι το πρώτο γραπτό μνημείο ή η εκκίνηση αποκλεισμού των γυναικών από τη δημόσια σφαίρα βρίσκεται στην πρώτη ραψωδία της «Οδύσσειας» του Ομήρου.

το σπίτι. Τα λόγια αυτά θεωρούνται από τον Όμηρο σημάδι ενηλικίωσης του «άνδρα της ελπί» Τηλέμαχου, που διεκδικεί το δικαίωμα στη δημόσια ομιλία. Η Πηνελόπη ξαφνιάζεται, δεν λέει τίποτα και αποσύρεται στην κάμαρά της.

Η Μπιαρντ με πολύ χιούμορ μεταβαίνει σε μαρτυρίες Ρωμαίων ανθολόγων του 1ου αι. μ.Χ. και της «αποκαλυπτικής περιγραφής» της Μαισίας, μιας «ανδρόγυνης», και της Αφρανίας, μιας «ασυνετής», που τόλμησαν να υπερασπιστούν επιτυχώς τους εαυτούς τους στο αρχαίο ρωμαϊκό φόρουμ. Φαίνεται

ότι στην δυτική παράδοση διαμορ-
 φώνεται ένα ισχυρό πρότυπο σχε-
 ψης σχετικά με τον δημόσιο λόγο.
 Η γυναικεία ρητορεία περιορίζεται
 στο να εκπροσωπεί γυναικεία ζη-
 τήματα ή προσωπικά βάσανα.

Αρχιζώντας από τη λογοτεχνία, με τον βιασμό της Φιλομύλης στις «Μεταμορφώσεις» του Οβιδίου, όπου ο βιαστής κόβει τη γλώσσα της Φιλομύλης για να μην πει τι της συνέβη, κι εκείνη, άφωνη, υφαινει την τραγική της ιστορία, φτάνουμε στη Σόζουρην Τρουφί, την πρώην σκλάβο και ακτιβίστρια για την κατάργηση φυλετικών διακρίσεων στην

Αμερική του 1851, που περιορίζεται μόνο στο να διεκδικεί τα δικαιώματα των γυναικών. Οι γυναίκες δεν μπορούν να μιλήσουν εξ ονόματος των ανδρών ή της κοινότητας.

Ακόμα και η βασίλισσα Ελισάβετ Α΄ της Αγγλίας φαίνεται σ' επιστολή να εξομολογείται ότι έχει σώματα ανισχυρής γυναίκας, αλλά καρδιά και στομάχι βασιλιά, του βασιλιά της Αγγλίας. Μια γυναίκα, δηλαδή, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν είναι γυναίκα όταν ασχολείται με τη δημόσια σφαίρα. Ειδάλλως η φύση της θα πρέπει να είναι ανδρόγυνη.

Όσο πιο πίσω πάμε στη δυτική ιστορία, διαπιστώνουμε ότι υπάρχει ένας ριζικός διαχωρισμός – πραγματικός, πολιτισμικός και φανταστικός– μεταξύ γυναικών και εξουσίας. Αυτόν τον σημαντικό διαχωρισμό ο Μπίρντον πολύ εύστοχα προσαθεί να μας κάνει να συνειδητοποιήσουμε. Πραγματικά, έχουμε αναρωτηθεί ποτέ για τον καθ’ όλα «ανδρικό» μύθο των Αμαζόνων («μια καλή Αμαζών είναι

μια νεκρή Αμαζόνα» ή δαμασμένη στο κρεβάτι) ή για τη μυστήρια θεά Αθηνά, την υβριδική αυτή οντότητα που ξεπήδησε αρματωμένη κατευθείαν από το κεφάλι του Δία, παρακάμπτοντας τη γυναικεία φύση;

Δεν είναι τυχαία η εικόνα τριπτικού που αναπαριστά το κοιμένο κεφάλι της Μέδουσας του Καραβάτσο, αλλά και μονταρισμένα τα πρόσωπα δύο γυναικών πολιτικών, της Αγκελα Μέρκελ και της Χίλαρι Κλίντον, ως αποκεφαλισμένης Μέδουσας. Η Μπίαντριν δεν χρειάζεται να προσθέσει περαιτέρω παρατηρήσεις στις άφθονες κλασικές εικόνες με θέμα την πατάγωδη αποτυχία των γυναικών να έχουν αποδοχή στην εξουσία.

Η «ιδιωτικοποίηση»

Συμπερασμα; Ναι μεν υπάρχουν πολλές υπερλόβαθμες μάνατζερ και κρατικές λειτουργοί, αλλά δε έχουν με κάποιον οδηγό ή πρότυπο για το πώς μοιάζει μια «ισχυρή» γυναίκα. Τα πρόσωπα που κατέχουν εξουσία παραμένουν καθοριστικά αρσενικά. Επειτα, υπάρχει η «ιδιωτικοποίηση» της γυναικείας φωνής, ένα είδος οικειοποίησης προτάσεων ή σκέψεων γυναικών που οι ιδίες δεν θα ήταν συνετό να εκφέρουν δημοσίως.

Η μητέρα του διάχυτου μισογυνισμού στο Ιντερνετ έχει αρχαίες καταβολές και πολλές φορές εκκρήξεις φθίμενης των γυναικών. Το βιβλίο της Μπάρνερ, τολημυρό και διαφωτιστικό, αποτελεί έναν συνοπτικό οδηγό-φαροδείκτη, σκεπτόμενων γυναικών και ανδρών, μέσα στα μαύρα νερά των μικρονοϊκών δομών της εξουσίας.

ΚΛΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Κλασικές ιστορίες
κόμικς με πρωταγωνιστές
τους ήρωες του κόσμου της Disney

EDITOR'S CHOICE ΚΛΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ DISNEY

Οι αγαπημένοι ήρωες
της Disney έρχονται ξανά
στην Καθημερινή
με 10 διαφορετικές
Κλασικές Ιστορίες
για όλη την οικογένεια.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ημερήσια Πληροφορία και Οικονομική Εμπειρία

ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ
ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Του ΔΙΟΝΥΣΗ Π. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ*

Ο αποικισμός της Σελήνης

Τις τελευταίες μερικές ημέρες είχα τη χαρά να συναντήσω έναν παλιό φίλο και συνάδελφο που εργάζεται εδώ και δεκαετίες στην Αμερικανική Διαστημική Υπηρεσία (NASA). Στις συζητήσεις που κάναμε δεν ήταν δυνατόν να μην περιλάβουμε και την πιθανότητα επιστροφής του ανθρώπου στη Σελήνη. Γνώριζα φυσικά την εντολή που είχε δώσει στα μέσα του περασμένου Δεκεμβρίου ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ στη NASA να προετοιμάσει την επιστροφή του ανθρώπου στη Σελήνη. Τέτοιες όμως εντολές και δηλώσεις είχαν κάνει και προηγούμενοι πρόεδροι χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα. Παρ' όλα αυτά ο φίλος μου με διαβεβαίωσε ότι στις πιο πρόσφατες ανακοινώσεις που έκανε η NASA, το 50% του προϋπολογισμού της για το 2019 (πάνω από 10 δισ. δολάρια) προορίζεται αποκλειστικά για την επανδρωμένη αποστολή στη Σελήνη.

Κι όπως φαίνεται, η Αμερική αυτή τη φορά δεν θα είναι μόνη της. Η Ρωσία έχει ήδη ανακοινώσει ότι μέχρι το 2030 σκοπεύει να εγκαταστήσει μια ανθρώπινη αποικία στη Σελήνη με αρχικό πληθυσμό 4 έως 12 ατόμων, το ίδιο και η Ιαπωνία σχεδιάζει επανδρωμένες αποστολές μέχρι το 2030, ενώ και η Κίνα προτίθεται να κάνει το ίδιο μέχρι το 2036. Το ίδιο θα κάνει και η Ευρώπη αφού ο Johann-Dietrich Woerner, γενικός διευθυντής του Ευρωπαϊκού Διαστημικού Οργανισμού (ESA), έχει ήδη ανακοινώσει τη δημιουργία ενός Διεθνούς Σεληνιακού Χωριού με τη βοήθεια μεγάλων «κατασκευαστικών-εκτυπωτών» 3D. Υπάρχουν φυσικά αρκετά ακόμη τεχνικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν και ήδη πολλά απ' αυτά επιλύονται καθημερινά.

Σε άλλα εργαστήρια πανεπιστημίων και αεροδιαστημικών εταιρειών διερευνώνται οι τεχνικές που θα οδηγήσουν τελικά σε μια συμβίωση ανθρώπων, φυτών, μικροβίων και μικρομηχανών για τη δημιουργία ενός οικοσυστήματος που θα έχει τη δυνατότητα να συντηρεί τους διαστημικούς ταξιδιώτες και αποίκους για απεριόριστο χρόνο. Για τον μετέπειτα αποικισμό της Σελήνης συνεργάζονται ήδη πολλοί ερευνητές από διάφορες ειδικότητες, ανάμεσά τους ναυτοτεχνολόγοι, γενετιστές, κυτταρικοί βιολόγοι, βοτανολόγοι και μηχανικοί. Οι έρευνές τους έχουν ως αντικειμενικό στόχο να δημιουργή-

Το 50% του προϋπολογισμού της NASA για το 2019 (πάνω από 10 δισ. δολάρια) προορίζεται αποκλειστικά για την επανδρωμένη αποστολή στη Σελήνη. Κι όπως φαίνεται, η Αμερική αυτή τη φορά δεν θα είναι μόνη της.

Οι απόγονοί μας θα δουν τον φυσικό μας δορυφόρο να πρασινίζει από τα θερμοκήπια που θα φυτρώνουν κάτω από τεράστιους θόλους.

σουν βιονικά φυτά που θα τους επιτρέψει να ευδοκίμουν πλήρως στις συνθήκες του Διαστήματος, ενώ επιπλέον θα μπορεί να ελέγχεται ο μεταβολισμός τους αυτόματα με μικροσκοπικές μηχανές οι οποίες θα διοχετεύονται στην κυκλοφορία των κυμών τους. Ετσι, άνθρωποι και φυτά θα μπορέσουν να διαβιώσουν σ' ένα ισορροπημένο περιβάλλον όπου η σύνδεση με τη Γη θα είναι πολυτέλεια κι όχι ανάγκη.

Ακόμα και η διατροφή των πρώτων αστροναυτών έχει αρχίσει να διαμορφώνεται με βάση τα φυτά που θα καλλιεργούνται στα σεληνιακά θερμοκήπια. Σ' ένα αμερικανικό πανεπιστήμιο μια ομάδα από διαιτολόγους, βιολόγους και μηχανικούς διαμορφώνουν νέες συνταγές φαγητών που έχουν αποδειχθεί ιδιαίτερα νόστιμα και υγιεινά. Με αυτόν τον τρόπο το 85% της τροφής των αποίκων θα προ-

έρχεται από δικές τους καλλιέργειες, αφού οι νέες τεχνολογίες θα μπορούν να παράγουν ζάχαρη και λάδι ακόμη και από φυτά όπως είναι οι πατάτες και το σπάρη! Τέλος, πολλά από τα μέρη των φυτών που δεν τρώγονται, όπως είναι οι ρίζες, θα αποτελούν τροφή για ορισμένα είδη ψαριών, δίνοντας έτσι μεγαλύτερη ποικιλία πρωτεϊνών στο διαίτολόγιο των «αποίκων».

Εκτός από τη δημιουργία των νέων οικοσυστημάτων, υπάρχουν έρευνες και μελέτες που αναπτύσσουν νέες κατασκευαστικές τεχνικές για την οργάνωση και λειτουργία των αποικιών. Οι μικρές προκατασκευασμένες μονάδες που θα μεταφερθούν αρχικά, θα αντικατασταθούν σύντομα από συμπλέγματα που θα κατασκευάζονται επί τόπου από σεληνιακά υλικά. Ήδη, πετρώματα που μοιάζουν μ' εκείνα της Σελήνης υφίστανται επεξεργασία με διάφορες τεχνικές για τη δημιουργία οικοδομικών υλικών, όπως είναι το τσιμέντο.

Και παρ' όλο που πριν από 45 χρόνια οι αστροναύτες που περπάτησαν στην επιφάνεια του φυσικού μας δορυφόρου τον αντιμετώπιζαν ως έναν άνδρo και ερμηνικό κόσμο (όπως, άλλωστε, και είναι), οι απόγονοί μας θα τον δουν να πρασινίζει από τα θερμοκήπια

που θα φυτρώνουν κάτω από τεράστιους θόλους. Με το τέλος του 21ου αιώνα, τα μικρά θερμοκήπια της Σελήνης θα έχουν εξελιχθεί σε τεράστιες «φάρμες» κάτω από γιγάντιους θόλους που θα προστατεύουν τους σεληνιακούς αγρότες, τις καλλιέργειες και τα κατοικίδια ζώα από τις επικίνδυνες ακτινοβολίες του Ηλιου και την παντελή έλλειψη ατμόσφαιρας.

Τέλος, ύστερα από εκατό χρόνια, πολλά από τα προβλήματα που μας φαίνονται σήμερα ανυπερβλήτα θα έχουν βρει τη λύση τους πολύ πριν οι σεληνιακές πόλεις, που θα έχουν αναπτυχθεί στο μεταξύ, γίνουν ο κορυφαίος τουριστικός προορισμός του 22ου αιώνα. Κάποιοι αρχιτέκτονες μάλιστα έχουν ήδη σχεδιάσει ολόκληρες πόλεις για την επιφάνεια της Σελήνης. Χτισμένες αμφιθεατρικά οι πόλεις αυτές θα έχουν περιόριστη θέα προς τη Γη, ενώ συγχρόνως θα προσφέρουν υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις για κάθε είδους σπορ, όπου οι συμμετέχοντες θα επιτυγχάνουν υπεράνθρωπες (κυριολεκτικά) επιδόσεις λόγω της μικρής βαρύτητας, που δεν ξεπερνά το ένα έκτο της γήινης.

Ο κ. Διονύσης Π. Σιμόπουλος είναι επίτιμος διευθυντής Ευγενιδείου Πλανηταρίου.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΒΥΡΩΝΑ ΚΡΙΤΖΑ

Ο Βύρωνας Κριτζάς είναι δημοσιογράφος και κειμενογράφος. Το βιβλίο του με τίτλο «Οι ωραίοι έχουν χρέη και 44 ακόμα τραγούδια που καθρεφτίζουν την Ελλάδα από το 1990 έως το 2017» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη. Εικονογράφηση: Αχιλλέας Ραζής. Η παρουσίασή του θα πραγματοποιηθεί στις 29/5, στο Café του Public Συντάγματος.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;
Τον «Φοίνικα» του Χρήστου Χωμενίδη. Ένα βιβλίο αρκεί.

Ποιος ήρωας/ηρωίδα τραγουδιού ή μουσικού έργου θα θέλατε να είστε και γιατί;
Είμαι ήδη ο ήρωας του τραγουδιού «Νέο Κύμα» από τα «Τραπεζάκια έξω», απλώς δεν έχω ενημερώσει τον κύριο Σαββόπουλο. Αισθάνομαι πλήρη ταύτιση με τους στίχους, ιδίως όταν μπαίνει η άνοιξη στην πόλη.

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους συγγραφείς καλείτε, ζώντας και τεθνεώτες;
Τον Ντοστογιέφσκι και τον Νικ Χόρνμπι. Προτιμώ λίγα άτομα, ιδίως από τη στιγμή που θα κεράσω εγώ.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα χάρη στην ακρόαση ενός τραγουδιού;

Ακούγοντας ξανά και ξανά το «Ένα τραγούδι για τον χειμώνα» του Τζίμη Πανούση τις ημέρες μετά τον θάνατό του, κατάλαβα ότι μπορεί κανείς να είναι ωμός και απολύτως τρυφερός την ίδια στιγμή.

Ποιο κλασικό βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα για πρώτη φορά;
Το «De Profundis» του Οσκαρ Ουάιλντ. Είναι ένα καλό παράδειγμα του πόσο χαμηλά μπορεί να πέσει ένα υψηλό πνεύμα μέσα στη διήγησή του.

Και ποιο είναι το τραγούδι ή η μουσική που έχετε ακούσει τις περισσότερες φορές;
Νομίζω το «Ποτέ μη λες ποτέ» του Νίκου Καρβέλα, τον οποίο και θεωρώ τεράστιο μουσικό ταλέντο, ανεξαρτήτως επιλογών ή εριστικού χαρακτήρα.

Το ελληνικό τραγούδι έτσι όπως καθρεφτίζεται σε αυτό η Ελλάδα του 1990-2017. Με μια πρόταση τι μαθαίνουμε από αυτά για τη χώρα;
Το πως βίωσαν μέσα σ' αυτά τα χρόνια οι σημερινοί τριαντάρηδες την πολιτική, τη «δωρεάν παιδεία», τον έρωτα, τη μοναξιά, το Διαδίκτυο και πολλά άλλα... Επίσης υποστηρίζω ότι τα «τραγούδια με ημερομηνία λήξης» δεν έληξαν ποτέ τελικά και ότι άξιο αναφοράς δεν είναι μονάχα ένα κομμάτι με λόγια έκφραση, αλλά και ένα που καθρεφτίζει τη ζωή μας, που είναι πρόχειρο, «φτηνό» και σακλό όσο εμείς.

Θέμα του προηγούμενου βιβλίου σας ήταν ο Μπομπ Ντίλαν. Για ποιον άλλο ξένο τραγουδοποιό θα γράφατε (ή θα γράφατε) βιβλίο;
Για τον Μόρισεϊ.

Έχετε Facebook, Twitter κ.λπ. Εάν ναι, εμποδίζουν ή εμπλουτίζουν το γράψιμο και το διάβασμα;
Εχω Facebook, ναι. Ούτε το ένα ούτε το άλλο. Οποιος έχει να γράψει κάτι, θα το γράψει. Οποιος θέλει πραγματικά να διαβάσει, θα το κάνει, ο κόσμος να χαλάσει. Αρκεί να κερδίσει το στοίχημα της συγκέντρωσής του.

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

Ισορροπία πάνω από την άβυσσο

ΤΑΣΟΣ ΚΑΛΟΥΤΣΑΣ
Υπό το κράτος του τρόμου
εκδ. Μεταίχμιο, σελ. 252

Ο **Τάσος Καλούτσας** πετυχαίνει να κλείσει μες στις σελίδες του κάτι τόσο γνωστό και τόσο φευγαλέο όσο η ανεπανάληπτη αίσθηση της καθημερινότητας – αυτής της μυστηριακής ακολουθίας ανούσιων ωρών και άμετρης πλήξης, που ωστόσο συντίθεται από οξύτατα αισθήματα και συγκλονιστικές στιγμές. Εκπν διηγηματογραφική συλλογή του Θεσσαλονικιού πεζογράφου, το «Υπό το κράτος του τρόμου» συγκροτείται από 23 διηγήματα τα οποία ζυγίζονται ανάμεσα στο τρέχον και το σημαντικό, σπνρίζονται πάνω στο ουδέτερο και το ακίνητο και ισορροπούν πάνω απ' την άβυσσο όταν ενσκήπτουν συμφορές. Ήρωες είναι άνθρωποι μικροαστοί – άλλοτε αξιοπρεπείς, άλλοτε κακομοίρηνδες κι άλλοτε μεγαλοπιασμένοι. Και οι ιστορίες αφορούν επεισόδια στο σχολείο, στη γειτονιά, στο σπίτι, στο νοσοκομείο, στην εξοχή, στον κήπο.

Ένα απ' τα κλειδιά του έργου του Τάσου Καλούτσα είναι η ροή, ο μυθοπλαστικός ρυθμός του. Ανθρώποι, σχέσεις, πράγματα, όλα εμφανίζονται απίστευτα συγκεκριμένα, ασύλληπτα απτά, καθώς η αφήγηση αρχίζει χωρίς εισαγωγή, στο μέσον

μιας πράξης, in media res. Βασίζονται οι ιστορίες του σε ασήμαντες αφορμές;

Οχι, καθώς συχνά σχετίζονται με ακραίες εμπειρίες όπως ο θάνατος πολύ κοντινών ανθρώπων, οι ασθένειες και η σωματική φθορά. Κι εδώ ανιχνεύεται το μυστικό του. Ο πεζογράφος δημιουργεί έναν κόσμο, κατασκευάζει χώρους, χτίζει ένα σύμπαν που αποτελείται από οικείες παραστάσεις, από την ύπαιθρο, από αστικά τοπία, από καθημερινές κινήσεις –σκέψεις, πράξεις, διαλόγους– αποφεύγοντας με κάθε τρόπο εντάσεις και κορυφώσεις στην πλοκή.

Κατορθώνει έτσι να πλάσει τόσο αδρά αντικείμενα, τόσο σφικτές σχέσεις, τόσο συνεκτικούς δεσμούς ώστε το σύμπαν του ν' αντέχει οτιδήποτε – μικρό ή μεγάλο. Ο κόσμος του είναι στέρεος και οι άνθρωποι απτοί. Κι ακόμα, παρά τον τρόπο

που τίτλου, ούτε φοβισμένοι δείχνουν, ούτε λυπημένοι, ούτε απελπισμένοι, αλλά συλλογισμένοι με όσα παρακολουθούν και βιώνουν, με όσα βλέπουν και ζουν. Αποτέλεσμα, η λύπη να μη μοιάζει λύπη,

η φθορά να μη μοιάζει φθορά, ο θάνατος να μη μοιάζει θάνατος, εφόσον αναπληρώνονται καθώς φαίνεται από το στοχαστικό-το αναπλαστικό βλέμμα μιας τέχνης ισχυρής. Τα κείμενα του Τάσου Καλούτσα με άλλα λόγια ρυθμίζει η ίδια αντιστομία που κάνει τον χρόνο να φαίνεται αργός και συγγοντας με κάθε τρόπο εντάσεις και κορυφώσεις στην πλοκή.

Κατορθώνει έτσι να πλάσει τόσο αδρά αντικείμενα, τόσο σφικτές σχέσεις, τόσο συνεκτικούς δεσμούς ώστε το σύμπαν του ν' αντέχει οτιδήποτε – μικρό ή μεγάλο. Ο κόσμος του είναι στέρεος και οι άνθρωποι απτοί. Κι ακόμα, παρά τον τρόπο

χρόνης γρήγορος, τη ζωή να δείχνει πληκτική και ταυτοχρόνως συγκλονιστική.

Κάτω άλλωστε από τα φαινομενικά απλοϊκά αφηγηματικά σχήματά του κρύβονται σύνθετοι αφηγηματικοί χειρισμοί, καλλιεργείται μια τεχνική πλάγιων σκοπεύσεων, γεμάτη απροειδοποίητες μετατο-

Πρώτα σε πωλήσεις

Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

1 «Μετά το 1922»
του Γιώργου Μαυρογορδάτου (Πατάκης)

2 «Σκέψεις για τον εικοστό αιώνα»
του Τόνι Τζαντ (Αλεξάνδρεια)

3 «ΚΚΕ και εξουσία»
του Γαβρίλη Λαμπάτου (Μεταίχμιο)

4 «Εμφύλιος, ένας διεθνής πόλεμος, Ελλάδα»
του Αντρέ Γερολυμάτου (Διόπτρα)

5 «Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος»
του Αντονι Μπίβορ (Γκοβόστς)

Λογοτεχνία

1 «Γυναίκες της μικρής πατρίδας»
του Θοδωρή Παπαθεοδώρου (Ψυχογιός)

2 «Η μοναδική ιστορία»
του Τζούλιαν Μπαρνς (Μεταίχμιο)

3 «Σ' άφρησα»
της Κλερ Μάκιντος (Μεταίχμιο)

4 «Καρυδότσουφλο»
του Ιαν Μακ Γιοϋαν (Πατάκης)

5 «Τα πλούτη μας»
της Kaouther Adimi (Πόλις)

• Αυτήν την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο Τσιουπλάκος, Ασκληπιά 15, Τρίκαλα.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

ΕΡΑΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝ ΒΡΟΥΝΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Ο φωτογράφος Μάριο Καρμπόνε
Φόρο τιμής σε έναν σπουδαίο δημιουργό της μεταπολεμικής Ιταλίας, τον 94χρονο φωτογράφο Μάριο Καρμπόνε, οργανώνει η αίθουσα τέχνης The Office του Τάσου Α. Γκέκα στη Λευκωσία. Η έκθεση έχει τίτλο «Isolato-Splendido-Marginale» (από 16 Μαΐου έως 27 Ιουλίου). Σκοπός είναι να λειτουργήσει ως εισαγωγή στο έργο του Καρμπόνε. Έργα του φωτογράφου που παρουσιάζονται στην έκθεση έχουν πρόσφατα συμπεριληφθεί στο βιβλίο του Giovanni Fanelli «Rome. Portrait of a city» των εκδόσεων Taschen.

ΑΡΤ ΣΤ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΤΕΧΝΗΣ

ΜΑΔΡΙΤΗ

Δωρεά στο Πράδο
Κάθε νέα προσθήκη στις συλλογές των μουσείων είναι είδηση και ευκαιρία για τους επιμελητές να μελετήσουν νέα έργα. Η νέα δωρεά στο Πράδο προέρχεται από την επιχειρηματία Αλθία Κόμπλοβιτς και αφορά έργο του Ισπανού ζωγράφου του 19ου αιώνα Federico de Madrazo (1815-1894), γνωστού για το νεοκλασικό ύφος του. Το έργο προέρχεται από τη συλλογή Alicia Koplowitz, που έχει επιμελήτρια την Αλμουδένα Ρος, αριστερά στη φωτογραφία. Δεξιά, ο επιμελητής του Πράδο, Φρανθίσκο Χαβιέρ Μπαρόν.

ΑΡΤ ΤΙΜΠΑΛΤ ΚΑΝΙΣ

ΕΛΒΕΤΙΑ

Υπαίθρια τέχνη
Αυτό είναι ένα από τα έργα τέχνης που συγκροτούν την έκθεση «Bad RagArtz», στην Ελβετία, στο θέρετρο Bad Ragaz κοντά στο Σεντ Γκάλεν. Είναι το γλυπτό «Globo υονο» του Μαρκ Ράιστ, που συμμετέχει σε αυτό το υπαίθριο γεγονός μαζί με 76 ακόμη καλλιτέχνες από 17 χώρες. Η έκθεση, με διάσπαρτα έργα τέχνης σε φυσικό περιβάλλον, δίνει ένα καλλιτεχνικό χρώμα σε αυτό το διεθνές κέντρο ευζωίας, ανοίγοντας τη δυνατότητα προσέλευσης ενός διευρυμένου κοινού με πολλαπλά ενδιαφέροντα.

ΕΡΑΥ ΑΝΤΟΥ ΜΑΛΙΣΕΥ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Trinity Church, νέα λάμψη
Φημισμένη για τον περίτεχνο διάκοσμο, κυρίως πάνω στις γλυπτικές διαμορφώσεις της πέτρας, η Trinity Church, ο ναός της Αγίας Τριάδος, στη Νέα Υόρκη (75 Broadway) ήταν κλειστή για δύο χρόνια προκειμένου να ολοκληρωθούν οι εργασίες αποκατάστασης. Το άνοιγμα του ναού προκάλεσε την κυκλοφορία των νέων φωτογραφιών, που αποκαλύπτουν την εντυπωσιακή λάμψη του ναού που ανεγέρθηκε το 1846 σε ρυθμό νεογοτθικό. Τα σχέδια ήταν του αρχιτέκτονα Robert Upjohn (1802-1878).

ΕΡΑΥ ΑΒΕΙΝ ΤΑΙΕΡΝΑΡΕΗ

ΛΟΤΖ

Η αναπαράσταση ενός γκέτο
Στη μεγάλη πόλη του Λοτζ (ή Ουτζ) πιο σωστά), στην κεντρική Πολωνία, ένα νέο απόκτημα του Μουσείου για την Ανεξαρτησία προκαλεί την προσοχή. Είναι η πιστή αναπαράσταση του διαβόητου γκέτο της πόλης, γνωστού με το όνομα Litzmannstadt, όπως ακριβώς ήταν το 1942. Το γκέτο αυτό ήταν το δεύτερο μεγαλύτερο στην κατεχόμενη από τους ναζί Ευρώπη και ανακατασκευάστηκε βάσει φωτογραφιών που φυλάσσονται σε αρχεία ιδιωτικά και δημόσια στην Αυστραλία, στη Νότιο Αφρική και στην Πολωνία.

Η νέα «παλιά» Φρανκφούρτη, το νέο αξιοθέατο της Ευρώπης

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Το παράδειγμα της Φρανκφούρτης δείχνει ένα δρόμο για την αναζωογόνηση παλαιών αστικών κέντρων της Ευρώπης που έχουν πληγεί από την τυποποίηση και την αποσύνδεση από την Ιστορία. Τον Σεπτέμβριο εγκαινιάζεται επισήμως ένα έργο πνοής, που παραδίδει και πάλι στους κατοίκους και στους επισκέπτες την ανακατασκευασμένη παλιά Φρανκφούρτη, όχι ως μακέτα αλλά ως μια ζωντανή πόλη γεμάτη ομορφιά, καταστάσιμα, θέα-

τρα, εστιατόρια και άφθονο δημόσιο χώρο, ούτως ώστε να αναζωογονηθεί η τουριστική κίνηση, να ανυψωθεί το ηθικό των κατοίκων, να τονωθούν οι επενδύσεις, να γεννηθεί και πάλι ένα νέο ενδιαφέρον για την πόλη. Η Φρανκφούρτη είχε την τύχη των περισσότερων γερμανικών πόλεων καθώς μεγάλο τμήμα της καταστράφηκε από τους βομβαρδισμούς στο τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Η πόλη ανοικοδομήθηκε ως επί το πλείστον με κτίρια νέας αρχιτεκτονικής στο

ύψος του '60 και '70, και όχι όλα επιτυχημένα. Όταν χρειάστηκε η αποκατάσταση ενός μεγάλου κτιρίου του 1970, στην καρδιά του ιστορικού κέντρου, οι ίδιοι οι πολίτες οργανώθηκαν και σταδιακά απαίτησαν την αλλαγή πορείας της παλιάς πόλης και την αντικατάσταση της δικής χαρακτήρα μεταπολεμικής αρχιτεκτονικής με κτίρια που θα αντιγράφουν πιστά ή θα θυμίζουν την παλιά νεογοτθική Φρανκφούρτη με τα εντυπωσιακά κτίρια ή και τα πιο παραδοσιακά με τις ξυλοδοσιές στην πρόσ-

ψη, κληρονομιά του Μεσαίωνα. Η ιδέα ήταν να ξαναχτιστεί ο πυρήνας της παλιάς πόλης, το DomRömer-Quartier, όπου ολοκληρώθηκε η ανακατασκευή 15 κτιρίων που είναι πιστά αντίγραφα, βάσει σχεδίων, κτιρίων που καταστράφηκαν στους βομβαρδισμούς. Επιπλέον, χτίστηκαν 20 ακόμη καινούργια κτίρια στον ρυθμό της παλιάς Φρανκφούρτης, που ανακαλούν την πόλη από τον 16ο ως τον 19ο αιώνα. Όλα τα νέα κτίρια που άλλαξαν άρδην το ιστορικό κέντρο και την

ατμόσφαιρά του, περιλαμβάνουν πλήθος λειτουργίες που θα κρατούν την πόλη ζωντανή όλη μέρα. Οι εργασίες ολοκληρώνονται αυτήν την περίοδο το καλοκαίρι, οι τουρίστες και οι κάτοικοι θα χαρούν τη νέα «παλιά» Φρανκφούρτη και τον Σεπτέμβριο θα γίνουν εντυπωσιακά εγκαίνια. Φαντάζεστε κάτι αντίστοιχο στην Αθήνα, στον Πειραιά, στη Θεσσαλονίκη, στη Λάρισα ή στην Πάτρα; Στην πλατεία Συντάγματος και στην πλατεία Ομονοίας, κάτι θα έπρεπε να γίνει πάντως...

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Κάτω απ' τον μαύρο βράχο του Αφιόν Καραχισάρ

Λένε ότι γύρω απ' το Αφιόν Καραχισάρ παράγεται περίπου το ένα τέταρτο της παγκόσμιας νόμιμης παραγωγής οπίου. Ο Θεόδωρος Νικολέρης, επίσημος φωτογράφος της 12ης Μεραρχίας, είχε αποτυπώσει με την κάμερά του τέσσερις Τούρκους, δύο άνδρες και δύο γυναίκες, να μαζεύουν όπιο. Η λεζάντα, ενδεικτική: «Συγκομιδή αφιονίου παρά το Αφιόν Καραχισάρ». Αχρονολόγητη φωτογραφία, μάλλον όμως είναι τραβηγμένη τον Ιούλιο του 1921, λίγο μετά την κατάληψη του Αφιόν από το ελληνικό Α΄ Σώμα Στρατού.

Είναι καλοκαίρι και από την κορφή του εμβληματικού μαύρου βράχου της τουρκικής πόλης ο κύριος Γκρι κοιτάζει τη μεγάλη ερυθρά ημισέληνο που κυματίζει στο υψηλότερο σημείο, όπου και τα ελάχιστα απομεινάρια του κάστρου που έχτισαν στην απρόσιτη κορυφή οι Χιττίτες και που αργό-

«...ένα σύμπλεγμα πλαστικό, μια βίαιη σκηνή, σε υπερφυσικό ανάστημα».

τερα κατοίκησαν οι Ρωμαίοι και οι Βυζαντινοί. Μετά τη μάχη του Μαντζικέρτ, και τη συντριβή του Ρωμανού Διογένη, το 1071, το Αφιόν πέφτει στα χέρια των Σελτζούκων Τούρκων. Οριστικά. Κατεβαίνοντας, στην κεντρική πλατεία του Αφιόν Καραχισάρ δεσπόζει το μνημείο του τουρκικού Αγώνα της Ανεξαρτησίας. Ένα σύμπλεγμα με δύο ανθρώπινες μορφές, με φόντο τον βράχο που «δυναστεύει τη μικρή πολιτεία», κατά τον Ι. Μ. Παναγιωτόπουλο, τον συγγραφέα της «Αστροφεγγιάς», ο οποίος έφτασε ως εδώ στις αρχές της δεκαετίας του '50. Δεξιά και αριστερά του μνη-

Αφιόν Καραχισάρ. Στην κεντρική πλατεία της πόλης, στη σκιά του μεγάλου μαύρου βράχου, δεσπόζει το μνημείο του τουρκικού Αγώνα της Ανεξαρτησίας.

μειακού συμπλέγματος, απλώνονται φαρδιές σκάλες που στο τέρμα τους κυματίζουν δύο τουρκικές σημαίες. Από κάτω τους ακριβώς, στο κενό του πού που σχηματίζουν οι σκάλες, πολλά μικρά, πέτρινα σιντριβάνια. Και άφθονο πράσινο ολόγυρα, φροντισμένο, ανθηρό. Τι ακριβώς απεικονίζει το σύμπλεγμα όμως; Ο κύριος Γκρι αφήνει την περιγραφή του στον συγγραφέα της «Αστροφεγγιάς»: «...ένα σύμπλεγμα πλαστικό, μια βίαιη σκηνή, σε υπερφυσικό ανάστημα. Ένας πελώριος στρατιώτης, οργισμένος, ασυγκράτητος, τροπαιοφόρος έχει ρίξει στα πόδια του νικημένο τον αντίμαχο στρατιώτη: ο στρατιώτης ο πρώτος είναι ο Τούρκος, ο στρατιώτης ο δεύτερος είμαστε εμείς. Μια επιγραφή: 30 Αυγούστου 1922». Απ' το Αφιόν ξεκίνησε η μεγάλη τουρκική επίθεση το 1922.

Ο Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος επισκέφθηκε το Αφιόν τριάντα χρόνια

μετά τα γεγονότα και ζορίζεται. «Δεν ξέρω, πώς ν' αντικρύσω αυτό το σύμπλεγμα», γράφει. «Οι λαοί κατασκευάζουν την ιστορία τους με το αίμα τους και δε γίνεται, όσο κι αν θέλουν, να τη λησμονήσουν. Μα συμβαίνει την ώρα εκείνη αντίκρυ στο σύμπλεγμα να μη βρίσκεται ο αδιάφορος, ο υπερατλαντικός ή ο υπερβόρειος ταξιδιώτης. Να βρισκόμαστε εμείς. Κ' είναι τούτο πολύ μικρό, να τη γεύεσαι, μέσα στη νύχτα, έτσι αηδιά, έτσι ζωντανή, την αγωνία που έχει πετρώσει».

«Ο Παναγιωτόπουλος δεν θα μπορούσε να έχει τη δική μου ψυχική απόσταση», λέει ο κύριος Γκρι, «και σίγουρα δεν θα χαρακτήριζε το μνημείο με τους όρους της σημερινής εποχής, σχεδόν έναν αιώνα μετά: ως κατάφωρη παραβίαση κάθε στοιχειώδους αίσθησης πολιτικής ορθότητας. Δεν ξέρω» μερικά ταξίδια είναι γραπτό τους να σε ζορίζουν».

Οι ικέτες προδόθηκαν αλλά έγιναν αφήγηση

Ο Ιάπωνας εικαστικός Χικάρου Φουτζι αναβιώνει το αρχαίο «Κυλώνειον άγος»

Του **ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ**

Οι νεκροί ήταν 80. Εντοπίστηκαν πριν από περίπου δύο χρόνια σε ομαδικό τάφο στο Παλαιό Φάληρο. Από τις πρώτες έρευνες των αρχαιολόγων, όλα έδειξαν ότι οι άνθρωποι αυτοί, νεαροί άνδρες όλοι τους, δεν έπεσαν μαχόμενοι αλλά εκτελέστηκαν μαζικά. Το γεγονός αυτό ενέπνευσε τον Ιάπωνα εικαστικό Χικάρου Φουτζι. Μέσα από μια οπτικοακουστική βίντεο εγκατάσταση (The Primary Fact ο τίτλος), στο πλαίσιο των δράσεων Fast Forward της Στέγης του Ιδρύματος Ωνάση, στη Βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής (παλαιό Χημείο, στη Σόλωνος), ανατέμνει τη σημασία ενός τέτοιου συμβάντος στη μνήμη, στην Ιστορία, στην αρχαιολογική του διάσταση, μα και στην αναπαράστασή του. Ως προς το τελευταίο, κομβικό ρόλο παίζει η έξοχη κίνηση της Πατρίσια Απέργη.

Τον έβδομο αιώνα

Η ιστορία είναι τούτη: το 632 π.Χ., (κατ' άλλους το 628 π.Χ.), στην Αθήνα του 7ου π.Χ. αιώνα (πριν από την εγκαθίδρυση της Δημοκρατίας), ο ευγενικής καταγωγής και ολυμπιονίκης Κύλων αποπειράθηκε να καταλάβει βίαια την εξουσία, παίρνοντας την Ακρόπολη.

Η απόπειρα στάθηκε ανεπιτυχής. Ο ίδιος φυγαδεύθηκε στον πεθερό του, τύραννο των Μεγάρων, εντός του ναού όμως παρέμειναν δεκάδες οπαδοί του οι οποίοι πολιορκήθηκαν επί σειράν ημερών. Κατέφυγαν ικέτες στον βωμό της Αθηνάς σε μια απέλπιδα προσπάθεια να εξασφαλίσουν τη ζωή τους, καθώς ως ικέτες των θεών κανένας δεν μπο-

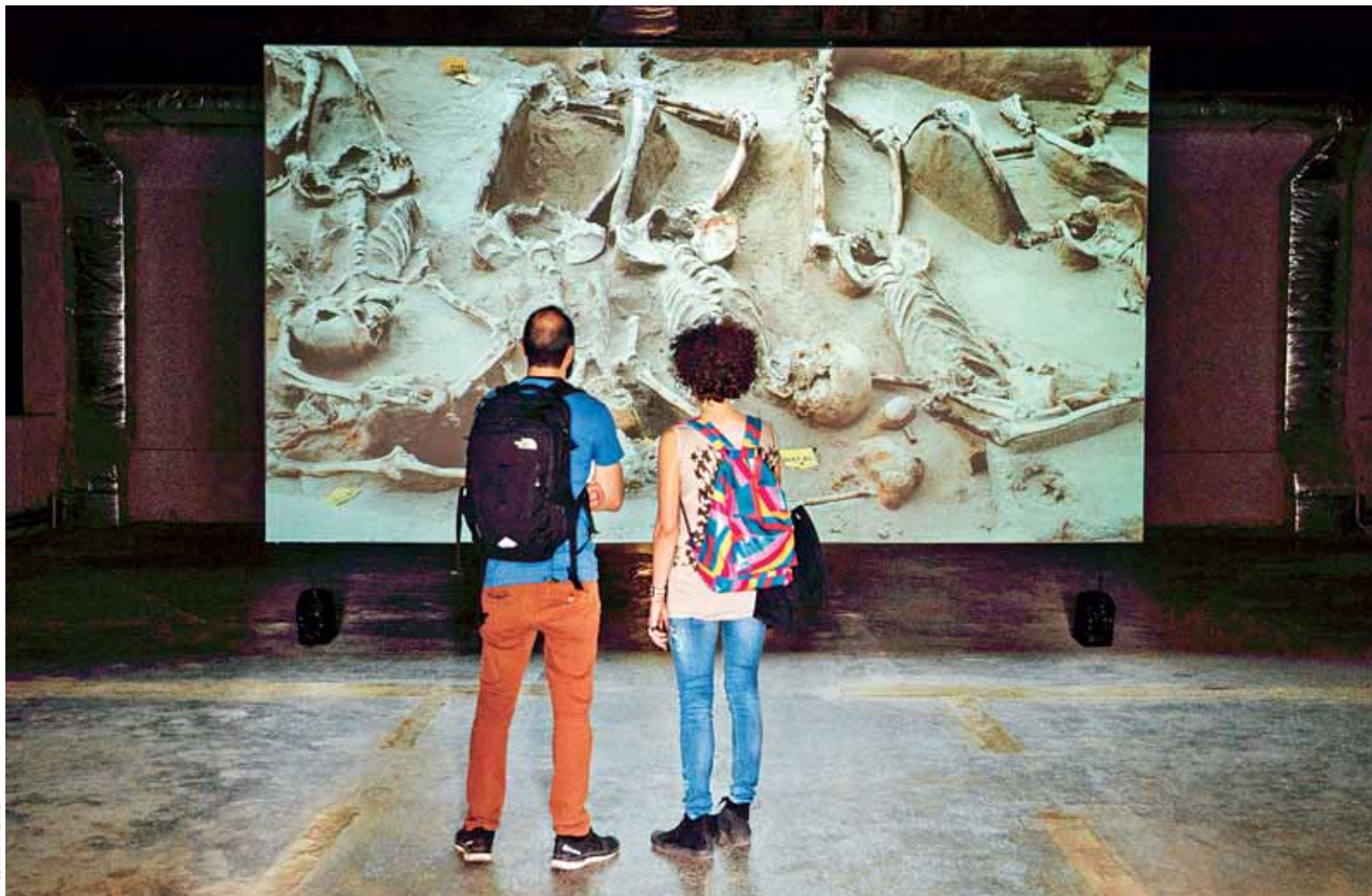

Το «The Primary Fact» στη Βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής ανατέμνει τη σημασία ενός γεγονότος στη μνήμη, στην Ιστορία, στην αρχαιολογική του διάσταση, μα και στην αναπαράστασή του.

ρούσε να τους αγγίξει.

Κάποιοι από τους πολιορκημένους πέθαναν, ωστόσο, από την πείνα και τη δίψα. Αφού οι επιτιθέμενοι υποσχέθηκαν σε όσους είχαν επιβιώσει ότι θα τύχουν δικαίης δικής, αποφάσισαν να παραδοθούν. Δέθηκαν με ένα σχοινί από τον βωμό της θεάς –συμβολίζοντας έτσι τον άρρηκτο δεσμό μαζί της– και βγήκαν έξω, ένας ένας. Τότε, κατά παράβαση του ιερού εθίμου, σφαγιάστηκαν, αφού πρώτα οι δήμείοι τους έκοψαν το σχοινί ώστε να μην τυγχάνουν της θείας προστασίας.

Το έγκλημα φαίνεται πως δίκασε τον λαό της Αθηνάς: για κάποιους ήταν προδότες και άξιζαν την τιμωρία, για άλλους όμως δεν ήταν τίποτε άλλο παρά φόνος με δόλο αλλά και ύβρις απέναντι στους θεούς. Επικράτησε η δεύτερη άποψη και ύστερα από τα ραχές αλλά και μεγάλη δίκη, εξορίστηκαν οι εκτελεστές και οι σοροί των σφαγιασθέντων μεταφέρθηκαν εκτός των τειχών της πόλης – στο σημερινό Παλαιό Φάληρο,

Λεπτομέρεια από την οπτικοακουστική βίντεο-εγκατάσταση «The Primary Fact» του Ιάπωνα εικαστικού Χικάρου Φουτζι. Οι δύο επισκέπτες παρακολουθούν τμήμα του ομαδικού τάφου, με τους ογδόντα εκτελεσμένους ικέτες θαμμένους τον ένα πλάι στον άλλο.

Η αναπαράσταση της εκτέλεσης και της ταφής από Χορό 80 σημερινών νεαρών Αθηναίων.

όπου και βρέθηκαν το 2016.

Εν τω μεταξύ, η Αθήνα επλήγη από λοιμό, γεγονός που ερμηνεύθηκε τότε ως θεία τιμωρία (εξ ου και το περίφημο έως σήμερα «Κυλώνειον άγος»). Μάλιστα, ορισμένοι ισχυρίστηκαν πως είδαν τις ψυχές των νεκρών να ίπτανται εκδικητικά πάνω από την πόλη. Το κακό έληξε με την καθοριστική συμβολή του φιλοσόφου και ιερέα Επιμενίδα που ήρθε από τη Φαιστό της Κρήτης στην Αθήνα για να επιβλέψει τον ιερό καθαρισμό.

Περνώντας στο σήμερα, στις υποβλητικές αιθουσες του παλαιού Χημείου, ο επισκέπτης έρχεται σε

επαφή μέσα από μία σειρά βίντεο με την αρχαιολογική παράμετρο του γεγονότος, με τις παραδόσεις και τα έθιμα της φροντίδας των νεκρών στον αρχαίο κόσμο, ενώ προβάλλονται και εικόνες από τη συντήρηση των αρχαιολογικών ευρημάτων. Συγκλονιστική είναι η γενική άποψη του ομαδικού τάφου, με τους ογδόντα νεκρούς θαμμένους ο ένας πλάι στον άλλο.

Στον πυρήνα της εγκατάστασης βρίσκεται η αναπαράσταση της εκτέλεσης και της ταφής από Χορό 80 σημερινών νεαρών Αθηναίων και στο σημείο αυτό είναι καταλυτικής σημασίας η κίνηση που σχε-

δίασε η Πατρίσια Απέργη και βιντεοσκόπησε με δεξιοτεχνία ο Φουτζι: οι τρομαγμένες εκφράσεις των προσώπων μέσα σε ένα σκοτεινό φόντο να τους τυλίγει συνεχώς, η επαναλαμβανόμενη κίνησή τους σαν στρατιώτες που παίρνουν μέρος σε μια σκοτεινή, θλιβερή παρέλαση μελλοθάνατων, οι συντονισμένες πτώσεις των τρεμάμενων νεανικών σωμάτων κατακλύζουν την οθόνη. Παράλληλα, ακούγεται η αφήγηση του δραματικού τέλους των 80 ικετών, όπως την αφηγούνται αποστασιοποιημένα, όχι όμως παγερά, αρχαιολόγοι που πήραν μέρος στην ανασκαφή.

Ατμόσφαιρα φόβου

Στιγμές στιγμές, η κάμερα εστιάζει πάνω σε μεμονωμένα πρόσωπα, φορτισμένα γκρο πλαν που τουλάχιστον σε εμένα θύμισαν τα αντίστοιχα γκρο πλαν του «Υιού του Σαούλ» (2015), της συγγραφικής ταινίας του Λάζλο Νέμες που διαδραματίζεται στο Αουσβιτς, όπου η αφήγηση γίνεται με βάση ένα ασφυκτικό, συνεχές γκρο πλαν του κεντρικού χαρακτήρα. Όπως περίπου στον «Υιό του Σαούλ», έτσι και στο έργο του Φουτζι, τα βλήματα των νεαρών προς τον περιβάλλοντα χώρο, σε συνδυασμό με τους (αόρι-

στους, συγκεχυμένους) ήχους και τους θορύβους, δημιουργούν μια δραστική ατμόσφαιρα φόβου.

Οι μονόλογοι των αρχαιολόγων και η διακριτική μα τόσο φορτισμένη χορογραφία της Απέργη, όλα μπορούν να διαβαστούν με διάφορους τρόπους: από τη σχέση μας με τους θεμενέτες και τις ενοχές που συνήθως μας συνοδεύουν απέναντι σε αυτούς έως το φορτίο της συλλογικής μνήμης απέναντι σε φαντάσματα του παρελθόντος και, φυσικά, την ίδια την εργασία, τη λειτουργία της αρχαιολογίας.

Ως προς το τελευταίο, το «The Primary Fact» φέρνει τον θεατή σε επαφή με τις πιο αθέατες όψεις της αρχαιολογικής ιδιότητας: ο αρχαιολόγος δεν φέρνει στο φως άψυχα σκεύη, μάρμαρα ή οστά, φέρνει μια ολόκληρη ζωή από τον «Κάτω Κόσμο», συνομιλεί ακατάπαυστα με αυτές τις θαμμένες ζωές που έρχονται πάλι στο φως – πώς αλλιώς να ερμηνεύσει κάποιος τις επιστημονικές, κατά τα άλλα, καταθέσεις των αρχαιολόγων που ακούγονται στο έργο του Φουτζι σαν ιδιότυποι, εξόχως ποιητικοί μονόλογοι;

Παλαιό Χημείο, Μαυρομικάλη 17-19 & Σόλωνος 104, 12.00-19.00. Εως 13 Μαΐου.

Η «διεθνής» των φεστιβάλ για παιδιά στην Αθήνα

Το «Fest of Fests» στο Ιδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης φιλοδοξεί να βοηθήσει στην προετοιμασία μελλοντικών κινηματογραφιστών

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Σταθερό κινηματογραφικό κοινό διαχρονικά, αλλά και με αυξητικές τάσεις τα τελευταία χρόνια παγκοσμίως, είναι αυτό των παιδιών-εφήβων. Αν κανείς άλλωστε παρατηρήσει τις πρώτες θέσεις των εισπρακτικών επιτυχιών, θα εντοπίσει αρκετές τααινίες οι οποίες απευθύνονται σχεδόν αποκλειστικά στους μικρότερους ηλικιακά θεατές. Αυτή η σημαντική ανάπτυξη, αλλά και το γεγονός πως υπάρχουν πάνω από 450 φεστιβάλ κινηματογράφου για παιδιά και νέους σε παγκόσμια κλίμακα, ήταν που ώθησε και την Αθηνά Ρικάκη, μια γυναίκα με τεράστια εμπειρία στον χώρο της παραγωγής, να προτείνει το αντάμωμα όλων αυτών των θεσμών σε ένα τετραήμερο «Fest of Fests» που θα πραγματοποιηθεί 25-28 Ιουνίου στο Ιδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης.

«Πρόκειται στην ουσία για ένα σχέδιο συνεργασίας των διεθνών φεστιβάλ για παιδιά, μα παρέμβαση που σκοπό έχει να βοηθήσει στην προετοιμασία μελλοντικών κινηματογραφιστών, αλλά κυρίως να εκπαιδεύσει και να δημιουργήσει πιο έξυπνους θεατές», μας λέει η κ. Ρικάκη, αναγνωρίζοντας πως πρόκειται για ένα δύσκολο και πο-

Η ψηφιακή πλατφόρμα Screenwiser θα φέρνει κοντά όσους έχουν δημιουργικές ιδέες για την παραγωγή παιδικών και νεανικών ταινιών όλων των ειδών.

λύπτωχο εγχείρημα. Πέραν των διεθνών φεστιβάλ, όπως το δικό μας στην Ολυμπία για παράδειγμα, στις εκδηλώσεις του Ιουνίου θα λάβουν μέρος εκπαιδευτικοί φορείς, η UNESCO, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παιδικής Τηλεόρασης, κινηματογραφικές λέσχες και πολλοί ακόμη που ενδιαφέρονται για την προώθηση συλλογικών πολιτικών σε ζητήματα γύρω από το παιδικό σινεμά.

«Η φράση-κλειδί είναι η μετάβαση από την παθητική στην ενεργητική κατάσταση. Τόσο σε επίπεδο δημιουργού όσο και θεατή. Για να το πετύχουμε δημιουργούμε τρία ξεχωριστά “τραπέζια εργασίας”:

Το κινητό τηλέφωνο είναι για τους νέους δύναμη εργαλείο κινηματογραφίας.

σμικά-πολιτικά όργανα και ένα τρίτο για τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς. Η δυναμική επικοινωνία μεταξύ τους φιλοδοξούμε να παραγάγει κάποιες βασικές “οδηγίες”, ώστε να αναπτυχθούν καινοτόμες δράσεις τα επόμενα χρόνια», επισημαίνει η διευθύντρια του πρότζεκτ και σκηνοθέτις Κατερίνα Ευαγγελάκου.

Τι ορίζουμε όμως ως καινοτόμους δράσεις; «Πολλές φορές βλέπουμε

μικρά παιδιά να ανεβάζουν βίντεο στο YouTube με κατασκευές Lego ή Playmobil για παράδειγμα. Αυτή είναι δύναμη μια μικρή ταινία κι εκείνο που θέλουμε εμείς είναι όλο αυτό να γίνει πιο μεθοδικά και οργανωμένα. Να ανεβάσουμε το επίπεδο των υποψήφιων κινηματογραφιστών, όπως και των θεατών που θα μάθουν να καταναλώνουν πιο ποιοτικά», λέει ο Φαίδων Κομισόπουλος, επίσης μέλος της ορ-

γανωτικής ομάδας. Οι δράσεις ωστόσο του «Fest of Fests» δεν προβλέπεται να περιοριστούν μόνο στις συγκεκριμένες συναντήσεις του τετραημέρου. Αντιθέτως, αυτές θα αναπτύξουν μια κοινότητα με δομή κοινωνικού δικτύου που θα υποστηρίζεται χειροπιαστά από την ψηφιακή πλατφόρμα Screenwiser, η οποία βρίσκεται στο τελικό στάδιο ανάπτυξης και θα είναι πλήρως λειτουργική από τις 10 Ιουνίου.

Προσφορά και ζήτηση

Αυτή η πλατφόρμα θα διευκολύνει τη δικτύωση, τη συνεργασία και την ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ των μελών της κοινότητας, ενώ θα χαρτογραφεί τα εργαστήρια και τις δράσεις κινηματογραφικής, οπτικοακουστικής και ψηφιακής εκπαίδευσης που σχετίζονται με την ανάπτυξη του κριτικού θεατή. Επιπλέον, θα φέρνει κοντά όσους έχουν δημιουργικές ιδέες για την παραγωγή παιδικών και νεανικών ταινιών όλων των ειδών και βρισκονται σε αναζήτηση συντελεστών για την υλοποίησή τους. Τέλος, κάθε ομάδα ή μεμονωμένος δημιουργός θα μπορεί έτσι να βρει το κατάλληλο φεστιβάλ για να προβάλει καλύτερα το έργο του.

«Επί της ουσίας, πρόκειται για τον χώρο όπου θα γίνεται το ταί-

ριασμα προσφοράς και ζήτησης. Αν κάποιος ψάχνει σενάριο, ένας άλλος μπορεί να το προσφέρει, το ίδιο και με τον εξοπλισμό ή τη χρηματοδότηση. Η Screenwiser θα βοηθάει τα μέλη να φτάσουν στο μονοπάτι του δημιουργού», λέει ο κ. Κομισόπουλος σχετικά με την πλατφόρμα. Ο ίδιος διευκρινίζει ακόμη πως αυτή η πρώτη διεθνής συνάντηση του Ιουνίου γίνεται «με τη φιλοδοξία να φύγουμε όλοι έχοντας συμφωνήσει και δεσμευθεί για τη μετέπειτα πορεία, ώστε την επόμενη φορά να μπορούμε να μετρήσουμε τι υλοποιήσαμε».

Μια πρώτη... δοκιμή, πάντως, των ιδεών του πρότζεκτ στη δράση έχει γίνει ήδη από την κ. Ευαγγελάκου και το ΙΜΚ. Εκεί επί δύο συνεχόμενα Σαββατοκύριακα του Μαρτίου, πραγματοποιήθηκε ένα πειραματικό κινηματογραφικό εργαστήριο, με συμμετοχή μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Μεταξύ άλλων, τα παιδιά παρακολούθησαν ταινίες κάνοντας συγκριτικά τεστ και καταγράφοντας τις απόψεις τους στην κάμερα, ασκήθηκαν στα μουσικά της επιχειρηματολογίας με οδηγό τις ταινίες και μυήθηκαν στα μουσικά της σωστής χρήσης κινηματογραφικού εξοπλισμού από σημαντικούς επαγγελματίες του χώρου.

Με το παιδί γεννιέται και η μητέρα

Δύο ειδικοί απαντούν σε ερωτήματα
που προκύπτουν για τη μητρότητα

DANIEL N. STERN
NADIA BRUSCHWEILER-STERN
Μια μητέρα γεννιέται
μυθρ.: Ευαγγελία Ανδριτσάνου
πρόλογος: Γιάννης Ζέρβας
εκδ. Αγρα, **σελ.** 277

Της **ΜΑΡΙΑΛΕΝΑΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ**

ΑΛΛΟ ένα βιβλίο για τη μητρότητα; Θα έλεγε κανείς ότι τα τελευταία χρόνια οι ειδικοί της ψυχικής υγείας στρέφουν την προσοχή τους με διάφορους τρόπους στο πρόσωπο της μητέρας. Αλλωστε, δεν είναι μόνον οι ειδικοί που έχουν άποψη για το πώς πρέπει να μεγαλώσει το παιδί της μια μητέρα, έχει και ολόκληρη η κοινωνία, κάτι που πολλές φορές δυσκολεύει, μπλοκάρει ή και ενοχοποιεί τη νέα μητέρα στην αναζήτηση του ρόλου της.

Αυτό που ίσχυε στο παρελθόν και παραμένει εν πολλοίς και σήμερα είναι η συλλογική φαντασίωση ότι η γυναίκα μόλις μείνει έγκυος θα πρέπει να είναι ήδη μητέρα. Να ενεργοποιείται δηλαδή σχεδόν μαγικά ένα φίλτρο, το οποίο θα μεταλλάσσει έναν άνθρωπο σε μια ολοκληρωμένη μητρική φιγούρα απόλυτα προσαρ-

μοσμένη στον νέο ρόλο και στις νέες απαιτήσεις.

Ο συγγραφέας Ντάνιελ Στερν (1934-2012), διακεκριμένος Αμερικανός ψυχίατρος και θεωρητικός της ψυχανάλυσης, καθηγητής στα σημαντικότερα Ιδρύματα του κόσμου, υπήρξε πειραματικός και θεωρητικός ταυτόχρονα. Μελέτησε ερευνητικά επί πέντε δεκαετίες την ψυχική ανάπτυξη των βρεφών και την πρώιμη συναισθηματική σχέση μητέρας-βρέφους. Υπήρξε ένας ιδιαίτερος επιστήμονας, δάσκαλος, ερευνητής και παράλληλα καλλιτέχνης. Η σκέψη του δεν είχε στεγανά και μπορούσε να χτίζει γέφυρες ανάμεσα σε διαφορετικές σκέψεις, ανάμεσα στο διαπροσωπικό και στο ενδοψυχικό, ανάμεσα στην επιστήμη και στην τέχνη.

Σημαντικό του έργο αποτελεί το «Ημερολόγιο ενός μωρού», το οποίο δεν έχει κυκλοφορήσει στα ελληνικά, στο οποίο ο ίδιος πετυχαίνει μέσα από τη φαντασία του και την κλινική παρατήρηση δεκαετιών να αφηγηθεί τον κόσμο μέσα από το βίωμα ενός μωρού. Σε αυτό το βιβλίο, με τίτλο «Μια μητέρα γεννιέται» που μόλις κυκλοφόρησε με την πολύτιμη συμβολή των Γιάννη Ζέρβα και Ευαγ-

Μητέρα και παιδί (1921), έργο του Πάμπλο Πικάσο, Art Institute of Chicago Building. Ο συγγραφέας Ντάνιελ Στερν, διακεκριμένος Αμερικανός ψυχίατρος και θεωρητικός της ψυχανάλυσης, μελέτησε ερευνητικά επί πέντε δεκαετίες την ψυχική ανάπτυξη των βρεφών και την πρώιμη συναισθηματική σχέση μητέρας-βρέφους.

“

Σύμφωνα με τον Ντάνιελ Στερν, το κλειδί της ανατροφής ενός παιδιού κρύβεται στην αυθεντικότητα του γονιού.

γελίας Ανδριτσάνου, ο συγγραφέας μαζί με τη σύζυγό του, παιδίατρο-παιδοψυχίατρο Nadia Bruschweiler-Stern και τη δημοσιογράφο Alison Freeland προσφέρουν έναν συγκεντρωτικό τόμο που περιλαμβάνει απαντήσεις όλα τα συνειδητά

και ασυνειδητά ερωτήματα που μπορεί να προκύψουν σε σχέση με τη μητρότητα, τις μεταβάσεις και την αναζήτηση της νέας ταυτότητας που θα προκύψει στη σχέση μωρού και μητέρας, οικογένειας και επαγγελματικής και κοινωνικής επανοτατοθέτησης.

Νέα ταυτότητα

Το βιβλίο αυτό δεν απευθύνεται μόνον σε ειδικούς. Απευθύνεται κυρίως σε όλες τις γυναίκες και τους άνδρες που τους ενδιαφέρει η γονεϊκότητα, που μόλις έγιναν γονείς ή μεγαλώνουν το μικρό παιδί τους. Είναι ένα τρυφερό βιβλίο γραμμένο από έναν ειδικό με μεγάλη ευαισθησία. Με πλείστα παραδείγματα ανθρώπων που είχε την τιμή να συνεργαστεί, ο Στερν μεταφέρει την επιστημονική του

γνώση σαν το δώρο ενός αγαπημένου συγγενούς.

Το πιο σημαντικό κατά τη γνώμη μου σε αυτό το βιβλίο είναι η πρόκληση-πρόκληση-παρότρυνση προς όλες τις γυναίκες που γίνονται μητέρες –αλλά και τους πατέρες επίσης– να μη μείνουν στα επιφανειακά, πρακτικά σημεία του ρόλου τους. Να μην αντιμετωπίσουν τεχνικά κυρίως τη μητρότητα. Να μην δαπανήσουν την ενέργειά τους στη ρουτίνα, αλλά να επιτρέψουν στον εαυτό τους να χρησιμοποιήσουν τη φαντασία τους. Να σκεφθούν για τις ίδιες, τι άνθρωποι είναι, τι παιδιά υπήρξαν, τι φαντάζονται σε σχέση με τον νέο τους ρόλο, με το παιδί που έχουν και με το παιδί που θα ήθελαν να έχουν.

Ο Στερν θεωρεί ότι η μητρότητα καλλιεργείται, δημιουργείται μέσα

από το πλέγμα της σχέσης με το ίδιο το έμβρυο και μετέπειτα μωρό και παιδί. Αυτή η γέφυρα που χτίζεται και πρέπει να χτιστεί ανάμεσα στην αλληλεπίδραση της μητέρας με το μωρό και την αλληλεπίδραση με τα εσωτερικά ψυχικά της φορτία είναι ένας συνεχής αγώνας που πρέπει να δίνεται. Το κλειδί της ανατροφής ενός παιδιού κρύβεται στην αυθεντικότητα του γονιού. Στην εύρεση και συνειδητοποίηση της ταυτότητάς του, με όλες τις ελλείψεις και τις αστοχίες. Μόνον τότε αναδύεται η αγάπη για το πραγματικό πρόσωπο του παιδιού. Και μόνον τότε μπορεί και το παιδί να γίνει πραγματικό για τον εαυτό του και τους άλλους. Μέσα από το βλέμμα της μητέρας και φυσικά του πολύ σημαντικού πατέρα.

ΤΗΛΕ-
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Ο ΠΙΟ ΑΔΥΝΑΜΟΣ ΚΡΙΚΟΣ

Δευτέρα - Παρασκευή, 7.00 μ.μ.

Οκτώ παίκτες!
Ένας από αυτούς μπορεί να κερδίζει
έως και 5000 ευρώ καθημερινά.
Τολμάς να είσαι αυτός;

Το δημοφιλές παιχνίδι γνώσεων στο RIK1
με τον Τάσο Τρύφωνος.

ΔΗΛΩΣΤΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Τηλ: 99 005050

Email: adinamoskrikos@cybc.com.cy

RIK1

www.riknews.com.cy

ΕΚΠΟΜΠΕΣ

ARTCAFE

Κάθε Σάββατο, 5.00 μ.μ.

Ένα έργο τέχνης είναι πάνω από όλα μια περιπέτεια
του μυαλού, είχε πει κάποτε ο Ευγένιος Ιονέσκο.

Αυτές τις μυστήριες, μαγικές και αναμφισβήτητες
συναρπαστικές περιπέτειες του μυαλού προσδοκεί
να εξερευνήσει η πολιτιστική εκπομπή του RIK,
προσκαλώντας μας σε ένα αλλιώτικο ArtCafe.

Η φαντασία, η έμπνευση και το ταλέντο ως μόνιμοι
καλεσμένοι του αναλαμβάνουν να καθαρίσουν το χώρο
από την σκόνη της καθημερινότητας και για να υποδεχτούν
κάθε βδομάδα μια παρέα από δημιουργικούς ανθρώπους.

Στην ζεστή ατμόσφαιρα του ArtCafe θα μας περιμένει
κάθε Σάββατο η Μαρίνα Μαλένη, η οποία μαζί
με την Ελένη Ξένου εξερευνά τον καλλιτεχνικό χάρτη.

Παραγωγός: Μαρία Χαρή
Σκηνοθέτης: Άκης Ορφανίδης
Παρουσίαση: Μαρίνα Μαλένη
Αρχισυντάξια: Ελένη Ξένου, Μαρίνα Μαλένη
Σκηνικό: Έλενα Κατσούρη

RIK1

www.riknews.com.cy

Αναζητώντας την έμπνευση στην Ταϊτή

Ο Βενσάν Κασέλ ερμηνεύει με πάθος τον «ηρωικό» ζωγράφο Πωλ Γκωγκέν

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Η μεταφορά μιας σπουδαίας καλλιτεχνικής προσωπικότητας στον κινηματογράφο δεν είναι εύκολη υπόθεση. Η βιογραφία συχνά μπλέκεται με την αγάπη του δημιουργού για το θέμα του, ενώ και η ίδια η δύναμη της εικαστικής δημιουργίας δεν μεταφέρεται πάντα πετυχημένα στο σελιλόντ. Τα περισσότερα από αυτά τα προβλήματα λύνονται στον «Γκωγκέν» του Εντουάρ Ντελίκ, που κυκλοφορεί αυτή την εβδομάδα στις αίθουσες, ωστόσο άλλα εμφανίζονται στην πορεία. Με όρους... ζωγραφικούς, πάντως, το (κινηματογραφικό) πορτρέτο του σπουδαίου εικαστικού παραπέμπει περισσότερο στον ρομαντισμό παρά στις μοντέρνες φόρμες που εκείνος τόσο αγαπούσε.

Στα της πλοκής: ο 19ος αιώνας

PIK1 ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Τετ-Α-Τετ

07.30 Θεία λειτουργία
10.15 Χάλκινα χρόνια - (Ε)
Σειρά εποχής
11.30 Η σωφερίνα
Κωμωδία, με τους
Αλίκη Βουγιουκλάκη,
Αλέκο Αλεξανδράκη, κ.ά.
13.00 Μάθε τέχνη - (Ε)
13.30 Αρνύεσθαι περί Πάτρης
Εκπομπή με τον
Πέτρο Κωνσταντίνου.

14.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
14.15 ArtCafe - (Ε)
15.15 Χωρίς αποσκευές, V - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή, με
τον Σάββα Πούμπουρα.

15.45 Movie time - (Ε)
16.15 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.

17.30 Σπίτι στη φύση
Περιβαλλοντική εκπομπή.

18.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)**

18.15 Εν ο γείτοε,
σκούντρος σου - (Ε)
Κυριαχτικό σκετς.

18.45 Χωρίς αποσκευές, V
Ταξιδιωτική εκπομπή, με
τον Σάββα Πούμπουρα.

19.15 Η χώρα του μεταξίου
Σειρά εποχής.

20.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**

21.30 Τετ-Α-Τετ
Ψυχαγωγική εκπομπή με
τον Τάσο Τρύφωνος.

«Αντίπα Σαντοριναίου -
Γιώργος Μουαίμης».

22.30 Θηλυκή εταιρεία
Ελληνική κωμωδία, με
τους Μαρία Γεωργιάδου
Σόφη Ζαννίνου, κ.ά.

23.15 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**

23.30 Συνέχεια της ταινίας

00.30 Graham Norton Show

01.15 Επαν. προγραμμάτων

PIK2 ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Graham Norton Show

07.30 Παιδική ζώνη
α. Χιθκλιφ
β. Γουίλ και Ντιούιτ
γ. Ολίβια
δ. Η μικρή εξερευνητρια
ε. Μάγια η μέλισσα
στ. Γιούπι Γιούπι Για
Ζ. Ταχυδρομικό τρενάκι
η. Παρέα με τον Ανδρέα
θ. Ντράκιο
ι. Μπομπ ο μάστορας
κ. Ο ταχυδρόμος Πατ
λ. Στρουμφοκάρια

11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
Παιδικό πρόγραμμα.

11.45 Παιδική ζώνη - (Ε)
α. Οι σούπερ Γουίνγκς
β. Ντετέκτιβ Νόντι
γ. Τα σούπερ ζώακια
δ. Ο ταχυδρόμος Πατ
ε. Γιούπι Γιούπι Για
στ. Ταχυδρομικό τρενάκι
Ζ. Παρέα με τον Ανδρέα
η. Ντράκιο

14.05 Παιδική ζώνη - (Ε)

15.30 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)

16.00 63ος Διαγωνισμός
Eurovision 2018 - (Ε)
Τελικό

19.30 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)**

19.40 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (ουρκική)**

20.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)**

21.30 Graham Norton Show
Ψυχαγωγικό Chat show.

Καλεσμένοι είναι οι:
Meryl Streep, Hugh
Grant και Keeley Hawes.

Ταγιοδούν οι Joe
and Jake.

22.30 St. Vincent
Κομεντί, με τους Μπιλ
Μάρει, Ναόμι Γουότς.

00.20 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)**

00.40 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

TVONE ΤΗΛ.: 22477777

21.05 The Judge

07.00 Θεία λειτουργία
09.40 Αντικείμε - (Ε)
Σειρά ντοκιμαντέρ,
με τη Χριστίνα Ιακώβου.
10.30 Εύκολα και σπιτικά
Εκπομπή μαγειρικής
με την Αθηνά Λοϊζίδου
και τον Ανδρέα Τέρλα.
11.00 Καθ' ημάς Ανατολή
Κοινωνική εκπομπή.
12.00 Ο τροχός της τύχης - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
13.00 Πάρτι στο χωριό - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή με
την Αλεξία Αναστασία
και τον Σταύρο Κων/νου.

15.00 Masterchef - Τελικός (Ε)
Διαγωνισμός μαγειρικής.

17.10 Friends - Κωμική σειρά,
με τους Τζέινιφερ Άνι-
στον, Κόρνεϊλ Κοξ, κ.ά.

18.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**

18.10 Στο Αλαλούμ - (Ε)
Κωμική σειρά, με τους
Γιώργο Ζένιο, Ελένη Σι-
δερά, κ.ά.

19.10 Σαν την Κύπρο
Ψυχαγωγική εκπομπή.

20.10 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**

21.05 The Judge
Δράμα, με τους Ρόμπερτ
Ντάουνι Τζούνιορ, Ρόμ-
περτ Ντιβάλ, κ.ά.

23.05 Hardcore Henry
Ταινία επιστημονικής
φαντασίας, με τους Τιμ
Ροθ, Σάρλοτ Κόλμλεϊ, κ.ά.

01.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**

01.05 Την τύχη μου μέσα - (Ε)
Κυριακή σειρά, με την
Χριστίνα Αρτεμίου, Αν-
τρούλα Ηρακλέους, κ.ά.

02.05 Dansing for you - (Ε)

05.20 Una Fatsa - (Ε)

ANT1 ΤΗΛ.: 22200200

21.20 The Bourne Identity

06.10 **Πρωινή ενημέρωση**

07.20 Για την αγάπη σου - (Ε)
Κυριακή σειρά.

08.40 Mamma mia - (Ε)
Κυριακή κωμική σειρά.

09.40 Daddy cool - (Ε)
Ελληνική κωμική σειρά.

10.30 La Pasta Pomilwri - (Ε)
Κυριακή κωμική σειρά.

12.00 Συνεντεύξεις
από το πρωινό
ΡΟΥΚ ΖΟΥΚ

12.15 ΡΟΥΚ ΖΟΥΚ

13.10 Παρθένα ζωή - (Ε)
Αισθηματική σειρά.

14.45 Ο κόσμος να χαλάσει-(Ε)
Κυριακή κωμική σειρά.

16.00 Celebrity Game Night (Ε)
Τηλεπαιχνίδι, με τον Θε-
όδωρο Αθερίδη.

17.00 Follow, III
Εκπομπή, με την
Αφροδίτη Γεωργίου.

18.00 **Τα νέα του ANT1 σε 10'**

18.10 The Wall - (Ε)
Gameshow, με τον Γρη-
γόρη Αρναούτογλου.

19.30 Κάτι χωρισμένα
παλικάρια - (Ε)
Κωμική σειρά.

20.20 **Τα νέα του ANT1**

21.20 The Bourne Identity
Θρίλερ, με τους Ματ
Ντέιμον, Κρις Κούπερ.

23.15 Σε φρόντο κόκκινο, V - (Ε)
Ξένη σειρά.

00.00 **Τίτλοι ειδήσεων**

00.10 Celebrity travel
Ταξιδιωτική εκπομπή.

01.00 Εγκλήματα - (Ε)

01.50 Πόσο γλυκά με
σκοτώνεις - (Ε)

02.40 Γιάννης ο όμορφος - (Ε)

04.30 7 ζώες - (Ε)

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

21.15 Survivor

07.00 Happy traveler - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή.

08.00 Γαλάτεια - (Ε)
Σειρά εποχής, με τους
Δέσποινα Μπεμπεδέλη,
Κώστα Δημητρίου, κ.ά.

09.00 Ooh La La!
Ψυχαγωγικό μαγκαζίνο,
με τη Σάσα Σταμάτη.

11.00 Θέκλα μιλάμε ανοιχτά (Ε)
Κοινωνική εκπομπή με τη
Θέκλα Πετρίδου και τον
Πέτρο Αθανασίου.

12.40 Παραδοσιακή βραδιά (Ε)
Μουσική εκπομπή.

15.00 Power of Love - (Ε)
Πρωτοποριακό
reality σκασέων, με τη
Μαρία Οικονομίδου.

17.00 Power of Love Gala - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.

18.00 **Γεγονότα σε συντομία**

18.10 Power of Love Gala
(Συνέχεια)

20.15 **Τομές στα γεγονότα**

21.15 Survivor
Reality επιβίωσης,
με τον Σάκη Τανιμανίδη.

00.10 **Γεγονότα σε τίτλους**

00.15 Scandal
Δραματική σειρά, με
τους Κέρι Ουάσινγκτον,
Τόνι Γκόλντγουιν, κ.ά.

01.00 Ooh La La! - (Ε)

02.40 Ψυχαγωγικό μαγκαζίνο,
με τη Σάσα Σταμάτη.

03.20 Σε φρόντο κόκκινο - (Ε)
Δραματική σειρά.

04.40 Survivor Panorama - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.

ALPHA ΤΗΛ.: 22212400

21.15 Πάμε Πακέτο

07.15 Παραμύθι αλλιώς - (Ε)
Κυριακή σειρά.

08.30 Κάτι ψήνεται - (Ε)
Εκπομπή μαγειρικής.

10.00 Σαββατοκύριακο
με τον Μάνεση
Ενθαρμωτική εκπομπή
με το Νίκο Μάνεση.

13.00 Fatto
Εκπομπή μαγειρικής.

13.10 Οικογενειακές ιστορίες
Αυτοτελείς ιστορίες με
Επίτελους Σ/Κ

14.00 Deal - (Ε)

14.45 Το σόι σου - (Ε)
Κωμική σειρά, με τις
Μίρκα Παπακωνσταντι-
νού, Ρένα Λουίζίδου.

15.30 Το σόι σου - (Ε)
Κωμική σειρά.

16.15 Λούπς Night Show - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.

17.30 Οικογενειακές ιστορίες
Αυτοτελείς ιστορίες.

17.55 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**

18.00 Οικογενειακές ιστορίες
(Συνέχεια)

18.45 Μην αρχίζεις
τη μουρμούρα - (Ε)

19.30 Ελληνική κωμική σειρά.

20.15 **ALPHA NEWS**

21.15 Πάμε Πακέτο
Εκπομπή με τη Βίκυ Χα-
τζηβασιλείου.

22.45 Νότα Μία βραδιάτικα
Μουσικό τηλεπαιχνίδι,
με τη Σμαράγδα Καρύδη.

00.00 Όσο υπάρχουν
τραγούδια - (Ε)

01.40 Οικογενειακές ιστορίες

02.30 Υπέροχα πλάσματα - (Ε)

Ο Βενσάν Κασέλ υποδύεται τον σπουδαίο μοντερνιστή Πολ Γκωγκέν, στο περίφημο ταξίδι του στην εξωτική Ταϊτή.

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Στο «Happy Birthday», ο Χρίστος Γεωργίου επι-
χειρεί να φέρει αντιμε-
τώπιες δύο πραγματικό-
τιτες, μέσα από μια τυπική οικο-
γενειακή ιστορία. Ενας αστυνομι-
κός των MAT (Δημήτρης Ημελλος)
αποτελεί αντικείμενο άσβεστου
μίσους για την εφηβη κόρη του
(Νεφέλη Κουρή), η οποία έχει τά-
σεις... εξέγερσης. Τελικά, οι δυο
τους θα καταλήξουν στο εξοχικό
της οικογένειας σε μια προσπά-
θεια να λύσουν τις διαφορές τους.
Καλοφτιαγμένο, αλλά κάπως ετε-
ροχρονισμένο και με πολλά κλισέ
δράμα, το οποίο ακροβατεί ανά-
μεσα στα φιλμ δρόμου, ενθλικώ-
σης και κοινωνικής καταγραφής,
χωρίς τελικά να κατευθύνεται με
σαφήνεια σε κανένα από τα τρία.

Στο «Κουκλόσπιτο του
τρόμου» μια διάσημη
συγγραφέας ιστοριών
τρόμου επιστρέφει πίσω
στο σπίτι, όπου εκείνη και η μι-
κρότερη αδελφή της γνώρισαν
ως έφηβες τον εφιάλτη. Ακαδη-
μαϊκή και ανέμπνευστη εφαρ-
μογή του είδους, η οποία εξαντ-
λεί γρήγορα το όποιο ενδιαφέ-
ρον της.

**Στην «Ενοχή του Κένεν-
τι»** παρακολουθούμε τη
σκοτεινή, αληθινή ιστο-
ρία, η οποία εκτροχιάσε
την πολιτική καριέρα του Τεντ Κέ-
νεντι. Η εμπλοκή του σε ένα αυ-
τοκινητικό δυστύχημα το 1969, το
οποίο στοίχισε τη ζωή σε νεαρή
συνεργάτιδά του, θα πυροδοτή-
σει μία σειρά κρίσιμων παρασκη-
νιακών εξελίξεων που θα καθορί-
σουν την πορεία του τότε γερου-
σιαστή. Ο Τζον Κάραν σκηνοθετεί
την ταινία με ρυθμούς πολιτικού
θρίλερ, υπηρξάντας ένα αποκα-
λυπτικό σενάριο που (ευφυώς)
περιέχει και αρκετές χιουμορι-
στικές πινελιές. Βασικό στού της
ταινίας είναι επίσης η πολύ καλή
ερμηνεία του Τζέισον Κλαρκ
(«Zero Dark Thirty»).

PIK1	ΤΗΛ.: 22862000	PIK2	ΤΗΛ.: 22862000	TVONE	ΤΗΛ.: 22477777	ANT1	ΤΗΛ.: 22200200	ΣΙΓΜΑ	ΤΗΛ.: 22580100	ALPHA	ΤΗΛ.: 22212400	CAPITAL	ΤΗΛ.: 25577577	MOVIES BEST	
	21.30 Τετ-Α-Τετ		21.30 Graham Norton Show		21.05 The Judge		21.20 The Bourne Identity		21.15 Survivor		21.15 Πάμε Πακέτο		07.10 Τάσος στη μουσική - (Ε)		21.00 Secret Life Of Marilyn
07.30 Θεία λειτουργία		07.30 Παιδική ζώνη		07.00 Θεία λειτουργία		06.10 Πρωινή ενημέρωση		07.00 Happy traveler - (Ε)		07.15 Παραμύθι αλλιώς - (Ε)		16.00 Πρόσωπα και γεγονότα		07.20 Little Men	
10.15 Χάλκινα χρόνια - (Ε)		α. Χίθκλιφ		09.40 Αντικλειδί - (Ε)		07.20 Για την αγάπη σου - (Ε)		Ταξιδιωτική εκπομπή.		Κυριακή σειρά.		17.00 Τηλεαγορά		08.50 Freezer	
Σειρά εποχής		β. Γουίλκινς		Σειρά ντοκιμαντέρ,		Κυριακή σειρά.		08.00 Γαλάτεια - (Ε)		Κάτι ψήνεται - (Ε)		18.50 Ξένη ταινία		10.25 High School Lover	
11.30 Η σωφερίνα		γ. Ολίβια		με τη Χριστίνα Ιακώβου.		08.40 Mamma mia - (Ε)		Σειρά εποχής, με τους		Εκπομπή μαγειρικής.		21.00 Ξένη ταινία		12.00 Jamaica Inn	
Κωμωδία, με τους		δ. Η μικρή εξερευνητριά		Εύκολα και σπιτικά		Mamma mia - (Ε)		Δέσποινα Μπερμεδέλη,		Κόστα Δημητρίου, κ.ά.		23.00 The story of us		15.10 Burning Daylight	
Αλίκη Βουγιουκλάκη,		ε. Μάγια η μέλισσα		Εκπομπή μαγειρικής		09.40 Daddy cool - (Ε)		Κίωστα Δημητρίου, κ.ά.		Οοή La La!		Κοινωνική ταινία.		17.00 Mother's Day	
Αλέκο Αλεξανδράκη, κ.ά.		στ. Γιούπι Γιούπι Για		με την Αθηνά Λοϊζίδου		Ελληνική κωμική σειρά.		Οοή La La!		Ψυχαγωγική εκπομπή		00.50 Liberty stands still		19.00 Picnic At Hanging Rock	
13.00 Μάθε τέχνη - (Ε)		ζ. Ταχυδρομικό τρενάκι		και τον Ανδρέα Τέρλα.		10.30 La Pasta Romiliari - (Ε)		Ψυχαγωγική εκπομπή		Ενημερωτική εκπομπή		02.30 Hider in the house		21.00 Secret Life Of Marilyn	
13.30 Αρνύεσθαι περί Πάτρης		η. Παρέα με τον Ανδρέα		Καθ' ημάς Ανατολή		Κυριακή κωμική σειρά.		με τη Σόσια Σταμάτη.		με τον Νίκο Μάνεση.				Monroe	
Εκπομπή με τον		κ. Ο ταχυδρόμος Πατ		Κοινωνική εκπομπή.		12.00 Συνεντεύξεις		Πέτρο Κωνσταντίνου.						Friend Request	
Πέτρο Κωνσταντίνου.		λ. Στρουμάρια		Ο τροχός της τύχης - (Ε)		από το πρώην		Πέτρο Κωνσταντίνου.						Holy Flying Circus	
		13.00 Πάρτι στο χωριό - (Ε)		Τηλεπαιχνίδι.		12.15 ΡΟΥΚ ΖΟΥΚ		Πέτρο Κωνσταντίνου.						02.30 The Fear (aka La Peur)	
		Ψυχαγωγική εκπομπή με		Πάρτι στο χωριό - (Ε)		Τηλεπαιχνίδι.		Πέτρο Κωνσταντίνου.						04.15 Before I Wake	
		την Αλεξία Αναστασίου		13.00 Πάρτι στο χωριό - (Ε)		13.10 Παραθλαστική βραδιά (Ε)		Πέτρο Κωνσταντίνου.						06.00 The Ones Below	
		και τον Σταύρο Κων/νου.		Ψυχαγωγική εκπομπή με		Αισθηματική σειρά.		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		15.00 Masterchef - Τελικός (Ε)		την Αλεξία Αναστασίου		14.45 Ο κόσμος να χαλάσει-(Ε)		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		Διαγωνισμός μαγειρικής.		και τον Σταύρο Κων/νου.		Κυριακή κωμική σειρά.		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		17.10 Friends - Κωμική σειρά,		11.45 Παιδική ζώνη - (Ε)		16.00 Celebrity Game Night (Ε)		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		με τους Τζένιφερ Άνι-		α. Οι σούπερ Γουίνγκς		Τηλεαποστολή (Ε)		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		στον, Κόρνεϊ Κοξ, κ.ά.		Τετ - Α - Τετ - (Ε)		17.00 Follow, III		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ		Ψυχαγωγική εκπομπή.		Εκπομπή, με την		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		18.10 Στο Αλάλομο - (Ε)		στ. Ταχυδρομικό τρενάκι		Αφροδίτη Γεωργίου.		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		Κωμική σειρά, με τους		ζ. Παρέα με τον Ανδρέα		18.00 Τα νέα του ANT1 σε 10'		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		Γιώργο Ζένιο, Ελένη Σι-		η. Ντράκο		18.10 The Wall - (Ε)		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		δερά, κ.ά.		14.05 Παιδική ζώνη - (Ε)		Gameshow, με τον Γρη-		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		19.10 Ξαν την Κύπρο		15.30 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)		γόρη Αρναούτογλου.		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		Ψυχαγωγική εκπομπή.		16.00 63ος Διαγωνισμός		Κάτι χωρισμένα		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		Eurovision 2018 - (Ε)		Τελικός.		παλικάρια - (Ε)		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		19.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)		20.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ		Κωμική σειρά.		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		19.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (ουρική)		21.05 The Judge		20.20 Τα νέα του ANT1		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)		Δράμα, με τους Ρόμπερτ		21.20 The Bourne Identity		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		21.30 Graham Norton Show		Ντάουν Τζούνιερ, Ρόμ-		Θρίλερ, με τους Ματ		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		Ψυχαγωγική Chat show.		περτ Ντιβάλ, κ.ά.		Ντέιμον, Κρίς Κούπερ.		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		Καλεσμένοι είναι οι:		23.05 Hardcore Henry		Game of thrones, V - (Ε)		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		Meryl Streep, Hugh		Ταινία επιστημονικής		Ξένη σειρά.		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		Grant και Keeley Hawes.		φαντασίας, με τους Τιμ		00.00 Τίτλοι ειδήσεων		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		Τραγουδούν οι Joe		Ροθ, Σάρλοτ Κόπλεϊ, κ.ά.		00.10 Celebrity travel		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		and Jake.		01.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ		Ταξιδιωτική εκπομπή.		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		22.30 St. Vincent		01.05 Την τύχη μου μέσα - (Ε)		Εγκλήματα - (Ε)		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		Κομεντί, με τους Μπιλ		Κυριακή σειρά, με την		01.50 Πόσο γλυκά με		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		Μάρφι, Ναόμι Γουότς.		Χριστίνα Αρτεμίου, Αν-		σκοτώνεις - (Ε)		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		00.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Γουέ)		τρούλα Ηρακλέους, κ.ά.		02.40 Γιάννης ο όμορφος - (Ε)		Πέτρο Κωνσταντίνου.							
		00.40 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ		02.05 Dancing for you - (Ε)		04.30 7 ζωές - (Ε)		Πέτρο Κωνσταντίνου.							

Ο σταθμός λεωφορείων στο Θησείο, φωτογραφημένος από τον Ρόμπερτ Μακ Κέιμπ στα μέσα της δεκαετίας του '50.

1961: Ο Τσαρλς Μακ Κέιμπ (αριστερά) συνομιλεί με ντόπιο στο αρχαίο θέατρο της Δωδώνης.

Ο Ρόμπερτ Μακ Κέιμπ φωτογραφίζεται στους Δελφούς το 1963.

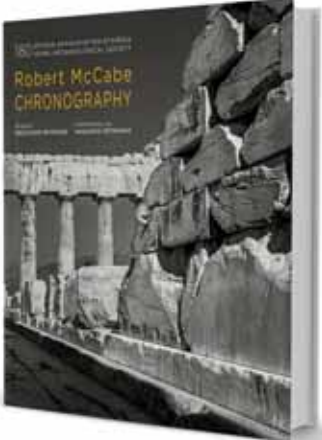
Πλανόδιος φωτογράφος με τη μηχανή του στην ιερή οδό του ιερού του Απόλλωνος στους Δελφούς.

Το νοσταλγικό λεύκωμα των μνημείων

Η Αρχαιολογική Εταιρεία της Αθήνας γιορτάζει τα 180 χρόνια της με τη φωτογραφική έκδοση «Robert MacCabe. Chronography»

Για να εορτάσει η εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία τη συμπλήρωση των 180 χρόνων του βίου της (6 Ιανουαρίου 1837), έκρινε ότι η δημοσίευση σειράς φωτογραφιών ελληνικών μνημείων, των περισσότερων από ανασκαφές της εταιρείας, που είχε λάβει ο νεαρός φοιτητής Ρόμπερτ Μακ Κέιμπ κατά τη δεκαετία του '50, θα τιμούσε με τον καλύτερο τρόπο τη σπάνια επέτειο. Αποτέλεσμα αυτής της επιλογής, η έκδοση «Robert MacCabe. Chronography», που μόλις κυκλοφόρησε στη χώρα μας από τις εκ-

δόσεις Καπόν, με συνοδευτικό κείμενο του Βασίλειου Πετράκου, αρχαιολόγου, γενικού γραμματέως της Ακαδημίας Αθηνών. Γεννημένος στο Σικάγο το 1934 και μεγαλωμένος στη Νέα Υόρκη, στα 4,5 χρόνια του ο Ρόμπερτ Μακ Κέιμπ έλαβε ως δώρο από τον πατέρα του μια κάμερα Kodak Baby Brownie. Στα είκοσί του, το 1954, ταξίδεψε στη Γαλλία, την Ιταλία και την Ελλάδα, όντας φοιτητής στο Πρίνστον ακόμα. Το βλέμμα του θα αχμαλωτίσει όμως η Ελλάδα, στην οποία επέστρεψε το 1955 και

το 1957. Γύρισε τη χώρα και ειδικά το Αιγαίο, φωτογραφίζοντας με κάμερες Rolleiflex και Plus-X film. Οι ασπρόμαυρες φωτογραφίες του εκτέθηκαν για πρώτη φορά στη Βιβλιοθήκη Firestone του Πρίνστον. Αυτή ήταν η αρχή μιας μεγάλης, πολυχρόνης δημιουργικής πορείας, στην οποία η Ελλάδα βρέθηκε στο επίκεντρο πολλές φορές. «Στο τέλος του δεύτερου χρόνου μου στο Πρίνστον», αναφέρει ο Αμερικανός φωτογράφος στο δικό του σημείωμα στο βιβλίο, «δεν ήξερα καλά καλά πού βρισκόταν η Ελ-

λάδα και σίγουρα δεν είχα κανένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον να την επισκεφθώ». Τι άλλαξε στο μεταξύ; Όπως λέει, η επαφή του με τη χώρα ήταν ένας «έρωτας κεραυνοβόλος» με τον τόπο. Φτάνοντας στην Αθήνα, γράφει ο Μακ Κέιμπ, «θυμάμαι ακόμη πολύ έντονα το πόσο άνετα ένιωσα μέσα σ' αυτήν την κάπως εξωτική πόλη τις πρώτες εκείνες ημέρες μου εκεί». Όταν δε περιπλανήθηκε στην υπόλοιπη χώρα και κυρίως στα νησιά του Αιγαίου, σημειώνει πως «είχα καταλήξει να νομίζω πως η Ελλάδα

του 1954 θα γινόταν ένα μόνιμο στοιχείο της ζωής μου». «Ανήσυχος και αεκίνητος ο νέος Μπομπ», γράφει ο Βασίλειος Πετράκος στο δικό του Οδοιπορικό, που συνοδεύει τις φωτογραφίες, «γνήσιος καλλιτέχνης, αποτύπωσε τις εικόνες των μνημείων και άλλες που φαινόταν ασημαντές, της καθημερινής ζωής. Όμως, σ' αυτές τις ασημαντές το παιχνίδισμα του ήλιου και η σκιά φύλαξαν ποικιλικές όψεις της καθημερινότητας, που δεν γερνούν».

Η. Μ.

Η οδός Λυσικράτους μέσα από την αψίδα του Αδριανού.

Το Ερέχθειο από τα Προπύλαια.

δόση από:
€329
/μήνα

Σπίτι σου
... **άνετα!**

Ελάτε στην Alpha Bank να μιλήσουμε για το στεγαστικό δάνειο **Alpha Κατοικία** και μαζί να βρούμε τον ιδανικό τρόπο για να βρεθείτε σπίτι σας... άνετα!

Το Alpha Κατοικία σας δίνει τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσετε την αγορά ή ανέγερση νέας κατοικίας, αγορά οικοπέδου για ανέγερση κατοικίας καθώς και ανακαίνιση υφιστάμενης, με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους.

Κι αν σκέφτεστε τη δόση, μην το σκέφτεστε!

Το Alpha Κατοικία προσφέρεται με χαμηλή μηνιαία δόση από **€329 τον μήνα!**

Για περισσότερες πληροφορίες, όρους και προϋποθέσεις επισκεφθείτε ένα από τα Καταστήματα της Alpha Bank ή το www.alphabank.com.cy.

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να αποσύρει ή να τροποποιήσει το προϊόν ανά πάσα στιγμή.

ΣΕΠΕ = 2,62%: Το Συνολικό Ετήσιο Ποσοστό Επιβάρυνσης (ΣΕΠΕ) υπολογίστηκε για στεγαστικό δάνειο €100.000, 40 χρόνια αποπληρωμή, με κυμαινόμενο επιτόκιο (Βασικό Επιτόκιο Στεγαστικών Δανείων 2,00% + περιθώριο 0,50%), αρχικά τραπεζικά έξοδα, έξοδα χαρτοσήμων εγγράφων / υποθηκών, έξοδα υποθήκης και εκτιμήσεων, με ενδεικτική δόση €329,09 (480 δόσεις, με συνολικό πληρωτέο ποσό 157.962,61). Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις. Απαραίτητη εξασφάλιση: Υποθήκη, ασφάλεια πυρός / σεισμού και ασφάλεια ζωής, το κόστος των οποίων δεν συμπεριλαμβάνεται στον υπολογισμό του ΣΕΠΕ. Η χορήγηση του δανείου υπόκειται στην παραχώρηση ικανοποιητικών εμπράγματων εξασφαλίσεων. Η Alpha Bank δύναται να απορρίψει οποιοδήποτε αίτημα και να αποσύρει οποιοδήποτε σχέδιο κατά την κρίση της. Το επιτόκιο και η δόση μπορούν μελλοντικά να τροποποιηθούν. Διατρέχετε τον κίνδυνο απώλειας της ακίνητης περιουσίας σας εάν δεν πληρώνετε κανονικά τις δόσεις σας.

ALPHA BANK

Μία Τράπεζα...όλες οι επιλογές

www.alphabank.com.cy
22888888